

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE RYBANY

PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2025 - 2034

Formulár č. Ú 1 - Hlavička dokumentu PHRSR

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rybany na roky 2025 - 2034
Územné vymedzenie :	Trenčiansky kraj, okres B. n. Bebravou , obec Rybany – ŠÚJ 505455
Územný plán obce schválený:	Áno
Dátum schválenia PHRSR:	
Dátum platnosti:	2025 - 2034
Verzia	2.0.
Publikovaný verejne:	

Zdroj: vlastné spracovanie

Rybany	
Erb	Vlajka
	
Základné údaje	
Kraj	Trenčiansky
Okres	Okres Bánovce n.B.
Región	Pobebravie
Poloha:	48°40'10"S 18°15'24"V
Nadmorská výška:	188 m n. m.
Rozloha	11,04 km ² (1 104 ha)
Počet obyvateľov:	1 489 (31. 12. 2024)
Hustota obyvateľstva:	134,87 obyv./km ²
Nacionále	
PŠČ	956 36
ŠÚJ	505455
EČV	BN, AA, EL, **
Tel. predvoľba	+ 421-38
Oficiálne adresy	
Adresa:	Obecný úrad Rybany
	Rybany 415
	956 36 Rybany
Web:	www.rybany.sk
E-mail:	obec@rybany.sk starosta@rybany.sk
Telefón:	038 / 769 27 20, 769 21 93, 769 22 93
Fax:	038 / 769 28 93

OBSAH

1 ÚVOD	5
ANALYTICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA	13
2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE.....	14
2.1. HISTÓRIA OBCE	14
2.2. PRÍRODNÉ POMERY	15
2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	23
2.4. Doprava.....	29
2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	31
2.6. OBYVATEĽSTVO.....	41
2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ	50
2.8. BÝVANIE	53
2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE	55
2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE	57
2.11. SOCIÁLNA SFÉRA	58
2.12. ZDRAVOTNÍCTVO	61
2.13. ŠPORT	61
2.14. KULTÚRA	62
2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA	64
2.16. STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY	64
2.17. CESTOVNÝ RUCH	64
2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE	64
2.19. SAMOSPRÁVA.....	69
2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ.....	70
2.22. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHRSR.....	71
3 SWOT ANALÝZY	72
3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	74
3.2 DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	75
3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	76
3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	77
3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	77
3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO.....	78
3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT.....	79
3.8 KULTÚRA.....	80
3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	81
3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	82
3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE	82
3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE RYBANY.....	84
STRATEGICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA	91
4 VÍZIA A POSLANIE OBCE RYBANY.....	91
5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE	94
PROGRAMOVÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA	102
5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	103
5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	103
5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	104
5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	105
5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	105
5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO.....	106
5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	107
5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA.....	107
5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	108
5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	109
5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	109
6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY	110
6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	110
6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	111
6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	112
6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	112
6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	113
6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO.....	113
6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	114
6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA.....	115

6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	116
6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	116
REALIZAČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA	118
7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE RYBANY	119
7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR	120
7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN.....	122
8 AKČNÝ PLÁN	123
8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	123
8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	124
8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	126
8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	127
8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	128
8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	130
8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	131
8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	132
8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	134
8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	135
8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	135
FINANČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA.....	137
9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU	138
9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	142
9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	143
9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	145
9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	146
9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	147
9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	149
9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	150
9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	151
9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	152
9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	153
9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	154
10 ZÁVER	157
11 POUŽITÁ LITERATÚRA	158

1 ÚVOD

Dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rybany s výhľadom do roku 2034 (PHRSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rybany sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Rybany, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rybany na roky 2025 - 2034
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy, - s pomocou externých odborníkov (spolupráca),
Riadenie procesu spracovania	- pracovné skupiny boli zložené z vedenia obce, zamestnancov OcÚ, poslancov OcZ a komisií, - spracovania PHRSR sa zúčastnili aj RO organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, - súčasťou prieskumu boli aj mimovládne organizácie a podnikateľské subjekty v obci, - zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou: zapojenie prostredníctvom dotazníkového prieskumu, informovanie prebiehalo formou webovej stránky obce, stránky obce na sociálnej sieti FB, prostredníctvom zasadnutí OcZ.
Obdobie spracovania	- PHRSR bol spracovaný v priebehu roka 2025 - harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania	- náklady na vlastné spracovanie boli financované z rozpočtu obce KZ 41.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PHRSR

Harmonogram spracovania PHRSR												
	2025											
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (v znení n.p.), ktorý definuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávaní, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Formulár č. Ú 7 - Použité participatívne metódy

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	áno		
Informačné formuláre, tabuľky údajov,	áno		

Internetové stránky	áno		
Využitie existujúcich médií			
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači	áno	áno	
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	áno	áno	áno
Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Verejné vypočutie	áno	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny	áno	áno	
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	áno	áno	áno
Riešenie problémov			
Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora	áno	áno	áno
Zdroj: vlastné spracovanie			

Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Rybany je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov predvstupových a štrukturálnych fondov).

Východiskové podklady

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na základe:

Miestnej úrovne

- **Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce**, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- **Viacročný rozpočet**
- **KPSS**
- **Územný plán obce Rybany**
- **Územný plán VÚC Trenčianskeho kraja v znení zmien a doplnkov č. 1 až 3".**

Národnej úrovne prostredníctvom dokumentov

- Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej aj „PD SR“) je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika (ďalej len „SR“) za účasti partnerov a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorí Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK“).
- Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
- Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
- Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
- Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
- Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017) 11
- Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
- Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
- Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
- Národná stratégia cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike (2015)
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020 (2013)
- Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020 (2014)
- Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (2018)
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja (2001)
- Konceptia ochrany prírody a krajiny do roku 2030 (2019)

- Konceptia implementácie Agendy 2030 v medzinárodnom prostredí (2017)
- Aktualizácia Národného programu podpory zdravia v Slovenskej republike (2014)
- Konceptia Štátnej politiky zdravia Slovenskej republiky (2008)
- Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky V. (2019)
- Strategický rámec v oblasti starostlivosti o zdravie pre roky 2014 až 2030 (2013)
- Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030
- Dokumenty/stratégie/plány SR vzťahujúce sa k plneniu jednotlivých kritérií základných podmienok

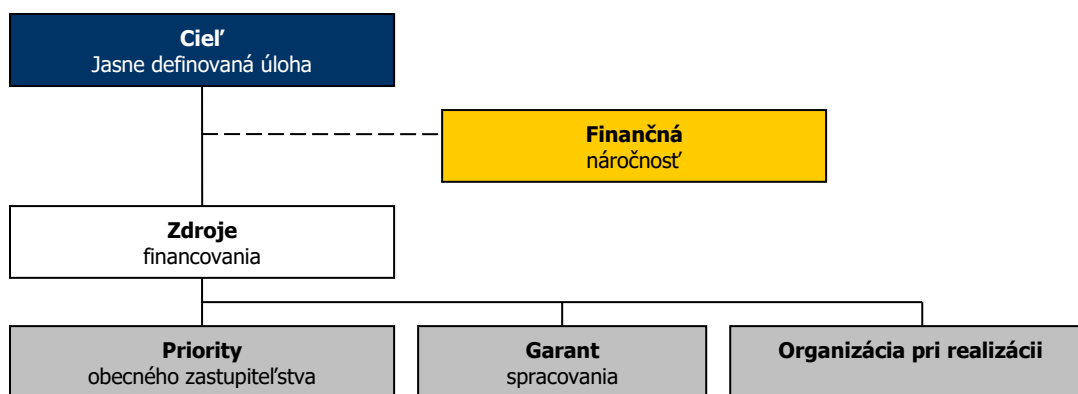
Nadnárodnej úrovne

- K programovým dokumentom Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov patria:
- Zmluva o fungovaní Európskej únie
- Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
- Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy (1997)
- Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
- Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
- Rámcový dohovor o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát (2003)
- Stratégia EÚ pre Dunajský región
- Revízia Akčného plánu Stratégie EÚ pre dunajský región (júl 2019)
- BIELA KNIHA: Plán jednotného európskeho dopravného priestoru – vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému účinne využívajúceho zdroj, COM(2011) 144 v konečnom znení
- Európska zelená dohoda (European Green Deal) publikovaná v decembri 2019, ktorá stanovuje plán opatrení s cieľom prechodu na plne klimaticky neutrálne hospodárstvo EÚ
- Európa 2020 Stratégia pre inteligentný a udržateľný rast podporujúci začlenenie,
- COM(2010) 2020 v konečnom znení
- Európska stratégia pre nízkoemisnú mobilitu (COM(2016) 501 z 20. 7. 2016)
- Plán prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo do roku 2050,
- COM(2011) 112 v konečnom znení
- Energetický plán do roku 2050 COM(2011) 885 v konečnom znení
- Nástroj na prepájanie Európy v oblasti dekarbonizácie hospodárstva a podpory využívania čistej energie
- Horizont Európa (2021 – 2027)
- LIFE (oblasť ochrany biodiverzity, prechodu na obehové hospodárstvo, adaptácie na zmenu klímy a podpory obnoviteľných zdrojov energie)
- Erasmus (oblasť rozvoja vzdelávania a odbornej prípravy zameraného na inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie)
- Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania
- Európsky pilier sociálnych práv (2017)

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Implementácia

Implementácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rybany je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy obce Rybany. Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

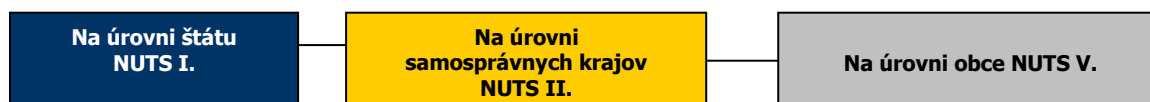
Finančné zabezpečenie

V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (v znení č. 309/2014 Z. z., 378/2016 Z. z., 58/2018 Z. z., 313/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 134/2020 Z. z.), sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúci význam v kontexte priorít celého kraja zohráva významnú úlohu Trenčiansky samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaistovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. O obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. O majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má obce okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2021 - 2027.

Zdroje a dokumenty

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rybany nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály

Pri vypracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rybany boli použité aj prognostické údaje. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Obec Rybany má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a cieľov politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027:

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“) - Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej aj „PD SR“) je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika (ďalej len „SR“) za účasti partnerov a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorí Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK“).

Európska komisia zverejnila v máji 2018 návrh viacročného finančného rámca EÚ na roky 2021 – 2027 a návrh legislatívneho balíka pre politiku súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 – 2027.

Politika súdržnosti EÚ má aj naďalej podporovať svoje dva hlavné ciele, ktorými sú:

Investovanie do rastu a zamestnanosti

Európska územná spolupráca

Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ:

- 1. Inteligentnejšia Európa**
- 2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa**
- 3. Prepojenejšia Európa**
- 4. Sociálnejšia Európa**
- 5. Európa bližšie k občanom.**

Jednotlivé členské štáty majú podľa návrhu všeobecného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl a migráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj pre riadenie hraníc a víza (ďalej len „návrh všeobecného nariadenia EÚ“) povinnosť predložiť svoje partnerské dohody v súlade s princípom partnerstva.

Na úrovni SR sa uskutočnil proces identifikácie investičných priorít SR na roky 2021 – 2027 v rámci piatich cieľov politiky súdržnosti, ktoré sú súčasťou návrhu PD SR. Tento proces pozostával z niekoľkých etáp, do ktorých bolo zapojené široké spektrum odborníkov z radov ústredných orgánov štátnej správy, územnej samosprávy, akademickej obce, profesijných a záujmových združení, mimovládnych neziskových organizácií a pod. Aby sa zabezpečila čo najširšia reprezentatívnosť odborných pohľadov z celého Slovenska, bol v apríli 2019 uskutočnený online dotazníkový prieskum.

Výstupy dotazníkového prieskumu boli následne konzultované s príslušnými rezortmi – ministerstvami zodpovednými za tematické oblasti podpory v rámci jednotlivých cieľov politiky súdržnosti na programové obdobie 2021 – 2027. Súčasťou tohto procesu boli aj predbežné úvahy o tvorbe tzv. strategických projektov (projekty strategického významu). Pre príslušné ciele boli v spolupráci so sociálno-ekonomickými partnermi vypracované tzv. návrhové listy, v ktorých sa zadefinovali podrobnejšie návrhy opatrení aj s odôvodnením, prečo je potrebná ich realizácia, ďalej cieľová skupina, ktorej sa budú dotýkať, ale aj súlad s prílohou D Správy o Slovensku 2019 – požičným dokumentom EK.

Ďalším krokom bol analytický hierarchický proces, cieľom ktorého bolo prostredníctvom nezávislých hodnotiteľov (odborníci z analytických útvarov), prideliť identifikovaným prioritám v rámci jednotlivých cieľov váhy, tzn. zoradiť ich na základe troch hlavných kritérií – závažnosti, naliehavosti a realizovateľnosti. Výsledky tohto procesu boli predstavené v materiáli „Východiskový návrh priorít SR pre politiku súdržnosti 2021 – 2027“, ktorý schválila Rada vlády SR pre politiku súdržnosti 2021 – 2027 dňa 3. októbra 2019. Na základe tohto procesu bola zahájená aj príprava návrhu PD SR, ako hlavného strategického dokumentu SR pre využívanie fondov politiky súdržnosti EÚ po roku 2020.

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií
	Podpora budovania ľudských zdrojov vo výskume a vývoji
	Podpora budovania a modernizácie centrálnej infraštruktúry prevýskum a vývoj
	Podpora účasti slovenských subjektov v Európskom výskumnom a inovačnom priestore
	Využívanie výhod digitalizácie pre občanov, podniky a vlády
	Podpora rozvoja digitálneho a údajového hospodárstva a digitálna transformácia širšej ekonomiky, výskum a vývoj a aplikovanie moderných technológií s cieľom zvyšovať inovatívnu výkonnosť
	Slovenska a eliminovanie negatívneho dopadu digitalizácie na spoločnosť
	Modernizácia poskytovania verejných služieb
	Podpora budovania inteligentných regiónov a miest
	Podpora digitálnej pripojiteľnosti
	Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií
	Podpora malého a stredného podnikania

	Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručnosti pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh
3. Prepojenejšia Európa	Cestná doprava Dobudovanie diaľničných spojení TEN-T Výstavba rýchlostných ciest Modernizácia a výstavba ciest I. triedy vrátane modernizácie mostov Zlepšenie regionálnej dopravnej obslužnosti Železničná doprava Modernizácia železničnej infraštruktúry zaradenej do siete TEN-T a železničných uzlov Podpora regionálnej železničnej dopravy Vodná doprava Modernizácia infraštruktúry vodnej dopravy zaradenej do TEN-T Pomoc prevádzkovateľom plavidiel vnútrozemskej plavby pri zavádzaní technológií ekologizácie plavidiel
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce Kvalitné inkluzívne vzdelanie Záruka pre mladých Aktívne začlenenie a dostupné služby Potravinová a materiálna deprivácia Sociálne inovácie a experimenty
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

Uplatnenie integrovaného prístupu

rozmer - 1

Rôzne aspekty života obce – environmentálny, hospodársky, sociálny a kultúrny – sú vzájomne prepojené a úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce sa fyzickej obnovy sa v PHRSR skombinovali s opatreniami na podporu vzdelávania, hospodárskeho rozvoja, sociálneho začleňovania a ochrany životného prostredia. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien, cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom, až po dôsledky zmeny klímy. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá na dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti,

ktorá je cieľom politiky súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 - 2027. Politika súdržnosti EÚ má aj naďalej podporovať svoje dva hlavné ciele, ktorými sú: Investovanie do rastu a zamestnanosti a Európska územná spolupráca. Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ: 1. Inteligentnejšia Európa, 2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa, 3. Prepojenejšia Európa, 4. Sociálnejšia Európa a 5. Európa bližšie k občanom.

rozmer – 2

PHRSR obce Rybany integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni, ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. PHRSR obce Rybany 2025 – 2034 nadväzuje na predchádzajúce PHRSR obce, územný plán obce, viacročný rozpočet. PHRSR obce integruje strategické dokumenty EÚ spoločne s dokumentmi z národnej úrovne.

rozmer – 3

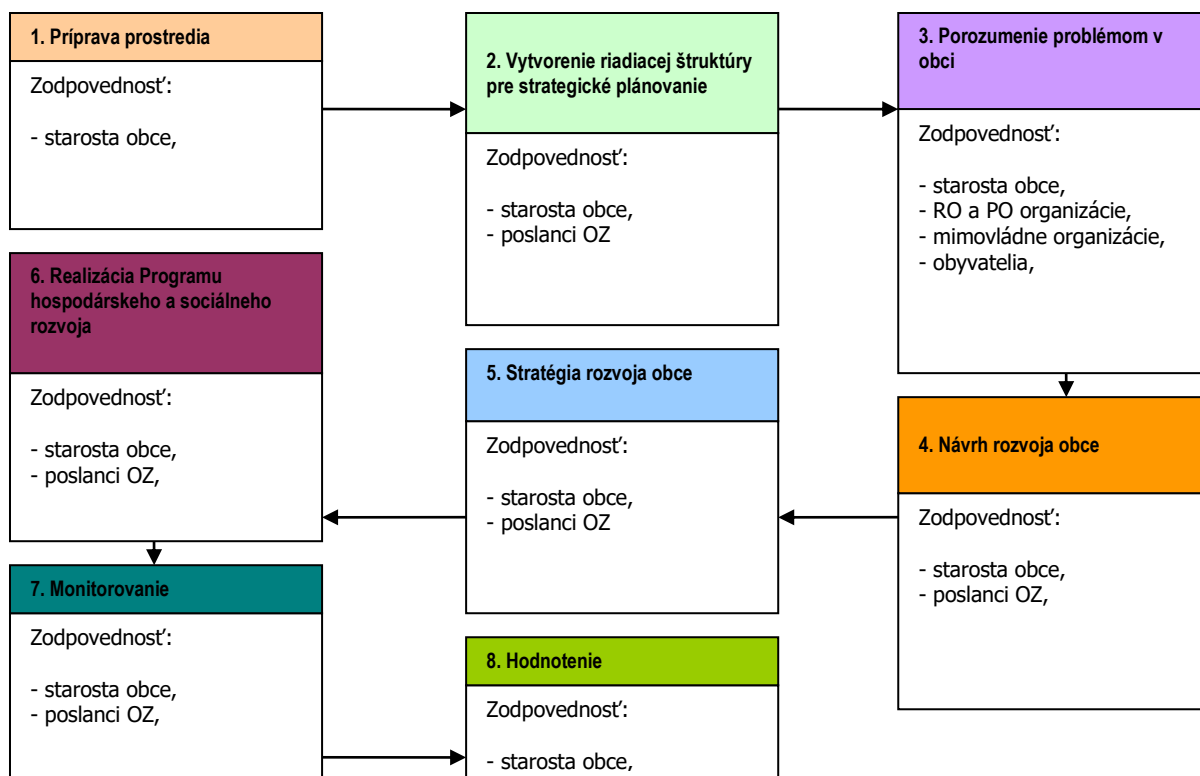
Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín, ako sú obyvatelia, rozpočtová organizácia v pôsobnosti obce, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie. V prípravnej fáze spracovania PHRSR sa integrovaný prístup využil prostredníctvom dotazníkového prieskumu, v rámci schvaľovacej fázy PHRSR bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným skupinám na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

rozmer – 4

Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

PHRSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Fázy strategického plánovania a definovanie zodpovednosti

1	Vyvolanie dopytu v obci Rybany . Sformovanie prvotnej pracovnej skupiny. Určenie, koho je treba do prípravy PHRSR zapojiť. Spôsob oslovenia a prizvania ďalších účastníkov – dotazníkový prieskum. Príprava informačnej stratégie. Zapojenie všetkých účastníkov procesu.
2	Vytvorenie organizačnej a riadiacej štruktúry pre spracovanie PHRSR. Stanovenie pravidiel rokovania riadiacej štruktúry. Predstavenie cieľov, záujmov a potrieb všetkých účastníkov.
3	Vytvorenie a zverejnenie mechanizmov pre aktívnu spoluúčasť verejnosti. Uskutočnenie analýzy potrieb a zhodnotenie existujúcich zdrojov. Zhodnotenie silných a slabých stránok obce. Vymenovanie príležitostí a rizík a naznačenie trendov pre rozvoj obce v jednotlivých oblastiach.
4	hlavné hodnoty, ktoré tvoria jej základ a ktoré určia pri spracovaní PHRSR smer, ktorým sa budú jednotlivé oblasti uberať, cieľ, ktorý má byť dosiahnutý a priority rozvoja, prekážky, ktoré bude nutné prekonať pri rozvoji, regionálne aj nadregionálne zdroje, ktoré je možné využiť na rozvoj. Plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorít.
5	Systém sledovania realizácie PHRSR. Spracovanie konečnej verzie PHRSR. Predloženie textu PHRSR na pripomienkovanie verejnosti. Schválenie PHRSR zastupiteľstvom. Uskutočňovanie plánu.
6	Ročné vyhodnocovanie plánu. Informovanie verejnosti o uskutočňovaní PHRSR. Priebežné vyhľadávanie a zapájanie nových partnerov. Nástroje umožňujúce uskutočniť zmeny v pôvodnom PHRSR.

Zdroj: Woleková, Mežianová, 2004, s.14 – 17.

**Analytická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
obce Rybany
2025 - 2034**

2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

Z hľadiska administratívneho členenia je obec sídlom okresu Bánovce n.B. súčasťou Vyššieho územného celku Trenčín.

Základná charakteristika obce Rybany (k 31.12.2024)

Kód obce	505455
Názov okresu	Bánovce nad Bebravou
Názov kraja	Trenčiansky
Štatút obce	obec
PSC	956 36
Telefónne smerové číslo	38
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1323
Nadmorská výška obce - mesta v m	188
Celková výmera územia obce [m ²]	11 041 509
Hustota obyvateľstva na km ²	134,87 obyv./km ²
Zdroj: ŠÚ SR	

Nadmorská výška stredu obce je 188 m.n.m. a priemerná hustota obyvateľstva je 134,87 obyv./km². V porovnaní s ostatnými obcami Slovenska patrí medzi husto zaľudnené obce. Celková plocha katastra je 11,041 mil. m². Obec sa nachádza v južnej časti Bebravskej nivy, ktorá je výbežkom Nitrianskej nivy v severnom výbežku Podunajskej pahorkatiny. Západným okrajom preteká rieka Bebrava, východnou časťou vedie železničná trať Trenčín – Chynorany i cesta II/592 z Nadlíc do Bánoviec nad Bebravou. Okresné mesto leží 6 km severne, Partizánske 12 km východne a Topoľčany 17 km južným smerom. Krajské mesto je vzdialené 34 km severozápadným smerom a do Bratislavy je to 127 km juhozápadným smerom (20.7.2025, <https://sk.wikipedia.org/wiki/Rybany>). V obci bol liehovar, JRD, za socializmu STS pre celý Bánovský okres, v obci bol hydinársky podnik, plemenárska stanica, melioračné družstvo, sušiareň chmeľu. Osobnosti: S. Beňačka, sólista opery SND; herci: A. Kramár, J. Kramár, J. Kramár. Narodil sa tu účastník kragujevackej vzbury A. Mikuš (25.7.2025, https://www.slovensko.sk/sk/lokality/_a196f279-bcfd-49c1-928c-24c1eebc2248).

2.1 HISTÓRIA OBCE

Obec Rybany sa rozkladá na ľavom brehu rieky Bebravy, ktorá má na rybianskom území vyrovnaný spád, preto sa kedysi často vylievala. Využívala sa na pohon mlyna, pily, ťažbu piesku, závlahy, máčanie konope, lov rýb i na kúpanie. Najstaršia písomná zmienka o obci Rybany je z roku 1323. Podľa etymológie názvu bola obec osídlená v staroslovenskom období, no archeologické nálezy povodia rieky Bebravy svedčia o osídlení v mladšej dobe kamennej. Názov obce je pravdepodobne odvodený od činnosti pôvodného obyvateľstva zaoberajúceho sa lovom rýb (Ryblyen – 1323, Riblen – 1332, Ryblyen–1496, Rybany –1598). Samotný erb obce sa v odbornej terminológii označuje ako „hovoriaci“. Jeho vznik sa datuje do 15. storočia. Najpodstatnejšie figúry na erbe sú dve strieborné skrížené ryby na modrom neskorogotickom štíte. Prázdne polia štítu vyplňa 6 zlatých ružičiek. Rybany patria k starým sídelným územiám Slovenska s lužickou kultúrou. Pôdorysné riešenie zástavby domov do okruhu je jedinečné na Slovensku. Je to starý spôsob výstavby slovanských osád do uzavretého kruhu alebo elipsy, ktorá chránila pred vetrom, slúžila ako výbeh pre domáce zvieratá, ako zhromaždisko a pod. Najstaršou sakrálnou stavebnou pamiatkou je rímsko-katolícky kostol, pôvodne gotický, zo začiatku 14. stor., ktorý bol koncom 19. stor. podstatne prestavaný a zväčšený. Vďaka pozitívnym zhodám okolností si Rybany zachovali nádherný skvost – zvon z roku 1519. Má dokonca až tri názvy – Starý, Veľký, Burian. Obec v minulosti i na začiatku 20. stor. mala stále poľnohospodársky charakter. No po priroľníčení a gazdovaní sa mnohí začali venovať remeslám a podnikaniu. Boli to najmä kováči, mlynári, obuvníci, krčmári, mäsiari, stolári, tehliari a ďalší. Bohatý bol cirkevný i kultúrny život a osvetová práca. Veľkej obľube u obyvateľstva sa tešili divadelné predstavenia hrávané v škole, v obci pôsobil mužský spevokol aj zmiešaný spevácky zbor a v úspešnej činnosti pokračovala aj kapela dychovej hudby. Zbor aj dychovka účinkovali nie len počas cirkevných sviatkov a púťí, ale aj počas fašiangov, nabáloch, hasičských a živnostníckych zábavách. Dôkazom dobrej kultúrnej činnosti v obci počas medzivojnového obdobia bolo vydanie stručnej monografie dediny, napísanej folkloristom, bibliografom a prekladateľom Ph.C. Rudolfom Žatkom, rybianskym rodákom. Je to jedna z prvých monografií o dedine na Slovensku vôbec. Jeho práca pod názvom Rybany vyšla v roku 1938.

Vymedzenie územia

V rámci sídelnej štruktúry Veľkého územného celku Trenčianskeho kraja patria Rybany do 6. skupiny a 2. podskupiny sídiel, ktoré zabezpečujú komplexné vybavenie pre obyvateľov bezprostredného zázemia. Obec z hľadiska vzťahov k vyššej územnej jednotke patrí do spádového územia sídla obvodného významu Bánovce nad Bebravou. Obec Rybany sa nachádza v okrese Bánovce nad Bebravou, 6 km južne od okresného mesta. Aj keď z hľadiska administratívneho a politicko-správneho sú pre Rybany dôležité aj Topoľčany, Bánovce nad Bebravou sú dôležitejšie z hľadiska pracovných príležitostí a služieb.

Súčasne katastrálne územie obce disponuje pomerne vysokým potenciálom pre poľnohospodársku veľkovýrobu. Rekreačných možností je pre obyvateľov málo. Významnú úlohu zohrajú Rybany hlavne v oblasti poskytovanie obytných možností a stavebných pozemkov a tiež atraktívneho bývania v oblasti unikátneho námestia. Administratívne obec tvorí jedno katastrálne územie.

Z administratívneho hľadiska je obec Rybany súčasťou Trenčianskeho samosprávneho kraja, okresu Bánovce nad Bebravou a súčasťou záujmového združenia právnických osôb - Mikroregiónu Pobebravie. Obec je alokovaná v južnej časti okresu, pričom susedí s okresom Partizánske na juhovýchode a juhozápadne okres Topoľčany. Kataster obce susedí s katastrami obcí Rybany - na východnej strane, Dolnými Našticiami na severe, Pečeňanmi na severozápade a Ostraticami na juhu. Rybany, severnou stranou susedia s katastrálnym územím Dolných Naštíc, východnou s Pečeňanmi, južnou s Livinskými Opatovcami, Livinou a Ostraticami, východnou s Pravoticami. Rybany sú vzdialené 6 km na juh od Bánoviec nad Bebravou. Katastrálne územie obce zaberá plochu 1415 ha. Najväčší podiel v katastrálnom území má orná pôda – 49,89%, záhrady – 2,46%, zastavané plochy a nádvoria - 1,48%, lesná pôda – 0,28%, trvalé trávnaté plochy – 0,07%.

2.2 PRÍRODNÉ POMERY

Geomorfológia

Z hľadiska prírodných vzťahov leží obec na území Podunajskej pahorkatiny, v jej severnej časti. Zo západu pahorkatinu obklopuje pohorie Považský Inovec, zo severu (širšie okolie) Strážovské vrchy. Kataster obce je alokovaný v nive rieky Bebrava, ktorá tvorí jeho hlavnú hydrologickú os a potoka Dendeš prechádzajúceho východnou stranou katastra. Stred obce sa nachádza v nadmorskej výške 188 m.n.m..

Geologické pomery

Kataster obce Rybany je tvorený neogénom Podunajskej pahorkatiny a paleogénom, ktorý vystupuje na východe územia. Vnútrohorský paleogén, nazývaný aj centrálno-karpatský flyš, vznikol v moriach starších tret'ohôr, v kotlinách a depresiách Centrálnych Západných Karpát. Na Slovensku vystupuje v Šarišskej vrchovine, Spišskej Magure, Levočských vrchoch, v Bachurni, Spišsko-šarišskom medzihorí, Hornádskej, Popradskej, Liptovskej kotline, Skorušinských vrchoch, Žilinskej, Turčianskej, Hornonitrianskej kotline, v Horehronskom podolí a inde. Z jeho rozšírenia vyplýva, že oblasť Centrálnych Západných Karpát sa po vyvrásnení v kriede stala pahorkatinou, ktorú v paleogéne zaplavilo znovu more zo severu. Preto spodnú časť paleogénnych sedimentov často tvoria transgresívne zlepenice. Z nich sú najznámejšie súľovské zlepenice, ktoré sa takmer výlučne skladajú z okruhliakov vápencov a dolomitov. Vytvárajú bizarné tvary v okolí Súľova. Nad zlepenicami a často i v nich sa nachádzajú vložky numulitových vápencov a pieskovcov. Neskôr v paleogéne aj tu začína pôsobiť flyšová sedimentácia a usadzujú sa ílovce a vápnité pieskovce, ktoré sa mnohonásobne striedajú. Vrstvy bývajú porušené spravidla len zlomami a nie sú tu vyvinuté príkrovy tak ako vo flyšovom pásme. Koncom paleogénu poslednými vrásovými pohybmi sa vyvrásnilo flyšové pásmo, ktoré bolo vyzdvihnuté nad morskú hladinu a pripojené k spevnenej jednotke Centrálnych Západných Karpát. Počas neogénu sa tieto vyzdvihovali vo forme megaantiklinál a hrástí. V ich predpolí vznikla úzka klesajúca zóna - čelná karpatská predhlbeň. Okrem predhlbne prenikalo do oblasti Karpát od juhu neogénne more, pričom jeho pobrežie a existencia sa často menili. Moria sa postupne vysladzovali, menili sa na panvy, jazerá a lagúny so sladkou vodou. V mladšom neogéne - pliocéne

väčšina má už sladkú vodu. V panvách sa usadzovali teda morské, neskôr sladkovodné usadeniny mechanického, chemického, čiastočne aj organogénneho pôvodu. Koncom neogénu jednotlivé panvy zanikali v súvislosti s tektonickými pohybmi, klimatickými zmenami a vznikom riečnej siete. V určitých centrách sa začala aktivizovať vulkanická činnosť, ktorá spôsobila usadzovanie aj pyroklastického materiálu za vzniku vulkanogénno-sedimentárnych hornín (tufitov). V neogéne sa nasunuli posledné príkrovy flyšového pásma na okraj čelnej predhlbne, vyplnenej sedimentami. Neogénne sedimenty sa vyskytujú v Západných Karpatoch v tzv. vonkajších a vnútorných panvách. Medzi vonkajšie patria: čelná karpatská predhlbeň, Viedenská panva s ložiskami hnedého uhlia (Hodonín, Kyjov Dubňany), ropy a zemného plynu (Gbely, Veľké Leváre, Hodonín) a Panónska panva. Poslednú predstavujú výbežky Podunajskej panvy, Juhoslovenskej panvy s ložiskami hnedého uhlia (Veľký Krtíš), ložiskami v poltárskej formácii (štrky, piesky, žiaruvzdorné íly a rozsiahlym výlevom čadičov (Fil'akovo) a Východoslovenskej panvy s ložiskami sadrovca a kuchynskej soli (Solivar, Zbudza). Vnútrohorské panvy sa nachádzajú vo vnútri Centrálnych Západných Karpát a to v Turčianskej, Hornonitrianskej (so slojmi hnedého uhlia v Handlovej a Novákoch), Žiarkej (s ložiskami limnokvarcitov v Starej Kremnici) a Zvolenskej kotline, Horehronskom podolí a inde. V období štvrtohôr (kvartér) je už naše územie súšou. Všetky jazerá a panvy sa vysladili a začal sa vývin riečnej siete, podobný dnešnému. Vznikali riečne usadeniny, modelovali sa svahy pohorí, vznikali rôzne tvary dolín. Pre vznik sedimentov a modeláciu povrchu bolo dôležité kolísanie podnebia, zapríčinené ľadovými dobami - glaciálmi (biber, donau, günz, mindel, riss a würm), ktoré sa striedali s medziľadovými dobami - interglaciálmi. Počas glaciálov vznikali vysokohorské ľadovce vo vyšších polohách Západných Karpát, ktoré zanechali na našom území sedimenty (morény, fluvioglaciálne sedimenty) a zároveň aj stopy eróznej činnosti (trógy, kary a pod.). Prebiehala tiež intenzívna eolická (veterná) činnosť, ktorá sa prejavila v nížinných oblastiach usadzovaním pieskov a spraší (Záhorská, Podunajská, Východoslovenská nížina). Podzemnou činnosťou vznikali jaskynné útvary vo vápencových útvaroch (Demänovské jaskyne, Harmanecká a Bystrianska jaskyňa, Domica a mnoho ďalších). Pozdĺž zlomov vystupovali karbonátové roztoky, z ktorých sa na povrchu usadzovali a ešte aj usadzujú travertíny (Bešeňová, Mičiná, Gánovce, Dreveník, a i.). Zlomy, ktoré vznikali tektonickými pohybmi slúžili aj ako výstupné cesty najmladšiemu - čadičovému vulkanizmu (Cerová vrchovina, Nová Baňa a i.) ako aj prenikaniu - výstupu početných minerálnych vôd na Slovensku. Tektonickými pohybmi pri výzdvihu pohorí sa zvýšila erózna činnosť riek a aktivizovali sa svahové procesy (soliflukcia - tečenie pôdy, gravitačné pohyby) za vzniku svahových sedimentov. K organickým sedimentom kvartéru patria rašelininy (slatinné, vrchoviskové) vytvorené z rastlinných zvyškov vo vlhkom prostredí, ktoré znemožňovalo ich rozklad (Oravská kotlina, Záhorská, Podunajská, Východoslovenská nížina a inde.). Významnými kvartérnymi sedimentami sú aluviálne štrkopieskové náplavy riek, tvoriace sa v najmladšom období kvartéru - holocéne. Nad nimi sa nachádzajú ešte pleistocénne terasové sedimenty riek (štrkopiesky).

Pôdne pomery

Pôdny kryt katastra obce je prevažne tvorený luvizemami v širšom okolí vodných tokov a fluvizemami v bezprostredných nivách týchto vodných tokov. Pôdny kryt v minulosti aj súčasnosti ovplyvnila rieka Bebrava a tunajšie menšie vodné toky. Dominantná časť katastra je tvorená fluvizemami, východne a severovýchodne sa nachádzajú luvizeme.

Luvizem

Tohoto typu majú eluviálny luvický e horizont a luvický b horizont pod ochrickým a horizontom luvizeme sa vyskytujú na miestach, kde sa stretávajú pahorkatiny s pohoriami a na okrajoch vnútorných kotlín. Sú vyvinuté zväčša na sypkých proluviálnych hlinách. Klasifikácia vyšleňuje päť subtypov luvizemi luvizem typická bez ďalších podpovrchových horizontov alebo cih náznakov. Luvizem arenická na piesočnatých substrátoch luvizem podzolová s náznakmi podzolizácia v eluviálnom e horizonte luvizem pseudoglejová s náznakmi mramorovaného diag horizontu. Luvizem rubefikovaná na rubefikovaných substrátoch. Obsah humusu do 2,5% podna reakcia kyslá celková sorpčná kapacita nasýtená do 60%. Luvický horizont býva mocný a je pravdepodobné že niekedy vznikol aj precesmi svahovej modelácie a nielen jednoduchou translokáciou látok. tieto pôdy sú málo skultúrne zaradujeme ich menej úrodným pôdam majú sklon k hrdošteniu k vytváraniu podnej kôry pri zväšenej vlhkosti sa zlievajú medzi zúrodňovacie opatrenia patrí ja hlbkové kyprenie pody.

Fluvizem

Majú ochrický nívny a horizont spravidla sa prejavuje i náznaky glejového horizontu nachádzajú sa na recentných fluviálnych uloženinách hladina podzemnej vody ktorá vplyvňuje podotvorné procesy kolíše v závislosti od stavu vody v toku. V jarnom období je hladina bližšie k povrchu pôdy, prípadne je poda zaplavená koncom leta i na jeseň môže byť v hlke až 2 m pod povrchom ak je pôda zaplavovaná tak sa na povrchu usadzujú sedimenty rôzného zloženia subtypy fluvizem typická fluvizem pseditická fluvizem arenická fluvizem pelická fluvizem glejová fluvizem slancová s vyčlenených pôdnych subtypov variet a forim je zrejme že fluvizeme majú rpôznorodé vlastosti a rozdielnu produkčnú schopnosť podľa charakteru aluviálneho náplavu môžu byť kyslé neutrálné ale aj alkalické, piesočnaté až ilovité, kremičité aj karbonátové. Obsah humusu je nízky ale ja vysoký a často

závisí od množstva vodou naplnených humifikovaných organických látok na vlastnosti fluvizemi podstatne vplýva najmä ich zrnitosť a obsah uhlíkatých z charakteristiky vyplýva, že tieto pôdy sú buď veľmi úrodné ale môžu byť aj málo úrodné. Pri zúrodňovaní fluvizeme treba v prvom rade upraviť nivný režim reguláciu vodných tokov a prípadne i odvodnením. Aktuálne je aj prehlbovanie ornice po predchádzajúcom podryvaní hlboké kypanie vapnenie a hnojenie organickými hnojivami.

Pôdne druhy

Podľa percentuálneho obsahu jednotlivých zrnitostných frakcií sa pôdy triedia na tzv. pôdne druhy. Pre tento účel je zostavených viacero národných i medzinárodných klasifikácií. Pre vyjadrenie zrnitosti pôd sa u nás najviac používa Nováková klasifikácia. Táto triedi pôdy na 7 druhov podľa obsahu hrubého ílu (frakcie pod 0,01 mm). Pozitívom takejto klasifikácie je dobrá zrozumiteľnosť pre užívateľov v praxi. Dovoľuje pomerne presne klasifikovať pôdne druhy už v teréne. Kategorizácia pôdných druhov podľa obsahu častíc <0,01 mm a zastúpenie pôdných druhov na poľnohospodárskych pôdach Slovenska je nasledovné:

Kategorizácia pôdných druhov		
Kategória zrnitosti	Obsah častíc < 0,01 mm	Zastúpenie v %
pôdy ľahké	- piesočnaté (0 - 10%)	6,4
	- hlinitopiesočnaté (10 - 20%)	
pôdy stredne ťažké	- piesočnatohlinité (20 - 30%)	73,2
	- hlinité (30 - 45%)	
pôdy ťažké	- ílovitohlinité (45 - 60%)	17,1
	- ílovité (60 - 75%)	
pôdy veľmi ťažké	- íly (> 75%)	3,3

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Zastúpenie pôdných druhov v okrese v %					
	Kategória erózneho ohrozenia				
	ľahké	stredne ťažké	ťažké	veľmi ťažké	
	piesočnaté, hlinitopiesočnaté	piesočnatohlinité	hlinité	ílovitohlinité	ílovité, íly
B. n. Bebravou	0,03	78,92	4,40	15,21	1,45
Trenčiansky kraj	2,28	71,30	7,75	18,14	0,53

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Pôdne typy

Pôdny typ je základnou identifikačnou jednotkou morfogenetikkej i agronomickej kategorizácie pôd. Zahŕňa v sebe skupinu pôd charakterizovanú rovnakou stratigrafiou pôdneho profilu, t.j. určitou kombináciou diagnostických horizontov, ako výsledok kvalitatívne špecifického typu pôdotvorného procesu, ktorý sa vyvíja a vyvíja v rovnakých hydrotermických podmienkach pod približne rovnakou vegetáciou. Pôdne typy sú definované súborom diagnostických horizontov a ich najdôležitejších vlastností získaných dlhodobým vývojom v prírodných podmienkach i kultiváciou. Nižšími kategóriami klasifikačného systému pôd sú subtyp, varieta, forma. Na Slovensku je nasledujúca štruktúra pôdných typov poľnohospodárskych pôd: (http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx, 10.2.2015):

Zastúpenie pôdných typov v okresoch a krajoch SR (% z poľnohospodárskej pôdy)																
Okres	FM	ČA	ČM	RM	HM	LM	KM	PZ	PG	RA	OM	SK,SC	LI,RN	GL	KT	zráž
B.n.Bebravou	16,34	-	-	2,57	29,07	18,24	18,90	-	6,09	7,52	-	-	1,02	0,21	-	0,03
TN kraj	17,33	2,49	0,07	1,74	10,43	5,63	37,20	-	6,98	15,09	-	-	0,64	0,19	-	2,21

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pt/pt.aspx

Zastúpenie kategórií bodových hodnôt pôd

Pre účely praktickej realizácie poznatkov o produkčnej schopnosti pôd bolo potrebné vykonať integrované hodnotenia vzťahov medzi vlastnosťami pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ), faktormi prostredia a dostupnými údajmi o úrodách plodín a tak vytvoriť relevantnú sústavu hodnotenia produkčného potenciálu poľnohospodárskych pôd, ktorá je vyjadrená v 100-bodovej stupnici, (od 100 do 1 BH BPEJ), resp. v príslušných kategóriách. Vyššie bodové hodnoty vyjadrujú vyšší produkčný potenciál pôdy a nižšie naopak nižší produkčný potenciál pôdy (http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/bh/bh.aspx, 5.2.2015).

Zastúpenie kategórií bodových hodnôt pôd (% z poľnohospodárskej pôdy)											
Okres	Zastúpenie kategórií bodových hodnôt (%)										Bodová hodnota (body)
	0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	
B. n. Bebravou	0,45	0,58	10,91	4,83	13,71	29,31	25,07	14,49	0,64	-	54,94

Trenčiansky kraj 2,25 4,23 24,20 9,59 18,53 17,30 11,71 9,08 1,34 1,76 45,66
Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry pôdneho fondu v obci Rybany od roku 2014.

Výmera územia v ha.	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Celk. výmera úz. obce	1 104,2	1 104,2	1 104,2	1 104,2	1 104,2	1 104,2	1 104,2	1 104,2	1 104,2	1 104,2	1 104,2
Pol'nohosp. pôda - spolu	976,4	976,0	978,5	978,4	978,4	978,3	978,2	978,2	978,2	978,2	978,1
- orná pôda	957,6	957,5	960,0	959,9	959,9	959,9	959,9	959,9	959,9	959,9	959,9
- záhrada	18,0	17,8	17,8	17,8	17,8	17,7	17,6	17,6	17,6	17,6	17,5
- trvalý trávny porast	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Nepol'noh. pôda - spolu	127,7	128,1	125,6	125,7	125,8	125,9	125,9	126,0	126,0	126,0	126,1
- lesný pozemok	4,4	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
- vodná plocha	19,8	20,2	20,2	20,3	20,3	20,3	20,3	20,3	20,3	20,3	20,3
- zast. plocha a nádv.	91,4	91,6	89,1	89,3	89,4	89,5	89,6	89,6	89,6	89,6	89,7
- ostatná plocha	12,1	12,2	12,2	11,9	11,9	11,9	11,9	11,9	11,9	11,9	11,9

Zdroj: 20.6.2024, ŠÚ SR, DataCubes,

Štruktúra výmer územia sa v priebehu sledovaného obdobia zmenila málo významne. V roku 2024 boli poľnohospodárske pôdy zastúpené v rozlohe 978,1 ha. Nepoľnohospodárska pôda bola zastúpená 126,1 ha. Lesné pozemky boli v rozlohe len 4,2 ha. K najväčším zmenám došlo v prípade ornej pôdy (959,9 ha) a vodných plôch, ktorých výmera stúpila na 20,3 ha. K poklesu došlo v prípade zastavaných plôch a nádvorí, ktoré klesli na 89,7 ha.

Hydrologické pomery

Hydrologickú os obce Rybany tvorí rieka Bebrava, ktorá je zároveň hlavným povodím okolitého územia. Priamo v katastri obce sa do Bebravy vlievajú ďalšie 2 vodné toky, ako ľavostranné prítoky Bebravy. jedným z nich je potok Haláčovka. Bebrava je rieka na západnom Slovensku, preteká územím okresov Bánovce nad Bebravou a Topoľčany. Je to pravostranný prítok Nitry, je tokom IV. rádu. Má dĺžku 47,2 km, plochu povodia 634 km² a priemerný prietok 2,3 m³/s v ústí (Práznovce). Bebrava je vrchovinovo-nížinným typom rieky. Pramení v Strážovských vrchoch, v podcelku Zliechovská hornatina, na juhozápadnom svahu Židovho vrchu (878,2 m n. m.) v nadmorskej výške cca 760 m n. m., na území obce Čierna Lehota. Najprv tečie na juh, preteká cez Suchú dolinu s výskytom viacerých druhov skamenelín a preteká obcou Čierna Lehota, kde zľava priberá potok, ktorý sa prelamuje cez krasové územie Sokolie skaly. V obci tiež priberá pravostranný potok z južného svahu Záhradčica (820,4 m n. m.) a ľavostranný prítok z oblasti Závadskej poľany. Pod obcou sa stáča na juhozápad, ďalej preteká obcou Šípkov a po pripojení ľavostranného Trebichavského potoka sa oblúkom stáča cez obec Slatina nad Bebravou k severozápadu a neskôr k západu. Opúšťa Strážovské vrchy a vteká do Nitrianskej pahorkatiny. Preteká cez obce Krásna Ves a Timoradza, v ktorej sprava priberá Timoradzský potok, pod obcou zľava dva menšie prítoky, spájajúce sa v jednom mieste (221,9 m n. m.), ďalej tečie okolo obce Podlužany a pri Horných Ozorovciach sa spája s významným prítokom, pravostranným Machnáčom. Potom tečie cez Bánovce nad Bebravou, na území mesta priberá zľava najprv Jelešinu a Dubničku, potom sprava Svinicu a napokon na južnom okraji mesta (pri Biskupiciach) aj pravostranný Inovec a vzápätí najvýznamnejší prítok Radišu zľava (199,6 m n. m.). Ďalej preteká rovinatým územím popri obciach Dolné Naštice a Rybany, na území ktorej priberá sprava Haláčovku, neskôr Livinu pri obci Livina a nasledujú prítoky zľava - Pravotický potok a Hydina. V záverečnom úseku tečie poza obec Nadlice, spája sa s Rybianskym kanálom zľava a neskôr ešte s Rajčianskym potokom a Solčianskym potokom (169,8 m n. m.) sprava. Pri obci Práznovce sa vlieva do vodnatejšej Nitry (169,0 m n. m.) (18.7.2025, [https://sk.wikipedia.org/wiki/Bebrava_\(rieka\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Bebrava_(rieka)))).

Po hydrologickej stránke patrí záujmové územie do základného povodia 4-21-11 rieky Nitra. Bebrava spolu s prítokmi má zreteľnú radiálnu (zbiehavú) koncentráciu smerom k rieke Nitra. Bebrava - je upravená v 21 úsekoch s úhrnnou dĺžkou 18,57 km. Ohrádzovaná je v úhrnnej dĺžke 10,7/9,21 km. V rámci úprav boli vybudované 2 klapkové hate, 3 stupne a 2 sklzy. Na rieke Bebrava sa navrhujú ďalšie úpravy rieky v 26-tich úsekoch s celkovou dĺžkou 30,12 km. Ľavostranná ochranná hrádza sa navrhuje v úseku Ostravice-Livina (rkm 9,17-10,43) v dĺžke 1,26 km. V rámci úprav je navrhnutých 18

stupňov a 9 sklzov. V rámci úprav sú navrhované hate v Dolných Našticiach - rkm 16,90, Podlužanoch - rkm 27,20 a Timoradzi - rkm 30,01. Boli navrhované najmä pre odbery na závlahy. V riešenom území rieka Bebrava preteká S-J smerom a rozdeľuje riešené územie na polovicu, pričom jej väčšia časť leží na ľavom brehu Bebravy. Hlavnými prítokmi Bebravy v riešenom území sú: potok Livina – pravostranný prítok rieky Bebrava (pramení v Považskom Inovci a pri obci Livina sa vlieva do rieky Bebrava – mimo riešeného územia). Režim potoka Livina je nevyrovnaný, pričom najvyšší vodný stav je zaznamenávaný v mesiacoch marec až máj, kedy odvádza zrážkové vody z pohoria Považský Inovec. Maximálne prietoky tohto potoka dosahujú hodnotu 9,5 m³. s⁻¹ v období letných mesiacov pri intenzívnej búrkovej činnosti. Minimálne stavy 0,6 m³. s⁻¹ sú zaznamenávané v období august až november.

- Haláčovka – pravostranný prítok rieky Bebrava, ústi do Bebravy v k.ú. Rybany
- Pravotický potok – ľavostranný prítok rieky Bebrava (vlieva sa mimo riešeného k.ú.,
- Rybiarsky potok (kanál) – je hlavným zberačom a odvodňuje územie o rozlohe 14,5 km² (OSK-8 Rajčany-Rybany), jeho dĺžka je 7,2 km, do Bebravy ústi v rkm 5,14 cez hrádzové stavidlo

Na vodných tokoch v riešenom území sa prejavuje dažďovo-snehový režim odtoku, s akumuláciou vôd v období december až január. Najvyššie vodnosti sú viazané na topenie snehov a pripadajú na mesiace február až apríl. Vodné toky sa vyznačujú rozkolísanosťou prietokov. Na málo priepustnom neogénnom súvrství navrstvené sprašové hliny a spraše sa vyznačujúce malou vododržnosťou, takže zrážková voda z väčšej časti povrchov odteká (alebo ide o plytký podpovrchový obeh vody) a iba malá časť zrážok dopĺňa zásoby podzemnej vody. Pri menšej svahovitosti a pri nevhodnom poľnohospodárskom obrábaní a zastúpení kultúr spôsobuje uvedený povrchový odtok zvýšenú eróziu (napr. vodná erózia poľnohospodárskej pôdy na miernych svahoch vo východnej časti riešeného územia) (ÚPN Rybany, 2008, 2019).

Podzemné vody

Množstvo a kvalita podzemnej vody v rozhodujúcej miere závisí od geologickej stavby územia, tektonickej porušnosti jednotlivých súvrství alebo horninových masívov, plošného rozsahu a mocnosti vodonosných vrstiev a ich priestorovej pozície, spôsobe dopĺňania podzemnej vody, koeficientu transmisivity (priepustnosť horninového prostredia, atď.). Územie môžeme po geologickej stránke charakterizovať ako neogénnu panvu. Predmezozoické komplexy sa vyznačujú puklinovou priepustnosťou, kde tvorba zásob podzemnej vody je obmedzená na pripovrchovú zónu zvetrania, nakoľko do hĺbky niekoľko metrov sa pukliny uzatvárajú, takže nie sú vytvorené podmienky pre akumuláciu významnejších zásob podzemnej vody. Oveľa lepšie podmienky pre tvorbu zásob podzemných vôd poskytujú mezozoické súvrstvia vápencov a dolomitov obalových jednotiek jadrových pohorí, kde puklinová až puklinovo – krasová priepustnosť umožňuje intenzívne vsakovanie zrážok a akumuláciu podzemných vôd. Negatívne sa tu prejavuje tektonické narušenie týchto útvarov, ktoré znižuje plochu jednotlivých vododržných kolektorov. Zároveň tektonická predispozícia umožnila rozčlenenie karbonátového komplexu vodnou eróziou a vznik hlbokých údolí až kaňonov, ktoré znížili hladinu podzemnej vody. Tret'ohorné sedimenty budujúce veľkú časť výmery okresu svojimi hydrogeologickými vlastnosťami tiež neposkytujú vhodné podmienky pre významnejšie akumulácie podzemnej vody v pripovrchovej zóne (rádovo desiatky metrov). Avšak stavba neogénneho súvrstvia s plošne rozsiahlymi (ale hĺbkou málo mocnými) polohami štrkov, pieskov a pieskovecov vytvára podmienky pre výskyt artézskych vôd v hĺbkach rádovo stovky metrov. Z kvartérnych útvarov vhodné podmienky pre akumuláciu podzemných vôd poskytujú najmä štrkopieskové polohy v náplavoch Bebravy a Nitry a ich väčších prítokov. V menšej miere sú využiteľné akumulácie podzemných vôd v prolúviálnych sedimentoch. Spraše a sprašové hliny sú veľmi málo vododržné a nevytvárajú podmienky pre akumuláciu podzemných vôd. Časť územia na západ od rieky Nitry je perspektívnou oblasťou výskytu horúcich vôd. Dôkazom toho sú aj kúpele miestneho významu v Malých Bieliciach, kde bol vrtom zistený výskyt termálnych vôd s teplou vodou okolo 400 C. Celkovo môžeme charakterizovať oblasť ako oblasť s deficitom povrchových vôd. Tento deficit je ešte umocňovaný nízkym zrážkovým úhrnom v dôsledku záveterného efektu a kolísaním zrážok v dôsledku zmien globálnych podmienok (slnečná činnosť a jej zmeny, znečistenie ovzdušia, zmeny posúdenia vlhkých vzduchových hmôt, atď.).

Klimatické pomery

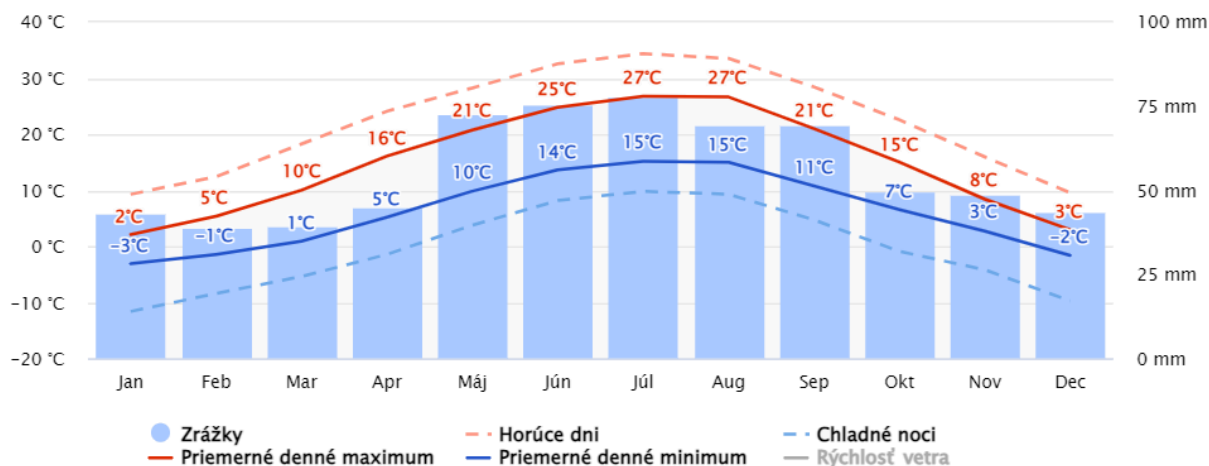
Podnebie lokality je podmienené dvoma susednými horstvami Považským Inovcom a Trábečským pohorím a hlavne Podunajskou pahorkatinou. V neposlednom rade sú klimatické podmienky ovplyvňované aj severným výbežkom Podunajskej nížiny a hlavne jej južným sklonom. Táto otvorenosť z južnej strany veľmi ovplyvňuje slnečný svit a tým aj celkové slnečné ohrievanie oblasti. Na základe týchto faktorov po stránke klimatickej lokalita náleží teplej oblasti - vlhké prostredie s miernou zimou.

Rybany

48.67°N, 18.26°E (188 m n. m.).

Model: ERA5T.

Obrázok: Priemerný úhr zrážok

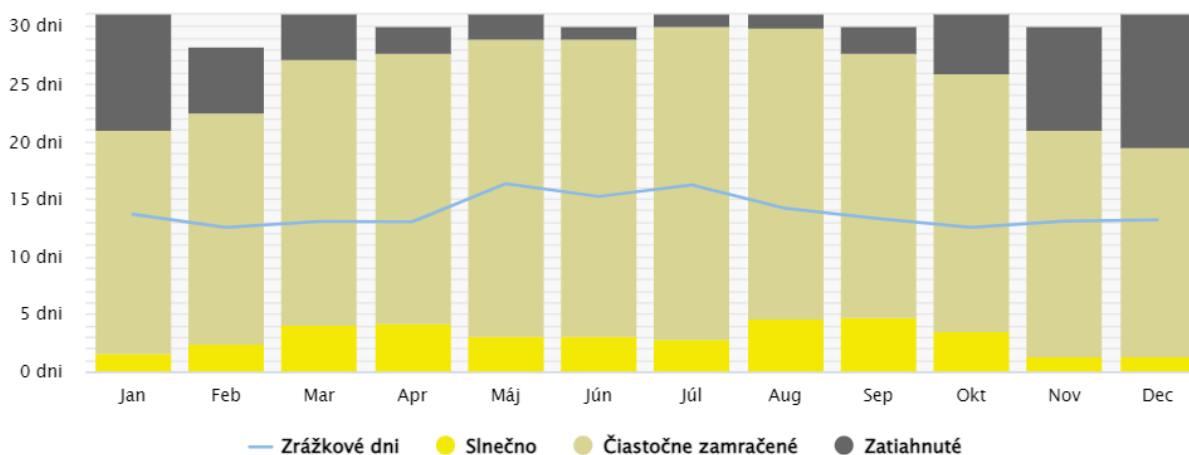
Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Priemerné denné maximum (plná červená čiara) zobrazuje maximálnu teplotu priemerného dňa v každom mesiaci pre obec Rybany. A naopak, "priemerné denné minimum" (plná modrá čiara) zobrazuje priemernú minimálnu teplotu. Horúce dni a studené noci (prerušovaná červená a modrá čiara) ukazujú priemer najhorúcejších dní a najstudenejších nocí v každom mesiaci za posledných 30 rokov.

Rybany

48.67°N, 18.26°E (188 m n. m.).

Model: ERA5T.

Obrázok: Slniečné, oblačné a daždivé dni v Rybanoch

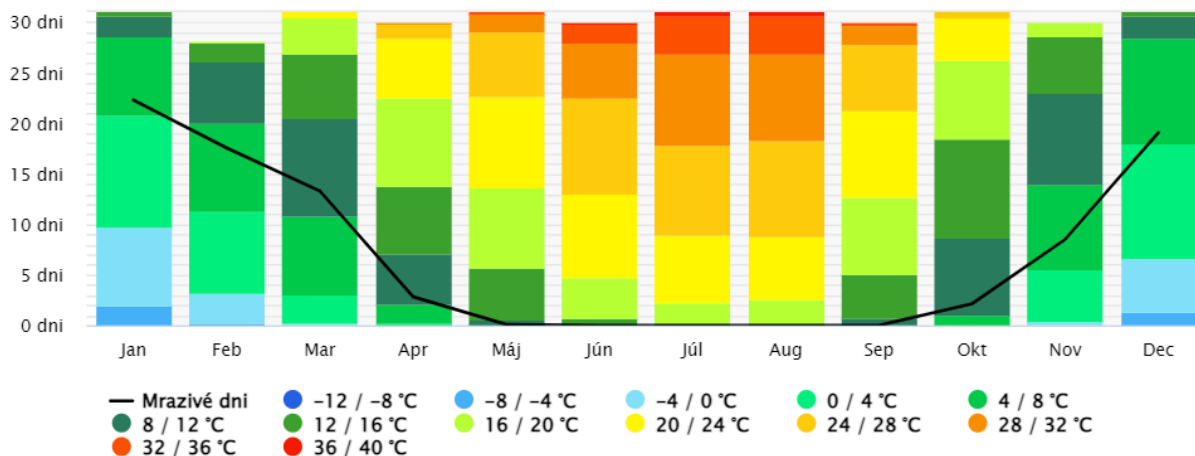
Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Diagram najvyššej teploty pre Rybany zobrazuje, koľko dní v mesiaci dosiahne určitú teplotu.

Rybany

48.67°N, 18.26°E (188 m n. m.).
Model: ERAST.

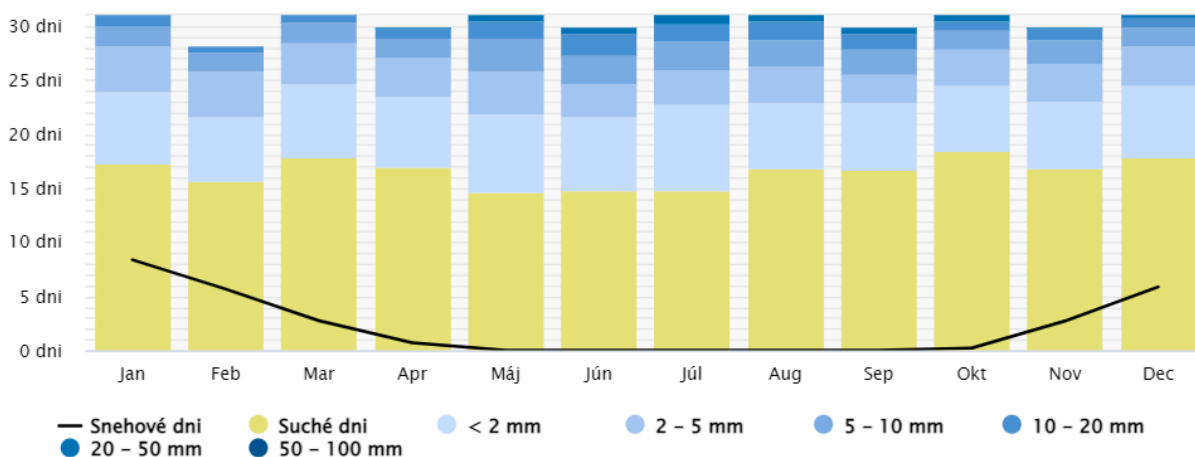
Obrázok: Najvyššie teploty

Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Klimatické charakteristiky: priemerná ročná teplota vzduchu : 9,1 °C, priemerný ročný úhrn zrážok: 642 mm, priemerná ročná relatívna vlhkosť: 79 %, priemerný ročný výpar z povrchu pôdy: 500 mm, prevládajúci smer vetrov: SZ, priemerná rýchlosť vetra za rok: 2 - 3 m/s. Z vyššie uvedených charakteristík možno podnebie okolia hodnotiť ako veľmi priaznivé pre život a prácu obyvateľov, ale aj vhodné pre turistické využívanie regiónu. Diagram zrážok pre Rybany zobrazuje počet dní v mesiaci, v ktorých spadne isté množstvo zrážok.

Rybany

48.67°N, 18.26°E (188 m n. m.).
Model: ERAST.

Obrázok: Úhrny zrážok

Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

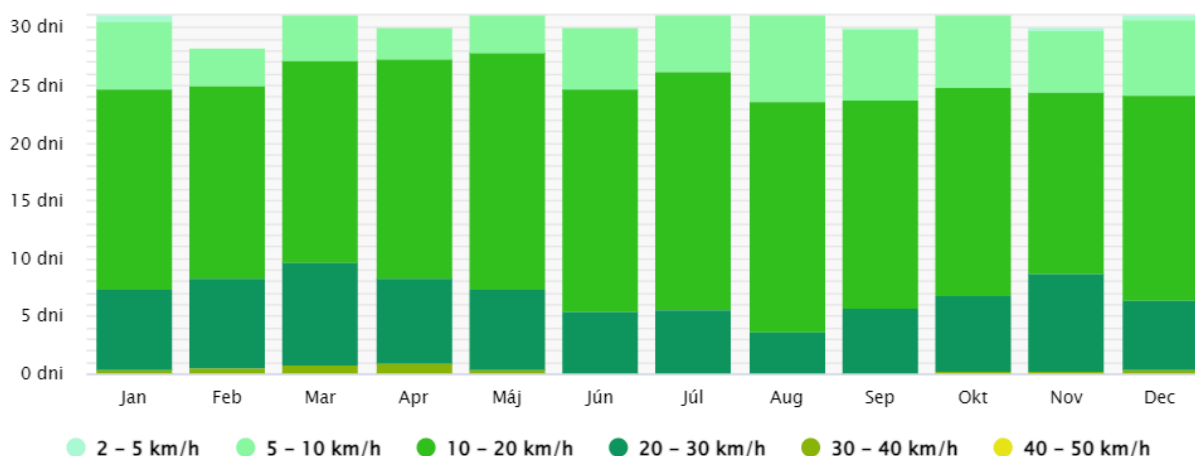
Diagram pre obec Rybany prezentuje nasledujúci graf dni v mesiaci, počas ktorých vietor dosahuje určitú rýchlosť.

Rybany

48.67°N, 18.26°E (188 m n. m.).

Model: ERA5T.

Obrázok: Rýchlosť vetra

Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Najviac veterných dní je v mesiacoch marec, november a apríl. Celkove teplotné pomery možno hodnotiť ako mierne. Priemerná teplota v júli je 18,7 °C. V porovnaní najteplejšia oblasť Slovenska má v tomto období priemernú teplotu 20 °C. Veľmi zriedkavé sú aj teplotné extrémny.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Rastlinstvo

Vývoj vegetácie v obci Rybany prebiehal na začiatku v úzkej závislosti od zmien vonkajšieho prostredia najmä klímy a pôd. Toto trvalo dovtedy kým sa nezačalo ovplyvňovanie a menenie rastlinného krytu človekom - poľnohospodárom. Vznikom poľnohospodárstva sa skončil prirodzený nerušený vývoj vegetácie a hlavným faktorom spôsobujúcim zmeny vegetačného krytu sa stal človek, ktorý vyklčoval lesy, melioroval územia a pretváral ich na ornú pôdu, lúky a pasienky. V poslednom čase však pribudla aj tvorba druhotných lesných ekosystémov. V oblasti, v ktorej obec leží sú zastúpené teplomilné spoločenstvá, pre ktorých vývoj zohrala významnú úlohu severo-juž. orientácia oblasti, pričom tunajšie doliny predstavovali cesty prechodu teplomilných druhov aj do horských častí a pomerne ďaleko na sever. Ďalším významným faktorom je geologické podložie. Podstatnú časť územia budujú uhličitánové horniny (či už rozličné typy vápencov a dolomitov), ktoré vďaka svojej schopnosti zachytávať teplotu slnečného žiarenia i ovplyvneniu pôdnej reakcie výrazne pôsobia na druhovú bohatosť i zastúpenie významných prvkov. Tento stav odráža aj skladba lesov v širšom okolí obce. Najrozšírenejšou drevinou je buk. Nachádzame tu však aj, hlavne v južnej oblasti, dubiny s prítomnosťou duba plstnatého. Rozšírenie duba cerového má svoju sev. hranicu južnejšie. Miestami rastie dub plstnatý spolu s pôvodnou borovicou lesnou. Je to jav v Karpatoch veľmi zriedkavý. Okrem týchto teplomilných rastlinných druhov sa tu vyskytujú aj ďalšie, napr. teplomilný a mimoriadne zriedkavý rastlinný druh - škumpa vlasatá. Typickým javom pre oblasť je prelínanie teplomilných a horských prvkov. Preto má v tejto oblasti celý rad rastlinných druhov hranice svojho prirodzeného rozšírenia, či už ide o sev. hranicu teplomilných prvkov, alebo juž. hranicu prvkov horských. Sev. hranicu rozšírenia tu majú, napr. gypsomilka piesočná, jaseňec biely, pyštek kručinkolistý, zvonček sibírsky pravý, bezobalka sivá, cesnak žltý, deväťorka rozprestretá, hadí mor rakúsky, kavyľ stredomorský, astra zlatohlavá. Nachádza sa tu aj juž. hranica rozšírenia niektorých horských druhov, ako sú napr. soldanelka karpatská, zvonovec laliolistý zvonček maličký, stokráska Micheliho, prvosenka holá, muchovník vajcovitý a ďalšie.

Živočíšstvo

Pestrosť geologickej stavby i vegetačnej zložky, ako aj klimatické podmienky výrazne ovplyvnili zloženie živočíšstva. Charakteristické pre opisovanú oblasť je prelínanie na nížinách žijúcich druhov a druhov viazaných na horské oblasti. Z bezstavovcov tu nájdeme modlivku zelenú, cikádu viničovú,

askalafa škvrnitokrídleho. Sú to druhy, ktoré pre svoj život potrebujú južné výslnné stráne. Bohato sú tu zastúpené viaceré druhy bystrušiek, obývajúc hlavne rozličné typy lesných spoločenstiev, na horských lúkach si svoju často nezastupiteľnú funkciu opel'ovačov plnia viaceré druhy čmel'ov. Od najnižších polôh až po horské vrcholy sa vyskytujú desiatky rozličných druhov motýľ'ov, medzi ktorými nechýbajú ani chránené vzácne a ohrozené jedince - jasoň červenooký i chochlačkový, pestroň vlkocový, vidlochvost feniklový i ovocný. Stavovce sú tu, ako aj v iných oblastiach zastúpené v menšom počte. Na brehoch horských riek a na mokradiach žije mlok vrchovský, salamandra škvrnitá, ale aj ropucha a rosníčka zelená. Na výslnných skalách možno stretnúť všetky druhy jašteríc, svoj domov tu majú aj viaceré druhy hadov, medzi ktorými nechýba ani náš najväčší druh - užovka stromová. Vďaka pestrosti typov prírodných formácií možno stretnúť s početnými zástupcami vtáctva. V kotlinách, pri riekach i na vodných nádržiach sa v priebehu roka, najmä však v čase ťahov, zastavuje značné množstvo rozličných druhov kačíc a pod. V horských komplexoch, hlavne na civilizáciou neporušených miestach, žijú niektoré dravé vtáky. Okrem hojnejších druhov, ako je jastrab, myšiak hôrny, sú to aj zriedkavejšie druhy, ako sokol rároh, sokol sťahovavý (v dôsledku činnosti človeka je takmer vyhubený), sova obyčajná, myšiarka ušatá a ďalšie. Z početných druhov spevavcov možno spomenúť krkavca čierneho, strakoša červeno-hlavého, strakoša kolesára, sýkorku hôrnu, sýkorku uhliarku, orieška obyčajného, viacero druhov drozdov, slávika obyčajného, stehlíka obyčajného a celý rad ďalších. Cicavce sú v tejto oblasti hojne zastúpené. Na okrajoch lesov možno stretnúť ježa tmavého. Pomerne bohaté je zastúpenie druhov piskorovitých - žije tu bielozubka bielobruchá, dulovnica menšia, piskor obyčajný i piskor malý. Mnohé jaskynné dutiny, staré povaly, kostolné veže v oblasti obývajú netopiere, napr. podkovár malý, netopier brvitý, netopier obyčajný, ucháč svetlý, večernica tmavá a iné.

2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Obec je elektrifikovaná. Rozvodná sieť plynu je v obci vybudovaná VTL plynovodom (88,99 %). Obyvatelia sú napojení na verejný vodovod (96,56 %). Obec nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu s ČOV (0,69 %). Pokrytie mobilných operátorov je nasledovné T - com 70 %, Orange 80 %, 4ka a O2 cca. 70 %. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na Internet prostredníctvom DSL, prípadne prostredníctvom mobilných operátorov.

Infraštruktúra	jednotka	súčasný stav	budúci stav
Pošta	ano/nie	áno	áno
Káblková televízia	ano/nie	áno	áno
Verejný vodovod	pokrytie v %	96,56	100,00
Vlastný zdroj pitnej vody	názov/výdatnosť	nie	Nie
Verejná kanalizácia dažďová	pokrytie v %	50,00	100,00
Kanalizačná sieť pripojená na ČOV	pokrytie v %	0,69	100,00
Rozvodná sieť plynu	pokrytie v %	88,99	95,00
	DSL	áno	áno
pripojenie na sieť internet	EDGE/UMTS/	áno	áno
	Wi-Fi	nie	nie
verejný internet	ano/nie	áno	áno
verejný prístupový bod	ano/nie	nie	nie
internetová kaviareň	ano/nie	nie	nie
pokrytie signálom Orange	%	80 %	90 %
pokrytie signálom T-com	%	70 %	90 %
pokrytie signálom O2	%	70 %	80 %
verejné studne	počet	nie	nie
pramene pitnej vody	počet/výdatnosť	nie	nie
vodojemy	počet/objem	áno	áno
skládky TKO	ano/nie	nie	nie
separovaný zber	ano/nie	áno	áno
zberný dvor pre separovaný zber	ano/nie	áno	áno
kompostovisko	ano/nie	nie	áno
cintorín	počet	1	1
dom smútku	počet	1	1

Zdroj: OcÚ Rybany, 2024

Zásobovanie pitnou vodou

Obec má vybudovanú verejnú vodovodnú sieť. Vodovodná sieť je zásobovaná vodou z Ponitrianskeho skupinového vodovodu. Vodovodná sieť obce je vybudovaná ako okruhovo-vetvová.

sústava, LT 100, 150 a PVC 110, 100. Odberatelia vody sú napojení na verejný vodovod prostredníctvom vodovodných prípojk. Priamu distribúciu vody k spotrebiteľom zabezpečujú vodovodné prípojky, ktoré sú napojené na rozvodnú vodovodnú sieť. Samotný rozvod je riešený z liatinových, ocelových, izolovaných rúr, vodovodné prípojky k jednotlivým odberným miestam sú riešené cez vodomerné šachty s vodomernými zostavami na meranie množstva odobratej vody. V prípade rozšírenia odberu vody nehrozí nebezpečenstvo poklesu tlaku a výdatnosti zdroja v I/s (ÚPN Rybany, 2008, 2019).

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností.

Domový fond - vodovod		
typ vodovodu	počet	podiel (%)
v dome - z verejnej siete	90	20,64
v dome - vlastná	0	0,00
mimo domu - z verejnej siete	331	75,92
mimo domu - vlastná	0	0,00
bez prípojky	11	2,52
nezistený	4	0,92
Domy spolu	436	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 **1,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac **2,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia (navrhované potrubia)

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

V obci Rybany je uvažované s výstavbou splaškovej kanalizačnej siete. Stoky v tejto obci sú navrhované väčšinou vo vozovkách. Trasa stôk je navrhnutá tak, aby boli dodržané ustanovenia „priestorovej“ normy (STN 73 6005) – tzn. pri križovaní a súbehu musia byť dodržané vzdialenosti medzi povrchom kanalizačných rúr a povrchom jestvujúcich potrubí. Ďalej bola pri návrhu trás kanalizácie vo vozovke snaha o umiestnenie navrhovaného kanalizačného potrubia pokiaľ možno v strede jedného jazdného pruhu vozovky alebo v strede tejto vozovky (aby bol vylúčený prejazd poklopov kolesami áut). V situačnom návrhu kanalizácie bola snaha o napojenie všetkých rodinných domov v obci. Spád kanalizácie je (vzhľadom k zaisteniu dostatočnej únášacej sily vody nadovoľujúcej zanášanie stôk) uvažovaný minimálne 5‰. Profil gravitačnej kanalizácie je DN 300 (400). Materiálom je podľa požiadavky budúceho prevádzkara plast (polypropylén – PP). Do ryhy bude ukladané do pieskového lôžka. Priemerná hĺbka ryhy je cca 2,5 m. Výtlačné potrubia sú navrhované z rúr IPE Ø 80 – 250 uložených do piekového lôžka. Stavebná ryha bude zapažená z dôvodu snahy zmenšenia výkopu. Stavebná ryha otvorená bude u stôk v extravilánoch. V mieste vedenia trasy kanalizácie vo vozovke budú na kanalizácii vysadené odbočky pre napojenie prípojk z rodinných domov, tieto budú vytiahnuté cca 1 m za vozovku a zaslepené (ukončené zátkou). Presné umiestnenie koncov týchto odbočiek bude dokladované (zamerané). Šachty na stokovej sieti sú typové a sú umiestnené v lomových bodoch trasy, na sútokoch stôk a v rovných úsekoch šachty, v ktorých je na potrubí osadený „T“ – kus pre čistenie kanalizácie tlakovou vodou. V navrhovaných trasách kanalizácie dochádza k stretu s podzemnými inžinierskymi sieťami, ktoré sú v situácii zakreslené podľa podkladov správcov týchto sietí. Tieto podklady nazaručujú svojou kvalitou požadovanú presnosť, preto je nutné pred zahájením výkopových prác skutočný priebeh sietí komisionálne vytýčiť priamo v teréne. Pri návrhu boli dodržané minimálne vzdialenosti medzi povrchmi kanalizácie a jestvujúcimi podzemnými sieťami podľa STN 73 6005 „Priestorové usporiadanie sietí technického vybavenia“. Križovanie a súbehy navrhovanej trasy kanalizácie s jestvujúcimi stožiarmi vonkajšieho vedenia je riešené navrhnutím trasy v minimálnej vzdialenosti výkopu od najbližšej časti stožiaru – t.j. 0,8 m. V ojedinelých a nutných prípadoch (nedostatok miesta) nebudú medzi vodovodom a navrhovanou kanalizáciou dodržané vzdialenosti podľa „priestorovej normy“ (STN 73 6005), v najhoršom prípade je možné viesť kanalizáciu v trase pod vodovodom. Tento prípad sa v obci nepredpokladá. Pri výstavbe bude dodržovaná požiadavka správcu toku (Slov. vodohospodársky podnik – povodie Hornej Nitry) –

výstavba stôk pri križovaní neupravených vodných tokov bude prevedená prekopením, výstavba stôk pri križovaní upravených vodných tokov bude prevedená bezvýkopovou technológiou. Potrubie pri križovaní s tokom (upraveným i neupraveným) bude uložené do chráničky. Pokiaľ bude výstavba kanalizácie prebiehať vo vozovkách, ktoré sú majetkom Slovenskej správy ciest, bude podľa ich požiadavky prevedené zbrúsenie a obnova vrchnej vrstvy na polovici šírky komunikácie, v prípade prekopov pre prípojky bude toto prevedené v celej šírke vozovky. Automatický systém riadenia bude kompatibilný so zariadením na ČOV Ostratice. Pri čerpacej stanici bude osadený do rozvádzača RM. Súčasťou riadiaceho systému bude ovládací panel, z ktorého bude možné parametrizovať nastavenie merania neelektrických veličín a na displeji zobrazovať prevádzkové stavy. Riadiaci systém spolu s rádiodiodom budú zálohované akumulátorom umiestnenom v rozvádzači. Riadiaci systém bude zabezpečovať spracovanie vstupných signálov a automatickú prevádzku čerpacej stanice. Do automatickej prevádzky bude možné vstúpiť z dispečingu pomocou rádiového siete. Údaje o prevádzke všetkých čerpacích staníc budú prenášané do centrálného dispečingu na ČOV Ostratice. Odpadové vody sú v obci vedené gravitačnými aj výtlačnými stokami. Označenie stôk je v situácii. Obcou prechádza hlavná stoka „B“, ktorá odvádza odpadové vody na ČOV Ostratice. Je napojená na stoku „A“ v Ostraticiach, na ktorú sa napájajú i stoky kanalizácie zo všetkých ostatných obcí aglomerácie 2. Zo spádových dôvodov sú v obci navrhnuté čerpacie stanice, umiestnenie je podľa situácie. Preložky jestvujúcich inžinierskych sietí sa nepredpokladajú, iba minimálne množstvo preložiek niektorých stĺpov nadzemného vedenia. Do stôk obce budú napojené domové prípojky z domov. V prípade kanalizácie uloženej v ceste, ktorá je v správe Slovenskej správy ciest, bude urobená obnova obrusnej vrstvy v celej šírke vozovky. ČS budú elektrifikované. Obec má vybudovanú dažďovú kanalizáciu, ktorú je potrebné predĺžiť aj do nových rozvojových území. Dažďová kanalizácia je zaústená do rieky Bebrava (ÚPN Rybany, 2008, 2019).

Až 89,68 % domov má vybudovaný septik, prípadne žumpu (391 domov). Vlastnú ČOV majú vybudované 19 domov. Bez kanalizácie je 19 domov.

Domový fond - kanalizácia

typ kanalizácie	počet	podiel (%)
septik, žumpa	391	89,68
prípojka na kanalizačnú sieť	3	0,69
domáca čistička odpadových vôd	19	4,36
bez kanalizácie	19	4,36
nezistený	4	0,92
Domy spolu	436	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 **1,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac **2,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia (navrhované potrubia)

Elektrická rozvodná sieť

Transformovne sú napojené z 22 kV vzdušného vedenia č.262 Topolčany – Bánovce nad Bebravou lúčovým systémom. Vedenie prepája 110/22 kV transformovne Topolčany a Bánovce nad Bebravou .

Distribučné vedenia 22 kV slúžia pre rozdelenie elektrickej energie z nadradenej sústavy. Z tohto VN 22 kV vzdušného vedenia sú zrealizované VN 22 kV vzdušné prípojky, pre zásobovanie elektrickou energiou vonkajších stožiarových trafostaníc obce s prevodom 22 kV/0,4 kV. Trafostanice sú pripojené VN 22 kV vzdušnými prípojkami z distribučnej linky. Jednotlivé trafostanice pre zásobovanie obce sú pri súčasnej potrebe elektrickej energie na úrovni DTS na dostatočnej kapacite a ďalší prírastok ich zaťaženia je možný, v prvom rade z kapacitného hľadiska a v druhom rade z prevádzkového hľadiska. Dôležitú úlohu tu taktiež zohráva kapacita prenosových možností VN a NN vedení (dĺžky a prierezy jednotlivých vedení a stupeň ich zaťaženia). Tieto trafostanice slúžia taktiež pre technicko - komunálnu vybavenosť a ich výkonové zaťaženie je premenlivé v závislosti na sezónnosti odberu a ročnom období. Sekundárne rozvody NN sú prevedené systémom napätí 400/230V. Rozvody sú

prevedené vonkajšími vzdušným vedeniami NN a to holými vodičmi AlFe na betónových a drevených podporných bodoch spolu s rozvodom verejného osvetlenia, ktorý je prevedený vodičom AlFe.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
 - od 1 kV do 35 kV vrátane: 1. pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
 - pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m, 3. pre zavesené káblové vedenie 1 m
 - od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m
 - od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m
- v ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:
 - zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
 - uskladovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
 - vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
 - vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia
- vlastníik pozemku je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a príjazd k vedeniu a na tento účel umožniť prevádzkovateľovi udržiavať voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej z vonkajšej strany nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podporného bodu)
- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane je 2 m
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla:
 - 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
 - 3 m pri napätí nad 110 kV
- v ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané:
 - zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažné mechanizmy
 - vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu
- ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36:
 - s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
- v ochrannom pásme elektrickej stanice je zakázané vykonávať činnosti, pri ktorých je ohrozená bezpečnosť osôb, majetku a spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky elektrickej stanice (ÚPD M., 2008).

Zásobovanie plynom

Primárnym zdrojom ZP obce je VTL plynovod PN25 DN200 Žabokreky – Rybany – Bánovce n/Bebravou, VTL prípojka PN25 DN100 Rybany a VTL regulačná stanica (RS) RS 1200 2/1 425 Rybany. Sekundárnym zdrojom ZP v obci je STL plynovodná DS Rybany. Táto tzv. miestna sieť (MS) je tvorená úsekmi STL plynovodov z ocele z PE. MS zabezpečuje v obci plošnú dodávku ZP. Do odberných plynových zariadení (OPZ) jednotlivých odberateľov v obci je ZP dodávaný STL plynovodnými prípojkami (PP). Doreguláciu ZP z STL/STL resp. STL/NTL a meranie odberu ZP zabezpečujú regulačné a meracie zariadenia (RaMZ). Prevádzku PP a OPZ zabezpečujú odberatelia ZP na vlastné náklady (ÚPN Rybany, 2008, 2019).

Miestne plynovody sú stredotlaké. Vedenie plynovodov a dimenzie rozvodov sú riešené tak, aby plošne a kapacitne postačili pre potreby obce Rybany. Miestne stredotlaké plynovody sú realizované z polyetylénového potrubia, podľa podmienok STN 38 6413. Toto riešenie umožňuje pri minimálnych svetlostiach prepravu značných množstiev plynu na veľké vzdialenosti za priaznivých tlakových pomerov. Miestne plynovody sú vedené v telesách komunikácií a v zelených pruhoch v súbehu s miestnymi komunikáciami. V niekoľkých prípadoch došlo ku križovaniu plynovodu s miestnou

komunikáciou. Odberatelia zemného plynu sú zásobovaní z miestnej stredotlakej siete a stredotlaké prípojky priamo cez stredotlaké prípojky a domové regulátory.

Domový fond - zásobovanie plynom

plynofikácia	počet	podiel (%)
áno	388	88,99
nie	45	10,32
nezistené	3	0,69
Domy spolu	436	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Zásobovanie teplom

V riešenom území je vzhľadom na prevažný spôsob využívania územia (bývanie) logicky predurčený aj spôsob zásobovania teplom. Územie je z pohľadu zásobovania teplom riešené kombinovaným spôsobom. Hlavný spôsob zásobovania sú lokálne zdroje tepla na pevné palivo - prevažne na atmosferické spaľovanie drevnej hmoty a zemný plyn. Tretie najčastejšie využitie zdroja tepla je elektrické vykurovanie (priamoohrevné, akumulčné). Ďalšími zdrojmi energie sú v zanedbateľnej miere slnečné kolektory (najmä podpora prípravy TÚV), propán (najmä technologické účely - varenie). Väčšina objektov má inštalovaný kombinovaný spôsob vykurovania, najčastejšie v kombinácii zdroja tepla kotol na drevo / plynové vykurovanie. Uvedené kombinácie sú riešené pre vykurovanie aj pre ohrev TÚV.

Miestny rozhlas

Na Obecnom úrade (OÚ) je zriadená zosilovacia stanica miestneho rozhlasu (MR) typu TESLA. Rozvod MR je urobený vzdušnými vodičmi typu BY 2,8 a FeY 3 na samostatných ocelových a drevených stožiaroch. Menovité napätie rozvodu MR je 100 V. Reprodukory sú umiestnené na samostatných stožiaroch (ÚPN Rybany, 2008, 2019).

Televízia

V obci je príjem televízneho signálu Slovenskej televízie zabezpečovaný televíznym prekrývačom DVB. Signál ku koncesionárom sa dostáva na kvalitnej digitálnej úrovni. Kvalitný príjem signálu je možný zriadením káblovej televízie s prijímacím zariadením, ktorú nemá obec vybudovanú.

Telekomunikácie

Rybany spadá do primárnej oblasti PO Bánovce nad Bebravou a sekundárnej oblasti SO Trančín – patrí do tranzitného telefónneho obvodu TTO Trenčín. Primárna oblasť je nižšou územnou jednotkou. Z kábla prístupovej siete OOK sú prevedené účastnícke rozvody miestnej telefónnej siete (MTS). Telefónne rozvody (MTS) sú papršlekovite rozvetvené do riešeného územia obce a to vzdušnými rozvodmi metalickými káblami na drevených podperných bodoch do jednotlivých účastníckych rozvádzačov (ÚR). Časť miestnej telefónnej siete je zakáblovaná metalickými káblami vedenými popri hlavných prístupových komunikáciách. V súčasnosti obec disponuje len analógovou telefónnou ústredňou, čo značne obmedzuje rozvoj obce po jej informačno - komunikačnej stránke. V obci je k dispozícii celkovo 200 bytových prípojok do pevnej telefónnej siete.

Mobilní operátori telekomunikačných systémov T - com, Orange, 4ka a O2 Telefonica Slovensko má stav pokrytia v danej oblasti jedine pre služby siete GSM/GPRS ešte prostredníctvom technológie prvej generácie (1G) s využívaním systémov AMPS, TACS a čiastočne druhej až štvrtej generácie (2G/3G/4G) v centrálnej časti obce. Rýchly internet, systém EDGE/Super Speed (2,5G), resp. nadstavba (3G) HSDPA/UMTS ktorá umožňuje maximálne prenosové rýchlosti pre sťahovanie dát z internetu do hodnoty 3,6 Mb/s. Pripojenie cez optickú linku priamo ku účastníkom telekomunikačných služieb u všetkých mobilných operátorov je pre riešené územie v súčasnom období nedostupná. Dátové služby sú poskytované prostredníctvom Verejnej dátovej siete (VDS) T - com. Nové trasy miestnych telekomunikačných káblov pre rozvojové lokality je potrebné viesť po oboch stranách obslužných komunikácií v koridoroch pre inžinierske siete v zmysle platných STN. Body napojenia pre telefónne prípojky novej bytovej výstavby a občianskej vybavenosti budú určené v podmienkach pri začatí územného konania pre konkrétnu lokalitu. Telefónna ústredňa má kapacitu na rozšírenie počtu účastníkov v novej IBV, v novej občianskej vybavenosti a v novej výrobe.

Pošta – V obci sa nachádza prevádzka Slovenskej pošty.

Ochranné pásma

ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 610/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Verejné osvetlenie

Osvetlenie ciest, komunikácií a verejných priestranstiev je vybudované výbojkovými svietidlami, ktoré sú pomocou výložníkov uchytené na podperných bodoch vzdušnej sekundárnej siete NN. Rozvod medzi svietidlami je vodičom AlFe, ktorý slúži ako fáza VO vzdušnej sekundárnej siete NN. Ovládanie VO je centrálne prostredníctvom impulzných káblov z RVO pri transformátorových staniciach.

Vzdušná NN sekundárna sieť a sieť VO (verejného osvetlenia) je v niektorých častiach obce značne preťažená a fyzicky zastaraná, kde sa vyskytuje množstvo porúch jednak na samotnom vedení NN a taktiež na osvetľovacích telesách a podperných bodoch. Bude nutné v blízkej dobe počítať s jej rekonštrukciou a výmenou zastaralých svietidiel VO za modernejšie a úspornejšie svietidlá.

Ochrana pred povodňami a správa povodí

Riešené územie patrí do povodia rieky Bebravy. Vodný fond na území obce tvoria vodné toky v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku, š. p. Vodohospodársky významný tok je rieka Bebrava, ktorá preteká katastrálnym územím obce.

Rieka Bebrava je upravená v 21 úsekoch s úhrnnou dĺžkou 18,57 km, čo je 38,4% celkovej dĺžky rieky (50km). Ohradzovaná je v úhrnnej dĺžke 10,7 (9,2)km, v rámci úprav boli vybudované 2 klapkové hate, 3 stupne a 2 sklzy: rkm 19,61 – 12,89 (Bánovce nad Bebravou - Rybany) – navrhovaná úprava tohto cenného úseku je z ekologického hľadiska absolútne nevhodná, rkm 12,89 – 12,24 (Rybany), 11,46 – 11,22 (pod Rybanmi) – je vybudovaná úprava koryta. Prítok Haláčovka je upravený v chotári Rybian, celkovo je regulovaný v 4 úsekoch s dĺžkou 6,93 km. Prítok Livina je upravený v chotári Veľké Hoste v dĺžke 0,58 km a v chotári V. Hoste – Zlatníky v dĺžke 3,01 km (v správe lesného hospodárstva), v chotári Rybian nie je upravený. V generele rieky Bebravy sú navrhované úpravy na 26 úsekoch s úhrnnou dĺžkou 30,12 km. Ochranná ľavostranná hrádza sa navrhuje v úseku Ostratice – Livina v dĺžke 1,26 km. (Vodohospodársky plán rieky Nitry, 2001). V lokalite Dolné lúky a v území pri železničnom priecestí medzi obcami Rybany a Dolné Naštice je poľnohospodárska pôda potencionálne ohrozovaná záplavami (ÚPN Rybany, 2008, 2019).

Ochranné pásma

- obojstranné ochranné pásmo pobrežných pozemkov v zmysle ustanovení §49 zákona č. 364/2004 o vodách: **10 m** od vzdušnej päty, respektive brehovej čiar miestnych tokov z dôvodov vykonávania činnosti správcu toku. Do tohto územia nie je možné umiestňovať technickú infraštruktúru, žiadame pevné stavby ani súvislú vzrastlú zeleň. Toto územie nie je možné poľnohospodársky obhospodarovať. Musí byť zachovaný prístup mechanizácie správcu vodného toku a povodia k pobrežným pozemkom z dôvodu údržby a kontroly. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodným tokom musia byť riešené podľa STN 73 6822 – Križovanie a súbehy vedení s vodnými tokmi a akékoľvek stavebné aktivity v ochrannom pásme tokov musia byť prerokované so správcou toku a povodia.

Pri návrhu investícií je potrebné rešpektovať ustanovenia § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. vodách a vyhlášky č. 211/2005 Z. z.. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť riešené podľa STN 73 6822 „Križovania a súbehy vedení s vodnými tokmi“.

Civilná ochrana obyvateľstva

Obec je zatriedená do IV. kat. ukrytia obyvateľov v úkrytoch budovaných svojpomocne. Za tým účelom bola prevedená analýza stavebno-technického stavu budov a identifikovanie suterénnych priestorov. Doložka CO v rozsahu ukrytia obyvateľstva pred radiačným žiarením bude spracovaná samostatne v súlade s platnými predpismi.

Požiarňa ochrana

V obci Rybany je dobrovoľný hasičský zbor. Hasičský zbor má k dispozícii požiarnu zbrojnicu a mobilnú striekačku, ktoré sú umiestnené v samostatnom objekte. Problémom z hľadiska požiarnej bezpečnosti je nevyhovujúca dostupnosť niektorých častí, najmä zástavby s úzkymi alebo neprejazdnými ulicami bez obrátisk. V prípade požiaru slúži aj zásahová jednotka z Bánoviec nad Bebravou. Navrhovaná sieť zberných a obslužných komunikácií v zastavanom území obce umožní optimálny prístup požiarnej

techniky do všetkých jej častí a k jednotlivým objektom. Zásobovanie požiarou vodou v nových lokalitách bude riešené z verejnej vodovodnej siete z požiarnych hydrantov.

Odvádzanie dažďových vôd

V riešenom území sa nachádzajú nasledovné hydromelioračné zariadenia: kanál (evid.č. 5209 114 001), ktorý bol vybudovaný v r. 1930 o celkovej dĺžke 3,435 km v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov Rybany“, kanál „Hraničný“ (evid. č. 5209 163 001), ktorý bol vybudovaný v r. 1930 o celkovej dĺžke 1,940 km v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov Pečeňany“. V riešenom území je vybudované odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom, ktorý je vo vlastníctve PPD Rybany (čiastočne funkčný: zrážkové vody, ktoré spadnú na územie intravilánu obce, sú zachytávané do vpustí dažďovej kanalizácie, ktorá v podstate spoľahlivo odvedie dažďové vody do rieky, ktorá ich dopraví mimo intravilán. V priestoroch, v ktorých sa kanalizácia nenachádza, dažďové vody dažďové vody zachytáva rigol alebo vsakujú do terénu (ÚPN Rybany, 2008, 2019).

Väčšina dažďových vôd by sa mala zachytávať aj na súkromných pozemkoch a prípadne využívať na polievanie. Voda zadržaná v území prispeje k zachovaniu potrebnej vlhkosti, nevyhnutnej pre rast sídlnnej vegetácie. Za týmto účelom by mal byť stanovený záväzný regulatív minimálneho podielu nespevnených plôch. Odvod dažďovej vody z komunikácií sa navrhuje prostredníctvom vsakovacích jám na okrajoch komunikácií. V prípade potreby zriaďovania väčších spevnených plôch (napr. odstavňových a manipulačných plôch) by sa mali preferovať priepustné povrchy vytvorené zo zatravnovacích tvárnic alebo zámkovej dlažby. Vody z povrchového odtoku z nezastavaných plôch sa budú odvádzať povrchovými rigolmi do vodných tokov. Technické riešenie dažďových rigolov, ako aj výpočet dimenzie a množstva dažďových vôd, bude predmetom riešenia v podrobnejšej dokumentácii.

Cintoríny

Pochovávanie na území obce Rybany sa realizuje len na cintoríne. V obci Rybany sa územie akceptuje ako jeden pochovávacie obvod. Nachádza sa tu 1 cintorín. Do priestorov cintorínov sa navrhuje umiestnenie kontajnerov menšieho typu, s ktorým by neboli problémy pri odvoze (využitie traktora). V cintoríne sa odporúča realizovať výsadba estetickej parkovej zelene a rekonštrukciu a dostavbu chodníkov. Obec neplánuje rozšírenie plochy cintorína.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo cintorína (pohrebiska) v zmysle Zákona č. 470/2005 Z. z. o pohrebníctve a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov – 50 m – v ochrannom pásme sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy – šírka ochranného pásma pohrebiska 50 m sa nevyžaduje pre pohrebiská zriadené pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 470/2005 Z. z. t.j. pred 1.11.2005.

2.4. DOPRAVA

Doprava predstavuje jeden z kľúčových faktorov rozvoja obce Rybany, pričom sama o sebe nie je cieľom, ale prostriedkom hospodárskeho rozvoja a predpokladom k dosiahnutiu sociálnej a regionálnej súdržnosti. Rezort dopravy si v súlade so zásadami trvalo udržateľného rozvoja vytýčil v rámci dopravnej politiky SR globálny cieľ, ktorým je trvalo udržateľná mobilita. Môžeme ju definovať ako dlhodobé zabezpečenie neustále narastajúcich prepravných potrieb spoločnosti (prepravy tovarov a osôb) v požadovanom čase a kvalite, s maximálnou efektivitou, pri súčasnom znižovaní negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie a zdravie obyvateľov. Trasovanie a výstavba dopravnej infraštruktúry v obci vychádzajúca z prepravných požiadaviek jej obyvateľov a hospodárskych subjektov v nej žijúcich a činných, je podmienená miestnym územným členením a charakterom územia (napríklad chránené územia). Cieľovým zosúladením všetkých faktorov pri územnom plánovaní vrátane plánovania dopravnej infraštruktúry (efektívnym využitím územia) a rešpektovaním špecifických daností regiónu je snaha doceliť trvalo udržateľný charakter životného prostredia.

Obec Rybany sa nachádza v okrese Bánovce nad Bebravou, 6 km južne od okresného mesta. Širšie dopravné vzťahy sú podmienené dopravnými väzbami na okolitú sídelnú štruktúru, najmä na okresné mesto Bánovce nad Bebravou. Základným druhom dopravy je cestná doprava. Okrem cestnej dopravy sa v obci nachádza doprava železničná. Vlastná dopravná poloha riešeného územia je charakterizovaná dopravnou trasou cesty II/592, ktorá prechádza obcou a má pre dopravnú obsluhu obce základný význam, tvorí zároveň spojnicu ciest I/64 a I/50.

Katastrálnym územím obce Rybany prechádzajú nasledovné cesty: cesta druhej triedy II/ 592 v trase C – Livina, cesta tretej triedy III/1846 v trase – križovatka s cestou II/592 Rybany-Rybany. Cesta tretej triedy III/1838 v trase – križ. s cestou II/592 Rybany- križ.s cestou III/ 1838 Rybany, cesta tretej triedy III/1846 v trase – križovatka s cestou III/ 1835 Šišov-križ. s II/592 Rybany a cesta tretej triedy III/ 1755 v trase – križovatka s cestou II/592 Livina-Livinské Opatovce (ÚPN Rybany, 2008, 2019).

Cesta II. triedy II/ 592

Z hľadiska koncepcie rozvoja cestnej siete je potrebné: vyznačiť a rešpektovať existujúce trasu cesty II. Triedy v riešenom území, rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty II. Triedy v zastavanom území v zmysle STN 736110 v nasledovných kategóriách a funkčných triedach: cestu II. triedy II/592 v kategórii MZ 12 (11,5) / 50 vo funkčnej triede B2, rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie vyššie uvedených ciest mimo zastavané územie v zmysle STN 736101 v nasledovných kategóriách: cestu II/ 592 v kategórii C 9,5 / 70

Cesta III. triedy : III / 1846, III / 1838, III / 1755, III / 1746

Cesta III. triedy tvoria sekundárnu dopravnú kostru obce a zároveň zabezpečujú prepojenie obce Rybany na susedné obce. Cesta má vyhovujúce smerové usporiadanie, šírkové usporiadanie nevyhovuje. V súčasnosti je komunikácia v dobrom technickom stave. Kryt komunikácie je asfaltový bez výtlkov s výnimkou žel. priecestia na ceste III /1846 Rybany-Rybany. Z hľadiska koncepcie rozvoja cestnej siete je potrebné: rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie ciest III. Triedy v zastavanom území v zmysle STN 736110 v nasledovných kategóriách a funkčných triedach: v kategórii MZ 8,5 (8,0)/50 vo funkčnej triede B3, ďalej rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie vyššie uvedených ciest mimo zastavané územie v zmysle STN 736101 v nasledovných kategóriách: v kategórii C 7,5/ 60. Mimo zastavaného územia je potrebné rešpektovať ochranné pásma ciest (ÚPN Rybany, 2008, 2019).

Miestne komunikácie

Cesty III. triedy prechádzajú celou obcou a tvoria dopravnú kostru obce. Na ne je pripojená sieť miestnych komunikácií. Všetky majú charakteristiky miestnych obslužných komunikácií s priamou obsluhou objektov priľahlej zástavby. Niektoré ulice sú zaslepené, bez otočiek. Sieť miestnych komunikácií hlavne v staršej zástavbe nie je vhodne usporiadaná a kategórie ciest väčšinou nie sú vyhovujúce. Sú na nej smerové oblúky s malými polomermi. Komunikácie sú vybudované v nenormových kategóriách, v šírkach od 3,0m do 5,0m. Dopravná premávka je na všetkých komunikáciach napriek nevhodným šírkovým usporiadaniam obojsmerná. Väčšina komunikácií má poškodený kryt, alebo je bez spevneného krytu. Po trasách miestnych komunikácií nie sú prevádzkované linky SAD. Vzhľadom na dopravný význam, spoločenskú funkciu a polohu v obci prisudzujeme miestnym komunikáciám funkčnú triedu C3 (ÚPN Rybany, 2008, 2019).

Účelové komunikácie

Sieť ciest II., III. triedy a miestnych komunikácií je doplnená účelovými komunikáciami. Ako účelové komunikácie sú vybudované cesty tvoriace pokračovanie miestnych komunikácií mimo zastavané územie. Účelové komunikácie sprístupňujú jednotlivé časti chotára. Povrch účelových komunikácií je z časti spevnený a z časti nespevnený (ÚPN Rybany, 2008, 2019).

Pol'né cesty

Prístup do chotára zabezpečuje sieť poľných ciest naväzujúca na cestu III. triedy a miestne komunikácie. Majú väčšinou prašný povrch. Sprístupňujú jednotlivé časti chotára s blokmi poľnohospodárskej pôdy (ÚPN Rybany, 2008, 2019).

Pešie komunikácie a priestranstvá

Väčšie pešie priestranstvá nie sú komplexne vybudované ani v centre obce. Chodníky pre peších sú vybudované pozdĺž cesty III/1846 takmer v celom úseku a pozdĺž cesty II/ 592 (ÚPN Rybany, 2008, s.43-45).

Statická doprava

Obec nemá vybudované normové parkovisko pri obchode s potravinami a kostole sú len spevnené plochy využívané ako odstavné státi. Menšie parkovisko je len pred obecným úradom, zdravotným strediskom a obchod. dome pri požiarnej zbrojnici. Garážovanie motorových vozidiel je riešené v súkromných garážach na pozemkoch rodinných domov. Bytovky v UPC: G majú skupinové garáže (ÚPN Rybany, 2008, 2019).

Dopravné zariadenia

V súčasnosti sa v riešenom území nachádzajú 3 čerpacie stanice pohonných hmôt: v areáli PPD Rybany (nafta), Poľnoslužieb Bebrava (nafta) a firmy Adest.

Cestná hromadná doprava

Má najväčší podiel na preprave cestujúcich do zamestnania, škôl a za nákupmi. Obec má vzhľadom na svoju polohu v blízkosti okresného mesta dobré zabezpečenie prímestskou autobusovou dopravou. Napojenie na diaľkovú hromadnú dopravu SAD je zabezpečené v okresnom meste Bánovce nad Bebravou. Na trase štátnej cesty sú v obci umiestnené 4 obojstranné autobusové zastávky. Na dvoch je vybudované výbočisko jednostranne. Na všetkých sú umiestnené čakárenské prístrešky, ale vždy len v jednom smere. Mimo obce sú na trase cesty III/1838 umiestnené dve autobusové zastávky (ÚPN Rybany, 2008, 2019).

Železničná doprava

Katastrálnym územím obce Rybany prechádza jednokol'ajná neelektrifikovaná železničná trať Chynorany – Trenčín. Z hľadiska dlhodobých rozvojových plánov sa uvažuje o elektrifikácii uvedenej žel. trate. Ochranné pásmo železničné vyplýva zo zákona č. 164/1996 Z. z. vyhlášky č. 52/64 a zmeny: vyhláška č. 122/1974, ktorou sa prevádza zákon o dráhach. Je stanovené: 60 m od osi krajnej koľaje dráhy a 30 m od hranice obvodu dráhy – hranice drážneho pozemku (ÚPN Rybany, 2008, 2019).

Letecká doprava

Časť katastrálneho územia leží v ochrannom pásme poľnohospodárskeho letiska-Rybany. Ochranné pásmo poľnohospodárskeho letiska: podľa vyjadrenia Leteckého úradu SR v Bratislave zo dňa 1.2.2007 listom č. 724/313-250-P/2007 sa časť k.ú. obce Rybany nachádza v ochranných pásmach letiska Rybany, stanovených rozhodnutím Štátnej leteckej inšpekcie zn.1 - 176/85 zo dňa 5.12.1985. Obmedzenie je stanovené podľa predpisu L14Z – Letiská pre letecké práce v poľnohospodárstve, lesnom a vodnom hospodárstve takto: Výškové obmedzenie stavieb, zariadení, stavebných mechanizmov, porastov a pod. je stanovené ochranným pásmom vodorovnej ochrannej roviny (252,52 m n.m. B.p.v.). Ďalšie obmedzenia sú stanovené ochranným pásmom s obmedzením stavieb vzdušných vedení VN a VVN (plocha vzdialenosti 1500 m od okraja vzletového a pristávacieho pásu). V tomto ochrannom pásme je nutné viesť elektrické prípojky pod zemou (ÚPN Rybany, 2008, 2019).

2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny (v znení č. r1/c48/2003 Z. z., 525/2003 Z. z., 205/2004 Z. z., 364/2004 Z. z., 587/2004 Z. z., 15/2005 Z. z., 479/2005 Z. z., 24/2006 Z. z., 359/2007 Z. z., 454/2007 Z. z., 515/2008 Z. z., 117/2010 Z. z., 145/2010 Z. z., 408/2011 Z. z., 180/2013 Z. z., 207/2013 Z. z., 311/2013 Z. z., 506/2013 Z. z., 35/2014 Z. z., 198/2014 Z. z., 314/2014 Z. z., 324/2014 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 240/2017 Z. z., 177/2018 Z. z., 284/2018 Z. z., 310/2018 Z. z., 150/2019 Z. z., 221/2019 Z. z., 356/2019 Z. z., 356/2019 Z. z., 74/2020 Z. z., 6/2022 Z. z., 377/2022 Z. z., 272/2023 Z. z., 127/2024 Z. z., 202/2024 Z. z., 350/2024 Z. z., 335/2024 Z. z., 26/2025 Z. z. 81/2025 Z. z., **143/2025 Z. z.**) legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín.

Katastrálne územie obce Rybany tvorí z hľadiska prírodných hodnôt a ekologickej stability krajiny tri zhruba homogénne pásma. Prvým je pásmo ornej pôdy, vodné plochy a menšie lesné spoločenstvá a pásmo obytnej zóny obce.

Obec v hierarchii predstavuje najnižší, ale základný prvok ochrany prírody. Potreba naplňať enviromentálne ciele vyplýva aj zo samotnej alokácie obce. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení n. predpisov legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín.

Štruktúra krajiny

Hodnotené územie a jeho blízke okolie sa skladá z 17 prvkov, ktoré sú zoskupené podľa prevládajúcich aktivít do 6 skupín. Ide o nasledujúce prvky:

1. Dopravné a priemyselné plochy a vedenia

cesty I., II., III. triedy, miestne komunikácie
železničná trať,
priemyselné areály a objekty služieb,
nadzemné a podzemné vedenia,
energiovody a produktovody.

2. Urbanizované plochy

kompaktná sídelná zástavba,
vidiecke kompaktné a rozptýlené osídlenie,

3. Poľnohospodárske kultúry a orná pôda

veľkoplošné / maloplošné oráčky,
trvalé trávnaté porasty (lúky a pasienky),
záhrady, sady a vinice.

4. Vegetačné štruktúrne prvky

nelesná stromová a krovinná vegetácia,
líniová brehová vegetácia a sprievodná vegetácia ciest,
trávne a ruderalne spoločenstvá,
remízky,
lesné porasty.

5. Vodné prvky

stále vodné toky s prirodzeným korytom,
stále vodné toky s upraveným korytom,

Lokality NATURA 2000

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii. Základom pre vytvorenie sústavy Natura 2000 sú dve právne normy EÚ:

smernica Rady Európskych spoločenstiev č. **79/409/EHS** o ochrane voľne žijúcich vtákov (známa tiež ako smernica o vtákoch - Birds Directive);

smernica Rady Európskych spoločenstiev č. **92/43/EHS** o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (známa tiež ako smernica o biotopoch - Habitats Directive).

Sústavu NATURA 2000 tvoria teda 2 typy území:

osobitne chránené územia (Special Protection Areas, SPA) - vyhlasované na základe smernice o vtákoch - v národnej legislatíve: chránené vtáče územia;

osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SAC) - vyhlasované na základe smernice o biotopoch - v národnej legislatíve: územia európskeho významu - pred vyhlásením, po vyhlásení je územie zaradené v príslušnej národnej kategórii chránených území.

Tieto dve smernice predstavujú doposiaľ najkomplexnejšiu právnu normu na ochranu prírody vo svete.

V obci nie je lokalita NATURA 2000.

Starostlivosť o územie

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno – historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie je v súčasnosti upravené zákonom č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (205/2023 Z.z., 272/2023 Z.z., **46/2024 Z.z.**). Územno - plánovacia dokumentácia je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie v obci. Základným nástrojom územného plánovania je územný plán obce. Územný plán obce je výsledok formálneho plánovania a je územnoplánovacím dokumentom v zmysle zákona č. 200/2022 Z. z. (zákon o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov). **Obec má** v súčasnosti schválený územný plán z roku **2008 a zmeny a doplnky z roku 2019.**

Ochrana ovzdušia

Na ochranu ovzdušia v obci pred potenciálnymi a reálnymi zdrojmi znečistenia slúži zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia v znení neskorších predpisov (platný v roku 2009, od 1.6.2010 účinný zákon č. 137/2010 Z.z o ovzduší). Upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou a spôsobom obmedzenia následkov znečisťovania. V zákone sú definované znečisťujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti právnických a fyzických osôb ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty za znečisťovanie ovzdušia. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším. V samotnom sídle sa výroba výrazne znečisťujúca ovzdušie nenachádza. Najviac znečisťujúcich zdrojov sa nachádza v okresnom meste Bánovce nad Bebravou, ale aj v meste Prievidza a Trenčín.

Zdrojmi znečisťovania ovzdušia v riešenom území v súčasnosti sú:

- automobilová doprava na ceste III. triedy, ako aj na miestnych komunikáciách,
- výroba tepla v domácnostiach a vo výrobných a obslužných prevádzkach,
- výrobné prevádzky v meste Bánovce nad Bebravou, Prievidza, Trenčín.

Medzi veľké zdroje znečisťovania ovzdušia v okrese Bánovce nad Bebravou (8 VZZO) patria: Agrovýkm Rybany – chov ošípaných, TANAX, a.s. Energoblok, Mestská nemocnica s poliklinikou Bánovce n. B. – spaľovacia pec SP304, MVL AGRO – farma živočíšnej výroby Veľké Hoste, Podnik živočíšnej výroby – chov brojlerov Rybany, Poľnohospodárske družstvo Bebrava – chov hospodárskych zvierat Veľké Chlievany, Poľnohospodárske družstvo – chov hospodárskych zvierat Rybany, Podielnícke poľnohospodárske družstvo – chov hovädzieho dobytku Rybany. celkový počet veľkých a stredných zdrojov znečistenia v okrese je cca. 126.

K znečisteniu ovzdušia v kotline negatívne prispieva aj automobilová doprava, ktorej intenzita neustále narastá. Meranie znečisťujúcich látok z dopravy sa zatiaľ nemeria, ale za 90% celkových emisií prchavých organických látok z dopravy zodpovedajú vozidlá s benzínovým motorom. Automobilová doprava okrem zvyšovania plynných emisií z výfukových plynov spôsobuje aj sekundárnu prašnosť.

Produkcia v t na km2 podľa územie, chemická zlúčenina a rok

Okres B. n. Bebravou	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tuhé emisie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5
Oxid siričitý	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Oxid dusíka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8
Oxid uhoľnatý	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,3
<i>Tuhé emisie SR</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,6</i>
<i>Oxid siričitý SR</i>	<i>1,2</i>	<i>1,3</i>	<i>1,3</i>	<i>1,1</i>	<i>1</i>	<i>0,9</i>	<i>1,3</i>	<i>0,5</i>	<i>0,5</i>	<i>0,4</i>	<i>0,3</i>
<i>Oxid dusíka SR</i>	<i>0,7</i>	<i>0,7</i>	<i>0,7</i>	<i>0,6</i>	<i>0,6</i>	<i>0,6</i>	<i>0,6</i>	<i>0,5</i>	<i>0,5</i>	<i>0,5</i>	<i>1,2</i>
<i>Oxid uhoľnatý SR</i>	<i>2,3</i>	<i>2,6</i>	<i>2,9</i>	<i>2,8</i>	<i>2,8</i>	<i>3,1</i>	<i>3,1</i>	<i>3,1</i>	<i>3,1</i>	<i>2,9</i>	<i>5,7</i>

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Do ovzdušia sa z riešeného územia dostávajú: toxické oxidy dusíka (NOX), ktoré spôsobujú ochorenia dýchacích ciest, cyanózu srdca, majú aj karcinogénne účinky, toxický oxid siričitý (CO₂), ktorý naruša krvotvorbu, dráždi sliznice a oči, spôsobuje chronické ochorenia dýchacích ciest, popôlčky, ktoré

zasahujú predovšetkým dýchacie cesty, pri niektorých druhoch popolčiek je zasiahnuté aj srdce a imunitný aparát (karcinogénne účinky), polietavý prach prevažne zo sekundárnej prašnosti spôsobuje ochorenia dýchacích ciest, rozľahlé plochy porastené burinnými spoločenstvami sú jedným zo zdrojov alergických ochorení slizníc. Ako už ale bolo spomenuté, oproti ostatným regiónom Slovenska je okres B. n. Bebravou jeden z málo znečistených regiónov. Ako prezentuje nasledujúca tabuľka, k nárastu dochádza v prípade produkcie oxidu dusíka (391 - rok 2019), uhoľnatého (1501,4) a oxidu siričitého (12,9 ton).

Produkcia v t podľa územie, chemická zlúčenina a rok											
Okres B.n.Bebravou	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tuhé emisie	9,0	5,6	7,0	5,1	5,6	4,5	4,8	5,3	4,2	4,4	220,4
Oxid siričitý	9,3	3,2	4,8	0,9	0,2	0,2	0,7	0,5	0,1	0,9	12,9
Oxid dusíka	19,8	18,0	17,5	16,4	16,2	14,0	16,1	16,7	16,9	16,6	391,0
Oxid uhoľnatý	14,7	12,1	12,6	12,4	13,5	11,3	14,2	14,4	13,9	15,1	1501,4

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vplyvom nepriaznivej klimageografickej polohy sa exhaláty hlavne v jesennom a zimnom období koncentrujú v prízemnej vrstve ovzdušia. Naopak koncentrácie polietavého prachu sa zvyšujú pri normálnych klimatických situáciách a to už pri najmenších rýchlostiach vetra.

Hlukové pomery z dopravy

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy vo vonkajších priestoroch v obytnom území ciest I. až III. triedy, zberných obecných komunikácií a hlavných železničných ťahov sú povolené pre deň $LA_{eq,p} = 60$ dB a v noci $LA_{eq,p} = 50$ dB.

Medzi významné zdroje hluku pôsobiace na životné prostredie patrí automobilová doprava. Hluk z automobilovej dopravy má negatívny vplyv na obyvateľstvo obce. Intravilánom obce Rybany prechádza cesta II/592, ktorá je výrazne zaťažovaná automobilovou dopravou. Obcou prechádzajú cesty III/1838 (Rybany – Rybany), III/1864 (Šišov- Rybany), III/1755 (Livina – Livinské Opatovce). K.ú. Rybany prechádza železničná trať Chynorany – Trenčín. Nakoľko železničná doprava je j na tejto trati značne obmedzená, nie je výrazným zdrojom hluku pre mieste obyvateľstvo. Pre vonkajší priestor v obytnom prostredí v okolí diaľnic, letísk, ciest I. a II. triedy, zberných mestských komunikácií a hlavných železničných ťahov sú limitné hodnoty prípustnej ekvivalentnej hladiny hluku z dopravy pre vonkajší priestor nasledujúce: $LA_{eq,p}$ počas dňa = 60 dB a $LA_{eq,p}$ počas dňa = 50 dB (ÚPN Rybany, 2008, 2019).

Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2001 ((v znení č. 91/2016 Z. z., 313/2016 Z. z., 90/2017 Z. z., 90/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 106/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 208/2018 Z. z., 312/2018 Z. z., 312/2018 Z. z., 302/2019 Z. z., 302/2019 Z. z., 364/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 74/2020 Z. z., 218/2020 Z. z., 285/2020 Z. z., 9/2021 Z. z., 46/2021 Z. z., 128/2021 Z. z., 216/2021 Z. z., 372/2021 Z. z., 430/2021 Z. z., 518/2021 Z. z., 230/2022 Z. z., 146/2023 Z. z., 272/2023 Z. z., 335/2024 Z. z., **26/2025 Z. z.**). Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne kraj a pôvodca odpadu. Obsah Programu odpadového hospodárstva obce na roky 2016 - 2020 je zostavený podľa požiadaviek § 2 až § 5 vyhlášky MŽP SR č. 310/2013 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch a zároveň zohľadňuje POH SR a POH Trenčianskeho kraja. Ciele a opatrenia POH SR a POH Trenčianskeho kraja 2016 - 2020 sa budú realizovať obcou. Keďže obec nespada do minulosti pod povinnosť spracovať POH vzhľadom na jej veľkosť a objem produkovaného odpadu, nemá v súčasnosti spracovaný platný POH. **Nová legislatíva už túto povinnosť nevyžaduje.**

Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v

súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

Štatistické ukazovatele v oblasti nakladania s komunálnym odpadom prezentuje nasledujúca tabuľka.

Relatívne ukazovatele z oblasti nakladania s komunálnym odpadom v regióne											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Mn. komun. odpadu (kg/obyv.)	337,6	357,7	349,2	350,5	378,6	422,8	420,2	469,8	488,0	472,5	458,3
Mn. zhodn. kom. odp. (kg/obyv.)	72,4	72,0	71,8	77,7	105,4	155,2	181,0	212,4	247,5	246,1	232,5
Mn. znešk. kom. odp. (kg/obyv.)	264,7	277,7	272,0	272,5	273,3	267,6	239,1	252,6	234,3	219,9	212,2
% zhodnoc. kom. odpadu	21,5	20,1	20,6	22,2	27,8	36,7	43,1	45,2	50,7	52,1	50,7
% recyklácia	16,2	13,1	18,2	21,7	27,8	36,7	38,9	45,2	50,4	51,8	50,5
% miera skládkovania	77,3	73,0	77,9	77,8	72,2	63,3	56,9	53,8	48,0	46,5	46,3

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

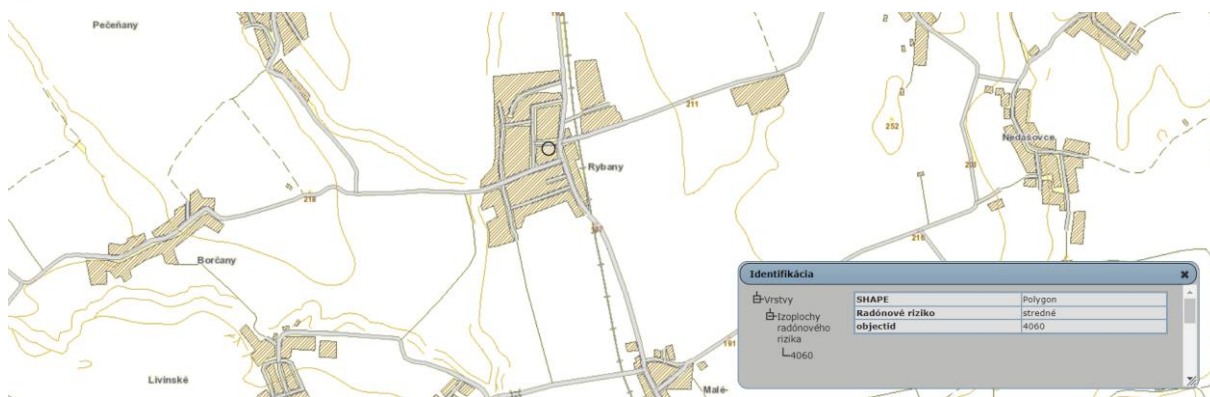
Obec Rybany má komplexne spracovaný a realizovaný spôsob likvidácie odpadov, vrátane zhodnocovania odpadov každého druhu a kategórie. Obec Rybany nakladá so vzniknutým odpadom v zmysle platnej legislatívy v odpadovom hospodárstve, predovšetkým podľa zákona NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a podľa jeho vykonávacích vyhlášok. Jednotliví pôvodcovia odpadov z komunálneho odpadu separujú sklo, kovy, plasty, papier a tieto ukladajú do zberných nádob umiestnených v zbernom dvore, odkiaľ sú prostredníctvom oprávnených organizácií odovzdávané na recykláciu. V budúcnosti realizovať separovaný zber jednotlivých zložiek z komunálneho odpadu. Vyseparovaný nebezpečný odpad je potrebné zhromažďovať oddelene od ostatných druhov odpadov v pevných, nepriepustných obaloch a v miestach zabezpečených proti poveternostným vplyvom. Ich prepravu a zneškodnenie zabezpečuje obec u oprávnenej firmy. Nadrozmerný odpad, vyradené zariadenia a elektrospotrebiče, akumulátory, sa v stanovených obdobiach obyvatelia zhromažďujú na vybranom mieste a následne odovzdávajú organizácii, ktorá má oprávnenie na nakladanie s takýmto odpadom. Uvedený odpad je ďalej materiálovo a energeticky zhodnocovaný. Odpady vzniknuté pri stavebnej činnosti charakteru prebytočnej zeminy, sute, zmesi betónu a pod. je ukladajú na skládku zeminy organizáciami, oprávnenými na takúto činnosť a stavebnými organizáciami podľa usmernenia obecného úradu.

Obec má upravené nakladanie s komunálnym odpadom a drobnými stavebnými odpadmi, vznikajúcimi v obci cez VZN. Separovaný zber využiteľných zložiek komunálneho odpadu je v súčasnosti organizovaný v rôznych formách, separované zložky budú využité ako druhotné suroviny. Likvidáciu komunálneho odpadu sa odporúča riešiť v súlade so širšími vzťahmi v kraji v návaznosti na zákon o odpadoch. V súčasnosti sa v riešenom území nenachádzajú rozsahom väčšie divoké skládky, je však nutné jednoduchou formou upozorňovať obyvateľov obce na likvidáciu odpadu formou jeho triedenia.

Obec nemá v súčasnosti vybudovaný zberný dvor. Problémom je aj riešenie likvidácie biologicko-rozložiteľného odpadu.

Radónové riziko

Podľa mapy Prognóza radónového rizika (Čížek, P., a kol., In: Atlas krajiny SR, 2002) sa riešené územie nachádza **v oblasti so stredným radónovým rizikom**. Postup stanovenia presnej objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu, priepustnosti základových pôd riešeného územia ako bude potrebné vykonať v ďalších stupňoch projektovej prípravy.

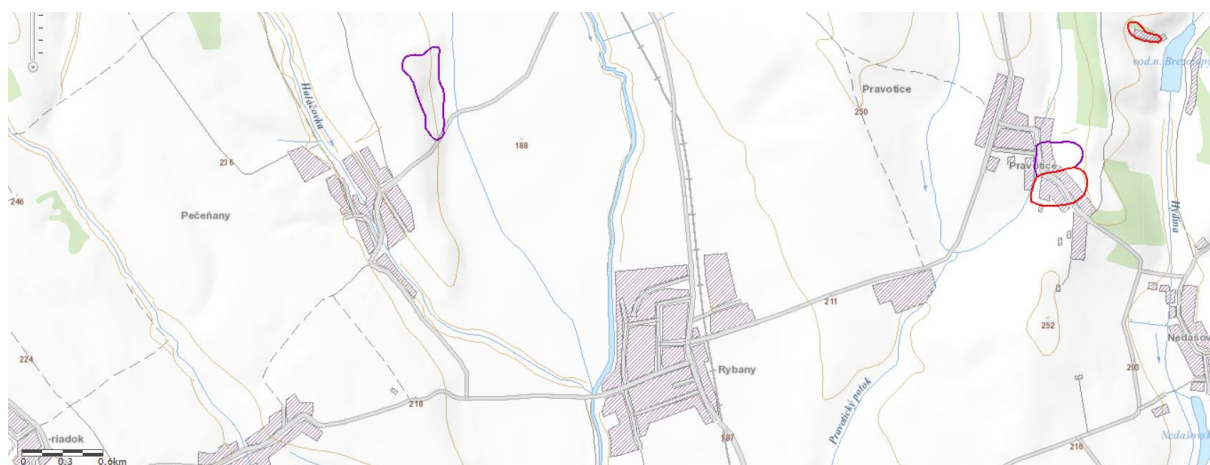
Obrázok: radónové riziko v obci Rybany

Zdroj: 17.7.2025, <https://apl.geology.sk/radio/>

Najzávažnejším prírodným zdrojom žiarenia je radón - 222 a jeho dcérske produkty rozpadu. Zdrojovým objektom radónu sú väčšinou hlbšie pôdne horizonty a horniny s obsahom rádia - 226, ktorého rozpadom Rn - 222 vzniká. Z hĺbky sa radón dostáva rôznymi cestami (neotektonické netesné zlomy) priepustné horniny, otvorené zóny hornín a d'. a dostáva sa v pôdnom vzduchu, vode alebo v stavebných materiáloch do obytných miestností. Pod pojmom radónové riziko z geologického prostredia možno rozumieť pravdepodobnosť výskytu zvýšenej úrovne objemovej aktivity Rn. U jestvujúcich stavieb je max. prípustná hodnota aktivity radónu stanovená medzinárodnou komisiou pre rádiologickú ochranu do 200 Bq / m³ a u novostavieb 100Bq / m³. Aktivita 222Rn nad 50Bq/l a sleduje prieskumom obecných vodovodov. V katastrálnom území obce prevláda stredné radónové riziko.

Svahové deformácie

V predmetnom území sú zaregistrované aktívna, potenciálne a stabilizované svahové deformácie. Územie so zaregistrovanými svahovými deformáciami je zaradené do rájónu nestabilných území so stredným až vysokým rizikom aktivizácie svahových pohybov vplyvom prírodných podmienok, s možnosťou rozširovania existujúcich svahových pohybov. Územie je veľmi citlivé na negatívne antropogénne zásahy. Bezprostredné okolie zaregistrovaných zosuvov je zaradené do rájónu nestabilných území s možnosťou vzniku svahových pohybov za priaznivých klimatických podmienok, príp. necitlivých antropogénnych zásahov. Svahové deformácie v predmetnom území negatívne ovplyvňujú možnosti využitia územia pre stavebné účely.

Obrázok: svahové deformácie v obci Rybany

<http://apl.geology.sk/geofond/zosuvy/>

Znečistenie horninového prostredia

Hodnotené územie tvoria prevažne plochy s poľnohospodárskou činnosťou, so zastavanou plochou obce Rybany a tak sa predpokladá, že pôvodné horninové prostredie môže byť miestami znečistené priesakmi z poľnohospodárskej výroby a únikmi z kanalizácií a septikových nádrží. Medzi zdroje, ktoré môžu

prispieť k znečisteniu horninového prostredia v širšom okolí hodnoteného územia, patria aj prevádzky priemyselnej výroby a pod.

Správa povodí

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone č. 364/2004 Z.z. o vodách (230/2005 Z. z., 479/2005 Z. z., 532/2005 Z. z., 359/2007 Z. z., 514/2008 Z. z., 515/2008 Z. z., 384/2009 Z. z., 134/2010 Z. z., 556/2010 Z. z., 258/2011 Z. z., 408/2011 Z. z., 306/2012 Z. z., 321/2012 Z. z., 180/2013 Z. z., 35/2014 Z. z., 409/2014 Z. z., 262/2015 Z. z., 303/2016 Z. z., 277/2017 Z. z., 51/2018 Z. z., 284/2018 Z. z., 305/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 284/2018 Z. z., 74/2020 Z. z., 516/2021 Z. z., 516/2021 Z. z., 253/2022 Z. z., 517/2022 Z. z., 74/2023 Z. z., 525/2023 Z. z., 525/2023 Z. z., 272/2023 Z. z., 277/2024 Z. z., **26/2025 Z. z.**) a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení zákona č. 587/2004 Z. z. Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie.

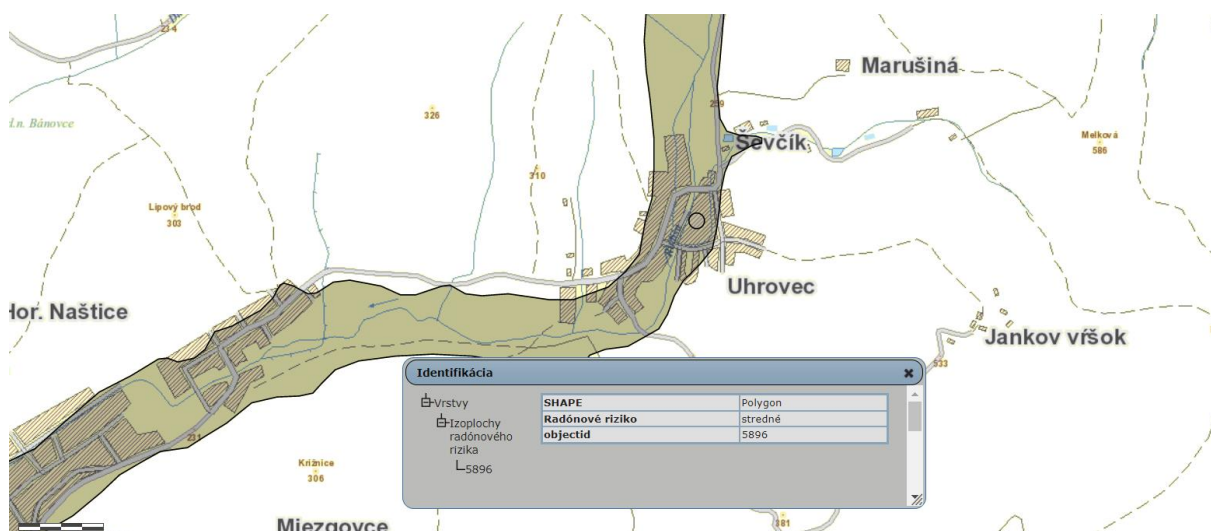
Riešené územie z hľadiska sledovania kvality podzemnej vody spadá do oblasti Riečne náplavy Nitry od Bánoviec n. B. po Hurbanovo. Základný chemizmus podzemných vôd v tejto oblasti sa vykazuje značnou variabilitou so známami antropogénneho ovplyvnenia. Podzemné vod v tejto oblasti radíme medzi stredne mineralizované až vysoko mineralizované. Zásadný podiel na mineralizácii z kationov majú vápnik a horčík, z aniónov hydrogénuhličitan, sírany a chloridy. V oblasti je vysoká priemyselná a poľnohospodárska činnosť, čo má veľký vplyv na chemizmus vôd. V podzemných vodách je zvýšený obsah NH_4^+ , Cl^- , As, Al, NELuv, síranov a dusičnanov. Najbližšie k riešenému územiu sa nachádza vrt základnej siete SHMÚ: Lokalita – Ostratice - č. objektu 027590. V roku 2004 boli prekročené limitné hodnoty v ukazovateli: Mangán (limitná hodnota 0,050 mg/l - namerané 0,375 mg/l), železo dvojmočné (limitná hodnota 0,200 mg/l - namerané 0,2,200 mg/l), celkový obsah železa (limitná hodnota 0,200 mg/l - namerané 0,2,200 mg/l), arzén (limitná hodnota 10,000 µg/l - namerané 21 µg/l). (Kvalita podzemných vôd na Slovensku v roku 2004, SHMÚ Bratislava, 2005.). Kvalita podzemných vôd je zatriedená do 5 – tich tried, kde limitná hodnota stupňa kontaminácie je 0. K.ú. Rybany patrí do 2. - 3. triedy kvality podľa stupňa kontaminácie (Cd) – úroveň znečistenia nízka – stredná, stupeň kontaminácie dosahuje hodnoty 0,1 – 3. Miera ohrozenia zásob podzemných vôd v riešenom území znečisťujúcimi látkami je v prevažnej časti k.ú. nízka. (SAŽP, Environmentálna regionalizácia SR, 2002). Zdrojom znečisťovania podzemnej a povrchovej vody v riešenom území sú odpadové vody z chovu hospodárskych zvierat a žump (ÚPN Rybany, 2008, 2019).

Poškodenie bioty

Najväčšie zásahy do krajiny boli vykonané v období zavádzania intenzívnej poľnohospodárskej výroby, rozvoja priemyselnej výroby a dopravy. Prirodzené spoločenstvá v riešenom území boli zredukované na minimum. V k.ú. Rybany k hlavným zdrojom ohrozenia bioty v súčasnosti patria: zdroje znečisťovania pôdy, vody, ovzdušia a regulácia vodných tokov. Antropogénnou činnosťou v území boli ovplyvnené všetky biotopy. Na základe podkladov z Národného lesníckeho centra, Zvolen (2007) lesné porasty nachádzajúcich sa v riešenom území sú zaradené medzi stredne ohrozené lesné porasty. V riešenom území sa nachádzajú bariérové prvky, ktoré ohrozujú najmä živočíchy. Sú to predovšetkým nadzemné elektrovedy a dopravné koridory. Nadzemné elektrovedy spôsobujú zranenie resp. uhynutie vtákov v dôsledku nárazu počas letu alebo zásahom elektrickým prúdom. Pri novobudovaných elektrovedoch resp. pri rekonštrukcii existujúcich je potrebné vykonať technické opatrenia na zabránenie úhynu vtákov. Cestná doprava spôsobuje zranenie resp. úhyn ďalších druhov živočíchov (obojživelníkov, plazov a cicavcov) v dôsledku nárazu. Kosenie okrajov ciest výrazne znižuje toto riziko. Verejná zeleň si vyžaduje pravidelnejšie a koncepčnejšie ošetrovanie a prehodnotenie stavu existujúcich stromov a kríkov. Potencionálnym zdrojom poškodenia drevín sú najmä hubové ochorenia a živočíšni škodcovia (ÚPN 2008, 2019).

Radónové riziko

Podľa mapy Prognóza radónového rizika (Čížek, P., a kol., In: Atlas krajiny SR, 2002) sa riešené územie nachádza v oblasti so stredným radónovým rizikom. Postup stanovenia presnej objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu, priepustnosti základových pôd riešeného územia ako bude potrebné vykonať v ďalších stupňoch projektovej prípravy.

Obrázok: radónové riziko v obci Rybany

Zdroj: 10.10.2024, <https://apl.geology.sk/radio/>

Vibrácie

Z hľadiska trvalých zdrojov vibrácií, ktoré sa vyskytujú v záujmovom území rozlišujeme vibrácie z cestnej dopravy. Na území obce je hlavným zdrojom vibrácií automobilová premávka na ceste II./592 triedy. Z hľadiska intenzity dopravy v obci je táto environmentálna záťaž závislá najmä od intenzity a skladby dopravného prúdu. Potenciálnym zdrojom vibrácií pri realizácii rozvoja obce bude činnosť ťažkých stavebných mechanizmov, použitie stavebných technológií a preprava ťažkými nákladnými vozidlami. Výraznejší výskyt vibrácií počas výstavby navrhovaných stavebných objektov sa neočakáva. Vplyv vibrácií na okolie v období výstavby možno vzhľadom na použitie bežných stavebných technológií považovať za nevýznamný. Zdrojom vibrácií na nízkej úrovni produkcie budú novo navrhované miestne obslužné komunikácie, ktoré budú v prevažnej miere využívané osobnými motorovými vozidlami.

Znečistenie horninového prostredia

Hodnotené územie tvoria prevažne plochy s priemyselnou a poľnohospodárskou činnosťou, so zastavanou plochou obce a tak sa predpokladá, že pôvodné horninové prostredie môže byť miestami znečistené priesakmi z poľnohospodárskej a priemyselnej výroby, ako aj kanalizačného systému.

Všetky druhy poľnohospodárskych pôd v posledných desaťročiach dlhodobým pôsobením intenzifikačných činiteľov a všeobecným zhoršovaním kvality životného prostredia utrpeli na kvalite, čiže znížila sa ich prirodzená úrodnosť. Zvyšovanie ich produktivity sa dialo vďaka zväčšujúcemu sa množstvu dodatkového energie pri pestovaní poľných plodín (nafta, počet operácií, inovácia strojového parku, chemické prostriedky na hnojenie a ochranu). V súčasnosti, kedy prišlo k radikálnemu zníženiu množstiev aplikovaných ochranných a výživových prostriedkov na jednotku plochy, sa obsahy cudzorodých látok postupne znižujú na limitné hodnoty, respektíve paradoxne sa pomaly začína objavovať ich deficit, čo sa sekundárne prejavuje na kvalite porastov. Zníženie fyzikálnych a chemických kvalít pôd spočíva v znižovaní podielu humusu obmedzeným prísunom organickej hmoty. Chemická degradácia pôdy môže byť spôsobená vplyvom rizikových látok anorganickéj a organickej povahy z prírodných aj antropických zdrojov, ktoré v určitej koncentrácii pôsobia škodlivo na pôdu, vyvolávajú zmeny jej chemických a biologických vlastností, negatívne ovplyvňujú produkčný potenciál pôd, znižujú hodnotu plodín, negatívne pôsobia na vodu, atmosféru, zdravie ľudí a zvierat. Z hľadiska kontaminácie sú pôdy riešeného územia zaradené medzi relatívne čisté pôdy. Na území k.ú. sú pôdy stredne náchylné (západná časť k.ú) až náchylné na acidifikáciu. (Atlas krajiny SR, 2002, M 1: 500 000) (ÚPN Rybany, 2008, 2019).

Pôda

Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, neúmerne meliorácie,

nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca vodná erózia, zosuvy, divoké skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd.

Kontaminácia pôd rizikovými látkami

Prejavuje sa narušením chemických vlastností pôdy a zvýšeným obsahom cudzorodých látok v pôde. Kontaminácia sa hodnotí na základe najvyšších prípustných (limitných hodnôt) koncentrácií rizikových látok v pôde. V regióne, ktorý predstavuje z hľadiska výroby a poľnohospodárskej produkcie intenzívne využívanú oblasť, sa zvýšená koncentrácia rizikových látok v pôde územia obce predpokladá. Vplyvom vypúšťaných emisií sa narušuje prirodzená bonita pôdy. Vplyvom exhalátov, najmä SO₂ sa zvyšuje jej kyslosť, čo si vyžaduje zvýšené náklady na vápnenie. Exhaláty obsahujú aj mnoho iných toxických prvkov ako Pb, Cr, Zn, Mn, avšak najväčšie škody spôsobujú zlúčeniny As, ktoré v organizmoch vyvolávajú poruchy látkového metabolizmu a zmeny v nervovej sústave. Vplyvom imisií sa dostáva do pôdy. Akumulácia As v pôde závisí od fyzikálno-chemických vlastností pôdy, obsahu humusu, obsahu prípustných živín, pôdnej vlhkosti, pôdnej reakcie, klimatických a geomorfologických podmienok. Z ďalších rizikových prvkov môžu byť potenciálne zistené hodnoty Cd, Pb a Sr.

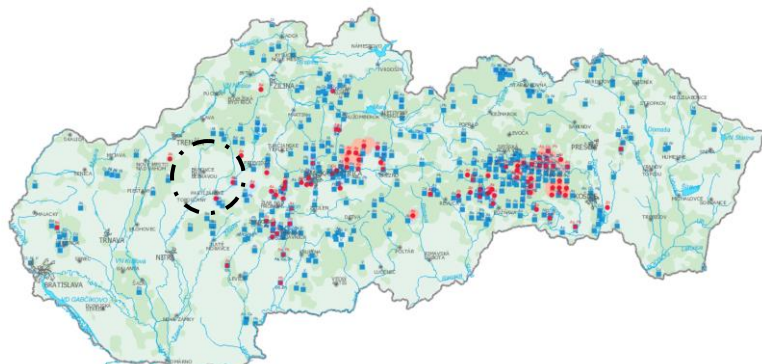
Chemická degradácia pôdy

Prejavuje sa narušením chemických vlastností pôdy, predovšetkým ide o zvýšený obsah cudzorodých látok v pôde spôsobujúcich jej kontamináciu. Intenzifikácia poľnohospodárskej výroby, najmä aplikácia chemických látok – pesticídov z priemyselných hnojív do pôdy negatívne pôsobia na povrchové a podzemné vody, ale aj na poľnohospodársku pôdu a následne cez potravinový reťazec na človeka. Časť látok prenášaná v podzemných vodách sa ukladá v pôdach najmä v zóne kapilárneho vzliňania. Niektoré stopové prvky, ktoré majú zvýšené koncentrácie v pôdach sa takto koncentrujú a niektoré sú dôsledkom aplikácie priemyselných hnojív. Kontaminácia sa hodnotí na základe najvyšších prípustných koncentrácií rizikových látok v pôde. Zvýšená koncentrácia rizikových látok v pôde riešeného územia sa v určitej miere predpokladá.

Hodnotené územie v okolí obce Rybany tvoria prevažne plochy s poľnohospodárskou činnosťou, ako aj so zastavanou plochou a tak sa predpokladá, že pôvodné horninové prostredie môže byť miestami znečistené priesakmi z poľnohospodárskej a priemyselnej výroby a dopravou (II./III). Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, neúmerne meliorácie, nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, divoké skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd. Legislatívna ochrana pôd na území je zabezpečená Zákonom o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení č. 359/2007 Z. z., 219/2008 Z. z., 540/2008 Z. z., 396/2009 Z. z., 39/2013 Z. z.(nepriamo), 57/2013 Z. z., 34/2014 Z. z., 254/2015 Z. z., 177/2018 Z. z., 296/2021 Z. z., 200/2022 Z. z.(nepriamo)). Tento zákon ustanovuje ochranu vlastností a funkcií poľnohospodárskej pôdy a zabezpečenie jej trvalo udržateľného obhospodarovania a poľnohospodárskeho využívania, ochranu environmentálnych funkcií poľnohospodárskej pôdy, ktoré sú: produkcia biomasy, filtrácia, neutralizácia a premena látok v prírode, udržiavanie ekologického a genetického potenciálu živých organizmov v prírode, ochranu výmery poľnohospodárskej pôdy pred neoprávnenými zábermi na nepoľnohospodárske použitie, postup pri zmene druhu pozemku a postup pri odňatí poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodársky účel a sankcie za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom.

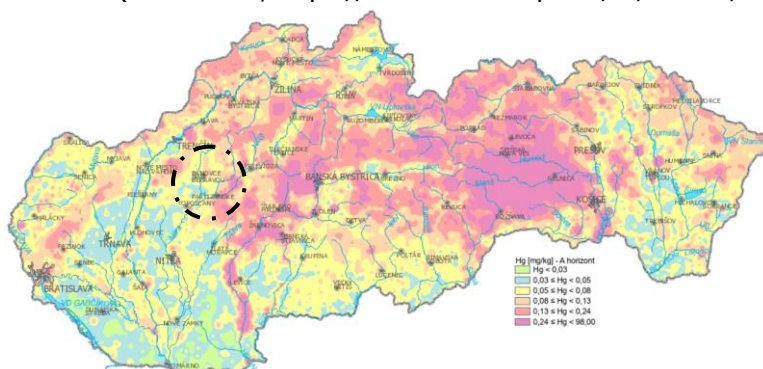
Kontaminácia pôd

Región v okolí obce Rybany **patrí** spomedzi ostatných regiónov SR ku slabo kontaminovaným regiónom. Nasledujúci obrázok prezentuje región v porovnaní s ostatnými regiónmi Slovenska.

Obrázok: Kontaminácia pôd v regióne
Zdroj: <http://apl.geology.sk/atlaskrajiny/>

Svetová zdravotnícka organizácia identifikovala 10 chemických látok, ktoré vyvolávajú zásadné obavy z hľadiska verejného zdravia, a štyri z nich sú ťažké kovy: kadmium, ortuť, olovo a arzén. Ortuť sa v životnom prostredí vyskytuje prirodzene, vo všeobecnosti však býva bezpečne uchovaná v mineráloch a nepredstavuje žiadne významné riziko. Problém vzniká vplyvom ľudských činností, ktorých výsledkom je veľké množstvo ortuti uvoľnenej do životného prostredia a táto ortuť môže potom voľne cirkulovať tisícky rokov. Obavy vyvoláva hlavne ortuť vo vode a sedimentoch, pretože sa vyskytuje vo vysoko toxicknej forme a môže sa ľahko dostať do zvierat, a takto prejsť do ľudského potravinového reťazca. (15.10.2021, <https://www.eea.europa.eu/sk/articles/ortut-trvala-hrozba-pre-zivotne>).

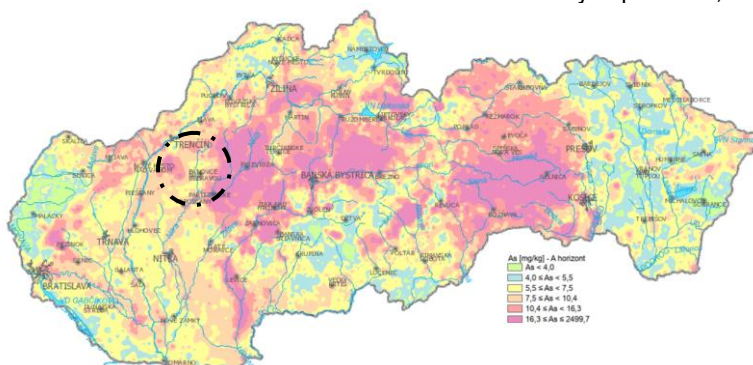

Obrázok: Výskyt Ortuť v pôde - A horizont v regióne

Zdroj: <http://apl.geology.sk/atlaspody/>

Zhľadiska zaťaženia A horizontu je región stredne zaťažený. Okolie **obce Rybany** patrí medzi mierne zaťažené oblasti s obsahom 0,05 až 0,13 mg / kg pôdy.

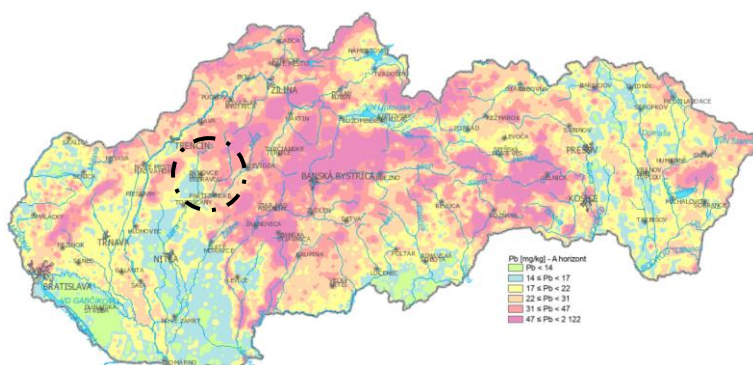
Nasledujúci obrázok prezentuje prítomnosť Arzénu v pôde - A - horizont v regióne. Väčšina územia spadá do oblasti s obsahom Arzénu do stredne až veľmi zaťažených pôd od 5,5 do 16,3 mg / kg.

Obrázok: Výskyt Arzénu v pôde - A horizont v regióne

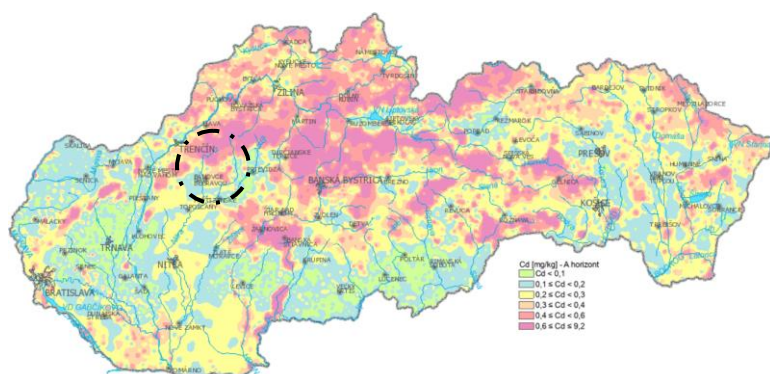
Zdroj: <http://apl.geology.sk/atlaspody/>

Ďalším dôležitým prvkom, ktorý môže mať negatívny vplyv na zdravie obyvateľstva je ortuť a olovo. Hlavne severovýchodné oblasti spadajú do skupiny so stredným až veľkým obsahom olova od 22 až nad 47 mg / kg pôdy. Obec spadá pod podiel cca. 17 až 31 mg / kg pôdy.

Obrázok: Výskyt Olova v pôde - A horizont v regióne
Zdroj: <http://apl.geology.sk/atlaspody/>

Podľa monitoringu pôd na území SR možno zhodnotiť, že z hľadiska priestorovej diferenciácie obsahu Pb na území SR a v Rybanoch zreteľne vidieť **prirodzené endogénne geochemické anomálie**, ktoré sa vyskytujú na mnohých miestach. Naproti tomu v severnej a severozápadnej časti SR, kde sa geochemické anomálie nevyskytujú môžeme konštatovať výraznú imisnú záťaž zo susedných krajín (LINKEŠ, et al., 1997). Obec je zaťažená stredným výskytom kadmia, spadá pod obsah 0,2 až 0,6 mg./kg.

Obrázok: Výskyt Kadmia v pôde - A horizont v regióne
Zdroj: <http://apl.geology.sk/atlaspody/>

V prípade Kadmia sú viac zaťažené oblasti alokované severne od obce Rybany.

Erózia pôdy

Erózia pôdy je rozrušovanie (lat. erode = hrýzť) povrchu pevnín vodou, ľadom a vetrom. V závislosti od podmienok sa prejavuje jednotlivo alebo v určitej kombinácii. Znamená odnos pôdnej hmoty (denudácia), jej premiestňovanie do iných polôh (transport) a ukladanie (akumulácia) vo forme nánosov alebo prekryvu (Bedrna, 2002).

Zastúpenie kategórií ohrozenosti vodnou eróziou v okrese B. n. Bebravou (% z poľnohospodárskej pôdy)

Okres	Kategória erózneho ohrozenia			
	žiadna až slabá erózia	stredná erózia	silná erózia	extrémna erózia
B. n. Bebravou okres	33,62	31,52	21,20	13,66
Trenčiansky kraj	29,53	19,64	24,95	25,88

Zdroj: 10.8.2024, http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/vod/vod.aspx

Priame **okolie ako aj kataster obce** nepredstavuje územie výrazne ohrozené eróziou.

2.6. OBYVATEĽSTVO

V obci žije viac ako 97,12 % obyvateľov so slovenskou národnosťou. Celkovo viac ako 79,04 % obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckemu vierovyznaniu. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v obci Rybany v roku 2024.

Býajúce obyvateľstvo v obci Rybany (rok 2024)

	spolu	ženy	0-14	65+	15-65
obec Rybany	1489	733	208	281	1000

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

V roku 2024 žilo v obci celkovo 1489 obyvateľov. V tomto roku žilo v obci 733 žien. Najväčšiu skupinu tvorili obyvatelia od 15 do 65 rokov - 1000. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru obyvateľstva obce Rybany podľa vierovyznania v roku 2021. Obec je podľa kritéria vierovyznania s jedným

dominantným vierovyznaním. K Evanjelickému vierovyznaniu sa hlásilo 1,71 % obyvateľov. Pri 4,75 % nebolo zistené vierovyznanie. Bez vyznania bolo 13,38 % obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Ukazovateľ	SODB 2021	%
Rímskokatolícka cirkev	1199	79,04
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	26	1,71
Gréckokatolícka cirkev	6	0,4
iné	11	0,73
bez vyznania	203	13,38
nezistené	72	4,75
Spolu	1517	

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 95,45 %. Oficiálne žijú v obci 2 obyvatelia maďarskej a 5 českej národnosti.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Ukazovateľ	SODB 2021	%
Slovenská	1448	95,45
Maďarská	2	0,13
Rómska	4	0,26
Česká	5	0,33
Poľská	1	0,07
Ostatné	2	0,13
Nezistené	55	3,63
Spolu	1517	

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

V okrese B. n. Bebravou je národnostná štruktúra podobná. Žije tu cca. 33112 obyvateľov slovenskej národnosti a 34 maďarskej národnosti. Postupne narastá počet obyvateľov českej (166) a ukrajinskej národnosti (49). Ostatné národnosti jú sledovanom období relatívne stabilné. Narástol počet obyvateľov ruskej a vietnamskej národnosti (10 a 14).

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)

ok. B.n.Bebravou	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spolu	36833	36742	36679	36512	36379	36184	35972	35658	35400	35186	34910
Slovenská	34261	34234	34224	34094	33987	33835	33668	33743	33539	33355	33112
Maďarská	29	30	32	33	33	33	34	31	33	35	34
Rómska	71	71	71	71	71	72	72	46	46	45	42
Rusínska	2	2	2	2	2	2	2	10	9	9	9
Ukrajinská	26	26	28	31	33	32	32	28	30	35	49
Česká	166	173	176	182	187	191	192	158	160	162	166
Nemecká	15	15	17	18	20	20	21	7	9	9	9
Poľská	10	9	9	10	11	12	12	9	11	13	12
Chorvátska	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	2
Srbská	0	0	0	0	0	0	0	7	8	9	15
Ruská	9	9	9	10	10	10	9	7	10	10	10
Židovská	1	1	1	1	1	1	1	3	3	3	3
Moravská	15	14	14	14	13	13	12	7	7	7	7
Bulharská	5	5	5	5	6	6	6	1	1	1	1
Sliezska	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1
Grécka	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1
Rumunská	12	13	13	15	16	16	17	13	13	14	14
Rakúska	15	16	18	18	18	19	20	3	4	5	7
Vietnamská	7	7	7	7	7	8	8	10	10	10	14
Albánska	0	0	0	0	0	0	0	3	3	3	3
Iná a nezistená	2187	2115	2051	1999	1962	1912	1864	1545	1477	1431	1399

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

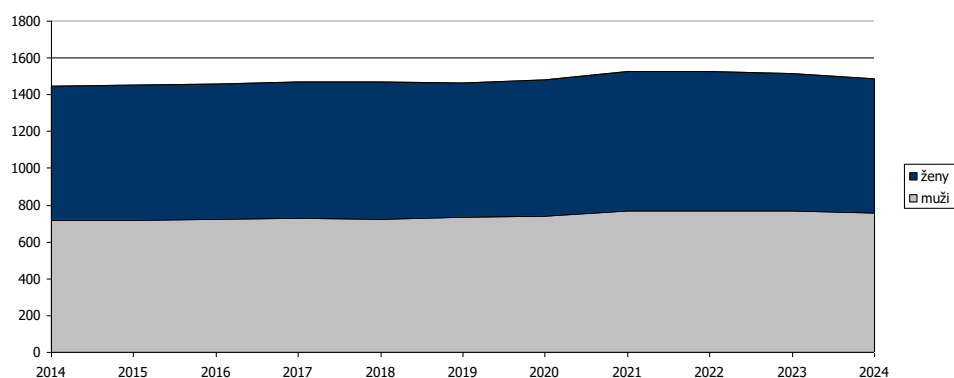

Demografia

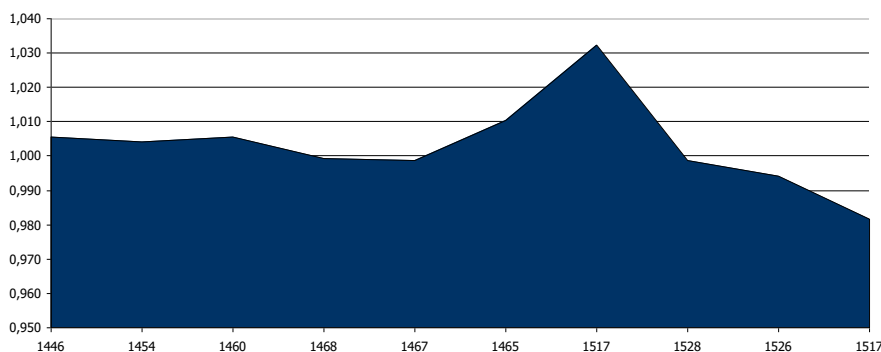
Problémom a zároveň bariérou rozvoja prevažnej časti obcí je postupné znižovanie počtu obyvateľov. V prípade obce Rybany bol zaznamenaný naopak nárast počtu obyvateľov (z dôvodu alokácie pri okresnom meste B. n. Bebravou). Nárast nebol výrazný. Vývoj bol za posledných 10 rokov stabilizovaný.

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)											
o. Rybany	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
k 1.1.	1462	1446	1454	1460	1468	1467	1465	1517	1528	1526	1517
k 30.6.	1454	1450	1457	1464	1468	1466	1473	1523	1527	1522	1503
k 31.12	1446	1454	1460	1468	1467	1465	1480	1528	1526	1517	1489
muži	716	720	722	728	725	732	742	771	769	770	756
ženy	730	734	738	740	742	733	738	757	757	747	733
Index	-	1,006	1,004	1,005	0,999	0,999	1,010	1,032	0,999	0,994	0,982
Priemer Ix											1,003

Zdroj: ŠÚSR, 2014-2024, DataCubes

Obrázok: Vývoj počtu mužov a žien
Zdroj: ŠÚSR, 2014-2024, DataCubes

Obrázok: Vývoj rastového indexu v obci
Zdroj: ŠÚSR, 2014-2024, DataCubes

Počas sledovaného obdobia počet obyvateľov vzrástol o 43 (2,97 %). Priemerný index dosiahol hodnotu 1,003, čo predstavuje priemerný ročný nárast o 0,27 %. K najvyššiemu nárastu došlo v roku 2021, kedy vzrástol počet obyvateľov o 48 osôb. K roku s najnižším nárastom obyvateľstva patril rok 2016, kedy vzrástol počet obyvateľov o 6. V roku 2020 bol zaznamenaný nárast o 15 obyvateľov. K úbytku došlo v roku 2024 (-28), 2023 (-9), 2019/2022 (-2) a 2018 (-1). V obci žije väčší počet mužov (756) ako žien (733).

Prirodzený prírastok obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v okrese B. n. Bebravou, ako aj prirodzený prírastok v obci Rybany.

Prirodzený prírastok											
O. Rybany	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024

okr. B.n.Bebravou HMPP	-0,79	-1,01	-0,11	-1,12	-1,62	-2,43	-2,36	-4,44	-4,42	-3,66	-4,62
prírodný prírastok	-8	-3	-1	-5	-7	-1	1	-9	-6	-5	-6
hrubá miera pr. príř.	-5,5	-2,07	-0,69	-3,42	-4,77	-0,68	0,68	-5,91	-3,93	-3,29	-3,99

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Vývoj ukazovateľa hrubej miery prirodzeného prírastku obyvateľstva v okrese v sledovanom období vykazuje negatívny trend. Počet živonarodených prekračuje v obci počet zomrelých obyvateľov len v jednom roku sledovaného obdobia (2020). Najvyšší prirodzený úbytok bol zaznamenaný v roku 2021 a to - 9 osôb.

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet živonarodených (hrubá miera) v okrese a vývoj počtu narodených za obec Rybany. Rastový trend v okrese bol evidovaný do roku 2016, kedy hrubá miera dosiahla 10,22. Do roku 2024 klesol tento počet na 6,42. V súčasnosti je v obci nerovnomerný trend. Najvyšší počet živonarodených bol evidovaný v roku 2015, 2016 a 2019 a to 15 osôb.

Počet živonarodených											
O. Rybany	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okr. B. n. Bebravou HM	8,48	9,24	10,22	9,84	8,64	8,35	8,01	8,18	7,63	7	6,42
narodení	11	15	15	14	12	15	13	12	4	12	9
živonarodení	11	15	15	14	12	15	12	12	4	12	9
hrubá miera živorod.	7,57	10,34	10,3	9,56	8,18	10,23	8,15	7,88	2,62	7,89	5,99

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Štatistika počtu potratov v okrese vykazuje podobné tendencie, ako v prípade obecnej štatistiky. Potratovosť v obci je na nižšej priemernej úrovni, ako je priemer okresu. V obci sa počas sledovaného obdobia vyskytol najväčší počet potratov v rokoch 2014, 2015 (4) a 2022 (5).

Počet potratov											
O. Rybany	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okr. B. n. Bebravou HM	2,36	2,2	1,83	2,24	1,76	2,37	2,08	1,42	1,41	1,25	1,54
potratovosť	4	4	0	0	1	1	0	3	5	2	1
hrubá miera potratovosti	2,75	2,76	0	0	0,68	0,68	0	1,97	3,27	1,31	0,67
index potratovosti	36,36	26,67	0	0	8,33	6,67	0	25	125	16,67	11,11
ukončené tehotenstvá	15	19	15	14	13	16	13	15	9	14	10
hrubá miera uk. tehot.	10,32	13,1	10,3	9,56	8,86	10,91	8,83	9,85	5,89	9,2	6,65

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Počet zomretých v okrese vykazuje stabilný trend s trendom nárastu v posledných rokoch sledovaného obdobia. Počet kolíše okolo 10,77 osôb na 1000 obyvateľov. Najvyšší počet bol zaznamenaný v roku 2021 (21).

V obci Rybany možno sledovať rastúci aj klesajúci trend. V roku 2014 bolo evidovaných 13,07 zomretých na 1000 obyvateľov, v roku 2024 to bolo 9,98. V roku 2023 to bolo 11,17 zomretých na 1000 obyvateľov.

Počet zomretých											
O. Rybany	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okr. B. n. Bebravou HM	9,27	10,25	10,32	10,96	10,26	10,78	10,37	12,62	12,05	10,65	11,04
zomretí	19	18	16	19	19	16	11	21	10	17	15
hrubá miera úmrtnosti	13,07	12,41	10,98	12,98	12,95	10,91	7,47	13,79	6,55	11,17	9,98

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Migrácia obyvateľstva

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vystťahovanými obyvateľmi vykazuje pozitívny vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v obci pripadá na občanov

v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok pozitívny trend. Pozitívny vývoj súvisí s blízkou alokáciou obce Rybany bezprostredne blízko okresného mesta B. n. Bebravou. V roku 2024 presahoval počet vyst'ahovaných počet prisťahovaných a to celkovo o 22 osôb. Najvyššia pozitívna bilancia bola zaznamenaná v roku 2021 (20).

Saldo sťahovania											
O. Rybany	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okr. B.n.Bebravou HM	-2,74	-1,47	-1,61	-3,44	-2,03	-2,95	-3,52	-4,19	-2,84	-2,41	-3,25
migračné saldo	-8	11	7	13	6	-1	14	20	4	-4	-22
hr. miera migr. salda	-5,5	7,59	4,8	8,88	4,09	-0,68	9,51	13,14	2,62	-2,63	-14,64

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Nasledujúca tabuľka prezentuje absolútne hodnoty migrujúcich za obec Rybany. Najvyšší počet obyvateľ'ov migruje mimo územia SR.

Migrácia obyvateľ'stva											
O. Rybany	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
prisťahovaní	39	41	32	36	39	29	36	33	37	25	13
vyst'ahovaní	47	30	25	23	33	30	22	13	33	29	35

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

V sledovanom období počet vyst'ahovaných kolíše. Stúpajúca tendencia bola zaznamenaná hlavne v roku 2018, 2022 a 2024 - celkovo až 33 a 35 vyst'ahovaných. V roku 2023 počet vyst'ahovaných dosiahol hodnotu 29. Najväčší počet prisťahovaných bol zaznamenaný v roku 2015, 2014 a 2018, kedy sa do obce prisťahovalo celkovo 39 obyvateľ'ov. V roku 2024 sa do obce prisťahovalo 13 osôb.

Celkový prírastok

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj celkového prírastku na 1000 obyvateľ'ov v okrese, ktorý je súčtom prirodzeného a migračného prírastku a absolútne hodnoty za obec. Celkový prírastok vykázal v okrese v sledovanom období len zápornú hodnotu.

Celkový prírastok (- úbytok)											
O. Rybany	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okr. B. n. Bebravou HM	-3,52	-2,47	-1,72	-4,56	-3,65	-5,37	-5,88	-8,63	-7,26	-6,06	-7,87
celkový prírastok	-16	8	6	8	-1	-2	15	11	-2	-9	-28
hrubá miera celk. pr.	-11	5,52	4,12	5,46	-0,68	-1,36	10,19	7,22	-1,31	-5,92	-18,63

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Celkový prírastok v obci vykazuje nerovnomerný trend. K najvyššiemu prírastku došlo v roku 2020, kedy počet obyvateľ'ov dosiahol hodnotu 15. K najvyššiemu celkovému úbytku v obci počas sledovaného obdobia došlo v roku 2024 a 2014 a to - 28 a - 16 obyvateľ'ov.

Počet sobášov a rozvodov

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu sobášov a rozvodov v okrese a sobášnosť a rozvodovosť v obci Rybany. Na 1000 obyvateľ'ov v okrese roku 2014 pripadalo 4,34. Do roku 2024 bol ich počet na hodnote 4,28.

Počet sobášov											
O. Rybany	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okr. B.n.Bebravou HM	4,34	4,73	4,96	4,56	4,77	5,07	4,02	3,71	4	4,65	4,28
sobášnosť	4	4	11	8	8	8	7	6	11	10	6
hrubá miera sobášnosti	2,75	2,76	7,55	5,46	5,45	5,46	4,75	3,94	7,2	6,57	3,99

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

V porovnaní s regionálnou štatistikou je sobášnosť v obci vyššia, ako v prípade okresu. Najvyšší počet sobášov sa uskutočnil v roku 2016 a 2022. V prípade rozvodovosti boli hodnoty pod úrovňou okresu. K najväčšiemu počtu rozvodov došlo v roku 2021 a to 8.

Počet rozvodov

O. Rybany	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okr. B.n.Bebravou HM	2,2	2,26	2,42	1,78	1,45	1,68	1,61	1,87	1,38	1,33	1,57
rozvodovosť	2	3	2	2	5	1	2	8	2	1	2
hrubá miera roz.	1,38	2,07	1,37	1,37	3,41	0,68	1,36	5,25	1,31	0,66	1,33

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Hustota obyvateľ'ov

Nasledujúca tabuľka prezentuje hustotu obyvateľ'ov na km². Hustota obyvateľ'stva v obci je nad úrovňou Slovenska. Z dlhodobého hľadiska nedochádza v obci k zmene hustoty obyvateľ'stva. V roku 2014 dosiahla hustota hodnotu 131,68 a v roku 2024 mala hodnotu 136,12. Nachádza sa vysoko nad úrovňou hustoty vidieka (61,86).

Hustota obyvateľ'ov na km2 k 31.12. podľa územie a rok

O. Rybany	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Mestá	405,9	405,13	400,79	399,84	399,06	398,27	394,81	392,06	389,2	386,88	384,96
vidiek	59,61	59,87	60,03	60,34	60,66	60,98	61,23	61,31	61,57	61,86	62,09
SR	110,51	110,61	110,75	110,93	111,08	111,23	111,33	110,98	110,78	110,67	110,58
okr. B. n. Bebravou	79,88	79,64	79,47	79,22	78,9	78,54	78,1	77,53	76,91	76,4	75,87
O. Rybany	131,68	131,32	131,96	132,59	132,91	132,77	133,36	137,89	138,3	137,8	136,12

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Veková štruktúra obyvateľ'stva obce

Nasledujúca tabuľka predstavuje vývoj počtu obyvateľ'ov podľa 5 ročných vekových skupín.

Počet obyvateľ'ov ku koncu obdobia (31.12.)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spolu	1446	1454	1460	1468	1467	1465	1480	1528	1526	1517	1489
0	11	15	16	14	10	14	13	13	4	12	8
1-4	49	51	56	58	56	57	55	56	55	49	41
5-9	77	71	66	73	70	64	69	82	84	80	85
10-14	62	66	69	66	73	74	71	75	84	81	74
15-19	69	68	64	64	69	70	74	78	74	79	79
20-24	96	97	97	91	84	76	71	69	69	76	75
25-29	118	117	101	107	98	98	99	100	90	78	71
30-34	110	108	126	117	112	114	116	112	121	109	95
35-39	127	127	122	120	123	110	107	119	110	116	119
40-44	111	112	118	116	117	132	132	125	121	122	114
45-49	107	116	118	114	124	111	114	132	129	124	128
50-54	98	79	77	88	92	107	116	117	118	127	120
55-59	95	112	108	111	101	95	81	81	87	87	105
60-64	88	75	72	68	86	88	105	105	110	100	94
65-69	82	89	91	102	86	79	68	68	64	80	80
70-74	61	65	69	70	73	77	81	85	92	76	70
75-79	34	35	37	39	49	52	56	59	57	61	65
80-84	31	35	32	32	23	24	25	27	33	40	41
85-89	11	9	15	14	18	19	24	21	17	11	16
90-94	9	7	6	3	2	3	2	4	7	9	9
95-99	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0

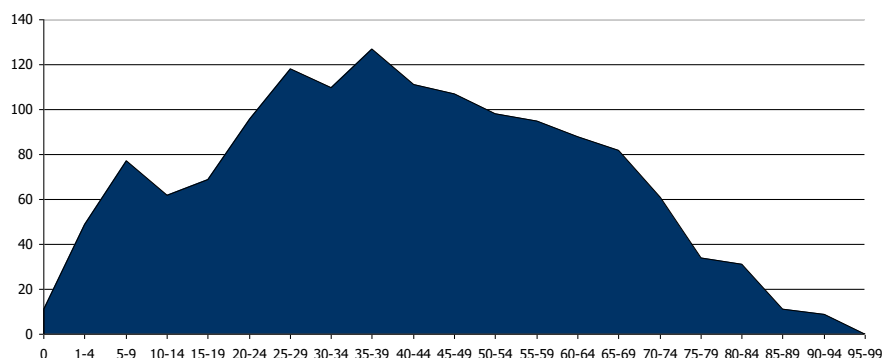
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

K najvyššiemu nárastu došlo vo vekových skupinách od 45 - 49 rokov a 75 až 79 rokov. Sledovanie jednotlivých vekových skupín je dôležité z hľadiska formovania ponuky služieb a formovania infraštruktúry v obci Rybany.

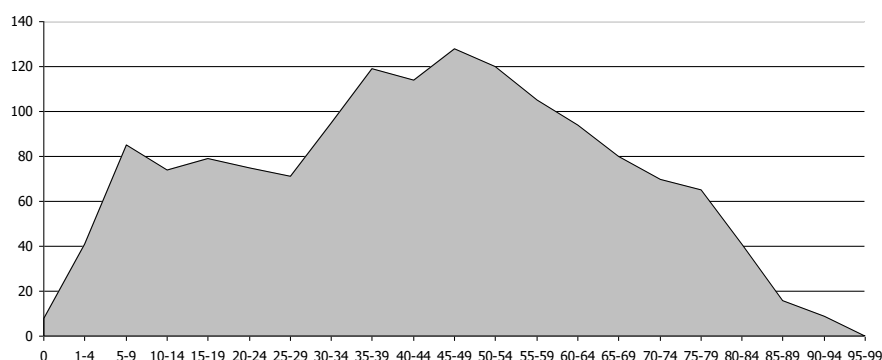

Veková štruktúra obyvateľstva

2014

2024

Prognózy

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v nasledujúcich 11 rokoch by malo dôjsť k ďalšiemu nárastu počtu obyvateľov. Zmeny nastanú hlavne v štruktúre obyvateľov predproduktívnom, produktívnom a poproduktívnom veku. Do roku 2035 by mal celkový počet obyvateľov činiť 1598. Vekové skupiny by mali mať rovnomerný vývoj. Intenzívnejší vývoj by mal pokračovať vo vekových skupinách od 60 do 64 a 75 - 79 rokov.

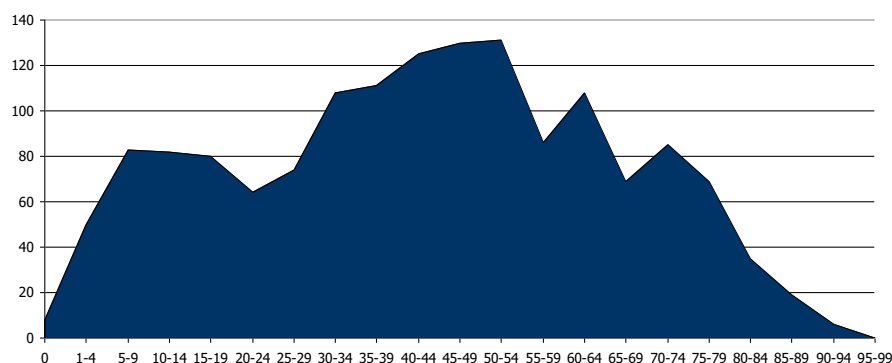
Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Spolu	1525	1533	1540	1547	1554	1562	1569	1576	1583	1591	1598
0	8	8	7	7	6	6	5	4	4	3	3
1-4	50	49	49	48	48	47	47	46	46	45	45
5-9	83	84	85	87	88	89	91	92	93	95	96
10-14	82	84	85	87	89	90	92	94	95	97	99
15-19	80	82	83	84	86	87	89	90	92	93	94
20-24	64	61	58	55	52	49	46	43	40	37	34
25-29	74	70	66	62	58	54	50	46	42	38	34
30-34	108	107	106	105	104	104	103	102	101	100	99
35-39	111	109	108	107	106	104	103	102	101	99	98
40-44	125	126	127	128	129	130	131	131	132	133	134
45-49	130	132	134	136	138	139	141	143	145	146	148
50-54	131	136	140	145	150	154	159	163	168	173	177
55-59	86	84	83	81	79	77	76	74	72	70	69
60-64	108	112	115	118	121	124	127	130	133	136	139
65-69	69	67	65	63	61	60	58	56	54	52	50
70-74	85	87	89	90	92	94	96	98	99	101	103

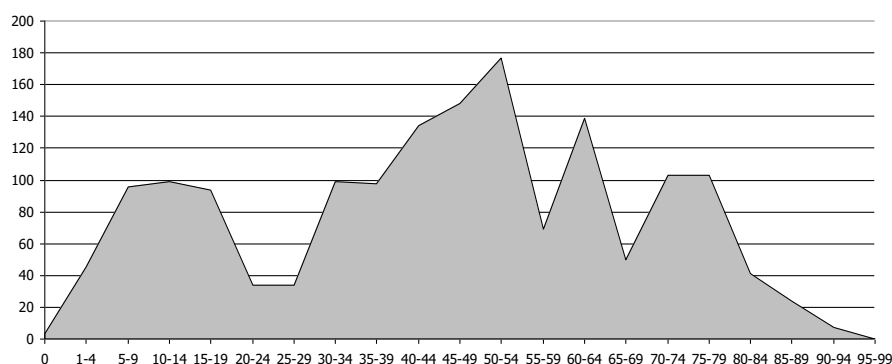

75-79	69	73	76	79	83	86	89	93	96	99	103
80-84	35	35	36	37	37	38	38	39	39	40	41
85-89	19	20	20	21	21	22	22	23	23	24	24
90-94	6	6	6	7	7	7	7	7	7	7	7
95-99	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Prognózoovaná veková štruktúra obyvateľstva 2025

2035

Ďalšie demografické charakteristiky

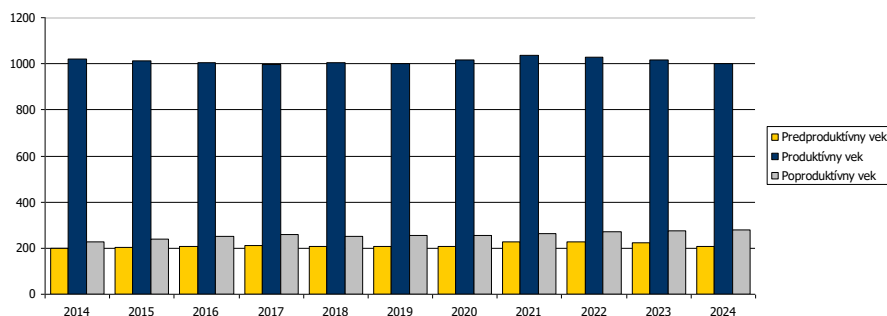
Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu obyvateľov a predpokladaný vývoj podľa hlavných vekových skupín. Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v predproduktívnom veku. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný nárast. Za 11 ročné obdobie vzrástol počet obyvateľov o 53. V skupine v predproduktívnom veku bol zaznamenaný nárast o 9 obyvateľov. Počet obyvateľov v produktívnom veku zaznamenal pokles o 19.

Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Predproduktívny vek	199	203	207	211	209	209	208	226	227	222	208
Produktívny vek	1019	1011	1003	996	1006	1001	1015	1038	1029	1018	1000
Poproduktívny vek	228	240	250	261	252	255	257	264	270	277	281

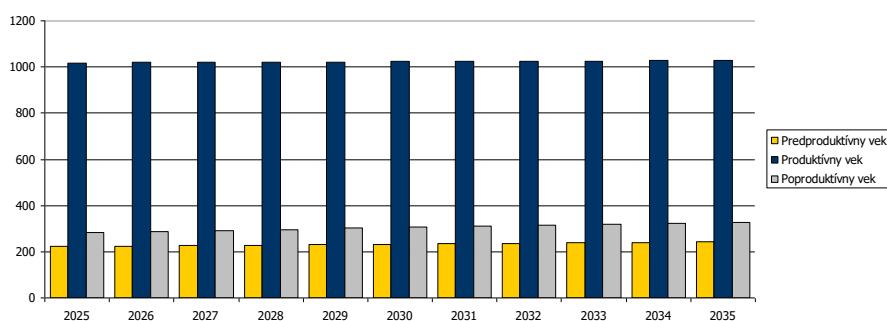
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

Ako prezentuje graf, za uvedených 11 rokov došlo k nárastu vo vekových skupinách poproduktívneho veku. Nasledujúca tabuľka prezentuje predpokladaný vývoj v hlavných vekových skupinách do roku 2035.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2035

Do roku 2035 sa predpokladá nárast obyvateľov vo vekovej skupine predproduktívneho veku. Vo vekovej skupine poproduktívneho veku sa predpokladá nárast o 44 obyvateľov.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2035

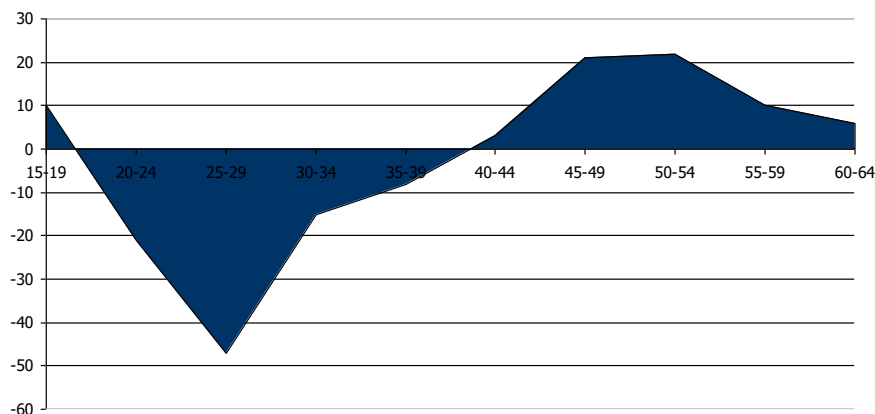
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Predproduktívny vek	223	225	227	229	231	233	235	237	238	240	242
Produktívny vek	1018	1019	1020	1021	1022	1023	1024	1025	1026	1027	1027
Poproduktívny vek	284	289	293	297	302	306	311	315	319	324	328

Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu od 45 do 49 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria obyvatelia od 25 do 29 rokov. Pokles v medzioročnom porovnaní 2014 až 2024 bol zaznamenaný v skupine 20 - 39 rokov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2014 a 2024

Vek	2014	2024	rozdiel 2024 -2014
15-19	69	79	10
20-24	96	75	-21
25-29	118	71	-47
30-34	110	95	-15
35-39	127	119	-8
40-44	111	114	3
45-49	107	128	21
50-54	98	120	22
55-59	95	105	10
60-64	88	94	6

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Z ekonomického hľadiska daná štruktúra je vyhovujúca.

Národnostná štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 95,45 %. Oficiálne žijú v obci 2 obyvatelia maďarskej a 5 českej národnosti.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Ukazovateľ	SODB 2021	%
Slovenská	1448	95,45
Maďarská	2	0,13
Rómská	4	0,26
Česká	5	0,33
Poľská	1	0,07
Ostatné	2	0,13
Nezistené	55	3,63
Spolu	1517	

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

V okrese B. n. Bebravou je národnostná štruktúra podobná.

2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ

V obci majú najvyšší podiel vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva občania so stredným odborným vzdelaním - s maturitou - 23,14 % a s učňovským vzdelaním - 25,64 %. Obyvatelia so základným vzdelaním boli zastúpení 19,25 %.

Podrobná vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce v roku 2012

dosiahnuté vzdelanie	počet	%
bez vzdelania (osoby 0-14 rokov)	156	10,28
základné	292	19,25
stredné odborné učňovské (bez maturity)	389	25,64
úplné stredné (s maturitou)	351	23,14
vyššie odborné vzdelanie	68	4,48
vysokoškolské	194	12,79
bez školského vzdelania (15+ rokov)	3	0,20
nezistené	64	4,22

Zdroj: statistics.sk, 10.2.2021

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra vyhovujúci pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci ďalej zvyšovať počet obyvateľov so stredným odborným vzdelaním a úplným stredným vzdelaním.

Vývoj nezamestnanosti

Vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti zaznamenával až do roku 2019 klesajúci trend. V roku 2020 ovplyvnila nezamestnanosť pandemická situácia a opatrenia vlády SR. V roku 2023 bolo v obci 36 nezamestnaných.

Miera evidovanej nezamestnanosti v obci											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Nezamestnaná spolu	100	95	65	42	49	37	48	45	38	25	29
Nezamestnaní ženy	28	34	24	18	29	20	23	24	18	11	15
% miera nezamest.	9,81	9,40	6,48	4,22	4,87	3,70	4,73	4,34	3,69	2,46	2,90

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Nezamestnanosť v obci mala za posledných 5 rokov (od roku 2020) rovnomerný vývoj. V roku 2014 bolo v obci Rybany 100 nezamestnaných.

Relatívny počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov v obci a regióne prezentuje nasledujúca tabuľka.

Miera evidovanej nezamestnanosti podľa územie, pohlavie a rok v %											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kraj Trenčiansky	9,6	7,7	5,9	3,5	2,9	3,2	5,4	4,3	3,7	3,6	3,6
Okres B. n. Bebravou	10,2	8,1	6,1	4,2	3,0	2,9	5,3	4,6	3,6	4,4	4,5
Muži	10,5	8,2	6,2	4,0	2,6	2,6	4,8	3,9	3,0	3,6	3,7
Ženy	9,9	8,1	5,9	4,3	3,5	3,2	5,8	5,4	4,2	5,3	5,6

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Vyššia miera evidovanej nezamestnanosti bola takmer počas celého obdobia v prípade ženskej populácie. V roku 2024 dosiahla úroveň 5,6 %. Najvyššia úroveň v prípade mužskej populácie sa dosiahla v roku 2014 (10,5 %). Najväčší počet nezamestnaných obyvateľov pripadal na skupinu vo veku od 35 - 49 a skupinu nad 50 rokov. V tejto skupine podiel výrazne klesá.

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru nezamestnaných podľa veku priamo v obci. Najviac obyvateľov spadalo do vekovej skupiny od 35 do 44 rokov, 25 - 29 a 55 - 59.

Nezamestnaní podľa veku v júl 2025											
Rybany	UoZ spolu	v tom									
		do 20r.	20-24r.	25-29r.	30-34r.	35-39r.	40-44r.	45-49r.	50-54r.	55-59r.	60r. a viac
Spolu	33	0	4	5	4	5	5	1	2	5	2
Ženy	19	0	3	2	3	2	4	0	1	3	1

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2024

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj nezamestnanosti znevýhodnených skupín. V prípade absolventov dochádza k výraznému poklesu počtu - 33. Počet dlhodobo evidovaných uchádzačov klesol počet z 1014 na 147 osôb.

Uchádzači o zamestnanie znevýhodnení											
Okr. B. n. Bebravou	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
A	137	98	66	49	37	23	40	41	40	34	27
B	190	124	109	55	50	25	65	51	31	33	33
C	14	8	5	11	5	6	14	7	5	5	5
D	1 014	802	522	308	184	115	217	261	203	174	147

A - Počet uchádzačov o zamestnanie so ZP

B - Počet uchádzačov o zamestnanie – absolventi

C - Počet uchádzačov o zamestnanie – mladiství

D - Počet dlhodobo evidovaných uchádzačov o zamestnanie

Zdroj: DataCubes ŠÚ, 2014-2024

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru nezamestnaných podľa vzdelania v obci. Najviac nezamestnaných bolo vo vzdelanostnej skupine - vyššie sekundárne vzdelanie.

Štruktúra UoZ podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania (ISCED) júl 2025

Rybany	UoZ spolu	v tom									
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	n/a
Spolu	33	0	0	5	20	2	0	2	4	0	0
Ženy	19	0	0	1	12	1	0	2	3	0	0

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2025

ISCED (The International Standard Classification of Education) - Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania

- 0 predprimárne vzdelanie
- 1 primárne vzdelanie
- 2 nižšie sekundárne vzdelanie
- 3 vyššie sekundárne vzdelanie
- 4 post sekundárne neterciárne vzdelanie
- 5 terciárne vzdelanie (nie VŠ)
- 6 terciárne vzdelanie (VŠ 1.stupeň)
- 7 terciárne vzdelanie (VŠ 2.stupeň)
- 8 terciárne vzdelanie (VŠ 3.stupeň)

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2025

Významným ukazovateľom na trhu práce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. Tri najväčšie skupiny tvorili nezamestnaní s dĺžkou evidencie od 0 do 3 mesiacov, 4 až 6 mesiacov. Tretou najpočetnejšou skupinou je skupina od 13 - 18 mesiacov.

Nezamestnaní podľa dĺžky evidencie v júl 2025

Rybany	UoZ spolu	v tom										
		do 3 m.	4 - 6 m.	7 - 9 m.	10 - 12 m.	13 - 18 m.	19 - 24 m.	25 - 30 m.	31 - 36 m.	37 - 42 m.	43 - 48 m.	nad 48 m.
Spolu	33	8	11	2	3	4	0	0	1	1	1	2
Ženy	19	7	5	1	1	3	0	0	1	0	0	1

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2025

Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený ÚPSVaR ako verejnoprávna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov v súčinnosti s reprezentatívnymi organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonáva politiku zamestnanosti. ÚPSVaR je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôbovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytvárania nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti obec spolupracuje s ÚPSVaR v Bánovciach nad Bebravou, pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných. Obec spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (AFTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov AFTP predovšetkým podporuje vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj obcou samotnou. Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktívnych prác a malých obecných služieb. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

Štruktúra zamestnanosti

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru pracujúcich podľa jednotlivých odvetví národného hospodárstva. Najväčšie zastúpenie majú v regióne priemysel (65,4 %), obchod (7,5 %) a vzdelávanie (4,3 %). Silne zastúpená verejná správa (3,8 %). Od roku 2014 sa podiel priemyslu na zamestnaní zvýšil. Najvýraznejší pokles nastal v prípade verejnej správy a vzdelávania.

Štruktúra zamestnanosti podľa NACE

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Poľnohospodárstv...	7,3	6,2	7,9	5,0	5,3	6,6	6,1	5,7	4,6	4,6	3,9
Priemysel spolu	57,2	55,6	53,5	57,8	54,7	50,3	54,1	63,4	61,3	65,4	65,4
Priemyselná výroba	55,5	54,1	52,5	56,3	53,3	49,1	52,6	61,9	60,1	63,6	63,6
Dodávka elektriny, ...	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5	0,8	0,4	0,9	0,8
Dodávka vody; čisten...	1,1	1,0	1,0	1,0	0,9	0,7	1,0	0,7	0,9	0,9	1,0
Stavebníctvo	2,4	5,6	8,3	3,5	5,1	10,2	6,1	3,1	2,2	2,3	1,7
Veľkoobchod a malo...	7,8	8,5	5,7	6,6	7,7	8,6	6,3	5,9	6,3	7,0	7,5
Doprava a skladovanie	2,1	2,1	2,4	2,2	2,0	1,7	2,2	2,5	8,1	2,1	3,8
Ubytovacie a stravo...	1,0	1,0	0,9	0,8	0,9	0,8	0,9	0,8	0,7	0,8	0,8
Informácie a komunikácia	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Finančné a poisťovac...	0,4	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,5	0,3	0,3	0,3	0,3
Činnosti v oblasti neh...	1,3	1,3	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2	0,8	0,9	0,9	1,0
Odborné, vedecké a tec...	0,2	0,6	0,5	0,4	0,2	0,4	0,7	0,4	0,2	1,0	1,1
Administratívne a podp...	1,6	1,8	2,7	4,8	6,3	4,8	5,3	2,8	1,3	1,8	1,0
Verejná správa a obrana; ...	4,2	4,4	2,7	2,6	3,9	3,9	4,1	3,3	2,9	3,8	3,8
Vzdelávanie	7,0	6,5	5,6	6,1	4,9	5,4	5,8	6,2	6,6	4,7	4,3
Zdravotníctvo a sociálna po.	2,2	2,2	1,9	2,5	2,2	2,2	2,0	1,5	1,6	1,9	2,1
Umenie, zábava a rekreácia	3,6	2,2	4,8	4,5	3,7	2,5	3,1	1,7	1,6	1,5	1,4

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Obyvatelia sú prevažne zamestnaní v meste B. n. Bebravou, Trenčíne a hlavnom meste Bratislava. Pracovné príležitosti poskytuje aj obec v malých výrobných prevádzkach.

2.8. BÝVANIE

Prevládajúcou funkciou obce Rybany je bývanie. Pôvodná zástavba obce Rybany vznikala ako hromadná dedina. Obec sa sústreďuje na individuálnu výstavbu, čiže na výstavbu rodinných domov. Intenzita novej bytovej výstavby sa zvýšila začiatkom tohto desaťročia, v súčasnosti stagnuje. V budúcnosti je možné predpokladať oživenie dopytu po nových bytoch v súvislosti so súčasným trendom sťahovania obyvateľov miest do okolitých vidieckych obcí. Naplnenie potenciálu obce získavať nových obyvateľov migráciou bude závisieť predovšetkým od rozvojovej politiky obce (program hospodárskeho a sociálneho rozvoja), udržania a zlepšenia kvality života v obci, od situácie na trhu práce, spektra poskytovaných služieb, kvality dopravného spojenia a ďalších faktorov. Stavebno-technický stav bytového fondu je prevažne dobrý a vyhovujúci. Vybavenie bytov patrí popri veku a veľkosti bytového fondu k hlavným charakteristikám celkovej kvality bytov. Technická vybavenosť bytov sa v poslednom období podstatne zlepšila.

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru bytového fondu podľa obdobia výstavby. Najviac bytov bolo vybudovaných v období 1961 - 1980 a 1946 až 1960. Najmenej bytov bolo vybudovaných do roku 1919 a medzi 2016 a neskôr.

Domový fond podľa obdobia výstavby		
obdobie výstavby	počet	podiel (%)
do roku 1919	19	4,36
1919 - 1945	71	16,28
1946 - 1960	102	23,39
1961 - 1980	134	30,73
1981 - 2000	51	11,7
2001 - 2010	21	4,82
2011 - 2015	25	5,73
2016 a neskôr	10	2,29
nezistené	3	0,69
Domy spolu	436	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Najväčší podiel domového fondu tvorili rodinné domy - 404 (92,66 %) bytové domy - 24 (5,5 %) v roku 2021.

Domový fond podľa typu budovy		
typ budovy	počet	podiel (%)
rodinný dom	404	92,66
bytový dom	24	5,5
polyfunkčná budova	0	0
ostatné budovy na bývanie	3	0,69
neskolaudovaný rodinný dom	1	0,23
núdzový objekt neurčený na bývanie	0	0
inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia	1	0,23
ostatné	3	0,69
nezistený	0	0
Domy spolu	436	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Z hľadiska počtu obytných miestností boli v obci Rybany najviac zastúpené byty s počtom obytných miestností 3 a následne s 4 a 5 obytnými miestnosťami. Okolo 8,21 % tvorili byty s 2 a 9,12 % byty 6 + obytnými miestnosťami. Byty s 1 obytnou miestnosťou boli zastúpené v počte 18.

Štruktúra bytového fondu		
počet miestností	počet	podiel (%)
1 obytná miestnosť	18	3,28
2 obytné miestnosti	45	8,21
3 obytné miestnosti	164	29,93
4 obytné miestnosti	148	27,10
5 obytných miestností	119	21,72
6 a viac obytných miestností	50	9,12
Nezistené	4	0,73
Byty spolu	548	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Vybavenosť bytov a iné charakteristiky

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Z hľadiska zásobovania pitnou vodou bolo 331 a 90 bytov zásobovaných z verejnej vodovodnej siete. Bez pripojenia na vodovod sa v obci byty nachádzali v počte 11.

Domový fond - vodovod		
typ vodovodu	počet	podiel (%)
v dome - z verejnej siete	90	20,64
v dome - vlastná	0	0
mimo domu - z verejnej siete	331	75,92
mimo domu - vlastná	0	0
bez prípojky	11	2,52
nezistený	4	0,92
Domy spolu	436	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

V obci nie je vybudovaná kanalizačná sieť. Vybudovaný septik, prípadne žumpu malo 391 domov.

Domový fond - kanalizácia		
typ kanalizácie	počet	podiel (%)
septik, žumpa	391	89,68
prípojka na kanalizačnú sieť	3	0,69

domáca čistička odpadových vôd	19	4,36
bez kanalizácie	19	4,36
nezistený	4	0,92
Domy spolu	436	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Základným zámerom obce v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladiení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 607/2003 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov. Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE

V obci sa odporúča rozvíjať výroba a služby hlavne v týchto smeroch:

- rozvoj malých podnikov
- rozvoj cestovného ruchu a turizmu
- rozvoj terciárnej sféry (služby, obchod)

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru podnikateľských osôb – fyzické osoby podľa právnej formy. Najväčší počet je zastúpený živnostenskými podnikaniami. Do roku 2024 bol ich počet 328.

Fyzické osoby - podnikatelia											
o. Rybany	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Fyz. osoby – podnik.	101	97	104	96	95	109	131	146	185	259	328
Živnostníci	98	94	101	95	89	106	128	143	181	255	325

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes

Celkovo je v obci činných 44 právnických osôb (podľa ORSR 47 podnikateľských subjektov). Z celkového počtu bolo 41 ziskových a 3 neziskové subjekty.

Právnické osoby v obci											
o. Rybany	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Právnické osoby spolu	32	24	24	26	29	34	32	31	33	39	44
Práv. osoby ziskové	23	22	22	23	26	31	29	27	30	36	41
Práv. osoby neziskové	9	2	2	3	3	3	3	4	3	3	3

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes

V obci majú sídlo nasledujúce firmy:

1. Activen s. r. o.	13. ENWIRA s. r. o.
2. Adam zubný lekár s.r.o.	14. FBHO, s.r.o.
3. AgriMed, s. r. o.	15. FD&PK GROUP SLOVAKIA s. r. o.
4. AM - IT s.r.o.	16. Forward Fitness s. r. o.
5. ANTIQ PROFICT s. r. o.	17. GABEKO s. r. o.
6. Aurela s. r. o.	18. GO TWISTER, s. r. o.
7. BABY - NOVA SK, s.r.o.	19. Gynfesa s. r. o.
8. CN TOOLS EU, s. r. o.	20. CHIRKAM s. r. o.
9. DAMIGA s. r. o.	21. INVESTIG s. r. o.
10. Didim Kebab s.r.o.	22. J&M autoservis s.r.o.
11. ELPOR s. r. o.	23. JA & JS, s.r.o.
12. Emet s. r. o.	24. JKizolacie s.r.o.

25.	JUGE s. r. o.	37.	Peric s. r. o.
26.	kiriaki s.r.o.	38.	PODIELNICKÉ POĽNOHOSPODÁRSKE DRUŽSTVO RYBANY
27.	MAAX s. r. o.	39.	POTRAVINY SLOVAKIA R s. r. o.
28.	Majstri záhrad, s.r.o.	40.	Projektová kancelária - ŠINSKÝ, s. r. o.
29.	Marcello Garden, s.r.o.	41.	PS Motion s. r. o.
30.	MaVinn Reality s. r. o.	42.	S&M create s. r. o.
31.	MaVinn s.r.o.	43.	SD, s.r.o.
32.	MEDI - MA, s.r.o.	44.	Staromestská pivnica s. r. o.
33.	Monata s. r. o.	45.	STAV-PEK, s. r. o.
34.	ODIO s.r.o.	46.	STK Rybany, s.r.o.
35.	Pantic Enterijeri s.r.o.	47.	T- JONIS s.r.o.
36.	PedMar, s. r. o.		

Pol'nohospodárska výroba

Z hľadiska pol'nohospodárskeho pôdneho fondu a pol'nohospodárskej výroby patrí riešené územie do administratívnej jednotky Rybany, ktorá je začlenená do okresu B. n. Bebravou, kraj Trenčiansky. Celková výmera pol'nohospodárskej pôdy je 978,1 ha, z čoho orná pôda zaberá 959,9 ha. Trvalé trávnaté porasty majú zastúpenie – 0,7 ha. Celkový podiel pol'nohospodárskej pôdy na celkovej výmere mierne narastá. Podiel na celkovej výmere má pol'nohospodárska pôda 88,6 %.

Výmera pol'nohospodárskej pôdy v obci Rybany											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
% z celkovej výmery	88,4	88,4	88,6	88,6	88,6	88,6	88,6	88,6	88,6	88,6	88,6
Pol'n. pôda - spolu	976,4	976,0	978,5	978,4	978,4	978,3	978,2	978,2	978,2	978,2	978,1
- orná pôda	957,6	957,5	960,0	959,9	959,9	959,9	959,9	959,9	959,9	959,9	959,9
- záhrada	18,0	17,8	17,8	17,8	17,8	17,7	17,6	17,6	17,6	17,6	17,5
- trvalý trávny porast	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Pol'nohospodárstvo vytvára dobrú základňu pre rozvoj spracovateľského priemyslu i pre rozvoj iných druhov činnosti. Rozhodujúcim determinantom, ktorý ovplyvňuje využiteľnosť krajiny štruktúry územia, ako aj celý výrobný proces pol'nohospodárskej výroby, je pol'nohospodárska pôda, jej pôdno-agronomické a agrotechnické vlastnosti a vklady spoločnosti na zachovanie a zvýšenie pôdnej úrodnosti. V obci je činný pol'nohospodársky podnik Agrovýkrm Rybany s.r.o. s chovom ošípaných a Podnik živočíšnej výroby a.s., farma Rybany. Veľkochov hospodárskych zvierat - chov brojlerov Prevádzka je umiestnená v katastrálnom území obce Rybany, okr. Bánovce nad Bebravou mimo obytnej zóny. Ohraničená je pol'nohospodárskou pôdou obhospodarovanou spoločnosťou - PPD Rybany prístupovou komunikáciou k firme Poľnoslužby Bebrava a. s. Rybany a strojárskou firmou ADEST Rybany. Prevádzka je zameraná na výkrm a chov brojlerových kurčiat od štádia naskladnenia jednodňových kurčiat až po vyskladnenie brojlerov po dosiahnutí porážkovej hmotnosti cca 1,5 - 2,0 kg. Areál farmy je vo vlastníctve spoločnosti. Menovitý výkon (kapacita) chovu je projektovaná na 81000 kusov ustajnených zvierat - brojlerov v 3 uzavretých, klimatizovaných halách (25.7.2025, file:///C:/Users/stevo%20hrnec/Desktop/Zhrnutie-udajov-vseobecne-zrozumitelny-m-sposobom.pdf).

Rastlinná výroba

Nasledujúca tabuľka prezentuje hektárovú úrodu v regióne. Najvyššiu hektárovú úrodu majú cukrová repa a zemiaky.

Hektárová úroda podľa hospodárske rastliny											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Zrniny spolu	7,43	6,42	7,57	6,18	6,47	6,53	7,55	7,54	7,19	7,10	6,05
Obilniny	7,43	6,43	7,58	6,21	6,60	6,54	7,64	7,62	7,23	7,13	6,21
Olejniny	4,37	2,89	4,12	3,60	3,36	3,40	3,77	3,25	3,69	3,99	3,20
Zemiaky	22,50	15,39	26,15	17,03	22,47	23,87	27,64	24,79	24,36	23,82	20,83
Cukrová repa	56,73	43,73	69,43	55,70	65,20	50,71	65,33	59,86	63,84	65,13	63,27
Viacročné krmo.	7,99	5,07	7,30	5,03	7,57	5,62	6,21	8,78	6,49	7,53	7,34

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Živočišna výroba

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru a počty hospodárskych zvierat v okrese B. n. Bebravou . Z hľadiska živočišnej výroby sa okres zameriava hlavne na chov hydiny, ošípaných a hovädzieho dobytku.

Intenzita chovu hospodárskych zvierat											
Ok. B.n. Bebra.	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
A	47,4	40,1	40,4	40,2	39,5	39	41	39,3	36,4	36,5	36,1
B	17,9	16,2	16,2	16	16,6	16,8	16,5	16,3	15,5	15,3	15,6
C	6,4	6,4	5,4	5,4	5,6	5,9	5,1	5,9	5	5,6	5,9
D	141,9	125,5	120,7	101,9	107,1	115	124,3	97,5	83,9	81,3	103,9
E	646,8	771,1	811,3	262	803,3	262,5	-	-	-	-	-
F	277,7	254,4	254,8	255,3	252,2	255,8	-	-	-	-	-

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

A - Hovädzí dobytok (na 100 ha poľ. p.), B - Kravy (100 ha p. p.), C - Ovce (na 100 ha poľnohospodárskej pôdy), D - Ošípané (na 100 ha or. pôdy), E - Hydina (na 100 ha or. pôdy), F - Sliepky (na 100 ha or. pôdy).

Maloobchod a služby

Komerčné služby a obchod je v obci zastúpený pomerne dostatočne. Vzhľadom na štruktúru obce a pomerne silno osídlený kataster sú možnosti rozvoja pomerne dobré. V obci sa nachádzajú prevádzky maloobchodu – zmiešaný tovar.

2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V súčasnosti sa spoločenské a sociálne zmeny odzrkadlili aj v potrebách kapacít, ako aj racionalizačných opatreniach vzhľadom k ekonomike prevádzkovania týchto zariadení. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a záujmovom území.

Materská škola

Materská škola Rybany 357 poskytuje celodennú výchovu a vzdelávanie deťom od 3 do 6 rokov a deťom s odloženou školskou dochádzkou. Pokiaľ to kapacita materskej školy v danom školskom roku dovoľuje, do materskej školy môžu byť výnimočne na predprimárne vzdelávanie prijaté aj deti pred dovŕšením 3 roku života (od 2,7 roka). Materská škola podľa záujmu zákonných zástupcov detí poskytuje aj možnosť poldennej výchovy a vzdelávania. Zariadenie materskej školy je umiestnené v strede obce v samostatnej účelovej budove. Budova je dvojpodlažná. Prvé podlažie tvorí vstupná hala, jedáleň s kuchyňou a príslušnými priestormi – správcom je Základná škola Rybany a toalety s umývárňou. Na druhom podlaží sa nachádza materská škola – 2 triedy, 2 spálne pre deti, šatňa, hygienický kútik a príslušné priestory, riaditeľňa, sklad učebných pomôcok, priestory pre personál - šatňa, ktorá slúži aj ako izolačná miestnosť, miestnosť pre upratovačku s výlevkou a so zariadením pre osobnú hygienu zamestnancov. Prízemie s poschodím spája vnútorné schodište. MŠ je vybavená štandardným zariadením. Pod budovou sa nachádza suterén, v ktorom je umiestnená práčovňa. Deti sa stravujú v spoločnej jedálni v budove. Areál materskej školy tvorí aj záhrada, oplotené ihrisko a vonkajšie ihriská, ktorých súčasťou sú stromy, kríky a detské preliezky, hojdačky, lavičky na oddych i trávnaté plochy. Areál školy je oplotený z bezpečnostných aj hygienických dôvodov. Zariadenie ihrísk je stabilne nainštalované, odolné voči mechanickým a poveternostným vplyvom.

Materská škola má 2 triedy v ktorej vyučujú 4 učiteľky. V roku 2024 bolo evidovaných v materskej škole 34 detí.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu detí v materskej škole od roku 2014 do roku 2024.

Materská škola											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
MŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
MŠ spolu - deti	40	40	40	41	40	41	43	41	39	31	34

MŠ - štátne - triedy	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
MŠ - štátne - učelia	4	4	4	4	4	4	4	5	4	4	4

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Hlavným cieľom predprimárneho vzdelávania v materskej škole je dosiahnuť optimálnu percentuálno-motorickú, kognitívnu a sociálno-emocionálnu úroveň detí, ktorá tvorí základ pripravenosti dieťaťa na povinnú školskú dochádzku a na život v spoločnosti. Vyučovací proces sa prispôsobuje individuálnym potrebám a záujmom detí. Výchova a vzdelávanie v materskej škole sa uskutočňuje podľa Školského vzdelávacieho programu „Šikovní rybičky“, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a princípmi výchovy a vzdelávania podľa školského zákona a v súlade s platným štátnym vzdelávacím programom (schváleným a vydaným ministerstvom školstva) a je záväzným pedagogickým dokumentom, podľa ktorého sa v materskej škole realizuje edukácia detí. Školský vzdelávací program je zákonným zástupcom detí dostupný prostredníctvom riaditeľky a triednych učiteľov. Zákonní zástupcovia detí sú so školským vzdelávacím programom oboznámení na plenárnom stretnutí zákonných zástupcov (25.7.2025, https://www.rybany.sk/download_file_f.php?id=2232812).

Základná škola

Základná škola Rybany je zariadením poskytujúcim vzdelávanie a výchovu 6 - 15 ročným deťom regiónu Pobebavie. Okrem spádovej obce Rybany sem patria tiež obce Ostratice, Pravotice, Vysočany, Nedašovce, Dolné Naštice, Pečeňany, Borčany. Cieľom školy je zabezpečenie výchovno-vzdelávacej činnosti v zmysle platných predpisov Slovenskej republiky v spolupráci so zriaďovateľom, školskou samosprávou, rodičmi žiakov a záujmovými či podnikateľskými subjektmi obci. Škola sa otvára verejnosti a zameriava na potreby zákazníka (žiak, rodič, verejnosť). Prioritou je preto rozvoj vedomosti a zručnosti v oblasti informačno-komunikačných technológií a vyučovanie cudzích jazykov.

Základná škola má 9 tried v ktorých vyučuje 14 učiteľov. V roku 2024 bolo evidovaných v základnej škole 145 detí.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu detí v materskej škole od roku 2014 do roku 2024.

Základná škola	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
ZŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ZŠ spolu - deti	147	142	140	143	148	152	150	151	150	152	145
ZŠ - štátne - triedy	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
ZŠ - štátne - učelia	14	14	15	15	15	14	13	14	14	14	14

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Nasledujúca tabuľka prezentuje kapacity školskej jedálne od roku 2014 do roku 2024. Kapacita predstavuje 118 miest pri stoloch. V roku 2024 bolo evidovaných 168 stravníkov.

Základná škola	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
miesta pri stoloch	120	4	4	4	72	72	72	72	72	72	118
stravníci	110	107	107	119	125	148	150	124	117	161	168

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

2.11. SOCIÁLNA SFÉRA

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálne služby v zmysle zákona NR SR č. 448/2008 o sociálnych službách z. z. v znení neskorších predpisov. Sociálna starostlivosť je občanom poskytovaná poskytovaním rôznych sociálnych dávok, ktoré vypláca ÚPSVaR v Bánovciach nad Bebravou, opatrovateľskú službu občanom na to odkázaným zabezpečuje zo zákona obec.

Sociálne služby zabezpečuje aj Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny B. n. Bebravou . Úrad práce poskytuje finančné prostriedky na kompenzáciu a na preklenutie zdravotných ťažkostí.

Občania Rybanoch žiadajú hlavne o tieto sociálne služby, pretože sú finančne kompenzované štátom (rôzne príspevky na kompenzáciu miery funkčných porúch - opatrovanie, asistenčné služby, príspevky na hygienu, na prepravu a pod.). V rámci týchto sociálnych služieb vydáva obec Rybany potvrdenie, že občanovi nie je poskytovaná žiadna sociálna služba prostredníctvom obce. Nasledujúca tabuľka prezentuje ponuku sociálnych služieb v okrese a následne v obci Rybany.

Sociálne zariadenia podľa typ ukazovateľa, rok a územie											
Okres B. n. Bebravou	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Počet zariadení	7	8	8	7	7	7	7	7	7	7	7
P.m. k 31.12 spolu	142	154	134	152	159	158	150	154	154	154	154
P.m. v zar. pre seniorov	30	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37
P.m. v d. soc. služ. pre PDO	111	117	97	114	119	118	62	117	117	117	117
P.m. v d. soc. služ. pre PDE	1	1	1	1	3	3	3	3	3	3	3

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Opatrovateľská služba §41 zákona 448/2008

Opatrovateľská služba je sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej II podľa prílohy č. 3 zákona 448/2008 a je odkázaná na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách podľa prílohy č. 4 zákona 448/2008. Opatrovateľskou službou sa poskytujú úkony podľa prílohy č. 4 zákona 448/2008. Rozsah úkonov na základe sociálnej posudkovej činnosti určuje obec v hodinách alebo podľa jednotlivých úkonov podľa prílohy č. 4 zákona 448/2008. Minimálny rozsah úkonov sebaobsluhy nesmie byť nižší, ako je minimálny rozsah zodpovedajúci stupňu odkázanosti fyzickej osoby posúdený podľa prílohy č. 3 zákona 448/2008, ak sa poskytovateľ sociálnej služby s prijímateľom sociálnej služby na návrh prijímateľa sociálnej služby nedohodne inak v zmluve o poskytovaní sociálnej služby.

Opatrovateľskú službu nemožno poskytovať fyzickej osobe, ktorej sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba, ktorá je opatrovaná fyzickou osobou, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie podľa osobitného predpisu, ak tento zákon neustanovuje inak, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu podľa osobitného predpisu, ktorej je nariadená karanténa pre podozrenie z nákazy prenosnou chorobou a pri ochorení touto nákazou. Ustanovenie odseku 3 písm. b) sa nepoužije, ak fyzickej osobe vykonávajúcej opatrovanie sa poskytuje ústavná zdravotná starostlivosť v zdravotníckom zariadení, vykonávajúcej opatrovanie sa poskytuje odľahčovacia služba, ktorá je opatrovaná fyzickou osobou, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie podľa osobitného predpisu, sa poskytuje opatrovateľská služba v rozsahu najviac osem hodín mesačne.

Prepravná služba úprava v zákone o sociálnych službách: § 42

pre koho je sociálna služba určená: osoba s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom (na základe posudku úradu práce, sociálnych vecí a rodiny) alebo osoba s nepriaznivým zdravotným stavom s obmedzenou schopnosťou pohybu alebo orientácie, a to aj krátkodobým - napr. po zlomenine, operácii (na základe potvrdenia lekára)

NázovObce	Rybany
Adresa sídla	Rybany 415, 95636 Rybany
IČO	00311049
Právna forma	Obec (obecný úrad), mesto (mestský úrad)
Typ poskytovateľa	obec/mesto
Sociálna služba	
ID sociálnej služby	1364951
Druh sociálnej služby	prepravná služba
Forma poskytovania	terénna
Cieľová skupina	FO s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom
Veková kategória	-

Bližšie informácie k cieľovej skupine a sociálnej službe
§42 ods. 1 zákona č. 448/2008 Z. z.

Miesto poskytovania	Rybany
Kapacita	-
Poskytovaná od	31.03.2010
Poskytovaná do	-

Dátum zápisu do registra 31.03.2010

Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci

úprava v zákone o sociálnych službách: § 52

pre koho je sociálna služba určená: osoba, ktorá má nepriaznivý zdravotný stav, s cieľom zabrániť vzniku krízovej sociálnej situácie alebo zabezpečiť jej riešenie

možné formy sociálnej služby: iná forma (prostredníctvom signalizačného alebo audiovizuálneho zariadenia napojeného na centrálny dispečing)

činnosti poskytované v rámci sociálnej služby: komunikácia prostredníctvom signalizačného zariadenia alebo audiovizuálneho zariadenia napojeného na centrálny dispečing, napr. náramok signalizujúci potrebu pomoci, ktorý zabezpečí potrebnú pomoc na základe vyslaného signálu potreby pomoci

ako získať sociálnu službu: oslovenie konkrétneho poskytovateľa sociálnej služby

financovanie sociálnej služby: rozpočet poskytovateľa, možná finančná podpora neverejného poskytovateľa zo zdrojov samosprávy - obec/vyšší územný celok, úhrada od prijímateľa sociálnej služby

úhrada prijímateľa za sociálnu službu: úhrada stanovená poskytovateľom sociálnej služby

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebujú, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďuje na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobo udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a očne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovanie podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitnom pláne a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v obci (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane jeho individuálnych schopností a možností aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb

Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálnou technickou vybavenosťou, najneskôr do 31. 12. 2013.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným zo základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

2.12. ZDRAVOTNÍCTVO

V obci sa nachádza zdravotné stredisko. Obyvatelia obce majú k dispozícii ambulanciu všeobecného lekára pre dospelých, Detskú ambulanciu a ambulanciu špecialistu. V obci sa nachádza aj lekáreň.

2.13. ŠPORT

Obyvatelia majú v obci dobré možnosti športového vyžitia. K dispozícii je hlavne futbalové ihrisko. V rámci školského športového areálu sa nachádza bežecká dráha, futbalové ihrisko, volejbalové ihrisko a doskočisko. Škola má k dispozícii aj telocvičňu. V obci je činných niekoľko športových klubov zameraných na futbal, šach a stolný tenis.

OBECNÁ TELOVÝCHOVNÁ JEDNOTA RYBANY

Pod OTJ Rybany patria 3 oddiely:

Futbalový oddiel (súčasťou futbalového oddielu je aj Futbalová prípravka OTJ Rybany)

V archívnych dokumentoch futbalového oddielu v Rybanoch sú údaje o začiatkoch tejto hry už v roku 1918. Hrávalo sa na bývalej Pažiti, na boso, samozrejme bez bránok, ako i bez futbalových pravidiel. Prvý futbalový zápas sa odohral so Žabokrekmi v roku 1920. Za vznik organizovaného futbalu v Rybanoch sa považuje rok 1923. Po roku 1925 dochádza k stagnácii futbalu. K oživeniu futbalového života dochádza v rokoch 1927-34, zásluhou Dr. Štefana Beňačku a Jána Mikuša. Vytvorila sa prvá študentská jedenástka.

Stolnotenisový oddiel

Stolnotenisový oddiel má sedem aktívnych hráčov, ktorí sa zúčastňujú súťaže Majstrovstvá okresu Bánovce nad Bebravou. V ročníku 2004/2005 skončil stolnotenisový oddiel v konečnej tabuľke I.

Šachový oddiel

Začiatky neorganizovaného šachu spadajú do obdobia druhej svetovej vojny. Šachovú hru, podobne ako futbal, priniesli do Rybian študenti. Hrávali v hostincoch alebo v súkromí. Súťažne začali hrať od roku 1953, no trvalo to len krátko, do roku 1957. O znovuzaloženie šachového oddielu sa pokúsil Teodor Mikuš s ďalšími reprezentantmi v roku 1962. V okresnej súťaži hrávali so súpermi z Bánoviec nad Bebravou, Chynorian, Jacoviec, Partizánskeho a Uhrovca. Účasť v súťaži ukončili v roku 1970. Organizovaný šach opäť ožil až v roku 1988 zásluhou šachového nadšenca a hráča Vladimíra Žatka.

Od sezóny 1992/93 niesol šachový oddiel názov Poľnonákup Rybany a od ročníka 1995/96 sa nazýva Poľnoslužby Rybany.

DOBROVOĽNÝ HASIČSKÝ ZBOR RYBANY

V obci Rybany po ťažkých začiatkoch založili funkcionári obce, bývalí sluhovia (hoferi), roľníci, v roku 1890-1891 prvý organizovaný útvar Ohňo hasičský spolok. Prvým veliteľom spolku bol Šimun Beňačka. Počiatková výzbroj predstavovala dvojkoľesový ručný striekač, niekoľko rebríkov, vedrá a háky na sťahovanie striech. V roku 1958 bola postavená murovaná zbrojnica spolu s vežou na sušenie hadíc, ktorá slúži dodnes (25.7.2025, <https://www.rybany.sk/sport.html>).

Štatistiky

Najpopulárnejším športom dospelých Európanov je cyklistika, ktorú uprednostňujú Maďari, Slováci, Chorváti, Estónci, Lotyš a Litovčania. Ďalšou obľúbenou športovou disciplínou je beh (Slovinsko – 45 %). Najobľúbenejším tímovým športom je futbal. Na Slovensku patrí medzi najrozšírenejšie športy rýchla chôdza – 47 % a bicyklovanie 22 %. Spomedzi športov detí najviac obľubujú futbal – 16 – 25 %), po ňom nasledujú basketbal, tanec a plávanie – 16 – 19 %). Ak športujú s deťmi aj rodičia, európske deti zvyčajne trávia voľný čas cyklistikou (47 % – Slovensko) a hraním hier, ako je naháňačka a schovávačka, ale aj tímovými hrami, napríklad futbalom alebo volejbalom (Slovensko – 47 %) a plávaním (Slovensko – 34 %) (12.6.2012, <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>). Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru pravidelne športujúcich podľa pohlavia. Podporu športu je potrebné cielene smerovať podľa vývoja jednotlivých vekových skupín obyvateľov.

Veková štruktúra pravidelne športujúcich				
	ženy		muži	priemer
15-24	52		45	49
25-39	36		43	40
40-54	39		39	39
55-69	38		36	37
70+	18		48	33

Zdroj: 10.6.2012, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf

Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, najsilenejšie skupiny pravidelne športujúcich sú od 15 do 24 a 25 do 39 rokov. Špeciálnu skupinu tvoria muži nad 70 rokov, ktorým je potrebné venovať patričnú pozornosť.

2.14. KULTÚRA

Kultúra v obci je samozrejmosťou a nevyhnutnou podmienkou ponuky kultúrno-spoločenského vyžitia sa vlastných obyvateľov, ale aj prejavom cielenej kultúrnej ponuky širšej návštevníckej verejnosti danej obce. Je prejavom a symptómom spoločenskej úrovne a kultúrnej vyspelosti daného sídla a regiónu. Na uskutočňovanie kultúrnych aktivít je k dispozícii obyvateľom v obci kultúrny dom. Kapacita kultúrneho domu je 200 osôb. V budúcnosti obec plánuje rekonštrukciu budovy kultúrneho domu. Prioritnou bude výmena strešnej krytiny ako aj zateplenie obvodových múrov. Uvedené zabezpečí okrem zvýšenia estetickej stránky budovy aj zníženie prevádzkových výdavkov hlavne v zimnom období. Následne dôjde k rekonštrukcii vnútorného vybavenia domu kultúry, kuchyne a spoločenskej sály. Okrem domu kultúry sa v obci nachádza aj prírodný amfiteáter, ktorý rovnako vyžaduje rekonštrukciu a dostavbu. Obec plánuje so zriadením kultúrneho centra pre mladých. Nasledujúca tabuľka prezentuje ukazovatele obecnej knižnice. V roku 2024 bolo v knižnici evidovaných 6721 knižných jednotiek a cca. 80 užívateľov.

Verejná knižnica											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
knižnice	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
počet kniž. jednotiek	6 951	6 951	6 972	6 991	7 011	7 029	7 046	7 046	7 061	7 061	6 721

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Kultúrno - historické hodnoty obce

V obci sa nachádzajú nasledovné kultúrno-historické pamiatky: zachovalá pôdorysná forma námestia – okrúhlica s ušnicovým rozvinutím, zachovalá historická parcelácia námestia – úzke dlhé parcely, zachovalé obytné domy s radením kolmo na námestie – jednotraktové trojpriestorové domy s valbovou strechou a dvojsošovým priečelím s klasicizujúcimi a secesnými prvkami regionálnej

architektúry na priečelí, rímsko-katolícky kostol Všetkých svätých (pôvodne gotický) zo začiatku 14. stor. s renesančnou klenbou, v 20. stor. bol rozšírený pristavanou loďou, pôvodný neskorobarokový oltár z 18. stor. s obrazom Nanebovzatia Panny Márie a sochou Piety, gotický zvon z roku 1519 s nápisom Kristus kráľ prichádza s mierom. Boh stvoril človeka. Ježiš, Mária roku Pána 1519, neskorobaroková kaplnka z 18. stor. na cintoríne, kríže a prícestné sochy: baroková socha sv. Jána Nepomuckého (1786), kamenný kríž za kostolom (1787), socha sv. Floriána, sv. Antona (1914), súsošie Najsvätejšej Trojice (1899) a iné, ľudová škola z roku 1857, budova obvodného notárskeho úradu z roku 1923 (dnes obecný úrad), zachovalý typický ľudový odev, ľudové a nábožné piesne (17.7.2025, <http://www.rybany.sk/pamiatky.html>).

Rímskokatolícky kostol Nepoškvrneného počatia Panny Márie, jednolod'ová pôvodne gotická stavba s polygonálnym ukončením presbytéria a predstavanou vežou, z prelomu 13. a 14. storočia. Pôvodné patrocinium kostola bolo Všetkých svätých. Výrazou historizujúcou prestavbou, ktorá mu dala dnešnú podobu, prešiel kostol po požiari v roku 1885. Autormi úpravy boli stavitelia Gustáv Feigler a Ján Silárd. Vznikla nová severo-južná loď krížiaci starý kostol. Z pôvodnej stredovekej stavby sa dochovala západná veža so schodiskom so strieňovými otvormi a pôvodné východné presbytérium. Fasády kostola sú členené polkruhovo ukončené okná so šambránami, v starej časti s klenákmi. Priečelie kostola je členené lizénami a dekoratívnym štítom s oblúčkovým vlysom a pilastrami. Štítu dominuje nika so sochou Panny Márie a ukončenie vo forme zvonice s malým trojuholníkovým štítom s tympanónom.

Cintorínska kaplnka Snímania z kríža, neskorobaroková stavba so segentovým záverom a malou strešnou vežou z roku 1778. Klasicistickou úpravou prešla v roku 1836. Interiér je zaklenutý krížovou hrebienkovou klenbou. Fasády kaplnky sú členené polkruhovo ukončenými oknami, priečelíu dominuje pilastrová edikula ukončená trojuholníkovým štítom s tympanónom (17.7.2025, <https://sk.wikipedia.org/wiki/Rybany>).

Štatistiky

Celkové využívanie klasických kultúrnych statkov monitoring meria frekvenciami návštev a nákupov počas roka. Z hľadiska využívania kultúrnych hodnôt sú na prvých dvoch miestach literatúra a film. Knihu si raz za mesiac kúpilo vo všetkých sledovaných rokoch 7,8 % obyvateľov, raz za pol roka temer 30 % obyvateľov a raz za rok viac ako 40 % obyvateľov. Návštevnosť filmových predstavení býva vyrovnaná; mierne vzrastá. Výsledky monitorovania poukazujú aj na dlhodobu vyrovnanú záujem o divadelné predstavenia. Počet pravidelných návštevníkov, ktorí navštevujú divadlo raz za mesiac, ale aj počet tých, ktorí navštívili divadlo raz za pol roka, je dlhodobu stabilný. Systematicky rastie návštevnosť koncertov vážnej a populárnej hudby. Existuje aj málopočetná skupina pravidelných návštevníkov (3 - 4 % respondentov), ktorí navštevujú koncerty každý mesiac. Pritom sa dlhodobu zvyšuje počet tých, ktorí navštívili koncert raz za pol roka alebo jedenkrát za rok. Je to zrejme vyvolané rastúcim záujmom o koncerty populárnej a alternatívnej hudby. Segment prezentovania zbierok a ochrany kultúrneho dedičstva v monitoringoch reprezentujú výtvarné a iné umenia, ľudové a tradičné umenie a múzejníctvo. V tomto segmente u nás prevažujú príležitostné a sezónne formy spotreby, ktoré možno v monitoringu posudzovať len množstvom návštev za rok. Návšteva folklórnych podujatí a múzeí je okrem toho pre väčšinu našich občanov charakteristickou dovolenkou kultúrnou aktivitou, ktorá priamo súvisí s dynamikou cestovného ruchu (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Trendy

Komplex opatrení na podporu súkromnej voľby domácností by mal v budúcnosti:

- stimulovať lepšie „previazanie“ súkromných výdavkov domácností s verejnými zdrojmi podpory kultúry. Určitá časť tejto podpory kultúrnych zariadení ponúkajúca svoje aktivity pre verejnosť musí byť variabilná, závislá od toho, či vyvolala odozvu, ktorá sa prejavuje vo veľkosti návštevnosti ap. Akými metódami to prepočítať je iná otázka: či u divadiel napr. podľa počtu obsadenosti ponúkaných miest, počtu repríz ap. Pokračovať by sa malo sofistikovanejšie s experimentom „kultúrnych poukazov“
- zefektívniť systém dlhodobiejšieho viazania subjektu stimulovaného trhového dopytu (cieľových skupín súčasných i budúcich „spotrebiteľov“ kultúry so stimulovanou trhovou ponukou kultúrnych inštitúcií
- rozšíriť systém permanentiek
- rozšíriť systém kultúrnych poukazov aj pre zamestnancov súkromných a verejných inštitúcií (a dotáciami ich kryť zo sociálneho fondu a u firiem aj z iných zdrojov)
- uplatňovať bonusové body na cenu vstupenky, za ktoré návštevník po určitom počte dostane bezplatnú (alebo výrazne zľavnenú) vstupenku
- last minute zľavy na očakávanú nevyužitú ponuku
- zaviesť výrazne diferencované ceny na dopoludňajšie a popoludňajšie predstavenia (s prioritou pre dôchodcov a deti aj so sprievodom)
- zlepšiť využívanie stykov s podnikovým svetom ekonomiky pri podpore ich firemnej identity aj návštevou kultúrnych zariadení
- podporiť „umelecké školenie“ detí mimo školy ako budúcich aktívnych subjektov trhového dopytu zavedením odpodčítateľnej položky z daňového základu domácnosti za tieto výdavky
- radikálne zlepšiť celý systém marketingu verejných kultúrnych inštitúcií (vo väzbe na odporúčanie č. 1 a č. 3)
- radikálne zlepšiť strategický manažment kultúrnych inštitúcií (v prepojení na prognózovanie ich vývoja, na manažment rizika podmienok ich ekonomického vývoja atď.)
- významne zlepšiť systém školskej a mimoškolskej výchovy mládeže ku kultúre (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA

V súčasnosti sa v obci nenachádzajú špecializované ubytovacie zariadenie. Návštevníci obce majú možnosť ubytovať sa na súkromí, resp. v chatách nachádzajúcich sa v katastrálnom území obce.

2.16. STRAVOVACIE A REŠTURAČNÉ SLUŽBY

Priamo v obci sa stravovacie zariadenie nenachádza.

2.17. CESTOVNÝ RUCH

Obec Rybany nie je významným strediskom cestovného ruchu, ani sa v obci nenachádzajú významnejšie atraktivity cestovného ruchu. Historickou dominantou obce je kostol Panny Márie, pôvodne gotický zo začiatku 14.stor. s renesančnou klenbou, v 20.stor. rozšírený novou pristavanou loďou. Kostol bol pôvodne jednoloďová stavba s polygonálne uzavretým presbytériom, na juhu bola pristavaná sakristia a v priečelí predstavaná veža. V presbytériu sa nachádza valená klenba s lunetami, zdobená štukovým dekorom. Nová loď má rovný strop, polygonálnym uzáverom presbytéria a predstavanou predsieňou tvorí v pôdoryse tvar kríža. Jej presbytérium je zaklenuté korýtkovou klenbou. Fasády sú v starej časti hladké, s opornými piliermi. Nová časť má lizénový rámec. Predstavaná veža je situovaná na strednú os starého priečelia, zakončená ihlanom. V interiéri sa nachádza neskorobarokový oltár z 18.stor., s obrazom nanebovzatia Panny Márie a menšou soškou piety. Dalším pamiatkovo zaujímavým objektom v obci je neskorobaroková kaplnka z 18.stor., s obdĺžnikovým pôdorysom, zaobleným uzáverom a štítovou strešnou vežičkou. V obci sa tiež nachádzajú prícestné sochy sv. Jána Nepomuckého – baroková z r. 1768 a sv. Vendelína – rokoková z 18.stor.

Trendy v cestovnom ruchu

Európska komisia cestovného ruchu (ETC) označila za hlavné faktory ovplyvňujúce rozvoj CR demografiu, zdravie, uvedomelosť a vzdelávanie, voľný čas, cestovné skúsenosti, životný štýl, informačné technológie, dopravu, trvalo udržateľný rozvoj a bezpečnosť. Počet starších ľudí v Európe neustále rastie. Mnoho seniorov odchádza do predčasného dôchodku, má vyššie disponibilné príjmy, teší sa lepšiemu zdraviu. To má za následok rýchlejšiu rast dopytu tejto kategórie ľudí po cestovnom ruchu. Zdravotné povedomie návštevníkov je čoraz väčšie a ovplyvňuje najmä voľbu cieľového miesta a životný režim počas dovolenky. Čoraz populárnejšou je dovolenka spojená so vzdelávaním. Pri plánovaní dovolenky má významnú rolu história, umenie a kultúrne podujatia. Súčasná spoločnosť kladie zvýšené nároky na ľudí a ich denný režim, čo sa prejavuje v raste nárokov na voľný čas a možnosti oddychu. Rastie aj pragmatickosť návštevníkov v CR, ich sebaistota, požiadavky a znalosť vlastných práv, čo súvisí s predchádzajúcimi skúsenosťami. Rastie podiel kritických názorov na kvalitu a dôraz sa kladie na pomer kvality a ceny. Rastie význam internetu, ktorý umožňuje nielen vizuálnu prezentáciu, ale aj priamy nákup produktov cestovného ruchu. V dopravných službách sa do popredia dostáva záujem o cestovanie železnicou, a najmä vysokorýchlostnými vlakmi. Rastie aj sieť nízkotarifných leteckých spoločností, zatiaľ čo cestné siete sa stávajú preťažené a klesá podiel klasického cestovania. Medzi populáciou naďalej rastie environmentálne povedomie, čo ovplyvňuje rast záujmu o cieľové miesta rozvíjajúce na základe trvalej udržateľnosti. Aktuálne trendy v cestovnom ruchu – rast záujmu o kvalitu, luxus, pohodlie a bezpečie, – záujem o relax, uvoľnenie, aktívnu dovolenku, pobyty wellness a pobyty v kúpeľoch, – dopyt po produktoch pre jednu osobu, – rast záujmu o krátkodobé pobyty v zahraničí, – individuálne organizovaná dovolenka zameraná na kultúru, umenie a históriu (rast záujmu o strednú a východnú Európu), – potreba ponuky cenovo dostupných produktov, – spokojnosť zákazníkov sa prejavuje v ich opätovnom návrate, – rast záujmu o osobnejší prístup v poskytovaní služieb (malé rodinné podniky), – úzka špecializácia poskytovateľov služieb na produkt pre vybranú cieľovú skupinu, – trend „späť k začiatkom“, ktorý súvisí s preferenciami tráviť jednoduchšiu dovolenku (ubytovanie v hoteli nahradiť ubytovaním v bungalove, resp. stane), – nezáujem o sprostredkovanú organizáciu dovolenky oproti zvýšenému záujmu o priame rezervovanie a nákup služieb prostredníctvom internetu (12.6.2012, <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>).

2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru príjmov a výdavkov obce.

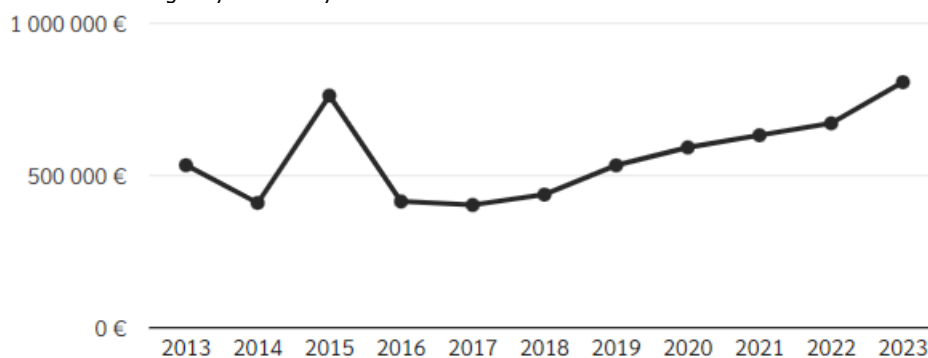
Spolu za rok 2023

Ekonomická klasifikácia

Spolu	1 707 216 €		
názov	suma	podiel z celku / podiel v rámci skupiny	priemer obcí
Granty a transfery	806 457 €	47 %	43 %

Tuzemské bežné granty a transfery 806 457 € 100 % 98 %

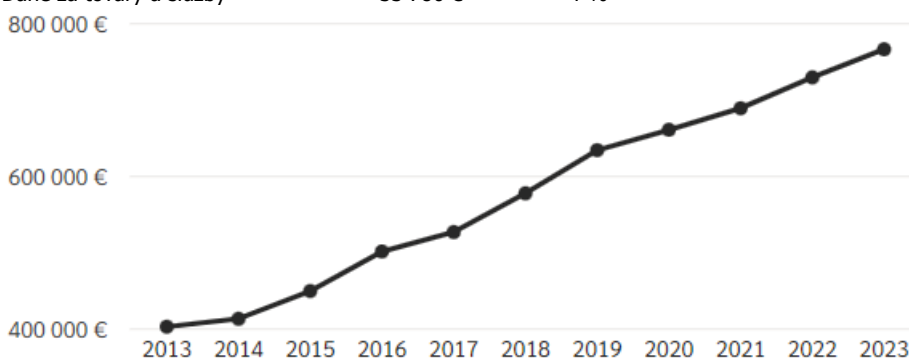

Obrázok: Vývoj grantov a transferov v obci Rybany

Zdroj: 20.8.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Daňové príjmy 766 428 € 45 % 39 %

Dane z príjmov a kapitálového majetku	625 918 €	82 %	83 %
Dane z majetku	106 730 €	14 %	10 %
Dane za tovary a služby	33 780 €	4 %	7 %

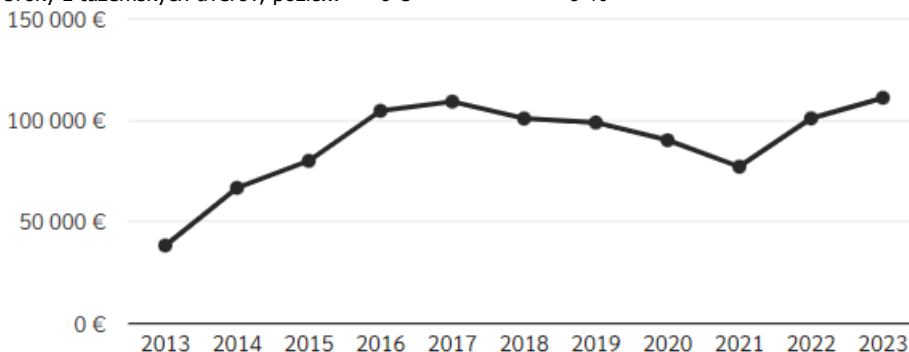

Obrázok: Vývoj daňových príjmov v obci Rybany

Zdroj: 20.8.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Nedaňové príjmy 111 110 € 7 % 8 %

Administratívne poplatky a iné ...	74 647 €	67 %	55 %
Príjmy z podnikania a z vla...	32 381 €	29 %	27 %
Kapitálové príjmy	2 728 €	2 %	9 %
Iné nedaňové príjmy	1 353 €	1 %	8 %
Úroky z tuzemských úverov, pôžič...	0 €	0 %	0 %

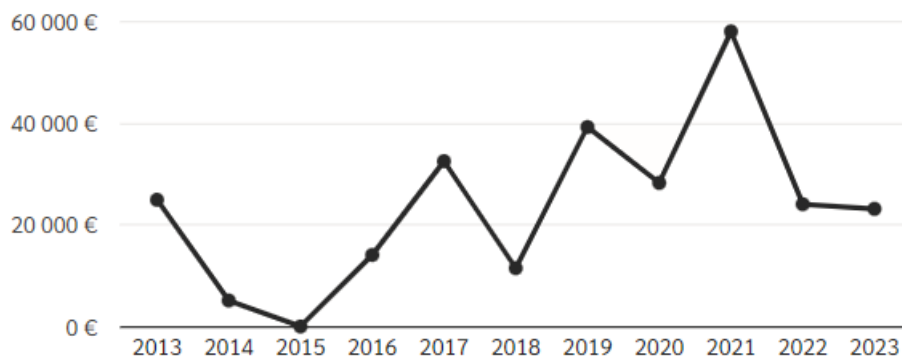

Obrázok: Vývoj nedaňových príjmov v obci Rybany

Zdroj: 20.8.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Príjmy z transakcií s fin... 23 221 € 1 % 6 %

Z ostatných finančných operácií	23 221 €	100 %	100 %
---------------------------------	----------	-------	-------

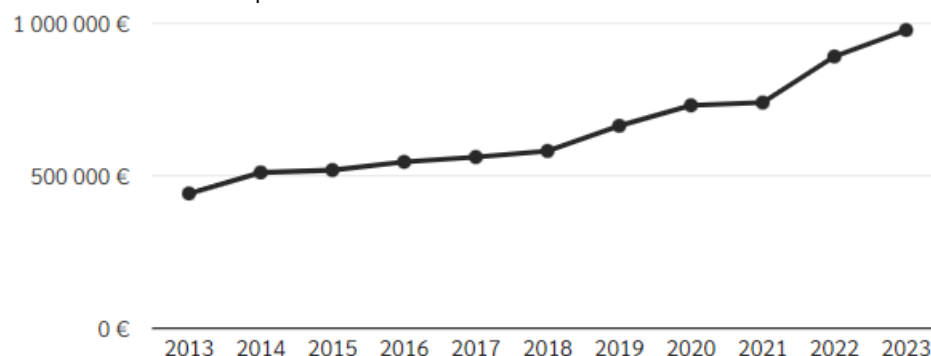
Obrázok: Vývoj príjmov z transakciív obci Rybany

Zdroj: 20.8.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Štruktúra výdavkov

Spolu 1 616 680 €

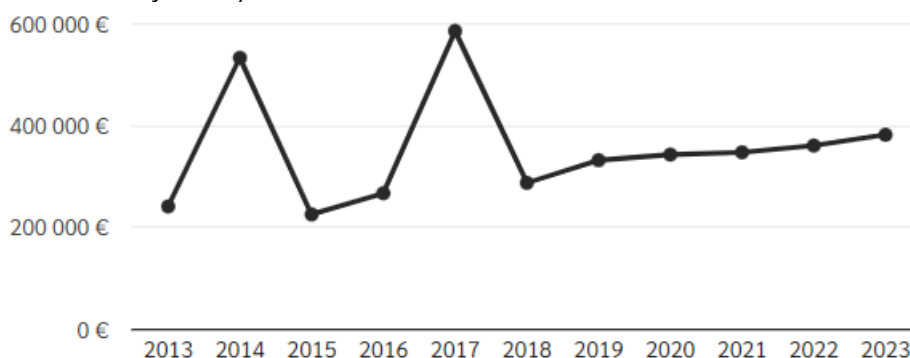
názov	suma	podiel z celku / podiel v rámci skupiny	priemer obcí
Vzdelávanie	977 685 €	60 %	43 %
Predprimárne a primárne vzdelávanie	403 513 €	41 %	55 %
Sekundárne vzdelávanie	362 887 €	37 %	26 %
Vedľajšie služby v školstve	168 580 €	17 %	13 %
Vzdelávanie nedefinované podľa úrovne	42 705 €	4 %	6 %

Obrázok: Vývoj výdavkov na vzdelávanie v obci Rybany

Zdroj: 20.8.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Všeobecné verejné služby	382 365 €	24 %	25 %
Výkonné a zákonodarné orgány,	318 546 €	83 %	87 %
Transakcie verejného dlhu	53 272 €	14 %	10 %
Všeobecné služby	6 170 €	2 %	1 %
Transfery všeobecnej povahy me.....	2 318 €	1 %	0 %
Všeobecné verejné služby...	2 059 €	1 %	1 %

Obrázok: Vývoj výdavkov na všeobecné verejné služby v obci Rybany

Zdroj: 20.8.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

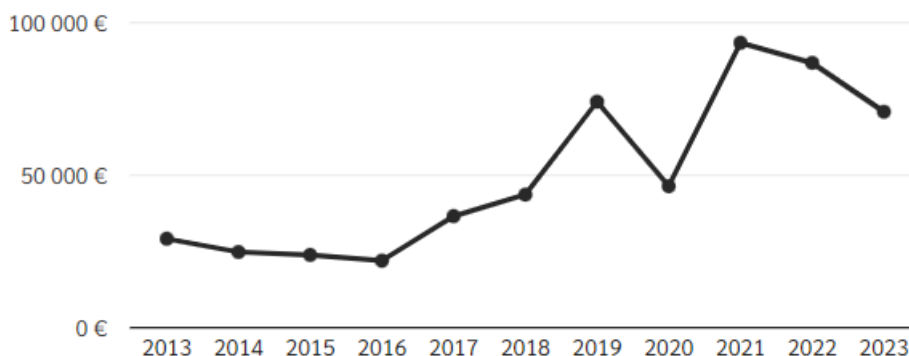

Rekreácia, kultúra a náboženstvo 70 790 €

4 %

5 %

Rekreačné a športové služby	30 216 €	43 %	29 %
Kultúrne služby	22 395 €	32 %	55 %
Náboženské a iné spoločenské služby	15 566 €	22 %	10 %
Vysielacie a vydavateľské služby	2 613 €	4 %	2 %

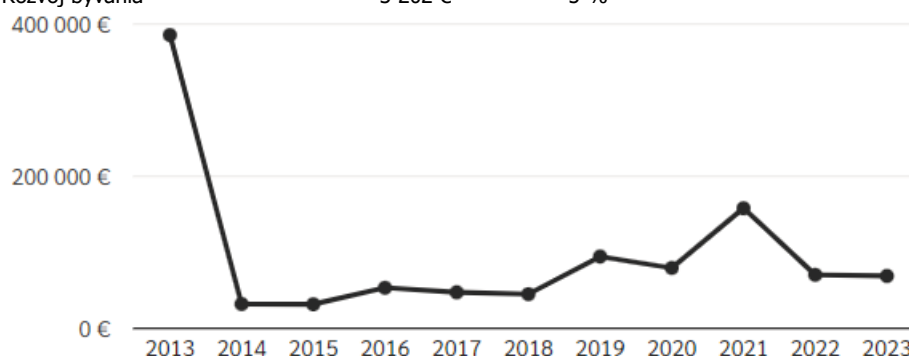
Obrázok: Vývoj výdavkov na rekreáciu, kultúru, ... v obci Rybany
Zdroj: 20.8.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Bývanie a občianska vybavenosť 68 827 €

4 %

9 %

Rozvoj obcí	48 499 €	70 %	55 %
Verejné osvetlenie	17 127 €	25 %	12 %
Rozvoj bývania	3 202 €	5 %	16 %

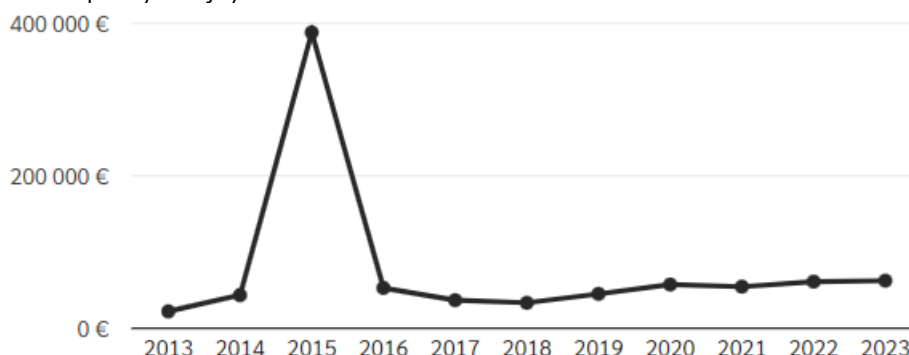
Obrázok: Vývoj výdavkov na bývanie ... v obci Rybany
Zdroj: 20.8.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Ochrana životného prostredia 62 454 €

4 %

8 %

Nakladanie s odpadmi	60 102 €	96 %	62 %
Nakladanie s odpadovými vodami	2 183 €	3 %	30 %
Ochrana prírody a krajiny	169 €	0 %	4 %

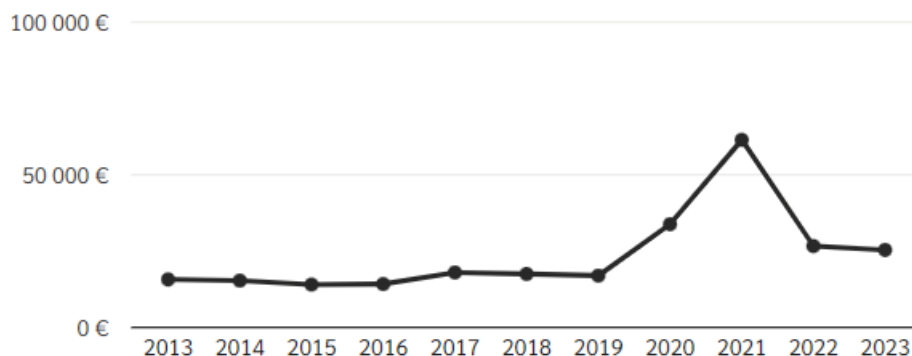
Obrázok: Vývoj výdavkov ochranu životného prostredia v obci Rybany
Zdroj: 20.8.2024, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Zdravotníctvo 25 362 €

2 %

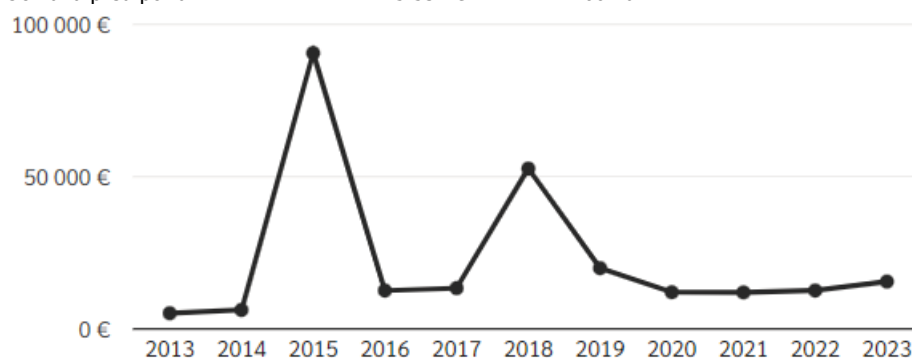
0 %

Zdravotníctvo inde neklasifikované	25 362 €	100 %	47 %
------------------------------------	----------	-------	------

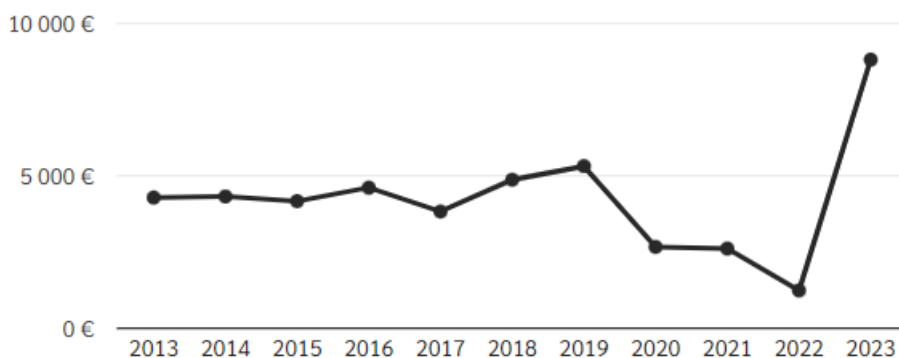
Obrázok: Vývoj výdavkov na zdravotníctvo v obci Rybany
Zdroj: 20.8.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Verejný poriadok a bezpečnosť	15 532 €	1 %	1 %
Ochrana pred požiarimi	15 532 €	100 %	66 %

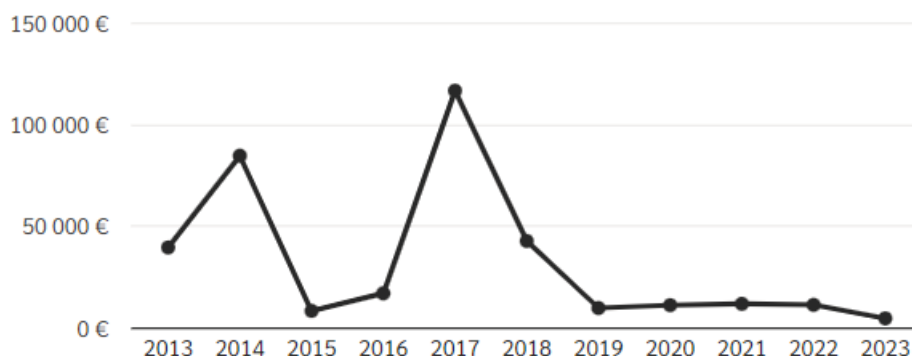
Obrázok: Vývoj výdavkov na bezpečnosť v obci Rybany
Zdroj: 20.8.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Sociálne zabezpečenie	8 806 €	1 %	4 %
Sociálna pomoc občanom v ...	4 739 €	54 %	28 %
Staroba	3 967 €	45 %	50 %
Rodina a deti	100 €	1 %	10 %

Obrázok: Vývoj výdavkov na sociálnu oblasť v obci Rybany
Zdroj: 20.8.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Ekonomická oblasť	4 859 €	0 %	5 %
Doprava	4 859 €	100 %	58 %

Obrázok: Vývoj výdavkov na ekonomickú oblasť v obci Rybany
Zdroj: 20.8.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

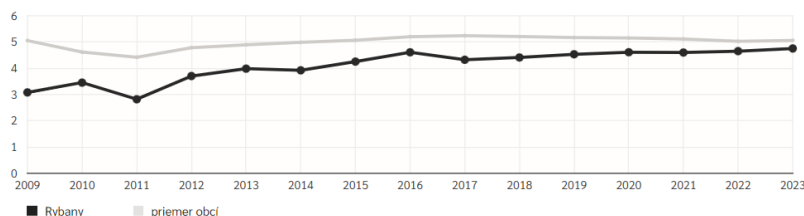
Finančné zdravie obce Rybany

Celkové skóre finančného zdravia obce Rybany sa počíta ako vážený priemer zo skóre, ktoré dosiahla každá z jeho piatich zložiek - Celkový dlh, Dlhová služba, Bilancia bežného účtu, Závazky po lehote splatnosti a Závazky aspoň 60 dní po splatnosti. Tieto zložky majú váhu postupne 30 %, 10 %, 30 %, 15 % a 15 %. Obec Rybany dosiahla skóre **4,8**.

Historický vývoj

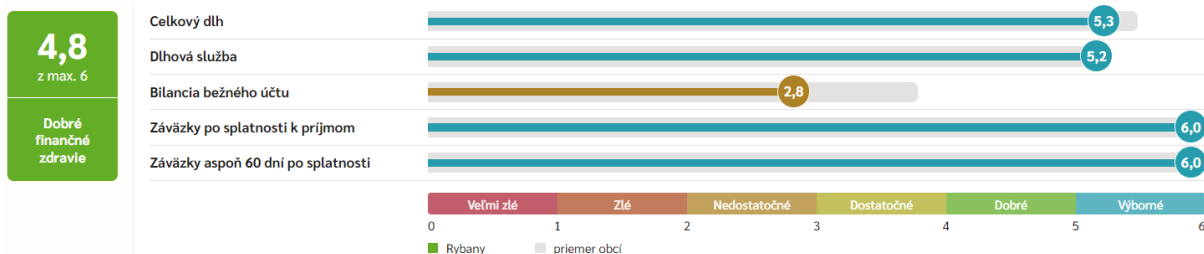
Celkové skóre finančného zdravia obce / VÚC sa počíta ako vážený priemer zo skóre, ktoré dosiahla každá z jeho piatich zložiek - Celkový dlh, Dlhová služba, Bilancia bežného účtu, Závazky po lehote splatnosti a Závazky aspoň 60 dní po splatnosti. Tieto zložky majú váhu postupne 30 %, 10 %, 30 %, 15 % a 15 %.

Poznámka: Na výpočet skóre týchto piatich zložiek finančného zdravia sa používa iný postup ako na výpočet pôvodných indikátorov, postup výpočtu je však odvodený od skóre indikátorov finančnej stability. Viac informácií možno nájsť v sekcii Metodika.

Obrázok Vývoj finančného zdravia obce Rybany

Zdroj: 22.8.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Obrázok Aktuálny stav finančného zdravia obce Rybany

Zdroj: 22.8.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

2.19. SAMOSPRÁVA

Vzťah samospráva – občan si vyžaduje vypracovať projekt klientskeho prístupu riešiaci ako, vzťah zamestnancov úradu, tak aj poslancov ku občanom a návštevníkom obce.

Obec Rybany je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky, ktorý svoje samosprávne kompetencie vykonáva samostatne (zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení).

Manažment a správa obce

Súčasná zariadenia verejnej správy a administratívy reprezentuje obecný úrad. Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce Rybany. Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu obce, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom. Obecné zastupiteľstvo má 9 poslancov.

Nasledujúca tabuľka prezentuje príslušnosť obyvateľov k jednotlivým úradom špecializovanej štátnej správy.

Príslušnosť k obyvateľom k úradom ŠŠS

Sídlo matričného úradu	Rybany
Sídlo pracoviska daňového úradu	Bánovce nad Bebravou
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Bánovce nad Bebravou
Sídlo Okresného súdu	Bánovce nad Bebravou
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Bánovce nad Bebravou
Sídlo pracoviska okresného úradu	Bánovce nad Bebravou
Sídlo Územnej vojenskej správy	Trenčín
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Partizánske
Sídlo Okresného úradu životného prostredia	Bánovce nad Bebravou
ŠÚ SR	

2.20 BEZPEČNOSŤ

Prácu polície v obci Rybany v súčasnej dobe zabezpečuje pre občanov Obvodné oddelenie Policajného zboru v Bánovciach nad Bebravou - OO PZ Bánovce n/Bebravou Školská 769/27, 957 01 Bánovce nad Bebravou. Obce v pôsobnosti PZ sú: mesto Bánovce nad Bebravou a obce Borčany, Brezolupy, Cimenná, Čierna Lehota, Dežerice, Dolné Naštice, Dubnička, Dvorec, Haláčovce, Horné Naštice, Chudá Lehota, Krásna Ves, Kšinná, Libichava, Lútov, Malá Hradná, Malé Hoste, Miezgovce, Nedašovce, Omastiná, Otrhánky, Pečeňany, Podlužany, Pochabany, Pravotice, **Rybany**, Ruskovce, Uhrovec, Slatina nad Bebravou, Slatinka nad Bebravou, Šípkov, Šišov, Timoradza, Trebichava, Prusy, Uhrovské Podhradie, Veľké Držkovce, Veľké Hoste, Veľké Chlievany, Vysočany, Zlatníky, Žitná-Radiša.

Činnosť štátnej polície je upravená nariadením ministra vnútra Slovenskej republiky, ktorým sa upravuje činnosť obvodných oddelení Policajného zboru. Pri uskutočňovaní svojho poslania plní obvodné oddelenie úlohy najmä na úseku: ochrany verejného poriadku, boja proti trestnej činnosti odhaľovania a objasňovania priestupkov, odhaľovania a objasňovania trestných činov, stálej služby s cieľom zabezpečiť akcieschopnosť a potrebný kontakt s verejnosťou, obchôdzkovej služby s cieľom zabezpečiť plnenie základných úloh policajného zboru. Oznamuje sa: narušenie verejného poriadku, spáchanie priestupku na nich alebo ich majetku, skutočnosti nasvedčujúce tomu, že bol spáchaný trestný čin na nich alebo na ich majetku, nezvestnosť osoby, krádež dokladov a evidenčných čísel motorových vozidiel, rušenie občianskeho spolužitia.

Obec v súčasnosti nemá zriadenú obecnú políciu.

2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ

Obec Rybany je súčasťou Vyššieho územného celku Trenčín. Táto časť identifikuje hlavné faktory vonkajšieho prostredia, ktoré priamo alebo nepriamo ovplyvňujú vývoj samotnej obce. Trenčiansky kraj je ostatný vidiecky, konkurencieschopný, rýchlorastúci, priemyselný región SR s perspektívou konkurencieschopného regiónu na úrovni SR, s vysokou atraktivitou a pozíciou pre investorov, s dlhodobou podpriemernou mierou nezamestnanosti, ale mimo centra rozvojových aktivít EÚ a s možnosťou cezhraničnej spolupráce s Českou republikou. Na základe ekonomickej štruktúry sa TSK považuje za priemyselný región. Má dlhú tradíciu najmä v oblasti chemického (gumárenského), textilného a strojárského priemyslu (stále v procese reštrukturalizácie). V regióne sa rozvíjajú aj progresívne odvetvia, ako je napríklad elektrotechnická výroba, kde smerujú aj významné zahraničné investície a dodávky pre automobilový priemysel. V kraji sú 4 priemyselné parky s prevahou strojárského priemyslu. Z hospodárskeho hľadiska má kraj dve výrazne odlišné oblasti oddelené Považským Inovcom, a to Považie a Ponitrie. Na Hornej Nitre je najvýznamnejšia banícka oblasť Slovenska, na Považí dominuje strojárstvo a textilný priemysel. V súčasnosti sa radí medzi ekonomicky najsilnejšie kraje Slovenska. Je tiež mimoriadne aktívny v oblasti podnikania MSP. TSK nepatrí medzi najnavštevovanejšie kraje SR, a to aj napriek tradícii kúpeľníctva. Má nízku ubytovaciu kapacitu a dosiahol jednu z najnižších návštevností (8,1 %) po TTK a Trenčianskom kraji. Celkom možno očakávať, že TSK má šancu si aj vďaka novým PZI udržať pozíciu pomerne hospodársky a sociálne stabilného regiónu a bude sa pomaly približovať k úrovni priemeru EÚ 27. V priemyselnej výrobe bude viac dominovať strojársky a možno elektrotechnický priemysel, prostredníctvom inovácií aj pozícia chemického priemyslu by mohla byť udržateľná, ohrozená je pozícia textilného priemyslu a baníctva.

Inovačný potenciál regiónu by sa mal v budúcnosti zamerať na inovácie v elektrotechnickom priemysle a chemickom, a predovšetkým v oblasti lesného hospodárstva, poľnohospodárstva a pod. TSK disponuje veľmi dobre rozvinutým systémom cestnej a železničnej dopravy. Kraj križuje medzinárodne významná železničná trať spájajúca Maďarsko/Rakúsko - Bratislavu - Trenčín - Košice - Poľsko. Región je tiež napojený aj na železničnú sieť Českej republiky (Trenčín - Brno). Krajom prechádza aj významný cestný koridor Bratislava - Trenčín - Žilina. Najvýznamnejší je diaľničný ťah D1, vybudovaný po Považskú Bystricu. Krajom prechádza viac ako pätina (80,3 km) diaľničných ťahov Slovenska. Prírodné zdroje TSK sú bohaté a rôznorodé, veľký význam majú zdroje minerálnych vôd využívaných najmä v kúpeľníctve.

Charakteristika špecifických stránok regiónu

V porovnaní s regiónmi vyspelých krajín EÚ a regiónmi SR možno konštatovať, že TSK využíva iba čiastočne svoj rozvojový potenciál. Najvýraznejšie rezervy sa nachádzajú v nedostatočnej úrovni využívania inovačného potenciálu najmä v chemickom, strojárskom a elektrotechnickom priemysle a IKT. V porovnaní so svetovými trendmi zvyšovania kvality verejných služieb cestou informatizácie a s vývojom v okolitých krajinách je úroveň informatizácie TSK nízka. Za najväčší rozvojový potenciál regiónu TSK možno považovať:

- výhodnú geografickú polohu medzi rýchlorašúcimi regiónmi SR,
- priemyselnú tradíciu a dobrú exportnú výkonnosť, diverzifikovanú odvetvovú infraštruktúru s vybudovanou energetickou sieťou,
- dostatok kvalifikovanej pracovnej sily,
- vysoký podiel malého a stredného podnikania v rámci hospodárskej štruktúry, vysoký stupeň flexibility malého a stredného podnikania,
- vysoká odborná úroveň pracovníkov vo všetkých oblastiach poľnohospodárstva, lesníctva a potravinárskeho priemyslu,
- existencia konkurencieschopných výrobkov (poľnohospodárstvo).

Konkurenčná výhoda

Konkurenčná výhoda TSK je tvorená priemyselnou tradíciou, výhodnou geografickou polohou, nadregionálnymi väzbami, dostatkom kvalifikovanej pracovnej sily a konkurencieschopným poľnohospodárstvom a predpokladom pre rozvoj vysoko sofistikovaných služieb podporujúcich aj rozhodujúce priemyselné odvetvia.

Strategické ciele:

1. zvyšovať produktivitu a konkurencieschopnosť priemyslu a služieb,
2. rozvíjať ľudské zdroje a zvyšovať ich adaptabilitu a vytvárať dostatok nových pracovných miest v odvetviach s vyššou pridanou hodnotou,
3. zvyšovať efektívnosť poľnohospodárskej produkcie a kvalitu života vidieckej populácie,
4. rozvíjať nové ekologicky orientované služby a MSP,
5. vybudovať rýchlostnú komunikáciu R2,
6. využiť geotermálne pramene pre ďalší rozvoj tradičného kúpeľníctva.

Očakávané dopady:

- zvýšenie využívania regionálnych zdrojov a vnútorného potenciálu regiónu,
- rast zamestnanosti v sektore služieb,
- vznik nových väzieb medzi sektormi, odvetvami na regionálnej i medzinárodnej úrovni,
- rozvoj vidieka,
- zhodnotenie potenciálu v oblasti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva,
- zlepšenie kvality životného prostredia,
- zlepšenie dopravnej infraštruktúry s prepojením celého regiónu západ - východ (stredné Považie - horná Nitra),
- zlepšenie kapacít cestovného ruchu a tradičného kúpeľníctva.

2.22. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHRSR

Obec v predchádzajúcom období realizovala niekoľko väčších a menších projektov zameraných hlavne na rekonštrukcie miestnych komunikácií, investície na obecnom úrade, materskej škole, kultúrnom dome, námestí, športovej infraštruktúre, v rámci obecného cintorína, či verejnom osvetlení. Obec čiastočne zabezpečila rozvoj verejných priestranstiev.

2023

2022

2021

2020

2019

2018

2017

2016

2015

3 SWOT ANALÝZY

Nasledujúca SWOT analýzy sa zameriavajú na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza SWOT

Sledovať a vyhodnocovať vývojové trendy v regióne v neustále sa meniacom vonkajšom prostredí, identifikovať trend sociálno-ekonomického rozvoja, alebo smer vývoja ako príležitosť alebo hrozbu, je v súčasnosti pre obec Rybany nevyhnutnosť. To, čo sa na prvý pohľad zdá ako príležitosť, ňou vo vzťahu k zdrojom obce, kultúre, ľudským zdrojom, životnému prostrediu a hospodárstvu, uplatňovanej stratégii vôbec nemusí byť.

Nástrojom pre celkovú analýzu vonkajších a vnútorných činiteľov je SWOT analýza. Predstavuje kombináciu dvoch analýz, S - W a O - T. Účelom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov podniku k uskutočneniu určitého rozvojového zámeru a podrobenie rozboru i vonkajších príležitostí a obmedzení určované potrebami obyvateľov a subjektov v rámci obce. Na jej základe môže obec prikrčiť k formulácii špecifických cieľov.

Schéma SWOT analýzy:

	S - silné stránky	W - slabé stránky
	1. 2. ... 10.	1. 2. ... 10.
O - príležitosti	1. 2. ... 10. Stratégia SO	1. 2. ... 10. Stratégia WO
T - hrozby	1. 2. ... 10. Stratégia ST	1. 2. ... 10. Stratégia WT

SO – využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody

WO – prekonať slabiny využitím príležitostí

SW – využiť silné stránky na čelenie hrozbám

WT – minimalizovať náklady a čeliť hrozbám

Analýza príležitostí a rizík - O-T

O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v obci, ktorá skrýva potenciál územia a ktoré môžu obci priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. Súčasne tiež nabáda k zamysleniu nad problémami, s ktorými bude obec riešiť v rámci Integrovannej stratégie.

Znamená to teda, že obec musí sledovať významné sily makroprostredia (demografické, ekonomické, technologické, politické, legislatívne, sociálne a kultúrne) a tiež tých účastníkov mikroprostredia, ktorí

ovplyvňujú jej schopnosť dosiahnuť v regióne prospech (neziskové organizácie, orgány miestnych samospráv, podnikateľské subjekty, miestni aktéri a verejnosť).

Príležitosti sú posudzované z hľadiska ich atraktívnosti a pravdepodobnosti úspechu. Pravdepodobnosť, že obec dosiahne úspech pri ekonomickom raste, nezávisí len od jej konkurenčnej sily, oproti konkurenčným regiónom, ale aj od toho či je táto sila v porovnaní s konkurenciou väčšia.

V rámci analýzy SWOT sa obec koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu..

Kvadrant 1 pozostáva z príležitosti ponúkajúcich najvyšší úžitok pre obec, preto by sa mal manažment obce sústrediť na tieto aktivity. Naopak, príležitosti v kvadrante 4 sú buď príliš malé, alebo ich obec nebude vedieť dostatočne využiť. Príležitosti v kvadrante 2 a 3 sú zaujímavé len v prípade, že existuje možnosť zvýšenia ich atraktívnosti alebo pravdepodobnosti úspechu.

Matica príležitostí				Matica rizík			
		Pravdepodobnosť úspechu				Pravdepodobnosť nastatia	
		vysoká	nízka			vysoká	nízka
Atraktívnosť	vysoká	1	2	Vážnosť	vysoká	1	2
	nízka	3	4		nízka	3	4

Riziká sú klasifikované z hľadiska ich vážnosti a pravdepodobnosti výskytu. Pri analýze okolia z hľadiska možných hrozieb je potrebné zamerať sa na potenciálne hrozby. Riziká z 1. kvadrantu môžu obec vážne zraniť, preto treba pripraviť plán strategických aktivít, keďže pravdepodobnosť ohrozenia je vysoká. Riziká v 2. a 3. kvadrante treba podrobiť dôkladnému skúmaniu v prípade, ak sa stávajú kritickými, netreba však zostavenie plánu eventuálnych alternatív. Riziká v 4. kvadrante sú malé a väčšinou ich možno ignorovať. Spojením hlavných príležitostí a rizík, ktoré ovplyvňujú rozvoj obce, sa stratégovia snažia zistiť mieru celkovej atraktívnosti trhu. Existujú štyri možnosti:

- *Ideálny rozvoj*, ktorý sa vyznačuje mnohými príležitosťami, ale iba niekoľkými (ak vôbec nejakými) rizikami.
- *Špekulatívny rozvoj*, vyznačujúce sa vysokými príležitosťami i vysokými rizikami.
- *Zrelý rozvoj*, vyznačujúce sa nízkymi príležitosťami i nízkymi rizikami.
- *Problémový rozvoj*, má nízke príležitosti, ale vysoké riziká.

Externé prostredie vytvára nielen príležitosti, ale prezentuje aj sériu rizík. Riziko je výzva, poukazuje na nevýhodný trend vývoja vo vonkajšom prostredí, ktorý v prípade pasívnej reakcie zo strany podniku ohrozí jeho trhovú pozíciu.

Analýza silných a slabých stránok – S-W analýza

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele obce, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie obec stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konať. Za dôležité znaky konkurenčnej sily obce sa považuje – kvalitné ľudské zdroje, rozvinuté podnikateľské prostredie, dobrý prírodný potenciál, výhodná poloha a dopravná dostupnosť, a iné.. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry atď. Pri hodnotení silných a slabých stránok je potrebné každý faktor odstupňovať podľa dôležitosti (rozhodujúca silná stránka, marginálna silná stránka, neutrály faktor, rozhodujúca slabá stránka, marginálna slabá stránka) a podľa intenzity jeho vplyvu - výkonu (vysoký, stredný, nízky). Výsledok spojenia stupňa výkonu a dôležitosti predstavuje štyri možné alternatívy:

Matica výkonu a dôležitosti			
		Výkon	
		vysoký	nízky
Dôležitosť	vysoká	1 Sústrediť snahu	2 Udržať snahu
	nízka	3 Nízka priorita	4 Možné nadmerné investovanie

Kvadrant 1 pozostáva z oblastí, ktoré sú dôležité, ale v ktorých obec momentálne vykazuje slabý výkon, preto sa musí sústrediť na posilnenie týchto oblastí. *Kvadrant 2* pozostáva z oblastí, v ktorých je síce mesto úspešné, ale do budúcnosti si musí túto úspešnosť udržať. *Kvadrant 3* tvoria oblasti, ktoré nie sú dôležité, zdokonalenia v tomto kvadrante majú nízku prioritu. V *kvadrante 4* nie sú dôležité oblasti, pričom rozvoj a snaha sú zbytočne silné. Na základe tejto analýzy je zrejmé, že silné stránky sa nemusia vždy pretransformovať do konkurenčnej výhody obce. Dôvodov, prečo je to tak, je niekoľko, pričom najčastejšími obyvateľmi vnímaná nízka dôležitosť poskytovaných služieb a bodov rozvoja. Identifikácia silných miest obce je možná len na základe porovnania s ich hlavnými konkurentmi v regióne. Ani sústredenie sa na prekonanie všetkých slabých stránok nemusí priniesť očakávaný efekt, pretože náklady potrebné na ich transformovanie do silnej stránky sa nemusia vrátiť. Pozornosť treba venovať príležitostiam, v ktorých má obec najviac silných stránok, alebo oblastiam, v ktorých sa vzhľadom na veľkú príležitosť a potenciálnu návratnosť investícií ukazuje efektívne vytvorenie nových silných stránok. Príklady z praxe uvádzajú, že i málo rozvinutý región má popri slabých miestach aj silné miesta, ktoré pokiaľ dokáže správne identifikovať a využiť, vytvárajú predpoklady pre trvalý a vyrovnaný sociálno-ekonomický rozvoj. Nasledujúce grafy prezentujú pohľad obyvateľov a poslancov na silné a slabé stránky obce Rybany a kvalitu života v obci.

3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Silné stránky	Slabé stránky
- poľnohospodárska pôda zaberajúca cca. 88,6 % katastra obce, - celkovo 41 podnikateľských subjektov – právnické osoby, - narastajúci počet – fyzických osôb podnikateľov – 328 v roku 2024, - prítomnosť silných podnikateľských subjektov, - prechádzajúca cesta II. triedy č. 592 s prepojením na 2 hlavné regionálne cestné ťahy (E572, I./64), - dobrá dostupnosť okresných miest Topoľčany a Partizánske, - dobre rozvinuté skladové hospodárstvo a zásobovacia činnosť, - existencia podnikateľských subjektov podnikajúcich v oblasti kovovýroby, - prítomnosť podnikateľských subjektov v oblasti poľnohospodárskej výroby - živočíšnej a rastlinnej, - podnikateľské subjekty v oblasti výroby obuvi, - prítomnosť stanice technickej kontroly, - dostatok pracovnej sily, ktoré sú k dispozícii pre priemyselne zamerané podniky, - dobré klimatické podmienky na pestovanie teplomilných rastlín, - prítomnosť veľkého počtu fyzických osôb nepodnikateľov v oblasti služieb pre obyvateľov obce, - prítomnosť niekoľkých malometrážnych predajní zásobujúcich obyvateľstvo spotrebným tovarom každodennej spotreby, - existencia výrobnéj firmy v oblasti produkcie detských vecí a príslušenstva, - výhodná geografická poloha obce v blízkosti okresného mesta Bánovce nad Bebravou, - rýchla dostupnosť krajského mesta Trenčín, - prítomnosť železničnej dopravy - existencia vlastnej železničnej stanice, - vysoký podiel obyvateľstva v produktívnom veku, - existencia vhodných plôch pre budovanie priemyselných zón,	- nerozvinutý pracovný trh v celej lokalite okresu Bánovce n.B., - malá ponuka služieb pre obyvateľov – kaderníctvo, oprava, servis... - nevyhovujúca vzdelanostná štruktúra, - nízke priemerné mzdy v regióne, - útlm stavebnej výroby, - stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP, - nezaujem mladých ľudí o podnikanie, - nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce, - vysoká miera nezamestnanosti žien, mladých a obyvateľov po 50 roku života, - nízke priemerné mzdy v poľnohospodárstve,
Príležitosti	Ohrozenia
- podpora malých podnikateľov v oblasti služieb, - využitie polohového potenciálu obce Rybany s výhodnou polohou vo vzťahu dostupnosť okresného mesta Bánovce n.B., - orientovanie sa na služby bez negatívnych účinkov na životné prostredie, využívanie jestvujúcich plôch a areálov formou intenzifikácie ich územia a efektívnym využitím jestvujúceho objektového fondu, - preferovanie a profilovanie hospodárskej základne pre rozvoj malého a stredného podnikania s orientáciou na rozvoj tradičných foriem výroby, - skvalitnenie prostredia obslužných a prevádzkových areálov (prípadne nové prevádzky) - vytváranie podmienok pre šport, turistiku a oddych, rozvoj infraštruktúry a podmienok pre ďalšie bývanie, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - rozvoj environmentálne vhodných technológií, - vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom podnikaní a službách,	- zvýšená regionálna konkurencia a recesia v oblasti profilových odvetví vhodných pre Rybany (priemyselná výroba, lesné hospodárstvo a poľnohospodárstvo), - tlak na intenzívny hospodársky rozvoj a zhodnocovanie investičného potenciálu (nezastavané lokality, prírodné prostredie), - pomalá a nákladná výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry, - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu, - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EU, - nedostatok investičného kapitálu, - neochota investorov o región,

--	--

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 21	10 Stratégia WO 3 9
T hrozby	Stratégia ST 7	Stratégia WT

V oblasti hospodárstva dochádza k prevahe silných stránok. Je nevyhnutné zabezpečiť využitie silných stránok na elimináciu slabých stránok. Riešenie môže byť využitím potenciálu existujúcej infraštruktúry a plôch pre možný rozvoj priemyselných zón.

3. 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Silné stránky	Slabé stránky
- prechádzajúca cesta II. triedy č.592, - prechádzajúca železničná trať so železničnou zastávkou, - do obce premáva dostatok liniek v pracovných dňoch v smere do okresného mesta, - vybudované chodníky pre peších pozdĺž cesty II/592 a ciest III. triedy, - dostatočne vybudovaná cestná sieť v zastavanom území obce, - dostatočné pokrytie zastávkami SAD, - úroveň dobudovania nadradenej dopravnej infraštruktúry ako súčasti európskej dopravnej infraštruktúry - E572, - hustota existujúcej infraštruktúry cestnej dopravy, - v blízkosti regiónu nachádzajúce sa križovanie multimodálnych európskych koridorov smer západ-východ a sever-juh, ktoré spájajú hlavné sídelno-hospodárske ťažiská SR a napájajú ich na európsky dopravný systém,	- nedostatok spojov do okresného mesta Bánovce n.B. v ranných hodinách (okolo 5 hodiny) a počas víkendov, - absencia prechodov pre chodcov na frekventovaných miestach, - nevyhovujúci technický stav štátnej komunikácie II/592, - nevyhovujúce informačno-orientačné značenie v celom priestore obce, - nevybudované poľné cesty, - absencia chodníkov popri miestnych komunikáciách - nevyhovujúce povrchy MK aj chodníkov, osvetlenie, informatika, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry,
Príležitosti	Ohrozenia
- revitalizácia verejných komunikačných priestorov, - výstavba, dostavba a rekonštrukcia chodníkov pozdĺž miestnych komunikácií a štátnej ceste II/592. triedy, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - vybudovanie spevnených komunikácií na základe pozemkových úprav,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - zvyšujúce sa náklady na údržbu a opravy cestnej infraštruktúry, - oneskorená výstavba a modernizácia cestnej siete, - spomalenie hospodárskeho rastu, - trvalý presun cestujúcich z verejnej osobnej dopravy na individuálnu dopravu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
--	-----------------	-----------------

O príležitosti	Stratégia SO	8	Stratégia WO
	9	1	5
T hrozby	Stratégia ST	7	Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO - kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
- vybudovaná sieť miestneho rozhlasu, - existencia prevádzky Slovenskej pošty, a.s., - obec Rybany je napojená na el. energiu zo vzdušných VN linky z Bánoviec n.B., - dostatok vybudovaných transformátorových staníc, - možnosť dostavby plôch IBV, - vybudovaný cintorín s dostatočnou kapacitou, - hasičská zbrojnica dostupná v centre obce, - vybudovaná rozvodná sieť plynu s regulačnou stanicou (88,99 %), - vybudovaný verejný vodovod (96,56 %),	- znečistené spodné vody, - nedobudovaná vodovodná sieť, - v katastrálnom území sa nenachádza vodný zdroj, resp. záchytné zariadenie, - znečistenie pitnej vody po príválových dažďoch – netesnosť systému, - zlý technický stav budovy domu smútku, - zlý technický stav elektrickej rozvodnej siete – vzdušné vedenie, - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nevyhovujúci technický stav miestneho rozhlasu, - nedostatočné osvetlenie obce, - vysoká energetická náročnosť verejného osvetlenia, - v obci nie sú toho času žiadne energetické výrobné zariadenia na báze obnoviteľných zdrojov energie, - zastaralosť a opotrebovanosť infraštruktúry, - prevaha nadzemných vedení nad podzemnými - obmedzenia ochranných pásiem,
Príležitosti	Ohrozenia
- rekonštrukcia a dostavba vodovodnej siete, - rekonštrukcia verejného osvetlenia, zníženie energetickej náročnosti a jeho rozšírenie na neosvetlené časti obce, - kompletná rekonštrukcia vzdušnej elektrickej rozvodnej siete, - zavedenie elektrických, plynových, vodovodných a kanalizačných prípojek do nových častí IBV, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - rozvoj ďalších telekomunikačných a dátových služieb v konkurenčnom prostredí,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - stavebné a legislatívne prekážky a nevysporiadanosť pozemkov v intraviláne,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO	14
	9	Stratégia WO
T hrozby	Stratégia ST	5
		Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Silné stránky	Slabé stránky
- kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - zabezpečený odvoz TKO, - v obci je vybudovaný systém separovaného zberu odpadu základných druhov,	- nedobudovaná splašková kanalizačná sieť a ČOV, - nedoriešená likvidácia a využitie rastlinného odpadu, - nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber, - obci sa nenachádza kompostáreň na biologicky rozložiteľných odpadov, - potrebné doriešenie technicko-organizačné zabezpečenie zberu biologicky rozložiteľných odpadov z domácností, - čierne skládky ako finančné bremeno obce,
Príležitosti	Ohrozenia
- výstavba kanalizačnej siete v obci. - výstavba obecného kompostoviska, - obstaranie potrebných mechanizmov, - zabezpečiť efektívny separovaný zber v celej obci, - možnosti materiálového, resp. energetického využitia odpadov pri rešpektovaní duálnych vlastností odpadov, - dôsledné plnenie kvalitne stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodárstva, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle,	- ohrozená kvalita povrchových vôd rieky Bebrava, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia alokovaných v meste Bánovce n.B., - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - nárast množstva vyvázaných odpadov, pretrvávajúce vykurovanie hlavne tuhými palivami, - nárast množstva vyvázaných odpadov, - nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi, - neriešenie problému existencie „čiernych“ skládok,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 3	Stratégia WO 6 8 11
T hrozby	Stratégia ST 2	Stratégia WT 8

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd. Odporúča sa využitie stratégie WT – čeliť hrozbám využitím silných stránok a príležitostí.

3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Silné stránky	Slabé stránky
- kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - zabezpečený odvoz TKO, - prechádzajúci vodný tok – hydrokoridor – Bebrava, - kompletná plynifikácia obce (88,99 %), - zavedený separovaný zber,	- rozšírená priemyselná výroba, - veľké zdroje znečistenia – prevádzky v Novákoch a Bánovce n.B., - nevyhovujúci technický stav tepelného hospodárstva, - potreba čistenia koryta Bebravy, - nevybudované protipovodňové opatrenia, - čistotu ovzdušia nepriaznivo ovplyvňuje dosah produkcie exhalátov z výroby v okresnom meste Bánovce n.B., - malé zdroje znečistenia ovzdušia - bodové zdroje z lokálnych kúrenísk,

	- nepriaznivé podmienky pre rozptyl exhalátov, - náchylnosť na vodnú eróziu v celom rozsahu veľkoplošne obrábanej pôdy, - prejazd poľnohospodárskych strojov po miestnych komunikáciách, - spaľovanie rastlinného odpadu na vlastných pozemkoch obyvateľov, - nedostatok zelene pozdĺž korýt vodných tokov, - zanedbaná zeleň v okolí miestneho cintorína, - nedostatočná starostlivosť o verejnú zeleň, - potrebné čistenie a spevnenie dna a brehov Bebravy najmä v intraviláne obce, kde už v súčasnosti dochádza k vymieľaniu brehov, - zdrojom negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie územia obce je zdrojová a cieľová miestna doprava, - lesy postihnuté exhalátmi – vysoké imisné zaťaženie a nesprávne hospodárske postupy, - odpad zo živočíšnej veľkovýroby,
Príležitosti	Ohrozenia
- rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle, - regulácia korýt miestnych potokov a revitalizácia ich okolia, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje vody, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia,	- zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmernej hospodárskej činnosti v regióne Bánoviec n.Bebravou, - ohrozená kvalita podzemných a povrchových vôd, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity, - hrozba zníženia kvality životného prostredia v dôsledku výstavby z hľadiska kvantity a kvality - nadmerná zástavba výšková, plošná, nevhodná funkčná skladba plôch - tlak na životné prostredie a pôvodnú krajinu, urbanizácia krajiny, - radikalizácia zmien v životnom prostredí na miestnej a globálnej úrovni (povodne, veterné smršte, otepľovanie, klimatické zmeny,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 5	18 Stratégia WO 8 1 6
T hrozby	Stratégia ST 10	Stratégia WT

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd a existenciou záťažových prevádzok v Trenčianskom kraji. Odporúča sa využitie stratégie WO – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami.

3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Silné stránky	Slabé stránky
- zabezpečená opatrovateľská služba, - existencia klubu dôchodcov, - stavebno-technický stav bytového fondu je prevažne vyhovujúci, - funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok, - stretnutia dôchodcov, intenzívna klubová činnosť - uvítanie do života novorodencov obce, príspevok obce - pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....), - existencia zdravotníckeho strediska, - prítomnosť ambulancie praktického lekára, - existencia praktického lekára pre deti,	- absencia domova sociálnych služieb, - v súčasnosti stagnujúca bytová výstavba, - nedostatok bytov pre mladé rodiny s deťmi, - nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúladovaní pracovného a rodinného života, - nedostatok a opotrebovanosť priestorov pre mládež a dorast, na voľnočasové aktivity - nedoriešená sociálna sieť, - zastaralosť a opotrebovanosť bytového fondu, - nedostatok zdrojov na skvalitňovanie sociálneho zázemia,

- existencia lekárne,	
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - zlepšujúca sa infraštruktúra a lepšie prepojenie trhov práce na susediace trhy práce, - rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podporu vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky, podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity, - lepšie podmienky na zladovanie prac. a rodinných povinností, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - pretrvávajúce stereotypy v mobilitnom správaní sa pracovnej sily, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta, - nedostatočný záujem zamestnávateľov o udržateľnosť vytvorených pracovných miest, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO	Stratégia WO
	11	8
T hrozby	Stratégia ST	Stratégia WT
	13	8

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu **ST** – kde sa obec môže zamerať len na minimalizovanie nákladov súvisiacich s poskytovaním sociálnych služieb a čeliť hrozbám, ktoré sú s týmito službami spojené. Odporúča sa obci zabezpečovať nevyhnutné sociálne služby pre obyvateľov a ostatné služby ponechať poskytovateľom v meste Bánovce n.B..

3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia materskej školy s kapacitou 60 detí (34 detí v roku 2024), - existencia základnej školy v obci s kapacitou 300 žiakov (145 žiakov v roku 2024), - dobré výchovno – vzdelávacie výsledky základnej školy, - existencia športového areálu pre potreby školy, - existencia školskej telocvične, - základná škola pripojená na sieť Internet, - prítomnosť počítačovej učebne, - dlhoročná tradícia obce v oblasti vzdelávania, - dostatok priestorov na výkon vzdelávacej činnosti, - existencia materskej školy, - využívanie priestorov škôl a školských zariadení pre verejnosť, - existencia futbalového ihriska, - prítomnosť a činnosť obecnej telovýchovnej jednoty, - dobre rozvinuté zázemie pre futbal, - dlhoročná tradícia a dobré výsledky v šachových turnajoch, - dobré výsledky v stolnom tenise, - existencia obecnej knižnice s počtom titulov 500,	- absencia mimoškolských zariadení, - zlý technický stav budovy telocvične, - zlé materiálnotechnické vybavenie telocvične športovým náčiním, - absencia vzdelávacích kurzov pre starších obyvateľov obce, - absencia vzdelávacích kurzov pre nezamestnaných obyvateľov, - potrebná rekonštrukcia športového areálu, - deficit v materiálno – technickom vybavení školy, - potreba zateplenia budovy základnej školy, - potreba výmeny strešnej krytiny, - potreba výmeny okien na budovách materskej a základnej školy, - potrebná rekonštrukcia sociálnych zariadení, - pomalé zavádzanie informačných technológií do školy, - nedostatok moderných učebných pomôcok, - neatraktivnosť učiteľského povolania a neadekvátne finančné ohodnotenie, - deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve, - nesystémová reforma vzdelávacej sústavy, - nedostatočná starostlivosť o starších občanov,
Príležitosti	Ohrozenia
- modernizácia predškolského zariadenia a základnej školy, - dobudovanie a vybavenie športových, športovo-rekreačných a	- vplyv nežiadúcich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...),

- oddychových plôch v obci Rybany, - skvalitnenie existujúcich areálov a doplnenie nových areálov pre potreby obyvateľov obce, najmä so zameraním na deti a mládež, - vytváranie územných a priestorových podmienok pre realizáciu rozličných športových, rekreačných a oddychových aktivít, - zefektívnenie spolupráce s krajským mestom na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov, - nevyhovujúca štruktúra kvalifikácie pracovnej sily, - nízka účasť rezortov, samosprávy a sociálnych partnerov na tvorbe obsahu vzdelávania,
--	--

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 17	17 Stratégia WO 10 6
T hrozby	Stratégia ST 11	7 Stratégia WT

V oblasti vzdelávania je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie SO – využiť silné stránky na prekonanie slabých a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti športu podporovať rekonštrukciu starej a výstavbu športovej infraštruktúry v obci. Je potrebné podporovať organizovanú športovú činnosť.

3.8 KULTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia domu kultúry s kapacitou 200 osôb, - existencia kultúrnej komisie pri OÚ, - prítomnosť Matice slovenskej, - prezentácia tradičných zvykov jar, leto, jeseň a zima, - organizovanie "vatry zvrchovanosti", - organizovanie výstavy ručných prác, - pravidelne organizované hasičské preteky, - pravidelné udržiavané tradície - Moréna, Oltárik - svätá omša, - dlhoročná história obce, tradície, - prítomnosť kultúrnych pamiatok, - rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru, - dobré kultúrne povedomie obyvateľov, - existencia kultúrneho domu v blízkosti obecného úradu, - existencia neskorobarokovej kaplnky z 18. storočia, - prícestné sochy sv. Jána Nepomuckého - baroková z r. 1768 a sv. Vendelína - rokoková z 18. stor.,	- potrebná komplexná rekonštrukcia budovy kultúrneho domu, - nevyhovujúci stav sklenených výplní na budove kultúrneho domu, - nedostatočne zateplené obvodové múry domu kultúry - negatívny estetický stav fasád, - potrebná rekonštrukcia strešnej krytiny, - nevyhovujúci stav spoločenskej sály kultúrneho domu, - nevyhovujúci stav kuchynských priestorov, - zlý technický stav prírodného amfiteátra v obci, - absencia centra pre mladých, - nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť zariadení a pre ich rozvoj, - chýbajúce tradičné, každoročne organizované kultúrne podujatia, - nerozvinutá kultúrna turistika, - absencia združenia, záujmového krúžku v oblasti kultúry, - negatívny stav kultúrneho domu – potrebná výmena strešnej krytiny, zateplenie budovy, - potrebná rekonštrukcia sociálnych zariadení v priestoroch kultúrneho domu, - slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít obce, - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia, - chátrajúci stav kultúrnych pamiatok, - neexistencia zariadenie propagujúceho tradičné remeslá z okolia obce,
Príležitosti	Ohrozenia
- lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít obce, - rekonštrukcia budovy domu kultúry, dovybavenie interiérov, - rekonštrukcia kultúrnych pamiatok, - rozvoj sponzorovania kultúry, - vydanie multimediálnych propagačných materiálov o obci, jej kultúrnom dedičstve a tradícií, - zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície) - slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC, - posun priorit mládeže ku konzumnej kultúre, - nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia obce, - neuskutočnená rekonštrukcia kultúrneho domu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 15	Stratégia WO 17 12 7
T hrozby	Stratégia ST 5	Stratégia WT

V oblasti kultúry je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie SO – využiť silné stránky na prekonanie slabých a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti kultúry podporovať výstavbu kultúrnej infraštruktúry a organizovanú kultúrnu činnosť.

3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Silné stránky	Slabé stránky
- bohaté kultúrne dedičstvo, - strategická východisková poloha na poznávacie výlety do širšieho okolia obce, - prítomnosť historických pamiatok v obci, - dobrý rozvojový potenciál pre vidiecky turizmus,	- málo rozvinutý cestovný ruch, - chýba rekreačné zázemie obce, - nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu, - slabá kooperácia s cestovnými kancelárkami, - slabá propagácia tradičných umení a remesiel v obci, - nedostatok športovísk potenciálne využiteľných návštevníkmi obce,
Príležitosti	Ohrozenia
- dobré možnosti (existencia poľných ciest) pre budovanie cyklistických a rekreačných trás, - dobrá poloha Rybany v rámci regionálnych štruktúr, - dobrá poloha Rybany vo väzbe na prírodné turistické, rekreačné lokality, - zavádzanie nových produktov cestovného ruchu v súvislosti s agroturistikou, - iniciatíva spoločenských, kultúrnych, športových,... organizácií, - spolupráca na regionálnej úrovni v rozvoji turizmu, - rozvoj agroturistických aktivít so zameraním na vzdelávacie a zážitkové pobyty,	- pokračujúci postupný úpadok rekreačných lokalít na Hornej Nitre, - zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície), - negatívne dopady na životné prostredie v prípade zásadného zvýšenia cestovného ruchu, - zvýšené náklady na likvidáciu odpadu, - tlak na parkovacie plochy, - negatívne dôsledky v oblasti verejného poriadku,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 4	Stratégia WO 7 1 3
T hrozby	Stratégia ST 6	Stratégia WT

Obec disponuje veľkým rozvojovým potenciálom v oblasti cestovného ruchu. V súčasnosti však nie je plne využívaný. Odporúča sa využiť stratégiu WO a využiť silné stránky, ako kultúrno-historický potenciál, prírodný potenciál na získanie konkurenčnej výhody.

3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia verejného rozhlasu, - dostatok priestorov pre administratívu, - budova obecného úradu v centre obce,	- negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nevybudovaný bezbariérový prístup do obecného úradu, - nedobudovaný kamerový systém, - zvyšujúca sa drobná kriminalita – krádeže, vandalizmus, - v obci ani v súčasnosti nie sú vybudované nijaké zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy, - nedostupný kvalitný digitálny systém prenosu dát, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - nedostatočná kvalita právneho rámca výkonu činností verejnej správy, - zvyšovanie komunikačnej a administratívnej náročnosti výkonu činností verejnej správy vo vzťahu k externému, ako aj internému prostrediu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 12 7 1	Stratégia WO 4
T hrozby	Stratégia ST 3 5	Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO – kde musí obec využiť silné stránky a príležitosti.

3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE

Silné stránky	Slabé stránky
- postupne zavádzané služby eGovernmentu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy - dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade, - relatívne vysoká penetrácia širokopásmového pripojenia, - obecný občasník a rozhlas, - vlastné webové stránky všetkých organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti obce,	- nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka efektívnosť, bezpečnosť a interoperabilita IZPVS, - nedostupný kvalitný digitálny obsah,

	- fyzicky nedostupný internet v území s nízkou hustotou osídlenia, alebo málo atraktívny pre používateľov, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektivita ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby, - chýbajúca vysokokapacitná dátová sieť k domom,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zvýšenie počítačovej gramotnosti, - zníženie cien využívania Internetu, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí, - vytváranie a sprístupňovanie verejného digitálneho obsahu, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení, - rastúca penetrácia širokopásmového pripojenia,	- nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - digital divide, zvyšovanie disparít medzi územiami alebo sociálnymi skupinami vo využívaní IKT, - nízka digitálna gramotnosť a zručnosť používateľov IKT a nedostatočný dopyt po elektronických službách, - rozvoj digitálnej kriminality, narušanie súkromia, výchovy a ochrany osobných údajov, - legislatívne a stavebné prekážky pri budovaní informačných technológií,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 9 3 4 5 Stratégia WO	9
T hrozby	Stratégia ST 6 Stratégia WT	

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

Koordinácia a syntéza výsledkov SWOT

Zostavenie analýzy SWOT je zložitý proces, ktorý si vyžaduje systematický prístup pri identifikácii a analýze bezprostredných (často i skrytých) vonkajších a vnútorných faktorov. Výstižnosť väčšiny faktorov je zložitá vyjadriť prostredníctvom jednoduchých formulácií. Pri zaradovaní jednotlivých faktorov do základných zložiek SWOT analýzy je potrebné zodpovedne posudzovať ich lokálne a mikroregionálne podmienenú situáciu a relatívny podiel na regionálnom rozvoji. V tomto zmysle ide hlavne o nerovnováhu medzi obcou Rybany a ostatnými obcami v okolí.

Naopak medzi slabé stránky obce Rybany patrí nepriaznivý demografický vývoj obyvateľstva, nedobudovaný vzdelávací systém zahŕňajúci možnosti vzdelávania v rámci celoživotného vzdelávania, vzhľadom na alokáciu obce, nesúlad vzdelanostnej štruktúry s potrebami trhu práce. V oblasti podnikateľského sektora ide hlavne o dobudovania službotvorného sektora. V oblasti technickej infraštruktúry ide potrebu dobudovania inžinierskych sietí v oblasti odpadového hospodárstva, dostavbu a rekonštrukciu cestnej siete, ktorá sa nachádza na niektorých miestach v havarijnom stave.

Ohrozenia obce Rybany vyplývajú z okolitého prostredia, tendencií a skutočností, ktoré nemôže manažment obce ovplyvniť.

3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE RYBANY.

Identifikácia odvetvových disparít a nadväzujúce vymedzenie cieľových skupín je v súlade so zadáním z vypracovanej analýzy SWOT ako aj analýzy zdrojov obce Rybany. Dôležitým východiskovým rámcom pre vymedzenie cieľových skupín so sústredenou podporou obce Rybany a stanovenie relevantných opatrení, ktoré by mali riešiť existujúce nerovnosti a rozdiely, sú vybrané strategické a koncepcné dokumenty spracované na národnej (Partnerská dohoda), regionálnej (PHRSR TNSK) úrovni, ako aj vo vzťahu k štátnym legislatívnym normám zaväzujúcim obec Rybany poskytovať svojim obyvateľom balík verejných služieb.

Na odvetvové (odborové a sektorové) disparity treba pozerieť ako na nerovnosti, neoddôvodnené rozdiely, či nezhody medzi potenciálom a jeho súčasným využitím. Ich identifikácia vychádza z porovnania zistených silných a slabých stránok, ktoré sú uvedené vo SWOT analýze. Pôsobenie silných stránok obce Rybany je oslabované negatívnymi vplyvmi jej slabých stránok. Silné stránky sú potenciálom, ktorý je možné využiť pre budúci rozvoj, je ale nutné zlepšiť alebo odstrániť príslušné slabé stránky tak, aby mohli byť silné naplno využité.

Nasledujúci prehľad je usporiadaný práve týmto spôsobom, kedy proti silným stránkam obce sú vždy postavené relevantné slabé stránky, ktoré majú v danom problémovom okruhu opačný vplyv. Vybrané sú práve tie, ktoré z hľadiska budúceho vývoja možno považovať za najzávažnejšie a kde je viacmenej možné predpokladať aspoň dielčie riešenie.

Obec Rybany je súčasťou vyššieho územného celku Trenčín. Národná stratégia regionálneho rozvoja definovala pre tento kraj nasledovné disparity, ktoré by mali byť zohľadnené v PHRSR obce Rybany:

Hlavné disparity TNK:

v pôdohospodárstve

- dlhodobá ekonomická nestabilita veľkej časti poľnohospodárskych podnikov;
- nedostatočná spolupráca a koordinácia v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve;

v priemysle

- inovačné a technologické zaostávanie spôsobuje zvyšujúcu energetickú a surovinovú náročnosť výroby najmä v strojárskom priemysle;
- nedostatočná spolupráca existujúcich VŠ s podnikateľskou sférou v oblasti vedy, výskumu a inovácií;
- pokles v ťažbe uhlia, problémy súvisiace s útlmovým programom, nedokončená reštrukturalizácia významných odvetví priemyslu;
- nedostatočné využitie existujúcich výrobných kapacít, vrátane výskumu a vývoja;
- pretrvávajúca vysoká koncentrácia v odvetviach strojárkeho priemyslu so zameraním na špeciálnu výrobu;
- nízka úroveň inovácií produktov a zaostávanie v exportnej výkonnosti;

v službách

- zníženie konkurencieschopnosti malého a stredného podnikania v dôsledku veľkej expanzie nadnárodných spoločností, ale aj často pre absentujúcu kvalitu poskytovaných služieb a produktov;
- nedostatočná kvalita verejných služieb občanom a podnikateľskej sfére, podporné služby sa koncentrujú len vo väčších mestách (Trenčín, Bánovce n.B.);

v technickej infraštruktúre

- nedostatočné kapacity a telekomunikačná infraštruktúra;
- nedostatočná kvalita ciest II. a III. triedy má často za následok dopravné nehody a nezáujem investorov z titulu dopravy;
- značné ekologické zaťaženie krajiny (chemický priemysel, ťažba uhlia);

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- nevyhovujúca demografická štruktúra, vysoký podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku;
- nedostatočné prepojenie vzdelávacieho systému s podnikateľskou sférou;
- značný odliv pracovných síl do zahraničia z titulu blízkosti hraníc, pričom za vysokoškvalifikované pracovné sily nie sú náhrady;
- nerovnomerná sieť zariadení sociálnych služieb v jednotlivých okresoch kraja;
- chýbajúci ucelený systém celoživotného vzdelávania.

Hlavné faktory rozvoja TNK:

v pôdohospodárstve

- dobrý produkčný pôdohospodársky potenciál v oblasti lesníctva, pestovania obilnín a zemiakov;

v priemysle

- rozvinutá diverzifikovaná štruktúra priemyslu;
- vysoký podiel zahraničného kapitálu v podnikoch;

- možnosť posilňovania exportu;
- budovanie vedecko-technologických parkov;
- v službách
- využitie geotermálnych prameňov za splnenia príslušných zákonných podmienok (zákon č. 538/2005 Z. z.) pre ďalší rozvoj tradičného kúpeľníctva;
- disponibilný potenciál pre regionálnu ekonomiku na báze informačných technológií;
- v technickej infraštruktúre
- zábery týkajúce sa splavenia Váhu, ekologizácia dopravy;
- možnosti využitia kombinovanej dopravy;
- polohový potenciál kraja, logistické väzby minimálne na úrovni západ - východ;
- v sociálno-spoločenskej infraštruktúre
- nízka miera nezamestnanosti v posledných rokoch;
- dostatok kvalifikovanej pracovnej sily;
- dobré pokrytie územia lokálnou občianskou infraštruktúrou v školstve, zdravotníctve, sociálnych službách a kultúre;
- vysoký podiel vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva vytvára predpoklady pre možnosti využívania nových technológií a obnoviteľných zdrojov energií v súlade s ekologickými princípmi na základe využitia ľudského a ekonomického potenciálu;
- posilnenie systému celoživotného vzdelávania a cieľenej rekvalifikácie.

Nasledujúce tabuľky prezentujú hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Rybany v jednotlivých politikách. Nasledujúce tabuľky prezentujú hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Rybany v jednotlivých politikách.

Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ poľnohospodárska pôda zaberajúca cca. 88,6 % katastra obce, + celkovo 41 podnikateľských subjektov – právnické osoby, + narastajúci počet – fyzických osôb podnikateľov – 328 v roku 2024, + prítomnosť silných podnikateľských subjektov, + prechádzajúca cesta II. triedy č. 592 s prepojením na 2 hlavné regionálne cestné ťahy (E572, I./64), + dobrá dostupnosť okresných miest Topoľčany a Partizánske, + dobre rozvinuté skladové hospodárstvo a zásobovacia činnosť, + existencia podnikateľských subjektov podnikajúcich v oblasti kovovýroby, + prítomnosť podnikateľských subjektov v oblasti poľnohospodárskej výroby - živočíšnej a rastlinnej, + podnikateľské subjekty v oblasti výroby obuvi, + prítomnosť stanice technickej kontroly, + dostatok pracovnej sily, ktoré sú k dispozícii pre priemyselne zamerané podniky, + dobré klimatické podmienky na pestovanie teplomilných rastlín, + prítomnosť veľkého počtu fyzických osôb nepodnikateľov v oblasti služieb pre obyvateľov obce, + prítomnosť niekoľkých malometrážnych predajní zásobujúcich obyvateľstvo spotrebným tovarom každodennej spotreby, + existencia výrobnjej firmy v oblasti produkcie detských vecí a príslušenstva, + výhodná geografická poloha obce v blízkosti okresného mesta Bánovce nad Bebravou, + rýchla dostupnosť krajského mesta Trenčín, + prítomnosť železničnej dopravy - existencia vlastnej železničnej stanice, + vysoký podiel obyvateľstva v produktívnom veku, + existencia vhodných plôch pre budovanie priemyselných zón,	- nerozvinutý pracovný trh v celej lokalite okresu Bánovce n.B., - malá ponuka služieb pre obyvateľov – kaderníctvo, oprava, servis... - nevyhovujúca vzdelanostná štruktúra, - nízke priemerné mzdy v regióne, - útlm stavebnej výroby, - stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP, - nezáujem mladých ľudí o podnikanie, - nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce, - vysoká miera nezamestnanosti žien, mladých a obyvateľov po 50 roku života, - nízke priemerné mzdy v poľnohospodárstve,

Doprava a komunikácie

Faktory rozvoja	Hlavné disparity

+ prechádzajúca cesta II. triedy č.592, + prechádzajúca železničná trať so železničnou zastávkou, + do obce premáva dostatok liniek v pracovných dňoch v smere do okresného mesta, + vybudované chodníky pre peších pozdĺž cesty II/592 a ciest III. triedy, + dostatočne vybudovaná cestná sieť v zastavanom území obce, + dostatočné pokrytie zastávkami SAD, + úroveň dobudovania nadradenej dopravnej infraštruktúry ako súčasti európskej dopravnej infraštruktúry - E572, + hustota existujúcej infraštruktúry cestnej dopravy, + v blízkosti regiónu nachádzajúce sa križovanie multimodálnych európskych koridorov smer západ-východ a sever-juh, ktoré spájajú hlavné sídelno-hospodárske ťažiská SR a napájajú ich na európsky dopravný systém,	- nedostatok spojov do okresného mesta Bánovce n.B. v ranných hodinách (okolo 5 hodiny) a počas víkendov, - absencia prechodov pre chodcov na frekventovaných miestach, - nevyhovujúci technický stav štátnej komunikácie II/592, - nevyhovujúce informačno-orientačné značenie v celom priestore obce, - nevybudované poľné cesty, - absencia chodníkov popri miestnych komunikáciách - nevyhovujúce povrchy MK aj chodníkov, osvetlenie, informatika, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry,
---	--

Technická infraštruktúra

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ vybudovaná sieť miestneho rozhlasu, + existencia prevádzky Slovenskej pošty, a.s., + obec Rybany je napojená na el. energiu zo vzdušných VN linky z Bánoviec n.B., + dostatok vybudovaných transformátorových staníc, + možnosť distribúcie plôch IBV, + vybudovaný cintorín s dostatočnou kapacitou, + hasičská zbrojnica dostupná v centre obce, + vybudovaná rozvodná sieť plynu s regulačnou stanicou (88,99 %), + vybudovaný verejný vodovod (96,56 %),	- znečistené spodné vody, - nedobudovaná vodovodná sieť, - v katastrálnom území sa nenachádza vodný zdroj, resp. záchytné zariadenie, - znečistenie pitnej vody po prírastových dažďoch – netesnosť systému. - zlý technický stav budovy domu smútku, - zlý technický stav elektrickej rozvodnej siete – vzdušné vedenie, - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nevyhovujúci technický stav miestneho rozhlasu, - nedostatočné osvetlenie obce, - vysoká energetická náročnosť verejného osvetlenia, - v obci nie sú toho času žiadne energetické výrobné zariadenia na báze obnoviteľných zdrojov energie, - zastaralosť a opotrebovanosť infraštruktúry, - prevaha nadzemných vedení nad podzemnými - obmedzenia ochranných pásiem,

Odpadové hospodárstvo

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, + zabezpečený odvoz TKO, + v obci je vybudovaný systém separovaného zberu odpadu základných druhov,	- nedobudovaná splašková kanalizačná sieť a ČOV, - nedoriešená likvidácia a využitie rastlinného odpadu, - nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber, - obci sa nenachádza kompostáreň na biologicky rozložiteľných odpadoch, - potrebné doriešenie technicko-organizačné zabezpečenie zberu biologicky rozložiteľných odpadov z domácností, - čierne skládky ako finančné bremeno obce,

Životné prostredie

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, + zabezpečený odvoz TKO, + prechádzajúci vodný tok – hydrokoridor – Bebrava, + kompletná plynofikácia obce (88,99 %), + zavedený separovaný zber,	- rozšírená priemyselná výroba, - veľké zdroje znečistenia – prevádzky v Novákoch a Bánovce n.B., - nevyhovujúci technický stav tepelného hospodárstva, - potreba čistenia koryta Bebravy,

	- nevybudované protipovodňové opatrenia, - čistotu ovzdušia nepriaznivo ovplyvňuje dosah produkcie exhalátov z výroby v okresnom meste Bánovce n.B., - malé zdroje znečistenia ovzdušia - bodové zdroje z lokálnych kúrenísk, - nepriaznivé podmienky pre rozptyl exhalátov, - náchylnosť na vodnú eróziu v celom rozsahu veľkoplošne obrábanej pôdy, - prejazd poľnohospodárskych strojov po miestnych komunikáciách, - spaľovanie rastlinného odpadu na vlastných pozemkoch obyvateľov, - nedostatok zelene pozdĺž korýt vodných tokov, - zanedbaná zeleň v okolí miestneho cintorína, - nedostatočná starostlivosť o verejnú zeleň, - potrebné čistenie a spevnenie dna a brehov Bebravy najmä v intraviláne obce, kde už v súčasnosti dochádza k vymieľaniu brehov, - zdrojom negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie územia obce je zdrojová a cieľová miestna doprava, - lesy postihnuté exhalátmi – vysoké imisné zaťaženie a nesprávne hospodárske postupy, - odpad zo živočíšnej veľkovýroby,
--	---

Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ zabezpečená opatrovateľská služba, + existencia klubu dôchodcov, + stavebno-technický stav bytového fondu je prevažne vyhovujúci, + funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok, + stretnutia dôchodcov, intenzívna klubová činnosť + uvítanie do života novorodencov obce, príspevok obce + pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....), + existencia zdravotníckeho strediska, + prítomnosť ambulancie praktického lekára, + existencia praktického lekára pre deti, + existencia lekárne,	- absencia domova sociálnych služieb, - v súčasnosti stagnujúca bytová výstavba, - nedostatok bytov pre mladé rodiny s deťmi, - nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúladovaní pracovného a rodinného života, - nedostatok a opotrebovanosť priestorov pre mládež a dorast, na voľnočasové aktivity - nedoriešená sociálna sieť, - zastaralosť a opotrebovanosť bytového fondu, - nedostatok zdrojov na skvalitňovanie sociálneho zázemia,

Školstvo a šport

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ existencia materskej školy s kapacitou 60 detí (34 detí v roku 2024), + existencia základnej školy v obci s kapacitou 300 žiakov (145 žiakov v roku 2024), + dobré výchovno – vzdelávacie výsledky základnej školy, + existencia športového areálu pre potreby školy, + existencia školskej telocvične, + základná škola pripojená na sieť Internet, + prítomnosť počítačovej učebne, + dlhoročná tradícia obce v oblasti vzdelávania, + dostatok priestorov na výkon vzdelávacej činnosti, + existencia materskej školy, + využívanie priestorov škôl a školských zariadení pre verejnosť, + existencia futbalového ihriska, + prítomnosť a činnosť obecnej telovýchovnej jednoty, + dobre rozvinuté zázemie pre futbal, + dlhoročná tradícia a dobré výsledky v šachových turnajoch, + dobré výsledky v stolnom tenise, + existencia obecnej knižnice s počtom titulov 500,	- absencia mimoškolských zariadení, - zlý technický stav budovy telocvične, - zlé materiálnotechnické vybavenie telocvične športovým náčiním, - absencia vzdelávacích kurzov pre starších obyvateľov obce, - absencia vzdelávacích kurzov pre nezamestnaných obyvateľov, - potrebná rekonštrukcia športového areálu, - deficit v materiálno – technickom vybavení školy, - potreba zateplenia budovy základnej školy, - potreba výmeny strešnej krytiny, - potreba výmeny okien na budovách materskej a základnej školy, - potrebná rekonštrukcia sociálnych zariadení, - pomalé zavádzanie informačných technológií do školy, - nedostatok moderných učebných pomôcok, - neatraktivnosť učiteľského povolania a neadekvátne finančné ohodnotenie, - deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve, - nesystémová reforma vzdelávacej sústavy, - nedostatočná starostlivosť o starších občanov,

Kultúra

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ existencia domu kultúry s kapacitou 200 osôb, + existencia kultúrnej komisie pri OÚ, + prítomnosť Matice slovenskej, + prezentácia tradičných zvykov jar, leto, jeseň a zima, + organizovanie "vatry zvrchovanosti", + organizovanie výstavy ručných prác, + pravidelne organizované hasičské preteky, + pravidelné udržiavané tradície - Moréna, Oltárik - svätá omša, + dlhoročná história obce, tradície, + prítomnosť kultúrnych pamiatok, + rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru, + dobré kultúrne povedomie obyvateľov, + existencia kultúrneho domu v blízkosti obecného úradu, + existencia neskorobarokovej kaplnky z 18. storočia, + prístenné sochy sv. Jána Nepomuckého - baroková z r. 1768 a sv. Vendelína - rokoková z 18. stor.,	- potrebná komplexná rekonštrukcia budovy kultúrneho domu, - nevyhovujúci stav sklených výplní na budove kultúrneho domu, - nedostatočne zateplené obvodové múry domu kultúry - negatívny estetický stav fasád, - potrebná rekonštrukcia strešnej krytiny, - nevyhovujúci stav spoločenskej sály kultúrneho domu, - nevyhovujúci stav kuchynských priestorov, - zlý technický stav prírodného amfiteátra v obci, - absencia centra pre mladých, - nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť zariadení a pre ich rozvoj, - chýbajúce tradičné, každoročne organizované kultúrne podujatia, - nerozvinutá kultúrna turistika, - absencia združenia, záujmového krúžku v oblasti kultúry, - negatívny stav kultúrneho domu – potrebná výmena strešnej krytiny, zateplenie budovy, - potrebná rekonštrukcia sociálnych zariadení v priestoroch kultúrneho domu, - slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít obce, - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia, - chátrajúci stav kultúrnych pamiatok, - neexistencia zariadenia propagujúceho tradičné remeslá z okolia obce,

Propagácia a cestovný ruch

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ bohaté kultúrne dedičstvo, + strategická východisková poloha na poznávací výlety do širšieho okolia obce, + prítomnosť historických pamiatok v obci, + dobrý rozvojový potenciál pre vidiecky turizmus,	- málo rozvinutý cestovný ruch, - chýba rekreačné zázemie obce, - nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu, - slabá kooperácia s cestovnými kanceláriami, - slabá propagácia tradičných umení a remesiel v obci, - nedostatok športovísk potenciálne využiteľných návštevníkmi obce,

Administratíva a bezpečnosť

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ existencia verejného rozhlasu, + dostatok priestorov pre administratívu, + budova obecného úradu v dostupného v centre obce,	- negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nevybudovaný bezbariérový prístup do obecného úradu, - nedobudovaný kamerový systém, - zvyšujúca sa drobná kriminalita – krádeže, vandalizmus, - v obci ani v súčasnosti nie sú vybudované nijaké zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej

	správy, - nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy, - nedostupný kvalitný digitálny systém prenosu dát, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,
--	---

Infomatizácia obce

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ postupne zavádzané služby eGovernmentu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy + dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade, + relatívne vysoká penetrácia širokopásmového pripojenia, + obecný občasník a rozhlas, + vlastné webové stránky všetkých organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti obce,	- nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka efektívnosť, bezpečnosť a interoperabilita IZPVS, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - fyzicky nedostupný internet v území s nízkou hustotou osídlenia, alebo málo atraktívny pre používateľov, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby, - chýbajúca vysokokapacitná dátová sieť k domom,

Vo vyššie uvedenom kontexte je potrebné sledovať i potenciálne rozvojové príležitosti a hrozby, indukované hierarchicky vyššími faktormi sociálne - ekonomického rozvoja. Na základe uskutočnených analýz je možné za najväčšie hrozby pokladať hlavne:

1. Znižovanie konkurencieschopnosti obce v dôsledku trvalej stagnácie v rozvoji spolupráce podnikateľskej sféry s orgánmi miestnej samosprávy – Public Private Partnership.
2. Nedostatok externých finančných prostriedkov potrebných na zabezpečenie kvalitných verejných služieb.
3. Podcenenie významu kvalitatívneho rozvoja ľudských zdrojov ako pre ekonomický, tak aj pre sociálny rozvoj obce Rybany.
4. Podcenenie významu informačných technológií ako základného prvku ekonomického rozvoja a rozvoja ľudských zdrojov v obci.

Jedným z nutných predpokladov úspešnej implementácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je návaznosť na existujúcu sústavu strategických a rozvojových dokumentov. Tento fakt sa premietol z časti aj do výberu opatrení a cieľových skupín, na ktoré sa má zamerať podpora z verejných zdrojov, hlavne z dôvodu efektívneho vynakladania finančných prostriedkov, odstránenia duplicit, možných protichodných účinkov opatrení atď.. Z tohto dôvodu je prirodzeným rámcom Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja, ako aj Partnerskej dohody, ale aj platná legislatíva v oblasti zabezpečovania verejných služieb. Komparáciou výsledkov vyššie uvedenej selekcie odvetvových disparít a PHSR TNSK je možné zistiť, že niektoré opatrenia v rámci tohto dokumentu pokrývajú kritické oblasti zistené v problémovej analýze. Preto je nutné v súlade s vyššie uvedenými skutočnosťami zamerať sa na odstránenie týchto disparít v relevantných cieľových oblastiach a relevantných skupín.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj
Cieľová skupina
podnikateľské subjekty v priemysle, obchode a výrobných službách obec investori
2. Technická infraštruktúra
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty, mimovládne subjekty,
3. Životné prostredie
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty,
4. Sociálna oblasť a zdravotníctvo
Cieľová skupina
nezamestnaní, sociálne odkázaní, zdravotne a duševne postihnutí, obyvatelia v dôchodkovom veku, mladí ľudia, rizikové skupiny obyvateľstva,
5. Školstvo a šport
Cieľová skupina
deti predškolského veku, žiaci v rámci povinnej školskej dochádzky, nezamestnaní, obyvatelia v dôchodkovom veku, športovci organizovaní v rámci športových hnutí,

pasívna športová verejnosť, obyvatelia v produktívnom veku,	
6. Kultúra	
Cieľová skupina	
obyvateľstvo podnikateľské subjekty návštevníci obce,	
7. Cestovný ruch a public relation	
Cieľová skupina	
obec, VÚC, obyvatelia obce, návštevníci obce, súkromný podnikateľský sektor,	
9. Administratíva a bezpečnosť	
Cieľová skupina	
obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,	
10. Informatizácia obce	
Cieľová skupina	
obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,	

Strategická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rybany 2025 - 2034

4 VÍZIA A POSLANIE OBCE RYBANY

Vízia

Obec Rybany je obcou, ktorá sa stará o rovnovážne zabezpečenie verejných služieb, ktoré sú nevyhnutné pre plnohodnotný život jej obyvateľov. V dôsledku uplynulého demografického vývoja v obci vzniklo viacero zariadení poskytujúcich sociálne služby, ako domov dôchodcov, dom opatrovateľskej služby a systém verejného stravovania pre obyvateľov v dôchodkovom veku ako aj pre sociálne odkázané osoby. Obec vytvorila vhodné podmienky pre rozvoj podnikateľských subjektov tým, že prispela k rozšíreniu priemyselnej zóny smerom na okresné mesto Bánovce nad Bebravou. V novom areáli spustilo prevádzku niekoľko nových výrobných podnikov. V obci sa vytvorili vhodné podmienky na ďalší rozvoj službotvornej sféry. V období posledných 10 rokov obec zaznamenala vysoký nárast počtu obyvateľov, hlavne v dôsledku migračných tendencií, vzniklo niekoľko nových ulíc s IBV a nové oddychové zóny. Obec rozšírila možnosti športového vyžitia, počas posledných 10 rokov vzniklo niekoľko športových ihrísk a jedno viacúčelové ihrisko. Pokrýva potreby všetkých vekových skupín. V obci boli zrekonštruované oddychové zóny. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu obec prezentuje svoje kultúrne tradície a zvyklosti v duchu rozvoja kultúrneho povedomia nielen vo svojom regióne, ale aj za hranicami Slovenskej republiky.

Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát obce Rybany. Poslanie opisuje a prezentuje základné služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, miestnych podnikateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie obce Rybany a odpovedá na tri otázky: Čo obec robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných služieb obyvateľom obce, podnikateľom či návštevníkom a celkový plynulý chod samosprávy a jej orgánov je dôsledný denný operatívny manažment a realizácia profesionálnych interných služieb. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaniami tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie obce pri súdnych sporoch až po udržiavanie počítačovej siete, zálohovanie dát či aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľom obce. Samospráva obce Rybany disponuje aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu obce a poslancom obecného zastupiteľstva. Významnú úlohu zohráva aj odborné vzdelávanie zamestnancov úradu s cieľom zabezpečiť ich ďalší profesionálny rast, vedúci k zvýšeniu kvality samosprávou poskytovaných služieb. Medzi významné činnosti - a to najmä z pohľadu obyvateľov obce – patrí administrovanie zasadnutí orgánov obce. Práve tieto authority rozhodujú o všetkých dôležitých zmenách, ktoré sa premietajú do života obyvateľov, napr. prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení. Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel miestnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku

občanov, ale aj životného prostredia. V súlade s poslaním obce Rybany všetky tieto úlohy realizuje štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú obec - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky obce je aj výkon ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany obyvateľov.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Základnou úlohou samosprávy je rozvoj územia obce a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov. Všeobecne uznávaným nástrojom pre miestnu hospodársku politiku je rozvoj výrobných zón. Obec Rybany v súlade s touto filozofiou skvalitňuje zónu, ktorá poskytuje kapacitu pre podnikateľské subjekty. Ich rozlohu plánuje rozširovať v obmedzenej miere.

2. Doprava a komunikácie

Príprava projektovej dokumentácie pre cestné stavby, chodníky, cyklochodníky, pravidelná oprava a stavebná údržba pozemných komunikácií, letná a zimná údržba či rekonštrukcia vybraných miestnych komunikácií, chodníkov, to všetko zahŕňajú kompetencie obce v oblasti pozemných komunikácií.

3. Technická infraštruktúra

Významným prvkom kvality života v obci je funkčný systém zásobovania pitnou vodou, energiami. Dôležitou úlohou samosprávy je v tomto kontexte realizácia novej výstavby verejného osvetlenia, prevádzkovanie už vybudovaného verejného osvetlenia a samozrejme priebežné opravy a údržba existujúcich svetelných bodov. Okrem toho zabezpečuje rozvoj komplexnej infraštruktúry zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry smeruje hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne obytné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

3. Odpadové hospodárstvo

Obec vykonáva úlohy, ktoré jej vyplývajú z programu odpadového hospodárstva a všeobecne záväzných právnych predpisov prijatých a platných v Slovenskej republike. V oblasti odpadového hospodárstva ide najmä o zber a prepravu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia, zabezpečovanie zberných nádob zodpovedajúcich systému zberu komunálneho odpadu, zabezpečovanie priestoru, kde môžu obyvatelia obce odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov či zabezpečovanie zberu a prepravy objemných odpadov. Obec zároveň vykonáva priestupkové konanie v odpadovom hospodárstve a zabezpečuje výstavbu a údržbu infraštruktúry pre odpadové vody.

4. Životné prostredie

Udržiavanie a zveľádovanie obce neznamená len ochranu a údržbu existujúcej verejnej zelene, ale aj zabránenie ďalšiemu znížovaniu podielu zelených plôch v zastavanom území obce, ich rozdrobovaniu a zmysluplné riadenie výstavby a využívania územia. V súlade s touto filozofiou obec každoročne zabezpečuje ošetrovanie a udržiavanie zelene - drevín, trávnikov, kvetinových záhonov. Súčasťou prostredia, v ktorom obyvatelia žijú, sú aj verejné priestranstvá, chodníky, miestne komunikácie, námestie, ktoré je obcou pravidelne čistené, ale aj športové ihriská obce – Rybany so zabezpečením pravidelnej údržby a obnovy. K ďalším činnostiam, ktoré sa podieľajú na vytváraní atraktívneho a zdravého prostredia patrí aj prevádzka či správa cintorínov.

5. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v obci môže byť jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území obce. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky. Pôsobnosť z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky na úseku sociálnej pomoci prešla zákonom č. 416/2001 Z. z. hlavne v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby a starostlivosti o seniorov, v oblasti vzdelávania, športu a ostatných verejných služieb. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky, zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine (v zmysle 297/2005 Z.z., 615/2006 Z.z. - nález Ústavného súdu SR 201/2008 Z.z., 217/2010 Z.z., 290/2011 Z.z. - nález Ústavného súdu SR,

125/2013 Z.z.), zákonom č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách (v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z., zákona č. 376/2014 Z. z., zákona č. 40/2017 Z.z., zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z., 156/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z.) a novela zákona NR SR č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele (330/2007 Z. z. v znení zákona 643/2007 Z. z., zákona 215/2008 Z. z., zákona 448/2008 Z. z., zákona 466/2008 Z. z., zákona 317/2009 Z. z., zákona 180/2011 Z. z., zákona 417/2013 Z. z., zákona 185/2014 Z. z., zákona 219/2014 Z. z., zákona 310/2014 Z. z., zákona 131/2015 Z. z. a zákona 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z.), (a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z.), zákonom č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (v znení zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (183/2014 Z. z., 308/2014 Z. z., 140/2015 Z. z., 140/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 81/2017 Z. z., 42/2019 Z. z., 223/2019 Z. z., 231/2019 Z. z., 221/2019 Z. z.) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 183/2014 Z. z.), zákonom č.305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a sociálnej kuratele končiac ((v znení č. 330/2007 Z. z., 643/2007 Z. z., 215/2008 Z. z., 448/2008 Z. z.(nepriamo), 466/2008 Z. z., 317/2009 Z. z., 180/2011 Z. z., 417/2013 Z. z.(nepriamo), 185/2014 Z. z., 219/2014 Z. z., 310/2014 Z. z., 131/2015 Z. z., 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z.), Občianskym zákonníkom či mnohými Všeobecne záväznými nariadeniami obce.

V zmysle zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení podľa § 3 obyvatelia obce majú právo požadovať súčinnosť obce pri ochrane osoby, rodiny a majetku v obci, pomoci v čase náhlej núdze (toto právo občana má i ústavnú oporu - čl. 16, 18 a 21 Ústavy SR) a podľa § 4 ods. 3 písm. j) má obec povinnosť vypracovať koncepcie rozvoja v jednotlivých oblastiach života. Rybany považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít.

6. Školstvo a šport

Školstvo

Obec Rybany v súčasnosti je zriaďovateľom predškolského zariadenia a plnoorganizovanej základnej školy.

Šport

Obec vytvára podmienky na zmysluplné trávenie voľného času detí, mládeže a obyvateľov obce, ako najvhodnejšiu prevenciu proti drogám a civilizačným chorobám. V rámci tejto filozofie samospráva organizuje alebo podporuje celý rad rekreačných a športových aktivít. Súčasťou politiky obce je subvencovanie športových klubov a telovýchovných organizácií prostredníctvom dotácií z rozpočtu obce. Mandát na podporu rekreačného a výkonnostného športu v obci vyplýva zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, Všeobecne záväzného nariadenia o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce Rybany či koncepčných a strategických dokumentov prijatých obecným zastupiteľstvom. Vytváranie vhodného prostredia pre rekreačný a výkonnostný šport z peňazí daňovníkov, je jednou z ciest tvorby a prezentácie dobrého mena obce. Vhodné podmienky pre šport a ponuka verejných športovísk sú súčasťou konkurenčného boja miest o lepšie podmienky pre život. Prínosy z financovania a podpory športu na území obce sa prejavujú vo forme zdravšieho života obyvateľov, zvýšeného záujmu o bývanie v obci, v náraste členských základní podporovaných športov.

7. Kultúra

Obec Rybany v súlade so svojím zámerom každoročne organizuje kultúrne podujatia. Obec zabezpečuje opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na území obce. Súčasťou kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Snahou obce je udržiavať kultúru v obci. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy obce je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov

štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

8. Propagácia a cestovný ruch

V oblasti cestovného ruchu plní najmä úlohy: spolupracuje s miestnymi podnikateľmi a úradmi štátnej správy a okolitými obcami v oblasti cestovného ruchu, spolupracuje s príslušnou komisiou, pripravuje analýzy turistickej aktivity obce a infraštruktúry cestovného ruchu z hľadiska historických pamiatok a iných historických objektov, ubytovacích, stravovacích a ostatných služieb, spolupracuje na príprave vydávania a zabezpečenia propagačných materiálov pre obec, pripravuje návrhy na riešenie rozvoja cestovného ruchu a spolupracuje so všetkými dotknutými orgánmi a organizáciami pri ich realizácii, spolupracuje pri vytváraní systému tvorby finančných zdrojov na podporu rozvoja cestovného ruchu v obci, ako aj pri zachovávaní historického, architektonického a kultúrneho dedičstva, rieši podnety, návrhy a v spolupráci s hlavným kontrolárom aj sťažnosti občanov a organizácií týkajúce sa CR, zabezpečuje styk samosprávy s inštitúciami a organizáciami, ako aj agentúrami poskytujúcimi služby, informácie, podporu a poradenstvo v CR, podieľa sa na koordinačnej činnosti pri realizácii úloh súvisiacich s ekonomickým a sociálnym rozvojom spravovaného územia, podieľa sa na tvorbe koncepcie rozvoja na úseku cestovného ruchu na území obce, koordinuje a zabezpečuje úlohy súvisiace s činnosťou obce v spolupráci s partnerskými obcami.

9. Administratíva a bezpečnosť

Obec vytvára podmienky na efektívnu prácu obecného úradu, vytvára vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizáciu a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytvára vhodné technické a pracovné podmienky na obecnom úrade. Vytvára podmienky na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

10. Informatizácia obce

Zabezpečuje technické podmienky pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožňuje obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvára vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožňuje obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

STRATEGICKÝ CIEĽ

Strategický cieľ PHRSR ako aj dielčie ciele v rámci jednotlivých politík vychádzajú z §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Podpora regionálneho rozvoja podľa odseku 1 je zameraná najmä na komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia - prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifík regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta, rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmierňovanie jeho negatívnych dôsledkov, podporu rovnosti príležitostí na trhu práce a podporu znevýhodnených komunit, realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb, rozvoj cestovného ruchu, medzisťahnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj

kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na ochranu, udržiavanie a zveľádovanie životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne) zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj prosociálneho správania obyvateľstva, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia, atď. Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre obec Rybany nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Rybany, po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do ekologicky nezávadných prevádzok v oblasti poľnohospodárstva a potravinárstva, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia a jeho zveľádovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v obci. Zabezpečiť ochranu obydli formou regulácie tunajších vodných tokov ako aj výstavby protipovodňových opatrení.“

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spoluprácou verejného a súkromného sektora a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov. Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých kľúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHRSR Trenčianskeho samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

Strategický plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – dostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým že je definovaný napomôže smerovaniu rozvoja. Spracovatelia, vychádzajúc z prieskumu a analýzy existujúceho stavu, pri zachovaní princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti, považujú za prioritné rozvojové oblasti (Osi) nasledovné (vychádzajúce z princípov programového rozpočtovania, prenesených a originálnych kompetencií obce definovaných zákonom č. 416/2001 Z. z., ekonomickou a funkčnou klasifikáciou (COFOG) a cieľov podpory regionálneho rozvoja v zmysle

zákona č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja): Pre obec Rybany je nevyhnutné, aby v súlade s celoeurópskou stratégiou do roku 2030 naplnila kľúčové ciele:

-
Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ:

1. Inteligentnejšia Európa
2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa
3. Prepojenejšia Európa
4. Sociálnejšia Európa
5. Európa bližšie k občanom

Pri realizácii stratégie bude zároveň kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu synergie medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym prostredím. Pri formulácii stratégie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rybany na roky 2025 - 2034 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky formulované v dokumente Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 - 2027. Udržateľný rozvoj sa chápe v kontexte rozvoja sídelného prostredia obce Rybany. Vo vytvorení systému ktorý by priebežne vyhodnocoval kvalitu sídelného prostredia, identifikoval jeho narušenia a inicioval ich nápravu. Významným faktorom zabezpečenia a zlepšenia kvality sídelného prostredia budú aj dopravné projekty vytvárajúce predpoklady inteligentného a inkluzívneho rastu. Udržateľný rast sa zakladá na: ochrane životného prostredia, znížení emisií a zachovaní biologickej rozmanitosti; zavedení efektívnych inteligentných rozvodov elektrickej energie využívajúcich informačné a telekomunikačné technológie; využívaní sietí pokrývajúcich celú EÚ s cieľom poskytnúť podnikom (hlavne malým výrobným spoločnostiam) ďalšiu konkurenčnú výhodu; zlepšení podnikateľského prostredia, a to najmä pre MSP; dobre informovaných spotrebiteľov. Inkluzívny rast predstavuje rast založený na efektívnom využívaní vnútorných zdrojov regiónu: ľudských, prírodných, kapitálových. Významným faktorom inkluzívneho rastu je spokojnosť obyvateľov a ich ochota podieľať sa na ňom. Úzko s tým súvisí rozvoj športu, voľnočasových aktivít, aktívneho trávenia voľného času, relaxu, zábavy, kultúry, umenia. Sú to aktivity, ktoré podporujú kreativitu a ktoré by boli zohľadňovali potreby všetkých vekových kategórií a boli im súčasne dostupné.

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Rybany, po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do ekologicky nezávadných prevádzok v oblasti výroby, poľnohospodárstva, potravinárstva, cestovného ruchu, malej ekologickej výroby, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia (Natura 2000, ...) a jeho zveličovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v obci, obnovy kultúrne historických pamiatok a športovo – rekreačných areálov a cykloturistických trás.“

Prioritná os. PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.
Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.
Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Prioritná os. PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Podprogram 2.1. Komunikácie
Podprogram 2.2. Doprava

Prioritná os. PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Prioritná os. PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Prioritná os. PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami
Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia
Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Prioritná os. PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Podprogram 6.1. Sociálne služby
Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby
Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Prioritná os. PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Podprogram 7.1. Vzdelávanie
Podprogram 7.2. Šport

Prioritná os. PROGRAM 8. KULTÚRA

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie
Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Prioritná os. PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Podprogram 9.1. Propagácia obce
Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.
Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Prioritná os. PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Podprogram 10.1. Administratíva
Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Prioritná os. PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.
Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

PO 1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Priority v oblasti rozvoja hospodárstva a vedecko-technického rozvoja spadajú predovšetkým do vytvárania pozitívnych predpokladov na rozvoj podnikateľských aktivít. Ide o vymedzenie priemyselných zón v obci, príprava pozemkov a zabezpečenie technickej infraštruktúry.

Podprogram 1.1.

Cieľ 1.1

Opatrenie 1.1.1

Opatrenie 1.1.2

Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.

Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.

Podprogram 1.2.

Cieľ 1.2

Opatrenie 1.2.1

Podpora tradičných odvetví priemyslu, hospodárstva a poľnohospodárstva.

Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.

Podpora tradičných odvetví.

Podprogram 1.3.

Cieľ 1.3

Opatrenie 1.3.1

Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.

Podprogram 1.4.

Cieľ 1.4

Opatrenie 1.4.1

Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

PO 2. Doprava a komunikácie

Výstavba a údržba miestnych komunikácií v správe obce ako aj riešenie technického stavu štátnych komunikácií v správe vyššieho územného celku. Zabezpečiť pravidelné a vyhovujúce spojenie obyvateľov obce s regionálnymi centrami prostredníctvom verejnej dopravy.

Podprogram 2.1.

Cieľ 2.1

Opatrenie 2.1.1

Opatrenie 2.1.2

Opatrenie 2.1.3

Opatrenie 2.1.4

Opatrenie 2.1.5

Opatrenie 2.1.6

Komunikácie

Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.

Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.

Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.

Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.

Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.

Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.

Podprogram 2.2.

Cieľ 2.2

Opatrenie 2.2.1

Doprava

Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou.

Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, SMART lavičky a zastávky, smetné koše, zeleň,...).

PO 3. Technická infraštruktúra

Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prílevu investícií v oblasti priemyslu a rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržiavania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj obce.

Cieľ 3

Opatrenie 3.1

Opatrenie 3.2

Opatrenie 3.3

Opatrenie 3.4

Opatrenie 3.5

Opatrenie 3.6

Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.

Rozšírenie verejného osvetlenia.

Revitalizácia pietnych miest v obci.

Zásobovanie pitnou vodou.

Zvýšenie kapacity elektrickej a plynovej rozvodnej siete.

Zníženie energetickej náročnosti budov.

PO 4. Odpadové hospodárstvo

Rozvoj a výstavba infraštruktúry odpadového hospodárstva. Údržba kanalizačnej siete, výstavba a prevádzka zberného dvora pre separovaný zber ako aj obecného kompostoviska.

Cieľ 4

Opatrenie 4.1

Opatrenie 4.2

Opatrenie 4.3

Opatrenie 4.4

Opatrenie 4.5

Opatrenie 4.6

Opatrenie 4.7

Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladkovanej časti odpadov,

Zabezpečiť neustále zlepšovanie separácie komunálneho odpadu v obci.

Rekultivácia čiernych skládok.

Rozšíriť zberný dvor a jeho vybavenie a obecné kompostovisko.

Vybudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie domového odpadu, umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.

Výstavba a údržba zariadení na odvádzanie odpadových vôd.

Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.

PO 5. Životné prostredie

Trvalo udržiavané životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržiavanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov obce. Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí. Propagácia chránených území.

Podprogram 5.1.

Cieľ 5.1

Opatrenie 5.1.1

Informovanosť a poradenstvo

Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.

Podprogram 5.2.

Cieľ 5.2

Opatrenie 5.2.1

Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody rozširovaním existujúcich verejných vodovodov, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.

Opatrenie 5.2.2

Výstavba a revitalizácia protizáplavových opatrení, výstavba zachytávacích poldrov, premena spevnených plôch na vsakovacie

Opatrenie 5.2.3

Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.

Podprogram 5.3.

Cieľ 5.3

Opatrenie 5.3..1

Ochrana ovzdušia

Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.

Podprogram 5.4.

Cieľ 5.4

Opatrenie 5.4.1

Opatrenie 5.4.2

Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Realizácia protieróznych opatrení.

Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.

PO 6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Veková skladba obyvateľov je sprevádzaná väčším výskytom špecifických chorôb.

Podprogram 6.1.

Cieľ 6.1

Opatrenie 6.1.1

Opatrenie 6.1.2

Opatrenie 6.1.3

Sociálne služby

Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Obyvatelia v dôchodkovom veku. Výstavba denného stacionára.

Mladé rodiny s deťmi.

Marginalizované skupiny. Debarierizácia obecných budov a zariadení,

Podprogram 6.2.

Cieľ 6.2

Opatrenie 6.2.1

Opatrenie 6.2.2

Zdravotnícke služby

Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Podpora poradenskej činnosti.

Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.

Podprogram 6.3.

Cieľ 6.3

Opatrenie 6.3.1

Opatrenie 6.3.2

Opatrenie 6.3.3

Služby zamestnanosti

Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.

Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.

Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

PO 7. Školstvo a šport

Údržba a rozvoj predškolského vzdelávania a základného vzdelávania v obci. Údržba a skvalitnenie športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.1.

Cieľ 7.1

Opatrenie 7.1.1

Opatrenie 7.1.2

Opatrenie 7.1.3

Opatrenie 7.1.4

Opatrenie 7.1.5

Vzdelávanie

Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Obnova, rozšírenie, modernizácia, zvýšenie energetickej účinnosti a debarierizácia zariadení predškolskej výchovy.

Obnova, rozšírenie, modernizácia, zvýšenie energetickej účinnosti a debarierizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.

Podpora záujmovej činnosti.

Rekonštrukcia, rozšírenie a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.

Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.2.

Cieľ 7.2.

Opatrenie 7.2.1

Opatrenie 7.2.2

Šport

Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.

Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, krúžky.

PO 8. Kultúra

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami ale aj miestnymi kultúrnymi spolkami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je prvoradá povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce, a tým aj na cestovný ruch. Kultúrne tradície budú šírené aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce.

Podprogram 8.1.

Cieľ 8.1

Opatrenie 8.1.1

Opatrenie 8.1.2

Opatrenie 8.1.3

Kultúrna infraštruktúra

Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Obnova, revitalizácia a zvýšenie energetickej účinnosti kultúrno osvetového centra.

Rekonštrukcia, prístavba a zvýšenie energetickej účinnosti kultúrnych pamiatok

Podpora kultúrnych podujatí v obci.

Podprogram 8.2.

Cieľ 8.2

Opatrenie 8.2.1

Organizačné zabezpečenie

Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.

Podprogram 8.3.

Cieľ 8.3

Opatrenie 8.3.1

Opatrenie 8.3.2

Propagácia v oblasti kultúry

Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.

Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.

PO 9. Propagácia a cestovný ruch

V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kancelárkami. Nevyhnutnou je taktiež propagácia obce a to najmä prostredníctvom www - stránky. Potrebné je sústrediť sa na propagáciu hlavne podujatí, atď..

Podprogram 9.1.

Cieľ 9.1

Opatrenie 9.1.1

Opatrenie 9.1.2

Propagácia obce

Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Aktualizácia www stránky a aplikácie obce

Podpora budovania informačných tabúl v obci.

Podprogram 9.2.

Cieľ 9.2

Opatrenie 9.2.1

Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce a rekreačných zón obce

Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.

Podprogram 9.3.

Cieľ 9.3

Opatrenie 9.3.1

Opatrenie 9.3.2

Cestovný ruch.

Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.

Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.

PO 10. Administratíva a bezpečnosť

V rámci administratívneho zabezpečenia chodu samosprávy vytvárať vhodné podmienky na efektívny chod úradu. Vytvoriť vhodné pracovné prostredie a technické zabezpečenie.

Podprogram 10.1.

Cieľ 10.1

Opatrenie 10.1.1

Administratíva

Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Modernizácia, debarierizácia a zvýšenie energetickej účinnosti Obecného úradu.

Podprogram 10.2.

Cieľ 10.2

Opatrenie 10.2.1

Bezpečnosť

Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Bezpečnosť.

PO 11. Informatizácia obce

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1.

Cieľ 11.1

Opatrenie 11.1.1

Opatrenie 11.1.2

Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.

Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.

Podprogram 11.2.

Cieľ 11.2

Opatrenie 11.2.1

Počítačová gramotnosť.

Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.

Opatrenie 11.2.2
 Opatrenie 11.2.3

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.
 Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.

Uvedené prioritné osi – programy je možné rozčleniť z hľadiska funkcie medzi 3 základné prioritné oblasti. Hospodárska v sebe zahŕňa oblasti, ktoré vytvárajú predpoklady na rozvoj a fungovanie verejného a súkromného sektora – základná technická infraštruktúra spadajúca do odvetví technickej infraštruktúry a odvetví spoločenských potrieb. Oblasť zahŕňa podnikateľské prostredie ako aj cestovný ruch.

Sociálna oblasť zahŕňa odvetvia rozvoja človeka – všetky súčasti verejného sektora, ktoré majú priamy vplyv na rozvoj a kultiváciu fyzickej a duševnej stránky ľudských zdrojov v obci.

Environmentálna oblasť zahŕňa problematiku zneškodňovania odpadov, ako aj starostlivosť a ochranu jednotlivých zložiek životného prostredia.

Prioritná oblasť		
Hospodárska	Sociálna	Environmentálna
Prioritná os: PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	Prioritná os: PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	Prioritná os: PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO
Prioritná os: PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	Prioritná os: PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	Prioritná os: PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
Prioritná os: PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	Prioritná os: PROGRAM 8. KULTÚRA	
Prioritná os: PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH		
Prioritná os: PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ		
Prioritná os: PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE		

**Programová časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
obce Rybany
2025 - 2034**

5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer

Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí. Z uvedeného dôvodu sa plánuje intenzifikácia existujúcich výrobných zón, ktoré by významným spôsobom pozitívne ovplyvnili zamestnanosť a ekonomickú stabilitu v obci.

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.1.1 Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.
Aktivita Tvorba podmienok.

Opatrenie 1.1.2 Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.
Aktivita Podpora rozvoja maloobchodných prevádzok - osobné služby, servisné služby.
Podpora rozvoja maloobchodných prevádzok - domáce potreby, ovocie - zelenina.
Podpora zriadenia maloobchodných predajní potravinárskeho tovaru.

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, hospodárstva a poľnohospodárstva..

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.2.1 Podpora tradičných odvetví.
Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
Využitie existujúcej infraštruktúry na rozvoj výrobných prevádzok, remeselná výroba, atď..
Revitalizácia objektov poľnohospodárskej výroby.
Podpora rozvoja ekologickej výroby.
Zabezpečiť finalizáciu poľnohospodárskej produkcie.
Modernizácia technologického vybavenia PD.
Založenie špeciálnej poľnohospodárskej výroby a distribúcie produkcie.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.3.1 Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.
Aktivita Modernizácia technológie v podnikoch výroby.

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.4.1 Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.
Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Osadenie fotovoltaických panelov na verejné budovy.
Obstaranie fotovoltaiky na budovu ZŠsMŠ.
Obstaranie fotovoltaiky na budovu OcÚ.
Inštalácia batériových uložisk.

5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer

Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obslužnosť obce Rybany. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia miestnych komunikácií.
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.
Aktivita	Rekonštrukcia povrchu vozovky štátnej cesty III. tr.. Rekonštrukcia povrchu vozovky štátnej cesty II. tr..
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba cyklotrasy pozdĺž vodného toku Bebrava (mimo ochranné pásmo).
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Dostavba parkovacích miest.
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia chodníkov pre peších. Výstavba chodníkov pre peších.
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia premostenia cez rieku Bebrava. Rekonštrukcia premostenia cez miestne toky.
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.
Aktivita	Optimalizácia dopravného značenia.

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia a dostavba autobusovej zastávky na ceste II. a III.

5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer

Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba plôch IBV.
Opatrenie 3.2	Rozšírenie verejného osvetlenia.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu. Rekonštrukcia verejného osvetlenia – LED osvetlenie. Vybudovanie verejného osvetlenia na neosvetlených častiach obce.
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v obci.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia budovy Domu smútku. Výstava urnového hája. Výstavba kolumbária. Rekonštrukcia oplotenia obecného cintorína.
Opatrenie 3.4	Zásobovanie pitnou vodou.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia vodovodnej siete. Rozšírenie zdrojov pitnej vody.
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity elektrickej a plynovej rozvodnej siete.
Aktivita	Rekonštrukcia trafostaníc. Dostavba rozvodnej siete plynu.
Opatrenie 3.6	Zníženie energetickej náročnosti budov.

Aktivity Zateplenie verejných budov a budov vo vlastníctve obce.

5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer

Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladkovanej časti odpadov a to najmä rozširovaním ponuky zberu triedeného odpadu na zbernom dvore.
Aktivity	Zvýšiť environmentálne povedomie ľudí. Rozšírenie kontajnerov pre jednotlivé komonidy Pokračovať v zbere nebezpečných odpadov.
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.
Aktivity	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo. Výstavba kontajnerových stojísk. Doplnenie zberných nádob na kuchynský odpad a kompostovanie
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.
Aktivity	Sanácia čiernych skládok.
Opatrenie 4.4	Zberný dvor a obecné kompostovisko.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba komunitnej kompostárne. Modernizácia zberného dvora pre separovaný zber. Obstaranie mechanizácie pre obecné kompostovisko (traktor, vlečka, štiepkovač). Obstaranie mechanizácie pre zberný dvor.
Opatrenie 4.5	Výstavba zariadení na odvádzanie odpadových vôd.
Aktivity	Výstavba kanalizačnej siete. Výstavba centrálnej ČOV.
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody. Výstavba záchytných nádrží a poldrov na zachytávanie zrážkovej vody v k.ú. obce

5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer

Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci. Prezentácia a šírenie osvety v oblasti životného prostredia.

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.
Aktivity	Údržba a dostavba existujúcej vodovodnej siete.
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protizáplavových opatrení.
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia protizáplavových opatrení na rieke Bebrava a miestnych tokoch. Revitalizácia odvodňovacích rigolov povrchovej vody z okolitých poľnohospodárskych pozemkov.

Opatrenie 5.2.3 Revitalizácia korýt vodných tokov.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Spevnenie koryta potokov a rieky Bebrava v intraviláne obce.

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.3..1 Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.
Aktivity Obmedziť spaľovanie fosílnych palív.
Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.
Znížiť prašnosť komunikácií.

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.4.1 Realizácia protieróznych opatrení.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Realizácia protieróznych opatrení.

Opatrenie 5.4.2 Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia oddychových zón.
Výstavba obecných parkov.
Estetizovať areály priemyselnej výroby (odstrániť skládky odpadu, nezastavané plochy pravidelne kosiť a ozeleniť).
Dotvorenie interakčného prvku – miestne potoky s xerothermnými spoločenstvami na hrane terasy (rozvoj brehových porastov, odstraňovanie burín).
Vybudovať hydrický biokoridor Bebravy (biologická rekultivácia medzihrádzového priestoru).

5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.1.1 Obyvatelia v dôchodkovom veku.
Aktivity Poskytovanie služby SOS hodínok.
Poskytovanie služby rozvozu obedov obyvateľov v seniorskom veku.
Výstavba priestorov pre klub dôchodcov.
Výstavba denného stacionáru.
Poskytovanie terénnej opatrovateľskej služby.

Opatrenie 6.1.2 Mladé rodiny s deťmi.
Aktivity Podpora mladých rodín s deťmi.
Výstavba komunitného centra.
Výstavba priestorov pre stretávanie obyvateľov v teenagerskom veku.
Zriadenie priestorov pre stretávanie matiek s deťmi.
Výstavba nájomných bytov.

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.2.1 Podpora poradenskej činnosti.
Aktivity Zabezpečenie personálnych kapacít.
Zabezpečenie priestorov.

Opatrenie 6.2.2 Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.
Aktivity Zateplenie budovy zdravotného strediska.

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.3.1 Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.

Aktivita	Finančné a personálne zabezpečenie.
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.
Aktivita	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.
Aktivita	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.

5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.1.1	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia a rekonštrukcia budovy MŠ. Modernizácia vykurovacieho systému MŠ.
Opatrenie 7.1.2	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia budovy ZŠ. Oprava a údržba budov vrátane interiérového vybavenia (podlahy, elektrická inštalácia). Rekonštrukcia školskej infraštruktúry. Materiálno technické vybavenie. Modernizácia školskej knižnice. Modernizácia školských učební. Výstavba areálu základnej školy (výstavba triedy v prírode, vyvýšených záhonov pre potreby pestovateľských prác, debarierizácia...).
Opatrenie 7.1.3	Podpora záujmovej činnosti.
Aktivita	Zriadenie priestorov pre CVC/ZUŠ.
Opatrenie 7.1.4	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Modernizácia vybavenia jedálne ZŠsMŠ.
Opatrenie 7.1.5	Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry.
Aktivita:	Rekonštrukcia a zníženie energetickej náročnosti budovy telocvične.

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia futbalového areálu. Výstavba dopravného ihriska. Výstavba detského ihriska.
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.
Aktivita	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.

5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Prieběžná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch.

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1 Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.1.1 Aktivita: Revitalizácia multifunkčného kultúrneho osvetového centra.
Vypracovanie technickej dokumentácie.
Modernizácia kultúrnej infraštruktúry Domu kultúry Rybany.
Modernizácia a revitalizácia sály.
Digitalizácia obecnej knižnice.
Materiálne technické vybavenie kultúrneho domu.

Opatrenie 8.1.2 Aktivita: Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok.
Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok – kaštieľ a areály.
Výstavba izby kultúrnych tradícií.

Opatrenie 8.1.3 Aktivita: Podpora kultúrnych podujatí v obci.
Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia amfiteátra, prekrytého pódia a prístrešku.

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.2.1 Aktivita: Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.
Personálne a finančné zabezpečenie.
Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.3.1 Aktivita: Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.
Personálne a finančné zabezpečenie.
Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.

Opatrenie 8.3.2 Aktivita: Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.
Finančné zabezpečenie.
Obsahová analýza www stránky.
Priebežná aktualizácia www stránky.

5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer

Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa obec stala vyhľadávaným miestom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky. Využiť prírodný potenciál, ktorý ponúka blízke aj širšie okolie obce.

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.1.1 Aktivita: Aktualizácia www stránky obce.
Finančné zabezpečenie.
Obsahová analýza www stránky.
Priebežná aktualizácia www stránky.

Opatrenie 9.1.2 Aktivita: Podpora budovania informačných tabúlí v obci.
Budovanie a inštalácia tabúlí informujúcich o atraktivitách obce.
Budovanie a inštalácia tabúlí propagujúcich kultúrne hodnoty obce.

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba náučného chodníka.

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.
Aktivita	Zabezpečenie personálnych kapacít.
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.
Aktivita	Zabezpečenie personálnych kapacít.

5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer

Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na obecných úradoch. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 10.1.1	Modernizácia Obecného úradu vrátane zvýšenia energetickej účinnosti a debarierizácie
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Komplexná rekonštrukcia budovy obecného úradu. Výstavba bezbariérového prístupu do obecného úradu. Rekonštrukcia obecného rozhlasu. Spracovanie územného plánu obce.

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 10.2.1	Bezpečnosť.
Aktivita	Inštalácia kamerového systému v priestore OcÚ. Inštalácia kamerového systému v priestore cintorína. Rekonštrukcia a modernizácia požiarnej zbrojnice, požiarnej techniky a celkového vybavenia požiarnej zbrojnice. Inštalácia kamerového systému v centrálnom priestore obce a kultúrnych pamiatkach.

5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services,...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1 Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.
Aktivita	Technické zabezpečenie IS. Výstavba solárnych lavičiek v centre obce. Zlepšenie pokrytia signálom mobilných operátorov. Výstavba verejného prístupového bodu. Výstavba optickej siete. Kybernetická bezpečnosť.
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.
Aktivita	Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 11.2.1 Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.
Aktivita Realizácia kurzov v oblasti nových SW pre pracovníkov miestnej samosprávy.

Opatrenie 11.2.2 Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Aktivita Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.

Opatrenie 11.2.3 Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.
Aktivita Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.

6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY

Monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rybany sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	10
		Počet revitalizovaných podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	1
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	0	20
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	15
		Počet nových podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	1
		Celková predajná plocha	výsledok	m ²	podn. subjekt	0	300

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, hospodárstva a poľnohospodárstva.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.2.1	Podpora tradičných odvetví.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	10
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	15
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	15
		Počet podporených projektov	výstup	počet	podn. subjekt	0	2
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	1,0 mil.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
-----------	-------	----------------------	-----	----------------	---------------	---------------	-----------------

Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	10
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	15
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	5	15
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	1,0 mil..

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.	Objem preinvestovaných prostriedkov	výsledok	€	obec Rybany	0	100 tis.
		Objem vyprodukovanej elektrickej energie	výsledok	kWp	obec Rybany	0	100
		Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Rybany	0	0

6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Rozvoj dopravnej infraštruktúry

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest III. Triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Rybany	0	5
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Rybany	0	2
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Rybany	0	1489
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Rybany	0	0
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest III. triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Rybany	0	2
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Rybany	0	1,5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Rybany	-	1489
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Rybany	0	0
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.	Dĺžka vybudovaných cyklotrás	výstup	km	obec Rybany	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Rybany	0	1489
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Rybany	0	15000
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Rybany	0	0
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných parkovacích miest	výstup	počet	obec Rybany	0	200
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Rybany	0	1489
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Rybany	0	0
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.	Dĺžka rekonštruovaných chodníkov	výstup	km	obec Rybany	0	2
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Rybany	0	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Rybany	0	1489
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Rybany	0	0
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávk.	Počet zrekonštruovaných/vybudovaných mostov	výstup	počet	obec Rybany	0	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Rybany	0	1489
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných dopravných technických zariadení	výsledok	počet	obec Rybany	0	10
		Dĺžka novovybudovaných komunikácií	výstup	km	obec Rybany	0	0

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).	Počet zrekonštruovaných zastávok SAD	výstup	počet	obec Rybany	0	4
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Rybany	0	1489
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Rybany	0	0

6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách.	Celková nová plocha pre IBV	výsledok	ha	obec Rybany	0	10
		Počet nových obyvateľov obce	dopad	osoby	obec Rybany	0	200
Opatrenie 3.2	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.	Počet inštalovaných svietidiel	výsledok	počet	obec Rybany	0	50
		Zvýšenie pokrytia územia verejným osvetlením	dopad	%	obec Rybany	95	100
		Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Rybany	0	5
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v obci.	Plocha zrekonštruovaného cintorína	výstup	m ²	obec Rybany	0	10000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Rybany	0	200
Opatrenie 3.4	Zásobovanie pitnou vodou.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Rybany	90	99
		Dĺžka vybudovanej vodovodnej siete	výsledok	km	obec Rybany	0	1
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Rybany	0	1489
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity elektrickej a plynovej rozvodnej siete.	Zvýšenie kapacity v %	dopad	%	obec Rybany	0	100
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Rybany	0	1489
Opatrenie 3.6	Zníženie energetickej náročnosti budov.	Zníženie energetickej náročnosti v %	dopad	%	obec Rybany	0	30
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Rybany	0	1489

6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov..	Produkcia komunálneho odpadu	ŠÚ SR	tony	obec Rybany	0	700
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	tony	obec Rybany	0	280
		Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Rybany	0	50
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	%	obec Rybany	0	8
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.	Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Rybany	0	50
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	tony	obec Rybany	0	3
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	kontextový	obec Rybany	0	280
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.	Plocha rekultivovanej skládky KO, čiernych skládok.	výsledok	m ²	obec Rybany	0	100
Opatrenie 4.4	Výstavba a dovybavenie obecného kompostoviska a zberného dvora.	Objem uskladneného odpadu v tonách,	dopad	tony	obec Rybany	0	100
		Počet vybudovaných kompostovísk a zberných dvorov	Výsledok	počet	obec Rybany	0	1
Opatrenie 4.5	Výstavba zariadení na odvádzanie odpadových vôd.	Dĺžka novovybudovanej splaškovej kanalizácie	výsledok	km	obec Rybany	0	5
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.	Dĺžka novovybudovanej dažďovej kanalizácie	výsledok	km	obec Rybany	0	3

6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.	Počet vypracovaných koncepcií	výsledok	počet	obec Rybany	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Rybany	0	1489

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitatívnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Rybany	90	99
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protizáplavových opatrení.	Dĺžka upravených korýt	výsledok	km	obec Rybany	0	1
		Počet vytvorených poldrov	výsledok	počet	obec Rybany	0	1
		Počet vytvorených protizáplavových hrádí	výsledok	počet	obec Rybany	0	0
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.	Dĺžka zrekonštruovaných korýt tokov	výsledok	km	obec Rybany	0	5
		Zvýšenie prietoku korýt vodných tokov	dopad	%	obec Rybany	0	30

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.	Počet domácností s vykurovaním alternatívnymi zdrojmi energie	výsledok	%	obec Rybany	0	30

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protierózných opatrení.	Celková plocha s realizovanými opatreniami	výstup	ha	obec Rybany	0	5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Rybany	0	1489
		Počet vysadených nových krovin a stromov,	výsledok	počet	obec Rybany	0	500
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.	Plocha zrekonštruovaných OZ	výsledok	m ²	obec Rybany	0	15000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Rybany	0	500

6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.1.1	Obyvatelia v dôchodkovom veku.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rybany	0	80
		Počet podporených Projektov	výsledku	počet	obec Rybany	0	5

Opatrenie 6.1.2	Mladé rodiny s deťmi.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rybany	0	100
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Rybany	0	5
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet	obec Rybany	0	0

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rybany	0	10
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Rybany	0	1
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Rybany	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rybany	0	1489

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.	počet úspešných absolventov programov ČZV podporených z projektov OPV	výstup	absolútny počet	obec Rybany	0	2
		produktivita práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	%	obec Rybany	20	75
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rybany	0	2
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Rybany	0	1
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rybany	0	2
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Rybany	0	1
		Zníženie nezamestnanosti	dopad	%	obec Rybany	0	10
		Počet novozaložených podnikateľských subjektov	dopad	%	obec Rybany	0	1

6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.1.1	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Rybany	0	0
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Rybany	0	1500
		Počet vzdelávacích miestností	výsledku	počet	obec Rybany	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rybany	0	35
Opatrenie 7.1.2	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.	Plocha rekonštruovaných externých priestorov	výsledku	ha	obec Rybany	0	0
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rybany	0	145
Opatrenie 7.1.3	Podpora záujmovej činnosti.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Rybany	0	0
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rybany	0	180
Opatrenie 7.1.4	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Rybany	0	1
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Rybany	0	500

		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Rybany	690	180
Opatrenie 7.1.5	Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Rybany	0	3000
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Rybany	0	1000
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Rybany	0	180

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet	obec Rybany	0	5
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Rybany	0	30
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rybany	0	250
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Rybany	0	20
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rybany	0	200

6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1 Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.1.1	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.	Výmera zrekonštruovaných/vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Rybany	0	1000
		Zníženie koeficientu prestupu tepla,	dopad	%	obec Rybany	0	30
		Plocha zrekonštruovanej strešnej krytiny,	výstup	m ²	obec Rybany	0	1000
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok.	Počet vybudovaných/zrekonštruovaných kultúrnych objektov	výstup	počet	obec Rybany	0	1
		Počet užívateľov	dopad	počet	obec Rybany	0	1489
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.	Počet vybudovaných objektov	výstup	počet	obec Rybany	0	1
		Počet organizovaných podujatí	dopad	počet	obec Rybany	0	20

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov	výsledku	počet	obec Rybany	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet	obec Rybany	0	50

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov, multimediálnych prezentácií	výsledku	počet	obec Rybany	0	0
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Rybany	0	1500
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Rybany	0	1500
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Rybany	0	500

		Počet propagovaných kultúrnych podujatí	výsledok	počet	obec Rybany	0	1
--	--	---	----------	-------	-------------	---	---

6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.1.1	Zriadenie www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Rybany	0	1500
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúlí v obce.	Počet nových inštalovaných tabúlí	výsledok	počet	obec Rybany	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Rybany	0	1500

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atrakcií v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Rybany	0	0
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Rybany	0	1500
		Tržby z predaja služieb	dopad	€	obec Rybany	0	0

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.	Počet uzatvorených dohôd	výsledok	počet	obec Rybany	0	1
		Počet nových atrakcií obce	výsledok	počet	obec Rybany	0	2
		Počet nových propagačných materiálov	výsledok	počet	obec Rybany	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Rybany	0	1500
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.	Počet nových atrakcií obce	výsledok	počet	obec Rybany	0	2
		Objem získaných prostriedkov	výstup	mil. €	obec Rybany	0	-
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Rybany	0	1500
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Rybany	0	100

6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.1.1	Modernizácia Obecného úradu.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Rybany	0	3

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.2.1	Bezpečnosť	Počet nainštalovaných kamier	výsledok	počet	obec Rybany	0	15
		Zníženie kriminality	dopad	%	obec Rybany	0	30

		Pokrytie územia	dopad	%	obec Rybany	0	60
--	--	-----------------	-------	---	-------------	---	----

6.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.
------------------	---

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.	% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Rybany	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Rybany	20	40
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Rybany	10	20
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.	on-line dostupnosť 20 základných verejných služieb	dopad	%	obec Rybany	5	30
		Počet potrebných dokumentov pri vybavení agendy spojenej s vybranou životnou udalosťou	výsledok	Počet	obec Rybany	3	1
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Rybany	5	30
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Rybany	10	20
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Rybany	20	40

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.
------------------	--

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Rybany	0	1
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Rybany	0	1
		% pracovníkov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Rybany	50	100
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rybany	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Rybany	0	1
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Rybany	10	20
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rybany	0	5
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Rybany	0	1
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Rybany	5	30
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Rybany	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Rybany	20	40
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Rybany	10	20

**Realizačná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
obce Rybany
2025 - 2034**

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE RYBANY

Obecný úrad zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PHRSR a Akčných plánov. Obecný úrad v súčinnosti s poslancami OZ a zriadenými komisiami pripravuje vízie, stratégie, iniciuje aktivity strategického rozvoja obce, vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja, vypracováva program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vedie databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora, pomáha a vytvára podmienky na ich činnosť. Úrad analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidlá, pri príprave spolupracuje s vecnými útvarmi a externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty, sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom, monitoruje realizáciu projektov.

Koordinácia efektívnej a účinnej implementácie PHRSR obce bude zabezpečená prostredníctvom príslušných komisií OZ.

Obecné zastupiteľstvo kontroluje dosahovanie stanovených cieľov PHRSR obce Rybany . Pravidelne sleduje a hodnotí výsledky implementácie PHRSR. Orgány a inštitúcie štátnej správy všetkých oblastí spoločensko-ekonomického a kultúrneho života, ktoré realizáciou svojich rozvojových aktivít prispievajú k napĺňaniu cieľov PHRSR obce a vstupujú do partnerstiev územnej spolupráce. Podnikateľské subjekty, združenia podnikateľských subjektov, zamestnávateľia – koordinujúce aktivity na napĺňanie cieľov PHRSR a vstupujúce do partnerstiev na mimosektorovej báze, podnikateľský subjekt – samospráva – tretí sektor. Záujmové spolky a združenia, občianske združenia – realizujúci svoje rozvojové aktivity v koordinácii s obcou Rybany , v súlade s opatreniami a aktivitami PHRSR obce Rybany , podporujúcimi vyvážený regionálny rozvoj územia obce. Ostatní socio-ekonomickí partneri – podieľajúcich sa na realizovaní akčných plánov v súlade s PHRSR obce Rybany na roky 2025 - 2034.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie akčných plánov obce Rybany

Implementácia PHRSR obce Rybany sa bude realizovať aj prostredníctvom konkrétnych Akčných plánov. Akčné plány PHRSR by mali byť priamo napojené na rozpočet obce a zároveň reflektujú kompetencie obce.

Návrh systému riadenia a implementácie akčných plánov PHRSR obce Rybany je nasledovný:

- Obecné zastupiteľstvo monitoruje implementáciu akčných plánov obce Rybany . Posudzuje a schvaľuje návrhy na zmenu a doplnenie akčných plánov.
- Realizáciu konkrétnych projektov Akčného plánu obce Rybany budú zabezpečovať pracovníci úradu a starosta obce.
- Kontrolným orgánom budú poverené jednotlivé komisie Obecného zastupiteľstva obce Rybany .

Realizácia vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov samosprávy. Na tento účel sa doporučuje zriadiť nasledovné orgány s prepojením na vlastné ľudské zdroje:

Výbor pre PHRSR

Poradný orgán zložený zo starostu a poslancov obecného zastupiteľstva. Úlohou výboru bude v intervale minimálne dva krát do roka posúdiť Správu o realizácii PHRSR a stav finančného čerpania prostriedkov, dopadovú analýzu PHRSR, plán na ďalšie obdobie a navrhovať stratégiu rozvoja a doplnenie úloh a opatrení, ktoré neboli uvedené v PHRSR.

Komisia strategického rozvoja

Výkonný útvar, zabezpečujúci plánovanie a realizáciu úloh PHRSR. Úlohou útvaru bude: vypracovávať Opatrenia, koordinovať Opatrenia, monitorovať realizáciu Projektov, vypracovávať dopadové analýzy Projektov, spolupracovať s inými partnermi doma

a v zahraničí na realizácii Projektov, vyhľadávať potenciálne zdroje a partnerstvá na realizáciu úloh PHRSR, dohliadať nad ekonomickým čerpaním Projektových prostriedkov, zbierať podklady o Projektoch v rámci PHRSR realizovaných inými subjektami, viesť aktuálnu analýzu demografie a štruktúry ekonomických charakteristík obce, sledovať podnikateľskú klímu a vzájomný vzťah odvetví v obci, poskytovať asistenciu podnikom vytváraním všestranných komunikačných kanálov, atď.

Koordinátor pre stratégiu

Bude mať za úlohu: fungovať ako výkonný tajomník, koordinovať realizáciu PHRSR, predkladať správy, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PHRSR, koordinovať stretnutia, podnety, požiadavky predstaviteľov rozhodujúcich odvetví na území obce, zaznamenávať dôležité trendy v hospodárstve majúce dopad na vývoj obce, podieľať sa na budovaní verejno-súkromných partnerstiev, zúčastňovať sa na dôležitých domácich a zahraničných stretnutiach, konferenciách, zameraných na rozvoj obce.

Vlastní zamestnanci

Do realizácie PHRSR budú zapojení aj ostatní zamestnanci.

7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PHRSR patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu i jednotlivých projektov. Základom nového strategického prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia pre programové obdobie 2025 - 2034 je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky intervencií. Jednotné a správne porozumenie nového výsledkovo orientovaného prístupu k politike súdržnosti EÚ je kľúčovým faktorom efektívnej prípravy a realizácie programového obdobia 2025 - 2034. Premenu plánovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov. Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je teda zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov programu a na dosahovanie cieľov programu. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie programu daný aj externými faktormi mimo dosahu programu. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny alebo výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe programu kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie zvoleného výsledku a rozhodnúť, ktoré z nich budú predmetom programu. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku t.j. reálneho dopadu (dosahu) programu na zmenu sociálno-ekonomickej reality možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov.

Dopady nebudú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne zvolenými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces učenia, zdokonaľovania a zvyšovania transparentnosti verejných politík tým, že analyzuje unikátnu špecifickú situáciu hodnoteného programu. Hľadá súvislosti, ktoré nie sú evidentné a dopady, ktoré neboli plánované, poskytuje relevantné dôkazy. Stanovenie vhodných výstupových a najmä výsledkových merateľných ukazovateľov je kľúčové, aby bolo možné merať a spätne vyhodnotiť dosahovanie plánovanej zmeny sociálno-ekonomickej reality. Výstupové merateľné ukazovatele pre všetky prioritné osi PHRSR je potrebné definovať v závislosti od plánovaných aktivít a projektov, ktoré prispievajú k dosahovaniu plánovaného výsledku. Zvoliť by mali len tie merateľné ukazovatele, ktoré vystihujú podstatu výstupov priorít a prioritných osí PHRSR. Cieľové hodnoty predstavujú kvalifikovaný odhad, ktorý môže byť v prípade potreby upravený na základe vývoja implementácie. Pri stanovovaní cieľových hodnôt je vhodné vychádzať zo skúseností s implementáciou podobných projektov v minulosti, z dostupných cenníkov, prípadne smerných ukazovateľov (tzv. benchmarkov).

Monitoring

Významným predpokladom pre úspešné napĺňanie cieľov PHRSR obce Rybany je posilnenie postavenia miestnej samosprávy pri implementácii samotného programu. Zároveň je potrebné, aby miestna samospráva aktívne iniciovala vznik partnerstiev (spolupráce) s významnými socioekonomickými aktérmi pôsobiacimi na území obce. Úlohou miestnej samosprávy je pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie plnenia PHRSR obce Rybany. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie cieľov Programu a projektov s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre obec Rybany vstupy pre rozhodovanie pre účely zlepšenia implementácie PHRSR, vypracovávanie priebežných správ a záverečnej správy o vykonávaní PHRSR a podklady pre rozhodovanie obecného zastupiteľstva obce Rybany (napr. v súvislosti s prípadnou revíziou PHRSR). Monitorovanie a hodnotenie zabezpečujú všetky subjekty zúčastnené na riadení

PHRSR v rozsahu zadaných úloh a zodpovedností (definované v PHRSR obce Rybany). V súvislosti s implementáciou PHRSR je monitorovanie na úrovni individuálnych projektov zabezpečované, v rámci príslušných opatrení, zodpovednými projektovými manažermi (projektový manažér, poverený zástupca zodpovedný za realizáciu projektu).

Monitorovanie na úrovni cieľov a prioritných osí PHRSR ako celku bude zabezpečovať OcÚ Rybany. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie PHRSR a pre prijímanie rozhodnutí OcÚ Rybany a Obecného zastupiteľstva. Zároveň sú využívané v procese hodnotenia PHRSR, resp. jeho rôznych aspektov. Monitorovanie (a následne hodnotenie) prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov.

Ciele PHRSR sa definujú a následne kvantifikujú v procese programovania prostredníctvom sústavy merateľných ukazovateľov. Ukazovatele sú záväzné pre všetky subjekty a sú súčasťou PHRSR obce Rybany. Napĺňanie zadaných ukazovateľov predstavuje najdôležitejší nástroj pre monitorovanie a hodnotenie napĺňania cieľov PHRSR. Rámcové merateľné ukazovatele PHRSR sú uvedené na konci programovej časti PHRSR obce Rybany na roky 2025 - 2034. Monitorovanie začína na najnižšom stupni – na úrovni projektu. Pre potreby monitorovania je projekt základnou jednotkou, ktorá je analyzovaná prostredníctvom relevantných zozbieraných údajov.

Hodnotenie

V súlade so systémom riadenia, definovaným v PHRSR, hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie PHRSR a jeho súlad s cieľmi stanovenými v PHRSR a analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a skupiny aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas programového obdobia (roky 2025 - 2034) sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení programového obdobia, tzv. následné hodnotenie. Výsledky sa zverejňujú podľa platných predpisov o prístupe k informáciám. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na interné a externé hodnotenie. Pri internom hodnotení je v procese hodnotenia realizovaný vlastnými (internými) kapacitami subjektu zodpovedného za administratívne zabezpečenie realizácie PHRSR, naopak na externom hodnotení sa podieľa externý subjekt (iná právnická alebo fyzická osoba).

Priebežné hodnotenie

Proces priebežného hodnotenia má formu série hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania Programu až po predloženie Záverečnej správy Programu. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne. Hodnotiace obdobie je obdobie od 1. januára do 31. decembra príslušného roka. Správu z hodnotenie predkladá OcÚ obecnému zastupiteľstvu obce Rybany najneskôr do 6 mesiacov po uplynutí príslušného hodnotiaceho obdobia. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného PHRSR a priebežné správy o implementovaní PHRSR predkladané Obecnému zastupiteľstvu obce Rybany. Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutia OcÚ a Obecné zastupiteľstvo obce Rybany pri riadení realizácie PHRSR s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných ekonomických, sociálnych a environmentálnych cieľov.

Následné hodnotenie

Následné hodnotenie skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania PHRSR a určí osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení PHRSR obce Rybany. Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie PHRSR (tzv. programové obdobie). Programové obdobie začína dňom schválenia Programu príslušným monitorovacím výborom a končí 31.12.2035. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí OcÚ Rybany, ktorý ju do 6 mesiacov od ukončenia programového obdobia predkladá obecnému zastupiteľstvu.

Formulár č. R 5 - Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2025 - 2034		
Typ hodnotenia	Vykonat' prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	v roku 2029	podľa rozhodnutia obce/koordinátora PHRSR a vzniknutej spoločenskej potreby.
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHRSR	v roku 2027, 2029, 2032, 2035	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov pri návrhu na revíziu PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	na konci programovacieho obdobia	na základe rozhodnutia starostu/primátora, kontrolného orgánu obce/mesta, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ...

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN

Obec bude priebežne informovať o realizácii PHRSR prostredníctvom verejných zasadnutí OZ, ako aj prostredníctvom vlastnej www stránky. Na stránke sa budú priebežne publikovať schválené monitorovacie správy, ktoré boli schválené obecným zastupiteľstvom. V prípravnej fáze monitorovacej správy budú môcť zúčastnené strany pripomienkovať predkladaný materiál. Zodpovedný za pravidelné informovanie bude OcÚ Rybany .

Formulár č. R 1 - Komunikačný plán pre fázu realizácie PHRSR

P. č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.	01/2027	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
2.	01/2028	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
3.	01/2029	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
4.	01/2030	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
5.	01/2031	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
6.	01/2032	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
7.	01/2033	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ

8.	01/2034	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
9.	01/2035	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ, Záverečná hodnotiaca správa

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

8 AKČNÝ PLÁN

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomického rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v **tis. €**.

8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer						
Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí.						
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.						
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.					
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba podmienok.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora rozvoja maloobchodných prevádzok - osobné služby, servisné služby.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora rozvoja maloobchodných prevádzok - domáce potreby, ovocie - zelenina.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora zriadenia maloobchodných predajní potravinárskeho tovaru.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, hospodárstva a poľnohospodárstva.						
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.					
Opatrenie 1.2.1	Podpora tradičných odvetví.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	50	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Využitie existujúcej infraštruktúry na rozvoj výrobných prevádzok, remeselná výroba, atď..	1500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Revitalizácia objektov poľnohospodárskej výroby.	2000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora rozvoja ekologickej výroby.	2000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Zabezpečiť finalizáciu poľnohospodárskej produkcie.	1500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

	Modernizácia technologického vybavenia PD.	500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Založenie špeciálnej poľnohospodárskej výroby a distribúcie produkcie.	500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.						
Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.					
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Modernizácia technológie v podnikoch výroby.	1500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.						
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.					
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky	obec Rybany
	Osadenie fotovoltaických panelov na verejné budovy.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Obstaranie fotovoltaiky na budovu ZŠsMŠ.	70	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Obstaranie fotovoltaiky na budovu OclÚ.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Inštalácia batériových uložísk.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rybany

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.										
Cieľ 1.1										
Opatrenie 1.1.1										
Opatrenie 1.1.2										
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, lesného hospodárstva a poľnohospodárstva..										
Cieľ 1.2										
Opatrenie 1.2.1										
Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.										
Cieľ 1.3										
Opatrenie 1.3.1										
Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.										
Cieľ 1.4										
Opatrenie 1.4.1										

8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer	
Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obslužnosť obce Rybany . Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.	
Podprogram 2.1. Komunikácie	
Cieľ 2.1	Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Rybany
	Rekonštrukcia miestnych komunikácií.	1500	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Rekonštrukcia povrchu vozovky štátnej cesty III. tr..	podľa potreby	VÚC TNSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	VÚC TNSK,
	Rekonštrukcia povrchu vozovky štátnej cesty II. tr..	podľa potreby	VÚC TNSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	VÚC TNSK,
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Rybany
	Výstavba cyklotrasy pozdĺž vodného toku Bebrava (mimo ochranné pásmo).	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Rybany
	Dostavba parkovacích miest.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Rybany
	Rekonštrukcia chodníkov pre peších.	1000	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Výstavba chodníkov pre peších.	1000	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	VÚC TNSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	VÚC TNSK,
	Rekonštrukcia premostenia cez rieku Bebrava.	500	VÚC TNSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	VÚC TNSK,
	Rekonštrukcia premostenia cez miestne toky.	1500	VÚC TNSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	VÚC TNSK,
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Optimalizácia dopravného značenia.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Rybany

Podprogram 2.2. Doprava						
Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.					
Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Rybany
	Rekonštrukcia a dostavba autobusovej zastávky na ceste II. a III.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Rybany

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 2.1. Komunikácie										
Cieľ 2.1										
Opatrenie 2.1.1										

Opatrenie 2.1.2									
Opatrenie 2.1.3									
Opatrenie 2.1.4									
Opatrenie 2.1.5									
Opatrenie 2.1.6									
Opatrenie 2.1.7									
Podprogram 2.2. Doprava									
Cieľ 2.2									
Opatrenie 2.2.1									

8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer						
Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasných infraštruktúr - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.						
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.					
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Výstavba plôch IBV.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
Opatrenie 3.2	Rozšírenie verejného osvetlenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Rybany
	Rekonštrukcia verejného osvetlenia – LED osvetlenie.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Rybany
	Vybudovanie verejného osvetlenia na neosvetlených častiach obce.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Rybany
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Rybany
	Rekonštrukcia budovy Domu smútku.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Výstava urnového hája.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Výstavba kolumbária.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Rekonštrukcia oplotenia obecného cintorína.	70	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Rybany
Opatrenie 3.4	Zásobovanie pitnou vodou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	20	ZVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	ZVS, a.s., obec Rybany
	Rekonštrukcia vodovodnej siete.	500	ZVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	ZVS, a.s., obec Rybany
	Rozšírenie zdrojov pitnej vody.	250	ZVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	ZVS, a.s., obec Rybany
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity elektrickej a plynovej rozvodnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia trafostaníc.	podľa potreby	rozpočet ZSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	ZSE, a.s.,
	Dostavba rozvodnej siete plynu.	podľa potreby	Rozpočet SPP, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný	žiadny	SPP, a.s.,

				sektor		
Opatrenie 3.6	Zníženie energetickej náročnosti budov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zateplenie verejných budov a budov vo vlastníctve obce.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Rybany

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Cieľ 3										
Opatrenie 3.1										
Opatrenie 3.2										
Opatrenie 3.3										
Opatrenie 3.4										
Opatrenie 3.5										
Opatrenie 3.6										

8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer						
Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.						
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom					
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšiť enviromentálne povedomie ľudí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Rybany
	Rozšírenie kontajnerov pre jednotlivé komodity	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	stredný	obec Rybany
	Pokračovať v zbere nebezpečných odpadov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Rybany
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Rybany
	Výstavba kontajnerových stojísk.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR, ŠF EÚ	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Rybany
	Doplnenie zberných nádob na kuchynský odpad.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Rybany
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Sanácia čiernych skládok.	50	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Rybany
Opatrenie 4.4	Zberný dvor a obecné kompostovisko.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Rybany
	Výstavba komunitnej kompostárne.	750	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Modernizácia zberného dvora pre separovaný zber.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Obstaranie mechanizácie pre obecné kompostovisko (traktor, vlečka, štiepkovač).	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rybany

	Obstaranie mechanizácie pre zberný dvor.	300	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
Opatrenie 4.5	Výstavba zariadení na odvádzanie odpadových vôd.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba kanalizačnej siete.	2000	ZVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	ZVS, a.s., obec Rybany
	Výstavba centrálnej ČOV.	1500	ZVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	ZVS, a.s., obec Rybany
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	obec Rybany
	Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Výstavba záchytných nádrží a poldrov na zachytávanie zrážkovej vody v k.ú. obce.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Rybany

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Cieľ 4										
Opatrenie 4.1										
Opatrenie 4.2										
Opatrenie 4.3										
Opatrenie 4.4										
Opatrenie 4.5										
Opatrenie 4.6										

8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer						
Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.						
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo						
Cieľ 5.1.	Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva					
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný sektor	nízky	obec Rybany
	Prezentácia a šírenie osvetu v oblasti životného prostredia.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Rybany

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami						
Cieľ 5.2	Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.					
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Údržba a dostavba existujúcej vodovodnej siete.	podľa potreby	ZVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	ZVS, a.s., obec Rybany
	Revitalizácia protizáplavových opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Rybany
	Revitalizácia protizáplavových opatrení na rieke Bebrava a miestnych tokoch.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Revitalizácia odvodňovacích rigolov povrchovej vody z okolitých	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské	verejný sektor	vysoký	obec Rybany

	poľnohospodárskych pozemkov.		subjekty, úvery, iné grantové schémy			
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia korýt vodných tokov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	stredný	obec Rybany
	Spevnenie koryta potokov a rieky Bebrava v intraviláne obce.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Rybany

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia						
Cieľ 5.3.	Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.					
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obmedziť spaľovanie fosílnych palív.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia
	Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia						
Cieľ 5.4.	Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.					
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protieróznych opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Rybany
	Realizácia protieróznych opatrení.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Rybany
	Revitalizácia oddychových zón.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Výstavba obecných parkov.	1000	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Estetizovať areály priemyselnej výroby (odstrániť skládky odpadu, nezastavané plochy pravidelne kosiť a ozeleniť).	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Dotvorenie interakčného prvku – miestne potoky s xerothermnými spoločenstvami na hrane terasy (rozvoj brehových porastov, odstraňovanie burín).	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Vybudovať hydrický biokoridor Bebravy (biologická rekultivácia medzihrádzového priestoru).	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rybany

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo										
Cieľ 5.1.										
Opatrenie 5.1.1										
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami										
Cieľ 5.2										
Opatrenie 5.2.1										
Opatrenie 5.2.2										
Opatrenie 5.2.3										
Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia										
Cieľ 5.3.										
Opatrenie 5.3.1										

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia									
Cieľ 5.4.									
Opatrenie 5.4.1									
Opatrenie 5.4.2									

8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.						
Podprogram 6.1. Sociálne služby						
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.1.1	Obyvatelia v dôchodkovom veku.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Poskytovanie služby SOS hodinek.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec Rybany
	Poskytovanie služby rozvoju obedov obyvateľov v seniorskom veku.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vyšoký	obec Rybany
	Výstavba priestorov pre klub dôchodcov.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vyšoký	obec Rybany
	Výstavba denného stacionáru.	300	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vyšoký	obec Rybany
	Poskytovanie terénnej opatrovateľskej služby.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vyšoký	obec Rybany
Opatrenie 6.1.2	Mladé rodiny s deťmi.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora mladých rodín s deťmi.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vyšoký	obec Rybany
	Výstavba komunitného centra.	750	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vyšoký	obec Rybany
	Výstavba priestorov pre stretávanie obyvateľov v teenagerskom veku.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vyšoký	obec Rybany
	Zriadenie priestorov pre stretávanie matiek s deťmi.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vyšoký	obec Rybany
	Výstavba nájomných bytov.	2500	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vyšoký	obec Rybany

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby						
Cieľ 6.2.	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Rybany
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Rybany
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zateplenie budovy zdravotného strediska.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vyšoký	obec Rybany

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti						
Cieľ 6.3	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.					
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	podľa potreby	-	verejný, tretí sektor	nízky	obec Rybany
Opatrenie	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávanie individuálnych					

6.3.2		akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 6.1. Sociálne služby										
Cieľ 6.1										
Opatrenie 6.1.1										
Opatrenie 6.1.2										
Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby										
Cieľ 6.2.										
Opatrenie 6.2.1										
Opatrenie 6.2.2										
Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti										
Cieľ 6.3										
Opatrenie 6.3.1										
Opatrenie 6.3.2										
Opatrenie 6.3.3										

8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.						
Podprogram 7.1. Vzdelávanie						
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.					
Opatrenie 7.1.1	Obnova a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Revitalizácia a rekonštrukcia budovy MŠ.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Modernizácia vykurovacieho systému MŠ.	70	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
Opatrenie 7.1.2	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Rybany
	Rekonštrukcia budovy ZŠ.	1500	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Oprava a údržba budov vrátane interiérového vybavenia (podlahy, elektrická inštalácia).	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Rekonštrukcia školskej infraštruktúry.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Materiálno technické vybavenie.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Modernizácia školskej knižnice.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Modernizácia školských učební.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rybany

			EÚ, MŠ SR			
Opatrenie 7.1.3	Podpora záujmovej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zriadenie priestorov pre CVČ/ZUŠ.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	obec Rybany
Opatrenie 7.1.4	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	obec Rybany
	Modernizácia vybavenia jedálne ZŠsMŠ.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
Opatrenie 7.1.5	Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia a zníženie energetickej náročnosti budovy telocvične.	750	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Rybany

Podprogram 7.2. Šport						
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.					
Opatrenie 7.2.1	Výstavba športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	100	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Rybany
	Rekonštrukcia futbalového areálu.	1500	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Výstavba dopravného ihriska.	300	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Výstavba detského ihriska.	50	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	stredný	obec Rybany

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 7.1. Vzdelávanie										
Cieľ 7.1.										
Opatrenie 7.1.1										
Opatrenie 7.1.2										
Opatrenie 7.1.3.										
Opatrenie 7.1.4										
Opatrenie 7.1.5										
Podprogram 7.2. Šport										
Cieľ 7.2.										
Opatrenie 7.2.1										
Opatrenie 7.2.2										

8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer	
Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch.	
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra	
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrne-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na

	rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.					
Opatrenie 8.1.1	Výstavba a revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Rybany
	Modernizácia kultúrnej infraštruktúry Domu kultúry Rybany.	750	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Modernizácia a revitalizácia sályy.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Digitalizácia obecnej knižnice.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Materiálno technické vybavenie kultúrneho domu.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok – kaštieľ a areály.	1500	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Výstavba izby kultúrnych tradícií.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	nízky	obec Rybany
	Rekonštrukcia amfiteátra, prekrytého pódia a prístrešku.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Rybany

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie						
Cieľ 8.2	Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.					
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Rybany
	Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Rybany

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry						
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.					
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Rybany
	Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Rybany
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Rybany
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Rybany
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Rybany

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra										
Cieľ 8.1										
Opatrenie 8.1.1										
Opatrenie 8.1.2										
Opatrenie 8.1.3										
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie										
Cieľ 8.2										

Opatrenie 8.2.1										
Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry										
Cieľ 8.3										
Opatrenie 8.3.1										
Opatrenie 8.3.2										

8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer						
Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa stala strediskom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky.						
Podprogram 9.1. Propagácia obce						
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.					
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Rybany
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Rybany
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce,	verejný sektor	nízky	obec Rybany
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúl v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Budovanie a inštalácia tabúl informujúcich o atrakciách obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
	Budovanie a inštalácia tabúl propagujúcich kultúrne hodnoty obce.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.						
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.					
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atrakcií v obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vyšoký	obec Rybany
	Výstavba náučného chodníka.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vyšoký	obec Rybany

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.						
Cieľ 9.3	Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.					
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Rybany
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Rybany

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 9.1. Propagácia obce										
Cieľ 9.1										
Opatrenie 9.1.1										
Opatrenie 9.1.2										
Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.										
Cieľ 9.2										
Opatrenie										

9.2.1										
Podprogram 9.3. Cestovný ruch.										
Cieľ 9.3										
Opatrenie 9.3.1										
Opatrenie 9.3.2										

8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer						
Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na obecnom úrade. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.						
Podprogram 10.1. Administratíva						
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci					
Opatrenie 10.1.1	Modernizácia vnútorného vybavenia Obecného úradu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Komplexná rekonštrukcia budovy obecného.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Výstavba bezbariérového prístupu do obecného úradu.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Rekonštrukcia obecného rozhlasu.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Spracovanie územného plánu obce.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rybany

Podprogram 10.2. Bezpečnosť						
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.					
Opatrenie 10.2.1	Bezpečnosť.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Inštalácia kamerového systému v priestore OcÚ.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Inštalácia kamerového systému v priestore cintorína.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Rekonštrukcia a modernizácia požiarnej zbrojnice, požiarnej techniky a celkového vybavenia požiarnej zbrojnice.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Inštalácia kamerového systému v centrálnom priestore obce a kultúrnych pamiatkach.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rybany

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 10.1. Administratíva										
Cieľ 10.1.										
Opatrenie 10.1.1										
Podprogram 10.2. Bezpečnosť										
Cieľ 10.2.										
Opatrenie 10.2.1										

8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer	
Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.	
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.	
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.
Opatrenie	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.

11.1.1		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Technické zabezpečenie IS.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Rybany
	Výstavba solárnych lavičiek v centre obce.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Rybany
	Zlepšenie pokrytia signálom mobilných operátorov.	Podľa potreby	Mobilní operátori	Súkromný sektor	žiadny	Mobilní operátori
	Výstavba verejného prístupového bodu.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Rybany
	Výstavba optickej siete.	Podľa potreby	Telekomunikační operátori	Súkromný sektor	žiadny	Telekomunikační operátori
	Kybernetická bezpečnosť.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Rybany
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.	1	rozpočet obce	verejný sektor	vysoký	obec Rybany

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.						
Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.					
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na získanie ECDL spôsobilosti pre pracovníkov miestnej samosprávy.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	žiadny	obec Rybany
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
	Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.										
Cieľ 11.1										
Opatrenie 11.1.1										
Opatrenie 11.1.2										
Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.										
Cieľ 11.2										
Opatrenie 11.2.1										
Opatrenie 11.2.2										
Opatrenie 11.2.3										

**Finančná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
obce Rybany
2025 - 2034**

9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu atď..

Formulár č. F 5 – Indikatívny rozpočet - sumarizácia

tis. €	Rok										
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Spolu
I. Hospodárska politika	3195	3426	4426	4426	1732	1500	500	500	0	0	19704
PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO.....	2081	2081	2456	2456	375	375					9825
PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	643	643	1143	1143	1000	1000	500	500			6570
PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	368	436	561	561	194	125					2245
PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	13	13	13	13	0	0	0	0	0	0	52
PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	75	238	238	238	163						950
PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	15	16	16	16	0						62
II. Sociálna politika	3371	3558	3558	3558	188	0	70	70	70	70	14513
PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTN.	1155	1155	1155	1155							4620
PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	1393	1581	1581	1581	188		70	70	70	70	6602
PROGRAM 8. KULTÚRA	823	823	823	823	0	0	0	0	0	0	3291
III. Environmentálna politika	1278	2083	2338	2338	1060	255	0	0	0	0	9351
PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	1278	1278	1533	1533	255	255					6130
PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE		805	805	805	805						3221
Zdroj: vlastné spracovanie											

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných Projektových zámerov v réžii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zámery realizovať, kto by mal byť žiadateľov, určuje predpokladané časové rámce v **tis. €**.

Pravidlá financovania cieľa investovanie do zamestnanosti a rastu – pre prijímateľov v rámci menej rozvinutých regiónov (všetky kraje sr s výnimkou bratislavského kraja) a pre prijímateľov kohézneho fondu

K podielu EFRR, ESF+, FST a KFvo výške 85,00 % (70,00 % pre technickú pomoc) z celkových oprávnených výdavkov je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu v závislosti od kategórie prijímateľa a miesta realizácie/implementácie operácií (platí len pre základné pravidlá financovania pre KF).

Prehľad pravidiel financovania v rámci menej rozvinutých regiónov a KF podľa jednotlivých zdrojov financovania a kategórie prijímateľov sú v nasledujúcich tabuľkách.

Tabuľka Základné pravidlá financovania pre EFRR, ESF+ a FST

Kategória prijímateľa Zdroj financovania		1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	15,00 %	7,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Základné pravidlá financovania pre KF

Kategória prijímateľa Zdroj financovania		1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis celé územie SR s výnimkou okresu Bratislava	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	KF	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje ⁵	Štátny rozpočet	15,00 %	7,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Podiel prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky podľa čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ v platnom znení bez ohľadu na právny status, v rámci schém pomoci de minimis/štátnej pomoci resp. podľa pravidiel pomoci de minimis/štátnej pomoci (subjekt v zmysle časti 1 písm. c)) sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou v príslušnej schéme resp. pravidlách pomoci de minimis/štátnej pomoci. V prípade, ak intenzita pomoci presahuje maximálnu výšku finančného príspevku z EÚ, bude tento rozdiel dofinancovaný zo štátneho rozpočtu.

Národné verejné zdroje zahŕňajú zdroje štátneho rozpočtu a zdroje prijímateľa zo sektora verejnej správy.

Prijímateľ, ktorý je podľa § 3 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. zapísaný a zaradený v registri organizácií, alebo v zozname subjektov verejnej správy vedenom Štatistickým úradom SR medzi subjekty verejnej správy v súlade s jednotnou metodikou platnou pre EÚ (ESA 2010), vykazuje vlastné zdroje na spolufinancovanie ako verejné zdroje. Ostatní prijímatelia vykazujú vlastné zdroje na spolufinancovanie ako súkromné zdroje.

Tabuľka Pravidlá financovania pre podporu pre najodkázanejšie osoby z ESF+ (čl. 10 nariadenia (EÚ) 2021/1057)

Kategória prijímateľa Zdroj financovania		1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis ⁴
Zdroje EÚ	ESF+	90,00 %	90,00 %	x,xx %
Národné zdroje ⁵	Štátny rozpočet	10,00 %	2,00 %	y,yy %
	Prijímateľ ⁶	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Pravidlá financovania pre podporu oblasti sociálnej inovácie z ESF+ (čl. 14 nariadenia (EÚ) 2021/1057)

Zdroj financovania	Katégoria prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis ⁴
Zdroje EÚ	ESF+	95,00 %	95,00 %	x,xx %
Národné zdroje ⁵	Štátny rozpočet	5,00 %	0,00 %	y,yy %
	Prijímateľ ⁶	0,00 %	5,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Pravidlá financovania technickej pomociv rámci menej rozvinutých regiónov (všetky kraje SR s výnimkou Bratislavského kraja) a KF

Zdroj financovania	Katégoria prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis ⁴
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST KF	70,00 %	70,00 %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	30,00 %	22,00 %
	Prijímateľ	0,00 %	8,00 %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %

V rámci projektov vybraných prijímateľov kategórie 1b) sa aplikujú špecifické pravidlá financovania (nasledujúca tabuľka). Ide o :

- verejné vysoké školy/univerzity a verejné výskumné inštitúcie, ktoré realizujú operácie národného významu, t. j. projekty implementované v rámci špecifického cieľa RSO1.1 Rozvoj a rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívanie pokročilých technológií a špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko zameraných na podporu vedy, výskumu a inovácií, ktoré budú špecifikované a doplnené do tohto materiálu na základe finálnej verzie Programu Slovensko;
- **prijímateľov územnej samosprávy – obce/mestá, ktoré sú identifikované v aktuálnom vydaní Atlasu rómskych komunít s prítomnosťou rómskych osídlení, pričom konkrétny zoznam oprávnených žiadateľov, zostavený na základe vybraných objektívnych kritérií zaostávania a marginalizácie, bude určený výzvou/vyzvaním vyhlásenou/vyhláseným poskytovateľom. Kritéria budú určené v závislosti od obsahového zamerania výzvy/vyzvania. Zoznam vybraných špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko, v rámci vyčlenenej indikatívnej alokácie pre marginalizované rómske komunity, bude špecifikovaný a do tohto materiálu doplnený na základe finálnej verzie Programu Slovensko;**
- prijímateľov projektov zameraných na financovanie aktivít so 100 % koeficientom na výpočet podpory poskytovanej na ciele v oblasti zmeny klímy. Zoznam vybraných špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko bude špecifikovaný a do tohto materiálu doplnený na základe finálnej verzie Programu Slovensko;
- prijímateľov v rámci projektov ESF+, ktorí sú registrovaní ako poskytovatelia sociálnych služieb podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Ide o projekty v rámci cieľa politiky 4/priorita 5 Programu Slovensko;
- prijímateľov, školy a školské zariadenia zaradené do siete škôl a školských zariadení SR, ktoré majú oprávnenie uskutočňovať výchovu a vzdelávanie podľa zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v rámci projektov ESF+.

Tabuľka Špecifické pravidlá financovania pre EFRR, ESF+, FST a KF

Zdroj financovania	Katégoria prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST KF	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	15,00 %	15,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	0,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Pravidlá financovania v rámci projektov cieľa politiky 4/priority 5/špecifického cieľa k) zlepšovanie rovného a včasného prístupu ku kvalitným, udržateľným a cenovo dostupným službám vrátane služieb, ktoré podporujú prístup k bývaniu a individualizovanú starostlivosť vrátane zdravotnej starostlivosti; modernizácia systémov sociálnej ochrany, vrátane podpory prístupu k sociálnej ochrane, s osobitným zameraním na deti a znevýhodnené skupiny; zlepšovanie prístupnosti, a to aj pre osoby so zdravotným postihnutím, účinnosti a odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti a služieb dlhodobej starostlivosti Programu Slovensko pre subjekty vykonávajúce opatreniasociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Zdroj financovania		Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ		ESF+	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje		Štátny rozpočet	15,00 %	10,00 %	y,yy %
		Prijímateľ	0,00 %	5,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky		Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Integrovaný územný rozvoj bude podporovaný z fondov Európskej únie v súlade s článkom 22 Návrhu nariadenia o EFRR, ESF+, KF a ENFR. Podpora bude:

- určená pre rozvoj jasne zadefinovaného územia (bez obmedzenia od lokálnej, cez sub-regionálnu až po regionálnu úroveň),
- vychádzať z integrovanej stratégie jeho rozvoja, tzv. Integrovanej územnej stratégie,
- založená na integrácii rôznorodých operácií v rámci investičných balíkov.

Komplementarita s vnútroštátnymi nástrojmi podpory

K napĺňaniu cieľov jednotlivých priorít SPR budú komplementárne prispievať aj zdroje z rôznych vnútroštátnych nástrojov. V súčasnosti existujúce vnútroštátne nástroje podpory majú obmedzenú platnosť, tzn. nie je možné potvrdiť, že budú využívané počas celého obdobia 2021 – 2027. Ide napr. o nasledovné komplementárne zdroje:

CP 3 – dotácie na podporu cyklo dopravy a cykloturistiky (zákon č. 151/2019 Z. z. o podpore **rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky**, trvalý finančný mechanizmus na implementáciu Národnej stratégie **rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky**, zákon č. 300/2008 Z. z. o organizácii a podpore športu, zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu, ako aj zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja,

CP 4 – programy realizované Ústredím práce sociálnych vecí a rodiny alebo úradom práce (prístup k zamestnaniu), dotácia v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, dotácie a programy Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (dotácie na rozvoj, sociálna podpora žiakov, vedecké činnosti, **regionálne školstvo**), dotácia na podporu rozvoja **sociálnych služieb a v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately**, dotácia na obstaranie nájomných bytov, určených na sociálne bývanie, dotácia na podporu **rozvoja sociálnych služieb** a pod.,

CP 5 – zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu, Fond na podporu športu a **príspevky a dotácie na rozvoj športu** v zmysle Zákona o športe č. 440/2015 Z. z., program **Ministerstva kultúry SR „Obnovme si svoj dom“**, **Fond na podporu umenia**. Dotácie MIRRI SR v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov.

Komplementárnosť a synergie medzi fondmi, na ktoré sa vzťahuje Partnerská dohoda, AMIF, ISF, BMVI, a inými nástrojmi Únie

V rámci **Cieľa politiky 3** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Plán obnovy a odolnosti SR v oblasti železničnej infraštruktúry (TEN-T, ako aj regionálne trate), synergie budú nastavené na úrovni projektov.

Horizont Európa v oblasti udržateľnej a inteligentnej mobility.

Nástroj na prepájanie Európy v oblasti financovania dopravnej infraštruktúry a v oblasti nízkoúhlíkovej mobility.

Ciele v oblasti modernizácie a výstavby infraštruktúry vnútrozemskej vodnej dopravy sa budú realizovať prostredníctvom tohto nástroja.

V rámci **Cieľa politiky 4** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Plán obnovy a odolnosti SR v oblasti zdravotnej starostlivosti (dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť a starostlivosť o duševné zdravie) a zároveň v oblasti vzdelávania (inkluzívne vzdelávanie na všetkých stupňoch, zmena kurikula, dobudovanie školskej infraštruktúry).

Erasmus+ v oblasti investícií do vzdelávania a odbornej prípravy, vrátane inklúzie a celoživotného vzdelávania.

EU4Health v oblasti zlepšenia kvality a dostupnosti zdravotnej starostlivosti.

Fond pre azyl, migráciu a **integráciu v oblasti zvyšovania sociálno-ekonomickej integrácie marginalizovaných skupín** a štátnych príslušníkov tretích krajín.

Fond pre vnútornú bezpečnosť v oblasti predchádzania a boja proti drogovej kriminalite, ale aj predchádzania a boja proti radikalizácii.

V rámci **Cieľa politiky 5** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Horizont Európa v oblasti zvýšenia bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov miest a obcí, a to v oblastiach ochrany zdravia, života a majetku občanov a prevencie kriminality.

Kreatívna Európa v oblasti rozvoja kultúrneho dedičstva.

Erasmus+ v oblasti podpory rozvoja menej rozvinutých regiónov prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy.

Fond pre vnútornú bezpečnosť v oblasti zabezpečenia bezpečnosti pre občanov

9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.								
Opatrenie 1.1.2.									
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.								
Opatrenie 1.2.1	8 050	5 233	3 924	1 308	1 308	0	0	2 818	0
Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.								
Opatrenie 1.3.1	1 500	975	731	244	244	0	0	525	0
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.								
Opatrenie 1.4.1	275	275	234	41	19	0	22	0	0
Spolu	9 825.00	6 483	4 889	1 593	1 571	0	22	3 343	

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	2081,25	1377	1040	337	332	0	6	704	0
2026	2081,25	1377	1040	337	332	0	6	704	0

2027	2456,25	1621	1222	398	393	0	6	836	0
2028	2456,25	1621	1222	398	393	0	6	836	0
2029	375,00	244	183	61	61	0	0	131	0
2030	375,00	244	183	61	61	0	0	131	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	9825,00	6483	4889	1593	1571	0	22	3343	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Zdroje financovania EÚ

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		

	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúry								
Opatrenie 2.1.1	1 510	1 510	1 284	227	106	0	121	0	0
Opatrenie 2.1.3	505	505	429	76	35	0	40	0	0
Opatrenie 2.1.4	505	505	429	76	35	0	40	0	0
Opatrenie 2.1.5	2 010	2 010	1 709	302	141	0	161	0	0
Opatrenie 2.1.6	2 000	2 000	1 700	300	140	0	160	0	0
Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.								
Opatrenie 2.1.1	50	50	43	8	4	0	4	0	0
Spolu	6 580,00	6 580	5 593	987	461	0	526	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G			
2025	642,50	643	546	96	45	0	51	0	0
2026	642,50	643	546	96	45	0	51	0	0
2027	1142,50	1143	971	171	80	0	91	0	0
2028	1142,50	1143	971	171	80	0	91	0	0
2029	1000,00	1000	850	150	70	0	80	0	0
2030	1000,00	1000	850	150	70	0	80	0	0
2031	500,00	500	425	75	35	0	40	0	0
2032	500,00	500	425	75	35	0	40	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	6570,00	6570	5585	986	460	0	526	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Zdroje financovania EÚ

Operačný program Slovensko

Plán obnovy a odolnosti

Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov
	Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov
	Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e
	Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám
	Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd
	Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo
	Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb
	Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží

Zlepšenie kvality ovzdušia

Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility

Prioritné oblasti podpory z ENRAF:
podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov,
podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh

Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Fond spravodlivej transformácie (FST)

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.								
Opatrenie 3.2	700	700	595	105	49	0	56	0	0
Opatrenie 3.3	275	275	234	41	19	0	22	0	0
Opatrenie 3.4	770	770	655	116	54	0	62	0	0
Opatrenie 3.6	500	500	425	75	35	0	40	0	0
Spolu	2 245.00	2 245	1 908	337	157	0	180	0	

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G			
2025	367,50	368	312	55	26	0	29	0	0
2026	436,25	436	371	65	31	0	35	0	0
2027	561,25	561	477	84	39	0	45	0	0
2028	561,25	561	477	84	39	0	45	0	0
2029	193,75	194	165	29	14	0	16	0	0
2030	125,00	125	106	19	9	0	10	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	2245,00	2245	1908	337	157	0	180	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
5. Európa bližšie k občanom	Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Fond spravodlivej transformácie (FST)

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 4.3	50	50	43	8	4	0	4	0	0
Opatrenie 4.4	1 560	1 560	1 326	234	109	0	125	0	0
Opatrenie 4.5	3 500	3 500	2 975	525	245	0	280	0	0
Opatrenie 4.6	1 020	1 020	867	153	71	0	82	0	0
Spolu	6 130,00	6 130	5 211	920	429	0	490	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH

2025	1277,50	1278	1086	192	89	0	102	0	0
2026	1277,50	1278	1086	192	89	0	102	0	0
2027	1532,50	1533	1303	230	107	0	123	0	0
2028	1532,50	1533	1303	230	107	0	123	0	0
2029	255,00	255	217	38	18	0	20	0	0
2030	255,00	255	217	38	18	0	20	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	6130,00	6130	5211	920	429	0	490	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov
	Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov
	Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e
	Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám
	Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd
	Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo
	Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb,
	Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych zátŕaží
	Zlepšenie kvality ovzdušia
	Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility
5. Európa bližšie k občanom	Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh
	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
	Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy
	a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 5.2	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 5.2.2	1 010	1 010	859	152	71	0	81	0	0
Opatrenie 5.2.3	505	505	429	76	35	0	40	0	0

Cieľ 5.4.	Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami.								
Opatrenie 5.4.1	201	201	171	30	14	0	16	0	0
Opatrenie 5.4.2	1 505	1 505	1 279	226	105	0	120	0	0
Spolu	3 221,00	3 221	2 738	483	225	0	258	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	805,25	805	684	121	56	0	64	0	0
2026	805,25	805	684	121	56	0	64	0	0
2027	805,25	805	684	121	56	0	64	0	0
2028	805,25	805	684	121	56	0	64	0	0
2029	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	3221,00	3221	2738	483	225	0	258	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa Fond spravodlivej transformácie (FST)	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov
	Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov
	Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e
	Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám
	Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd
	Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo
	Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb,
	Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží
	Zlepšenie kvality ovzdušia
	Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility
	Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.								
Opatrenie 6.1.1	370	370	315	56	26	0	30	0	0
Opatrenie 6.1.2	4 000	4 000	3 400	600	280	0	320	0	0
Cieľ 6.2	Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.								
Opatrenie 6.2.2	250	250	213	38	18	0	20	0	0
Spolu	4 620.00	4 620	3 927	693	323	0	370	0	

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G			
2025	1155,00	1155	982	173	81	0	92	0	0
2026	1155,00	1155	982	173	81	0	92	0	0
2027	1155,00	1155	982	173	81	0	92	0	0
2028	1155,00	1155	982	173	81	0	92	0	0
2029	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	4620,00	4620	3927	693	323	0	370	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce
	Kvalitné inkluzívne vzdelanie
	Záruka pre mladých
	Aktívne začlenenie a dostupné služby
	Potravinová a materiálna deprivácia
5. Európa bližšie k občanom	Sociálne inovácie a experimenty
	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
	Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov

Fond spravodlivej transformácie (FST)

Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.								
Opatrenie 7.1.1	280	280	238	42	20	0	22	0	0
Opatrenie 7.1.2	3 120	3 120	2 652	468	218	0	250	0	0
Opatrenie 7.1.3	502	502	427	75	35	0	40	0	0
Opatrenie 7.1.5	750	750	638	113	53	0	60	0	0
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.								
Opatrenie 7.2.1	1 950	1 950	1 658	293	137	0	156	0	0
Spolu	6 602,00	6 602	5 612	990	462	0	528	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G			
2025	1393,00	1393	1184	209	98	0	111	0	0
2026	1580,50	1581	1343	237	111	0	126	0	0
2027	1580,50	1581	1343	237	111	0	126	0	0
2028	1580,50	1581	1343	237	111	0	126	0	0
2029	187,50	188	159	28	13	0	15	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	70,00	70	60	11	5	0	6	0	0
2032	70,00	70	60	11	5	0	6	0	0
2033	70,00	70	60	11	5	0	6	0	0
2034	70,00	70	60	11	5	0	6	0	0
Spolu	6602,00	6602	5612	990	462	0	528	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce Kvalitné inkluzívne vzdelanie Záruka pre mladých Aktívne začlenenie a dostupné služby Potravinová a materiálna deprivácia Sociálne inovácie a experimenty
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno–historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.								
Opatrenie 8.1.1	1 290	1 290	1 097	194	90	0	103	0	0
Opatrenie 8.1.2	1 750	1 750	1 488	263	123	0	140	0	0
Opatrenie 8.1.3	250	250	213	38	18	0	20	0	0
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.								
Opatrenie 8.3.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Spolu	3 291,00	3 291	2 797	495	230	0	264	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	822,60	823	699	123	58	0	66	0	0
2026	822,60	823	699	123	58	0	66	0	0
2027	822,60	823	699	123	58	0	66	0	0

2028	822,60	823	699	123	58	0	66	0	0
2029	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	3291,00	3291	2797	495	230	0	264	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.								
Opatrenie 9.1.1	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Opatrenie 9.1.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.								
Opatrenie 9.2.1	50	50	43	8	4	0	4	0	0
Spolu	52,00	52	43	10	4	0	6	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
13,10	13	11	2	1	0	2	0	0	
13,10	13	11	2	1	0	2	0	0	
12,60	13	11	2	1	0	1	0	0	

12,60	13	11	2	1	0	1	0	0
0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
52,00	52	43	10	4	0	6	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci								
Opatrenie 10.1.1	650	650	553	98	46	0	52	0	0
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.								
Opatrenie 10.2.1	300	300	255	45	21	0	24	0	0
Spolu	950,00	950	808	143	67	0	76	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	75,00	75	64	11	5	0	6	0	0
2026	237,50	238	202	36	17	0	19	0	0
2027	237,50	238	202	36	17	0	19	0	0
2028	237,50	238	202	36	17	0	19	0	0

2029	162,50	163	138	24	11	0	13	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	950,00	950	808	143	67	0	76	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.								
Opatrenie 11.1.1	61	61	52	9	4	0	5	0	0
Opatrenie 11.1.2	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Spolu	12	12	10	2	1	0	1	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		

				zdroje spolu					
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	15,25	15	13	2	1	0	1	0	0
2026	15,50	16	13	2	1	0	1	0	0
2027	15,50	16	13	2	1	0	1	0	0
2028	15,50	16	13	2	1	0	1	0	0
2029	0,25	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	62,00	62	53	9	4	0	5	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce Kvalitné inkluzívne vzdelanie Záruka pre mladých Aktívne začlenenie a dostupné služby Potravinová a materiálna deprivácia Sociálne inovácie a experimenty
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

Finančné zabezpečenie phrsr

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHRSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude

prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHRSR sú:

- vlastné zdroje – rozpočet obce,
- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,
- dotácie z výťažku lotérií,
- financie z Národných Projektov (MPSVR, úrady práce sociálnych vecí a rodiny),
- štrukturálne a fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR (holandské, americké, kanadské,...),
- Svetová banka,
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry, atď.,

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

10 ZÁVER

PHRSR obce Rybany je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce.

PHRSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva podľa potreby.

Predmetný PHRSR obce Rybany bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa:

..... UOZ č.

.....
pečiatka obce

.....
starosta obce

11 POUŽITÁ LITERATÚRA

1. Partnerská dohoda 2021 - 2027
2. Zmluva o fungovaní Európskej únie
3. Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
4. Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy (1997)
5. Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
6. Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
7. Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
8. Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
9. Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
10. Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
11. Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017) 11
12. Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
13. Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
14. Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
15. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
16. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
17. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“
18. RIÚS TNSK 2014-2020
19. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR TNSK),
20. Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
21. Národný program reforiem, máj 2012,
22. Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
23. Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
24. Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
25. Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
26. Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
27. 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunit na Slovensku na roky 2009 – 2015
28. Konceptia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania
29. Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
30. Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
31. Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
32. CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
33. CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
34. CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
35. CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
36. CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
37. CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
38. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
39. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
40. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“ Národný strategický referenčný rámec 2007-2013.
41. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja.
42. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.
43. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
44. Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.
45. Zákon č. 482/2003 Z.z. o štátnej pokladnici.
46. Zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
47. Zákon č. 156/2003 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.
48. VEDA. Encyklopédia Slovenska. VI zv. Veda, Bratislava, 1982.
10. JAROŠ, J. Tectonic styles of the homelands of superficial nappes. Rozpravy ČASV, Řada matematických a přírodních věd, roč. 81, seš. 6, Academia Praha, 1971.
11. LUKNIŠ, M. A KOL. Slovensko – Príroda. Vyd. Obzor, Bratislava, 1972.
12. MAZÚR, M., LUKNIŠ, M. Regionálne geomorfologické členenie SSR, Geogr. Čas., 30, 2, Bratislava, 1978.
13. UPSVAR. Štatistiky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny 1999 – 2004.
14. Interné materiály obce Rybany .
15. Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, REGIONÁLNY ROZVOJ SLOVENSKA VÝCHODISKÁ A SÚČASNÝ STAV , Editori: Mgr. Lubomír Falt'an, CSc., Doc. PhDr. Ján Pašiak, PhD. 2004, 88 s.
16. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Národná stratégia ISPA Slovenskej republiky: životné prostredie, Október 2000.
17. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník IV. Bratislava. 1961.
18. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník XI. Bratislava. 1972.
19. BIĽLY, A. et al. Geologická stavba. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
20. LUKNIŠ, M. Reliéf. In LUKNIŠ, M. et al. Slovensko 2 : Príroda. 1972.
21. HRAŠNA, M., KLUKANOVÁ, A. Inžinierskogeologická rajonizácia. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
22. MAZÚR, E., LUKNIŠ, M.. Geomorfologické jednotky. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
23. MAZÚR, E., ČINČURA, J., KVITKOVIČ, J. Geomorfológia. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
24. <http://www.statistics.sk/mosmis/run.html>

25. <http://www.fns.uniba.sk/zp/knihy/index.htm>
26. Jozef Jakál, Geografický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava, Slovensko KRASOVÉ FORMY A ICH VÄZBA NA VLASTNOSTI RELIEFU A KLÍMY V ZÁPADNÝCH KARPATOCH
27. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/>
28. <http://web.tuke.sk/fberg-kgp/spis/geologia.htm>
29. <http://oldwww.fns.uniba.sk/~krg/prilohy/kgamr/2004/podnedruhy1.htm>
30. Nábělek, F. (I 979): Encyklopédia Slovenska, SAV, Bratislava
31. Kolektív, 2000: Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska. VÚPOP, Societas
32. Pedologica Slovaca, Bratislava, s. 74
33. Mazúr, E. (1980): Atlas SSR, SAV, Bratislava - kapitola pôdy
34. Minár, J. a kolektív (2001): Geografické spektrum 3. PRIF UK Bratislava
35. <http://www.minerally.sk/>
36. Bizudová, M. 1993. Geomorfológia. 1. vyd. Bratislava: UK Bratislava, 1993. 228 s. -
37. Lukniš, M. 1972. Slovensko príroda. 1. vyd. Bratislava: Obzor, 1972. 920 s. -
38. Ciesarik, M. 1994. Geológia. Vysokoškolské skriptá. 1. vyd. Ž. n. Hronom: LF: Katedra prírodného prostredia, 1994. 255 s. ISBN 80-228-0345-6 -
39. Čerman, R. 2003. Zemepisný atlas SR. 1. vyd. Bratislava: Mapa Slovakia Bratislava, s.r.o. , 2003. 96 s. ISBN 80-8067-006- 4 -
40. Kolník P., 2001, Cestovný lexikón Slovenskej republiky, Bratislava, Vydavateľstvo Astor Slovakia, 212,
41. Plesník P., a kol. 1989, Malá slovenská vlastiveda, Bratislava, Vydavateľstvo Obzor, 91, 135, 222, 223,
42. www.statistics.sk
43. Jurko, A., 1958: Pôdne ekologické pomery a lesné spoločenstvá Podunajskej nížiny. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 264 s.
44. Lukniš, M. (ed.), Bako, J., Berta, J., Ferienc, O., Feriencová-Masárová, Z., Fusán, O., Futák, J., Hejný, S., Jurko, A., Kurpelová, M., Mičian, Ľ., Michalko, J., Petrovič, Š., Schmidt, Z., Šimo, E., Vilček, F., Zaťko, M., 1972: Slovensko 2. Príroda. Obzor, Bratislava, 920 s.
45. Lukniš, M., Plesník, P., 1961: Nížiny, kotliny a pohoria Slovenska. Osveta, Bratislava, s. 7-50.
46. Mazúr, E., Lukniš, M., 1980: Geomorfologické jednotky. In: Mazúr, E. et al., 1980: Atlas SSR. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, s. 55.
47. Michalko, J., Magic, D., Berta, J., 1986: Geobotanická mapa ČSSR, textová časť. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 160 s.
48. Plesník, P. et al., 1989: Malá slovenská vlastiveda. Vydavateľstvo Obzor, Bratislava, s. 296-297.
49. Ružičková, H., Halada, Ľ., Jedlička L., Kalivodová, E., 1996: Biotopy Slovenska. Ústav krajinné ekológie Slovenskej akadémie vied, Bratislava, s. 104 - 109.
50. Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
51. Vyhláška MŽP SR č. 492/2006 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
52. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.
53. Slovensko II. (Príroda), kol. autorov, Obzor Bratislava, 1972
54. www.krasy-slovenska.sk
55. Alojz Čaputa, Juraj Holčík a kol., 1982, www.szap.sk,
56. <http://svosmo.edupage.org/about/?subpage=1&>
57. http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261
58. <http://tlacovespravu.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>
59. <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>
60. <http://www.tophoteliertstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hoteliertstvo-v-e-a-na-slovensku/>
61. NSRR, 2011
62. <http://www.sopsr.sk/>
63. naseobce.sk
64. Štatistický úrad, DataCubes,
65. Encyklopédia Slovenska, Veda 1983.,
66. Kraje a okresy Slovenska, Q111 1997.,
67. Komplexná charakteristika a hodnotenie vplyvov na ŽP vrátane zdravia, 2008
68. <http://www.sodbtn.sk/>
69. www.agroporadenstvo.sk, 12.8.2021
70. <https://sk.wikipedia.org/>
71. <http://www.minerally.sk/>
72. <http://www.podnemapy.sk>
73. <http://geografia-sk.blogspot.com/>
74. <https://www.meteoblue.com/sk>
75. <https://www.slovensko.sk/sk/lokality/>
76. <http://www.podnemapy.sk/>
77. ÚPN VÚC Trenčiansky kraj,
78. <https://cyklotrasa.oma.sk>
79. <http://www.sopsr.sk/natura>
80. <https://apl.geology.sk/radio/>
81. www.rybany.sk
82. PHRSR, 2015
83. <https://www.shmu.sk>

Zoznam skratiek

PHRSR	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
OcÚ	obecný úrad
OZ	obecné zastupiteľstvo
PD	partnerská dohoda
M	ÚSES - miestny územný systém ekologickej stability
PZI	priame zahraničné investície
RO	rozpočtové organizácie
KZ	kód zdroja

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Rybany
Programovacie obdobie 2025 - 2034
2025**

SCARABEO-SK, s.r.o., Povstalecká cesta 16, 974 09 Banská Bystrica

e-mail: hronec.scarabeus@gmail.com
tel.: 0907 439 224